

Gheorghe Sarău * Maria Sarău *
Daniel Samuel Petrilă

DICȚIONAR DE ABREVIERI
ROMÂNEȘTI ȘI STRĂINE

**Gheorghe Sarău * Maria Sarău *
Daniel Samuel Petrilă**

**DICȚIONAR DE ABREVIERI
ROMÂNEȘTI ȘI STRĂINE**



EDITURA NICO

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SARĂU, GHEORGHE

Dicționar de abrevieri românești și străine / Gheorghe

Sarău, Maria Sarău, Daniel Samuel Petrilă, Târgu-Mureș :

Editura Nico, 2016

1. Băciuț, Nicolae (ed.)

ISBN 978-973-1728-71-5

Coperta de Nicolae Băciuț

Editura NICO

Târgu-Mureș, str. Ilie Munteanu nr. 29

Apărut 2016

Copyright© Gheorghe Sarău 2016

Toate drepturile rezervate

Tehnoredactare Sergiu Paul Băciuț

Format 16/61x86, coli tipo 9

Tiparul executat la INTERMEDIA GROUP Târgu-Mureș,

Str. Revoluției Nr. 8

România

Cuvânt înainte

Dicționarul de abrevieri românești și străine cuprinde abrevieri utilizate ori apărute în tipărituri din România, în general, până în anii 1990 - 1991. În urmă cu treizeci de ani, doi tineri absolvenți filologi ai Universității bucureștene, *Gheorghe* și *Maria Sarău*, au purces la consemnarea unor abrevieri pe fișe și la colectarea lor, în vederea elaborării unui dicționar de abrevieri, acestora alăturându-li-se, cu doi ani în urmă, și tânărul masterand *Daniel Samuel Petrilă*. Poate că reînnoirea ideii de a se publica această contribuție lexicografică i se datorează celui din urmă, care a stăruit pe lângă profesorul său, *Gheorghe Sarău*, să nu arunce fișele deja îngălbenite, căci merită, spunea el, un mic efort de a le verifica, completa și culege. În felul acesta, echipa s-a mobilizat și, iată, autorii pot oferi o imagine a abrevierilor utilizate în spațiul geografic românesc până spre anii menționați (În treacăt fie spus, nu a avut același „noroc” un alt corpus de fișe, realizate de *Gheorghe Sarău* și de fosta lui profesoară din facultate, regretata *Olga Murvai*, pentru un dicționar similar, de abrevieri în limba maghiară, utilizate în perioada comunistă, ce au așteptat în zadar un potențial cercetător, cunoscător al limbii maghiare, ce să fi fost interesat să valorifice fișele într-un fel sau altul – ca o lucrare de licență, de pildă, ori care să-i fi motivat pe cei doi cercetători să nu renunțe la ele, cum, de altfel, s-a și întâmplat, în cele din urmă).

Fișele din *Dicționarul de abrevieri românești și străine* cuprind abrevieri excerptate din peste 80 de lucrări lexicografice, din mass media, din tipărituri ale vremii, înțelegând, aici, perioadele interbelică și comunistă, consemnându-se domeniile de proveniență a fișelor: agronomie (*agr.*), biologie (*biol.*), chimie (*chim.*), fizică (*fiz.*), geografie (*geogr.*) matematică (*mat.*), militar (*milit.*), muzică (*muz.*) etc.

(v. *Lista cu abrevierile utilizate ca indicații suplimentare în Dicționar*). Așadar, ne aflăm, cumva, în fața unei opere restituite, dacă avem în vedere informația reperată și structurată, îndeobște, până în decembrie 1989. Se cuvine menționat faptul că abrevierile inserate în *Dicționar* au fost definite așa cum au fost reperate, păstrându-se, așadar, echivalările identificate și extrase din sursele disponibile - sintagme care, în traducerile originale, respectă sau nu exact termenii constitutivi ai abrevierilor/ ai părților de cuvinte abreviate – sau chiar, de multe ori, reproducându-se (între paranteze pătrate sau rotunde) descrierile și definițiile pentru abrevierile în cauză, așa cum ele au fost excerptate din sursele utilizate, indiferent de limbă (din acest motiv, pe alocuri, informația pare a fi livrată într-o manieră descriptivă, uneori redundantă, alteori însoțită de detalii ce țin de intimitatea „istorică” a structurii definite prin abrevieri). Este de precizat și faptul că – acolo unde a existat - am lăsat informația și în limbile maghiară sau germană, avându-se în vedere că sursele utilizate din România au inclus și lucrări lexicografice în aceste limbi. Pe de altă parte, atunci când abrevierile sunt definite în limbi de largă circulație (engleză, franceză, germană, italiană, spaniolă) și nu am identificat, în paralel, echivalentele lor românești, am preferat să nu le oferim echivalarea în limba română, căci demersul nostru nu are un asemenea scop (de a insera echivalarea lor, de a inculca o anumită interpretare, definiție, a sintagmelor abreviate), misiunea noastră fiind doar de a oferi designul abrevierilor și echivalărilor lor în momentul și în contextul definit.

Ca tehnică de abordare, ne-au servit și lucrările similare, ulterioare, elaborate de fosta noastră profesoară - neobosită cercetătoare și azi - *Maria Dumitrescu*, de numele căreia se leagă o serie de contribuții de această factură, date la iveală atât pentru domeniul limbii ruse, cât, mai cu seamă, și pentru cel românesc. Aproape an de an, ilustra rusistă, prof.

univ. dr. *Maria Dumitrescu*, s-a dedicat, cu câțiva ani înainte de Revoluția din 1989, domeniului lexicografic românesc, cuvintelor recente și abrevierilor intrate în limba română. Stau mărturie, de pildă, două serii lexicografice ale autoarei, de mare importanță pentru limba română, pe de o parte, „*D.A.L.R.-ul*” (*Dicționar de abrevieri ale limbii române*, București: Semne, 2000, 120 p; v. și: edițiile progresiv îmbogățite: *Dicționar de abrevieri ale limbii române D.A.L.R. – 1990-2002*, Botoșani: Agata, 2002; *Dicționar de abrevieri ale limbii române D.A.L.R. – 2003-2007*, București: Editura Semne, 2009, 218 p.), iar pe de altă parte „*D.C.R.-urile*” (*Dicționar de cuvinte recente*, pentru materiale din anii 1990-2009, cu ediții: 1999, 2000, 2002-2006, 2008-2009, apărute prin grija Editurilor „Agata” din Botoșani și „Semne” din București). Ar fi de dorit ca abrevierile regăsite în cele două mari surse (în prezentul *Dicționar* și, deopotrivă, în cele trei contribuții similare ale profesoarei *Maria Dumitrescu*) să facă obiectul unor cercetări lingvistice, iar abrevierile să fie – la rândul lor – extrase, revizuite, îmbogățite și incluse în posibile ediții de profil, cuprinzătoare și aduse la zi. Până atunci, vă oferim, cu modestie, contribuția noastră, care – posibil – va fi utilă din mai multe perspective. București, 5 iulie 2016

Autorii

Lista cu abrevierile utilizate ca indicații suplimentare în *Dicționar*

<i>aeronaut.</i> - aeronautică	<i>meteor.</i> - meteorologie
<i>agr.</i> - agronomie, agricultură	<i>metr.</i> - metrologie
<i>americ.</i> - american	<i>milit.</i> - militar
<i>arheol.</i> - arheologie	<i>muz.</i> - muzică
<i>astrl.</i> - astrologie	<i>ocean.</i> - oceanografie
<i>astron.</i> - astronomie	<i>peior.</i> - peiorativ
<i>autom.</i> - automatic; automatizări	<i>poligr.</i> - poligrafie
<i>av.</i> - aviație	<i>psih.</i> - psihologie
<i>biol.</i> - biologie	<i>publ.</i> - publicații
<i>chim.</i> - chimie	<i>radiol.</i> - radiologie
<i>com.</i> - comerț	<i>reg.</i> - regiune
<i>el.</i> - element; electric	<i>rel.</i> - religie
<i>el. chim.</i> - element chimic	<i>silv.</i> - silvicultură
<i>engl.</i> - lb. Engleză	<i>tele.</i> - telecomunicații
<i>f.</i> - fondat	<i>transm.</i> - transmisiuni
<i>filat.</i> - filatelie	<i>unit.</i> - unitate
<i>fiz.</i> - fizică	<i>zoot.</i> - zootehnie
<i>fiz. nucl.</i> - fizică nucleară	
<i>fiziol.</i> - fiziologie	
<i>genet.</i> - genetic	
<i>geod.</i> - geodezie	
<i>geogr.</i> - geografie	
<i>imun.</i> - imunologie	
<i>inform.</i> - informatică	
<i>înf.</i> - înființat	
<i>lat.</i> - lb. latină	
<i>lb.</i> - limbă	
<i>lingv.</i> - lingvistică	
<i>log.</i> - logică	
<i>mar.</i> - marin, maritim	
<i>mat.</i> - matematică	

A

a 1. ar [unitate menținută temporar împreună cu SI, adoptată în 1879, utilizată pentru exprimarea suprafeței terenurilor agricole; $1 a = 1 \text{ dam}^2 = 10^2 \text{ m}^2$]. 2. atto [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-18}]. 3. azimuth, azimut (*geod, mar.*).

A 1. Austria (*înreg. autom.*). 2. notație literală pentru sunetul *la* (*muz.*). 3. simbol în logică pentru judecata universal-valabilă. 4. amper [unitate SI fundamentală pentru mărimile: *intensitatea curentului electric și tensiune magnetomotoare*]. 5. simbol pentru *arie* (*mat.*).

Å Ångström [unitate de măsură a lungimii, egală cu 10^{-8} cm; unitate menținută temporar împreună cu SI; $1 \text{ Å} = 0,1 \text{ nm} = 10^{-10}$].

A° absolute temperature [temperatură absolută, ; *fiz.*].

a.a. ad acta (*lat.*).

a., A. anno (*lat.*).

A.A. v. *AA*

AA 1. astazoabazie (*psih.*). 2. Apărare Antiaeriană (*milit.*). 3. Acizi aminați, aminoacizi. 4. Agence Anatolie [Agenția oficială a guvernului turc]. 5. Auslandsabteilung [filială din străinătate a unei firme sau organizații; Germania, Austria]. 6. Auswärtiges Amt [Ministerul Afacerilor Externe – RFG]. 7. Partidul Ai’a Api [*în*f. 1981, Polinezia Franceză].

A.A.A. v. *AAA*

AAA 1. [asocierea tulburărilor afazice, apraxice, agnozice; *psih.*]. 2. acetoacetanilide, acetoacetanilidă (*chim.*).

A.A.A.A. v. *AAAA*

AAAA 1. [sindromul celor 4 A: asociația anormală, afectivitatea modificată, ambivalența ideativă și autismul; *psih.*]. 2. Association Advertising Agencies [Asociația agențiilor de publicitate (din America)].

AAAAW Anti-Aircraft Artillery Automatic Weapons [arme/ mijloace artileristice antiaeriene automate; *milit.*].

AAAL American Academy of Arts and Letters [Academia americană de arte și litere].

AAAS American Association for the Advancement of Science [Asociația americană pentru propășirea științei].

AAB [pseudonimul lui Alexandru A. Bădărău, profesor, publicist și om politic român, 1859-1927].

AABC American Amateur Baseball Congress [Congresul amatorilor americani de baseball].

AAC 1. Anno ante Christum (*lat.*). **2.** anti-aircraft cannon [tun antiaerian, *milit.*].

AACM Association for Advancement of Creative Musicians [Asociația pentru Perfecționarea Muzicienilor Creatori; Chicago, 1965].

AADA American Academy of Dramatic Arts [Academia Americană de Arte Dramatice].

A.A.D.F.I. [Asociația instituțiilor financiare destinate dezvoltării].

AAE American Association of Engineers [Asociația Americană a Inginerilor].

AAF 1. Amplificator de audiofrecvență. **2.** Asociația Artiștilor Fotografi [din România].

AAFC All American Football Conference.

AAM air-to-air [rachetă/ proiectil tip “aer-aer”; *milit.*].

A.A.N. Adunarea Atlanticului de Nord.

AAO ascorbic acid oxidase [oxidază de acid ascorbic; *chim.*].

AAP aminoantipyrine [aminoantipirină; *chim.*].

AAPSO v. *A.A.P.S.O.*

A.A.P.S.O. Afro-Asian People’s Solidarity Organization [Organizație de Solidaritate a Popoarelor Afro-Asiatice; organizație internațională nonguvernamentală *înf.* în 1957, ca for de legătură între popoarele Africii și Asiei privind dezvoltarea economică, socială, culturală și pentru coordonarea luptei împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonialismului, rasismului]; v. și: *OSPAA*

AAS 1. Acta Apostolicae Sedis. **2.** Anti-Aircraft Service [Serviciu al Apărării Antiaeriene; Anglia; *milit.*].

AASF Annales Academiae Scientiarum Fennicae [Serie B, Helsinki].

AASL American Association of School Librarians [Asociația americană a bibliotecarilor școlari].

AAT Apărarea Antiaeriană a Teritoriului.

AATTA Arab Association of Travel and Tourists Agencies [asociație turistică arabă].

AAU Amateur Athletic Union [SUA].

AAUP American Association of University Professors [Asociația americană a profesorilor universitari].

AAUW American Association of University Women [Asociația americană a femeilor universitare].

ab. about [aproximativ, circa].

Ab alabamium, alabamiu (*chim.*).

AB Alba.

ab'n abbreviation, abreviere.

ABB Asea Brown Boveri Ltd.

ABC **1.** American Broadcasting Corporation [soc. radio din SUA, *f.* în 1953]. **2.** Argentina, Brazilia, Chile. **3.** atomic, bacteriological, and chemical [atomic, bacteriologic/ biologic și chimic; *milit.*]. **4.** Australian Broadcasting Co. [*înf.* în 1932]. **5.** automatic binary computer [mașină de calculat automată binară; *mat.*]. **6.** [fibra artificială din acetobutiratceluloză].

ABC-TV American Broadcasting Corporation [post TV din SUA].

A.B.D.A. Australian-British-Dutch-American.

A.B.I.T. *v.* **ABIT**

ABIT Oameni de afaceri americani pentru comerț internațional [grup].

abl. ablativ.

ABM anti-ballistic missile [rachetă antibalistică; *milit.*].

abr. abreviere, abreviat.

abs absolut.

abt about [aproximativ, circa].

ABTA Association of British Travel Agents [Asociația Agențiilor Turistice Britanice].

A.B.W.H. Anderson, Bruford, Wakeman, Howe [4 membri ai grupului YES].

abz abatiză.

a.c. **1.** alternating current [curent alternativ; *el.*]. **2.** anni currentis (*lat.*); anul curent.

A. c. author's correction [corectura autorului].

Ac Actinium, actiniu.

ac. acid (*chim.*).

AC **1.** acțiuni de corporație. **2.** alternating current [curent alternativ; *el.*]. **3.** anticorpi. **4.** cyanic acid [acid cianic]. **5.** automatic computer [calculator automat].

A.C. (SMHCT) La Sociedad Mexicana de Historia de la Ciencia y de la Tecnología.

A.C.A. Asociația crescătorilor de albine [din România].

A.C.A.B.Q. Comitetul Consultativ al ONU pentru Chestiuni Administrative și Bugetare [*înf.* prin rezoluția Delegației Generale a ONU, în 13 februarie 1946].

acad. academician.

A.C.A.P. Agence Centrafricaine de Presse [agenție națională de presă a Imperiului Centrafrican, *înf.* în 1974].

ACARDA Asociația Culturală a Românilor din Anglia.

ACAST Advisory Committee on the Application of Science and Technology to Development.

ACB [pseudonimul scriitorului Anton C. Bacalbașa, 1865-1899].

acc. according to [în conformitate cu/ conform cu/ în concordanță cu].

A/cc aircraft carrier [(vas) purtător de avioane (portavion); *engl., mar., av.*].

ACC Allied Control Council.

ACCC American Council of Christian Churches.

accy. Accordingly în consecință.

ACD 1. Acid-Citrat-Dextroză. **2.** Aircargo Club Deutschland. **3.** Apelul Creștin-Democrat [partid, fondat în 1980, în Olanda].

ACE 1. Auto Club Europa. **2.** Association Conseillers Européens. **3.** Army Corps of Engineers [Corpul de Geniu al Armatei; SUA]. **4.** automatic computing engine [mașină automată de calculate].

ACEEE American Council for an Energy-Efficient Economy.

ACEX Administrația de Cercetări și Explorări Geologice.

ACF [club automobilistic din Franța].

Acft C aircraft carrier [portavion/ (vas) purtător de avioane].

ACG agregat autopropulsat de cosit și greblat pe pantă (*agr.*).

a. Chr. ante Christum (*lat.*).

ach antichimic.

A.C.H. Antrepriza Construcției Hidrotehnice [Oltenița].

A.C.I. v. *ACI*

ACI 1. Agence Congolaise d'Information [agenție națională de presă din Republica Populară Congo, *înf.* în 1961]. **2.** Alianța Cooperatistă Internațională [organizație internațională a cooperativelor de consum, *înf.* în 19 august 1895 la Londra]; v. și: *CICOPA*.

A.C.I.M. Antrepriza de construcții, instalații, montaj [Botoșani].

ACIN Asociația cineaștilor din R.S. România.

ACL 1. [Club automobilistic din Luxemburg]. **2.** Atlantic Container Line.

ACLALS Association for Commonwealth Literature and Language Studies.

ACM Piața Comună Arabă.

ACNOE Asociația Comitetelor Naționale Olimpice Europene.

A.C.P. [Țări în curs de dezvoltare din] Africa, Zona Caraibilor și Pacificului.

ACP Agence Congolaise de Presse [Zair].

ACR 1. Automobil Club Român [*înf.* la 5 aprilie 1904]. **2.** airfield control radar [sistem radar de aerodrom pentru dirijarea circulației aeriene; *av.*].

Act. Actinium, actiniu (*chim.*).

A.C.T.C. Agenția Centrală Telegrafică Coreeană [Chungang Tongsin, agenție oficială de presă a R.P.D. Coreene, *înf.* în 25 decembrie 1946, la Phenian].

ACTG Ajutorul Comunal al Tinerilor contra Gangsterilor.

A.C.T.H. v. *ACTH*

ACTH adreno – cortico – trophic – hormone; adrenocorticotrophic hormone; adrenocorticotropina [hormon corticotrop; hormon secretat de hipofiza anterioară, izolat în 1942 de fiziologul american de origine chineză, Li Choh Hao, și de bioloaga americană Miriam Elisabeth Simpson Evans; *genet.*].

ACU Alto-Cumulus (*meteor.*).

a/d *v. a.d.*

a d. **1.** a dato (*lat.*). **2.** avoirdupois [sistem englezesc de măsură pentru greutate (1 funt/ livră a.d. = 453,59 g)], scris și a/d].

ad. adâncime.

A.D. *v. AD*

A.D. Anno Domini (*lat.*).

AD 1. Adunarea Deputaților. **2.** Acțiunea Democratică/ de orientare social-democrată [*înf.* în 1941, în Venezuela]. **3.** Adunarea Democratică [partid politic în Cipru, *înf.* în 1976]. **4.** antidepresive.

ADA air defence area [raion de apărare antiaeriană; *milit.*].

ADAC 1. Allgemeiner Deutscher Automobil Clube [club automobilistic din R.F. Germania]. **2.** Avion à decollage et atterrissage courts *v. STOL*

A.D.A.R. Asociația Deținuților Anticomuniști Români.

ADAS Administrația Asigurărilor de Stat.

ADAV Avion cu Decolare și Aterizare Verticale.

ADAW Abhandl. der Deutschen [Berliner] Akad. der Wissenschaften [Klasse für Sprachen, Literatur und Kunst].

ADB 1. African Development Bank [Banca de Dezvoltare Africană; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 5 august 1963, sub egida Comisiei ONU pentru Africa (își începe activitatea în iulie 1966); Sediul: Adidjan]. **2.** Allgemeine Deutsche Biographie. **3.** Asian Development Bank [Banca de Dezvoltare Asiatică; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 4 decembrie 1965 (își începe activitatea la 19 decembrie 1966); Sediul: Manila].

ADC 1. acetat de dezoxicorticosteronă [hormon cortico-suprarenal cu rol în metabolismul hidromineral]. **2.** Air Defence Command [Comandamentul apărării antiaeriene].

ADCA Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt.

add Adde [adaugă] [pe rețete medicale].

Add. addenda [adaos, completare, anexă].

ADDC Antibody dependent cell mediated cytotoxicity [Citotoxicitate mediată celular anticorp-dependentă].

ADE Air Density Explorer [satelit științific american].

ADETEM Asociație franceză de marketing.

ADF acid adenozin-difosforic *var: ADP.*

A.D.H. v. *ADH*

ADH 1. alcool dehidrogenază [dehidrogenază alcoholică; *chim.*] **2.** hormonul antidiuretic retrohipofizar/ antidiuretic hormonal.

A.D.I. 1. Academia Diplomatică Internațională [instituție neguvernamentală, *înf.* la Paris, în 1926, sub auspiciile Ligii Națiunilor. Nicolae Titulescu este o vreme vicepreședintele A.D.I.; Sediul: la Geneva]. **2.** Agenția pentru Dezvoltare Internațională [organism al Departamentului de Stat al SUA, *înf.* în 1961].

A.D.I.R.I. Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale [din R.S. România] [organizație obștească *înf.* în martie 1966, la București].

adj. adjectiv.

ADK Alianța Democratică din Kosovo [ex-Iugoslavia].

ad lib. ad libitum (*lat.*).

adm. administrație.

A.D.M. Asociația Democrată Mongolă.

ADMK Anna Dravida Munnetra Kazhagam [partid *înf.* în 1972, în India].

adn adunare (*milit.*).

A.D.N. v. *ADN*

ADN 1. Allgemeiner Deutscher Nachrichtendienst [agenție de presă în R.D.G., *înf.* la Berlin, în 1946; din 1953, agenție de stat]. **2.** acidul dezoxiribonucleic [realizat în biosinteză artificială în 1956 de savantul american Arthur Kornberg] v. *DNA*. **3.** Alianța/ Acțiunea Democratică Națională/ Naționalistă [*înf.* în 1979, în Bolivia; de extremă dreaptă].

ADO air defence officer [ofițer din apărarea antiaeriană; *milit.*].

ADOS Asociația Donatorilor Onorifici de Sânge [din România, *înf.* în febr. 1990].

A.D.P. v. *ADP*

ADP v. *ADF*.

ADP 1. Administrația Domeniului Public. **2.** acid adenozinofosforic.

ADPA Anatoxina difterică purificată și adsorbită pe fosfat de aluminiu.

ADPR Asociația Detectivilor Particulari din România.

A.D.R.I. Asociația de Drept Național și Relații Internaționale [*înf.* la București, în 15 martie 1966].

ads advertisements [anunțuri, reclame].

ADS 1. Acțiunea dinamic specifică a elementelor. **2.** Agência de Representações Dias da Silva [Portugalia; agenție de presă particulară]. **3.** air defence system [sistem de apărare antiaeriană; *milit.*].

ad-tiv administrativ(ă).

ad-tor administrator.

ad-ția administrația.

adv. adverb.

Adv. advisor [consilier, consultant].

advmt. [anunț, reclamă].

AE Atmosphere Explorer [satelit științific american].

AEC Atomic Energy Commission [Comisia pentru energie atomică/nucleară].

A.E.C.L. Atomic Energy of Canada [companie].

AEG Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft [R.F.G.].

A.E.I. v. AEI

AEI 1. Agência Europeia de Imprensa [agenție de presă, particulară, din Portugalia]. **2.** Asociația Economică și Intercooperatistă [Scânteia, jud. Ialomița].

A.E.I.C. Asociația Europeană de Istorie Contemporană [*înf.* în 1969, cu sediul la Strasbourg].

A.E.L.S. v. AELS

AELS Asociația Europeană a Liberului Schimb [formată din Elveția, Austria, Suedia, Norvegia, Finlanda și Islanda și *înf.* la 4 ianuarie 1960, din inițiativa Marii Britanii, prin semnarea Convenției de la Stockholm]; v. și: *E.F.T.A.*

AELT [Asociația vest-europeană pentru cercetări și utilizări de materiale de teledetecție spațială].

AEM Applications Explorer Mission [program american de cercetări de aplicații cu sateliți *Explorer* specializați].

aemu absolute electromagnetic unit [unitate electromagnetică absolută; *engl., el.*].

A.E.N. Armata de Eliberare Națională [din Vietnamul de Sud].

A.E.P. v. AEP

AEP 1. American Electric Power. **2.** Armata de Eliberare a Palestinei.

AEQ Aequalis (egal) [în prescripțiile medicale].

A.E.R.E. Atomic Energy Research Establishment [Centrul de Cercetări pentru Energia Nucleară; Anglia].

AES Agricultural Experiment Station [Stațiune Agricolă Experimentală; *agr.*].

A.E.S.C. Asociația Economică de Stat și Cooperatistă.

A.E.S.C.L. Asociația Economică de Stat și Cooperatistă Legumicolă.

aesu absolute electrostatic unit [unitate electrostatică absolută; *el.*].

A.E.T. Asociația pentru Electronică și Telecomunicații [*înf.* în 1990, la I.P.B.].

af audio frequency [audiofrecvență; *tele.*].

a.f. anni futuri (*lat.*).

Af Africa.

AF Air France.

A.F.A. audio-frequency amplifier [amplificator de audiofrecvență/ de frecvență sonoră; , *tele.*].

AFAS Association Française pour l'Avancement de Science.

AFB Academia de Arte Frumoase din București.

AFC Academia de Arte Frumoase din Cluj.

AFDJ Administrația Fluvială a Dunării de Jos.

A.F.D.P.R. Asociația Foștilor Deținuți Politici din România.

AFEF American Football European Federation [Milano, 1982].

AFESD Arab Fund for Economic and Social Development [Fondul Arab pentru Dezvoltare Economică și Socială; organizație internațională guvernamentală *f.* în 1968 de Liga Statelor Arabe; își începe activitatea în 1973 și are sediul în Al Kuwait].

AFI 1. Academia de Arte Frumoase din Iași. **2.** Amplificator de frecvență intermediară.

afl. afluent.

A.F.L. *v.* *AFL*

AFL American Federation of Labor [Federația Americană a Muncii].

A.F.L. - C.I.O. American Federation of Labor - Congress of Industrial Organizations [Federația Americană a Muncii – Congresul Sindicatelor Industriale; uniune sindicală din S.U.A, de orientare oportunistă, reformistă, *înf.* în 1955 prin fuzionarea celor două mari centrale sindicale. Liderii lor au jucat rol hotărâtor în sciziunea (din 1949) a Federației Sindicale Mondiale și în crearea *C.I.S.L.* (*v.*)].

AFM 1. Air Force Medal [*engl.* Medalia Aviației Militare; Anglia; scris și: *A.F.M.*]. **2.** Sindicatul Muzicienilor din S.U.A.

AFN American Forces Network.

A.F.P. *v.* *AFP*

AFP Agence France Presse [Agenție principală de presă din Franța, cu sediul la Paris, *înf.* în 1944, ca succesoare a agenției *Havas*].

A.F.R. *v.* *AFR*

AFR Asociația Filateliștilor din România.

AFRASEC Organizația afro-asiatică de cooperare economică [*înf.* în decembrie 1958, la Cairo].

AFSA Agenția de securitate a forțelor armate [*înf.* de Departamentul Apărării al SUA în 1949].

AFSATCOM Air Force Satellite Communications System [proiect de sateliți militari de telecomunicații nefinalizat].

AfsIph Archiv für Slavische Philologie.

AFTA Australian Federation of Travel Agents [Federația Australiană a Agențiilor Turistice].

Ag Argint.

AG 1. Aktiengesellschaft. **2.** Argeș.

A.G.C.P.A.M. Asociația Generală a Crescătorilor de Păsări și Animale Mici.

AGER Asociația Generală a Enigmiștilor din România.

AGERPRES Agenția Română de Presă [*înf.* în 1949, la București].

Agfa Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation [R.F.G.].

A.G.I. v. *AGI*

AGI 1. Anul Geofizic Internațional [în intervalul de timp 1 iunie 1957-31 decembrie 1958, prelungit apoi până la 31 decembrie 1959, în care 60 de mii de cercetători din 66 de țări au prezentat studii și comunicări științifice privind ultimele progrese în domeniul geofizicii; AGI a fost precedat de API, ca formă de colaborare internațională, și continuat de AISC]. **2.** Agenzia Giornalistica I [agenție de presă italiană, particulară].

AGI v. *IGY*.

A.G.I.R. v. *AGIR*

AGIR Asociația Generală a Inginerilor din România [București, *înf.* în ianuarie 1990; fostă “Societatea Politehnica”].

AGL Acizi grași liberi.

agr. agricolură.

Agr. agricultural [agricol; scris și: *agr.*].

Agrl. Engr. Agricultural Engineer [inginer agricol; , *agr.*].

Agron. agronomie.

AGSL Satellite launching ship [navă de lansare a sateliților, *nav.*].

AGTCAR Asociația Gospodăriilor Țărănești și Cooperativelor Agricole din Rusia.

A.G.V.P.S. Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi.

Ah 1. aciditate hidrolitică (*agr.*). **2.** ampere-hour [amperoră; *el.*].

AHC Allied High Commission.

Ahm ampere-hour meter [amperometru; *el.*].

AHPL A Hardware Programming Language [program evoluat folosit în informatică].

A.H.R. Asociația Hotelierilor din România [București, 1990].

AHRR Asociația Artiștilor din Rusia Revoluționară.

AI Alianța Independenților [*înf.* în 1936 în Elveția].

AIA Academia Internațională de Astronautică [sau: *IAA*].

AIAA [Societatea americană de promovare a preocupărilor pentru cercetări teoretice și aplicative în domeniul exploatărilor spațiale *înf.* în 1930].

A.I.A.M. Academia Internațională de Artă Modernă.

A.I.A.P. Asociația Internațională de Arte Plastice [*înf.* în 1954; sediul la Paris].

A.I.B.A. v. *AIBA*

AIBA Association Internationale de Boxe Amateur [Asociația Internațională de Box Amator].

A.I.C.C.F. Asociația Internațională a Congresului Căilor Ferate [*înf.* la 13 decembrie 1884; reconstituită sub denumirea aceasta la 15 septembrie 1919].

A.I.C.F.T.U. Conferința Internațională a Sindicatelor Libere.

A.I.C.I. Asociația Inventatorilor, Cercetătorilor și Inovatorilor din România [*înf.* în februarie 1990 la Ploiești].

A.I.D. v. *AID*

AID Asociația Internațională pentru Dezvoltare [instituție de credit, *înf.* în 1960, administrată de B.I.R.D.; sediul: la Washington]; v. și: *IDA*; *B.I.R.D.*

A.I.D.C. Consiliul Asiatic pentru Dezvoltarea Industrială [inaugurat în septembrie 1966].

A.I.D.P. Asociația Internațională de Drept Penal [*înf.* în 1924, cu sediul la Paris, înlocuind Uniunea Internațională de Drept Penal, *f.* în 1889 și desființată în anul 1914].

AIDS [Maladie, care distruge sistemul de apărare imunitar al organismului, semnalată în S.U.A.; siglă după inițialele englezești ale bolii numită “sindromul de deficiență imunitară” sau *SIDA*].

A.I.E.A. v. *AIEA*

AIEA International Atomic Energy Agency [Agenția Internațională pentru Energie Atomică; organism interguvernamental, autonom, specializat al Națiunilor Unite, cu sediul la Viena. Adunarea Generală a ONU aprobă înființarea A.I.E.A. la 26 octombrie 1956, agenția fiind constituită juridic la 29 iulie 1957; după alte surse: *înf.* în 26 aprilie 1957 și își începe activitatea la 29.10.1957] v. *IAEA*.

A.I.E.C.E. Asociația Institutelor Europene de Conjunctură Economică [*înf.* la 25 octombrie 1957].

AIEF Association Internationale des Etudes Françaises.

AIEP Asociația Internațională a Experților Filateliști.

A.I.E.S.E.C. Asociația Internațională a Studenților în Științe Economice și Comerciale [fondată în 1948, la Viena; în 1990: afiliate 600 de universități din 69 țări].

AIESEP Association Internationale des Écoles Supérieures d'Éducation Physique.

AIEST Association Internationale des Experts Scientifiques de Tourisme.

AIF Agenzia Internazionale Fides [agenție de presă din Vatican, *înf.* în 1926].

AIH Asociación Internacional de Hispanistas.

AIIE American Institute of Industrial Engineers [Institutul american al inginerilor din industrie].

A.I.I.R. Asociația Inventatorilor și Inovatorilor din România [fondată în august 1974].

A.I.J.D. Asociația Internațională a Juriștilor Democrați [*înf.* în octombrie 1946 la Paris].

AIJP Asociația Internațională a Jurnaliștilor Filateliști.

AILC Association Internationale de Littérature Comparée.

AILLS Association Internationale des Langues et Littératures Slaves.

A.I.M. v. *AIM*

AIM Agência de Informação de Moçambique [agenție oficială de presă din Mozambic, *înf.* în 1975].

A.I.O.E.C. Asociația Țărilor Exportatoare de Mineră de Fier [organizație interguvernamentală constituită la 12 octombrie 1975, cu sediul la Londra].

A.I.P. v. *AIP*

AIP Agence Ivoirienne de Presse [agenție oficială de presă din Coasta de Fildeș, creată în 1961].

AIPO Institutul american Gallup.

A.I.P.S. v. *AIPS*.

AIPS Association Internationale de la Presse Sportive [Asociația internațională a presei sportive].

AIR All India Radio [societate radio din India, *înf.* în 1930].

A.I.S. Asociația Internațională de Sociologie [*înf.* la 11 septembrie 1949, la Oslo; Are sediul la Montréal - Canada].

AISA Army Intelligence Support Activity.

AISC Anul Internațional al Soarelui Calm [1 ianuarie 1964-31 decembrie 1965]; v. și: *AGI; API*.

A.I.S.E. Asociația Internațională de Științe Economice [*înf.* la Paris, în 1949].

A.I.S.J. Asociația Internațională de Științe Juridice [creată la 19 iulie 1950, la Londra, sub titulatura *Comitetul internațional de drept comparat*; denumirea datând din 1955]; v. și: *IALS*.

AISLLI Associazione per gli Studi di Lingua e Letteratura Italiana.

AISSEE Asociația Internațională de Studii Sud-Est Europene [*înf.* la București, în 24 aprilie 1963].

A.I.S.M. Asociația Internațională de Semnalizări Maritime [*înf.* la 1 iulie 1957; sediul la Paris].

A.I.S.P. Asociația Internațională de Științe Politice [*înf.* la Paris, în 1949; din septembrie 1968 *Asociația română de științe politice* este membră a A.I.S.P.].

A.I.S.S. Asociația Internațională de Securitate Socială [creată la Bruxelles, la 4 octombrie 1927].

A.I.S.S.E.E. Asociația Internațională de Studii Sud-Est Europene [organism științific neguvernamental, creat din inițiativa României, în 23 aprilie 1963, la București, având scop promovarea studiilor din sud-estul european în domeniul științelor umaniste].

A.I.T. Alianța Internațională de Turism [creată în 1898 sub denumirea *Liga Internațională a Asociațiilor Turisților din Luxemburg*, cu sediul la Geneva; în 1919, adoptă denumirea *A.I.T.*].

A.I.T.A. Asociația Internațională pentru Transporturi Aeriene [*înf.* în aprilie 1945, la Havana; are sediul la Montreal - Canada]; v. și: *I.A.T.A.*

A.I.U. Asociația Internațională a Universităților [*înf.* la Nisa, în 1950; are sediul la Paris].

A.J. Asociația Juriștilor.

AJ antijamming [măsură pentru înlăturarea paraziților/ bruiajului; scris și: *A-J*; *tele.*].

A.JF Amplificator de joasă frecvență.

AJPh The American Journal of Philology [Baltimore, 1880].

A.K.E.L. v. *AKEL*

AKEL Partidul Progresist al Oamenilor Muncii [din Cipru; *înf.* în 1926 sub denumirea – până în 1941 – de Partidul Comunist din Cipru].

AKFM Antonkon'ny Kongresin'ny Faholevantenan'i Madagasikara [Partidul Congresului pentru Independența Madagascarului, *înf.* în 1958, în Madagascar].

AKGW Abhandl. der Königl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.

AKI Agence Khmère d'Information [Kampuchea].

AKP Agence Khmère de Presse [agenție oficială de știri a guvernului din Kampuchea Democrată, *înf.* în 1951].

a. l. air line [linie aeriană; attacking line (*sport*: linia de atac)].

Al Aluminiu.

AL 1. amendment list [lista corecțiilor]. **2.** Acta Linguistica.

Ala Alanină [aminoacid].

A.L.A.C.L. Asociația Latino-Americană a Comerțului Liber [grupare economică latino-americană, *înf.* la 18 februarie 1960, din inițiativa Comisiei Economice a ONU pentru America Latină prin "Tratatul de la Montevideo", semnat în februarie 1960; Sediul: la Montevideo - Uruguay]; v. și: *ALALC*.

ALADI Asociación Latino-Americana de Integración [Asociația Latino-Americană de Integrare; asociație internațională guvernamentală, *f.* la 16.02.1960; își începe activitatea în 1961; până în 1980 s-a numit Asociația Latino-Americană a Liberului Schimb; sediu: Montevideo].

alc. alcoholum [alcool].

A.L.A.L.C. Asociația Latino-Americană a Comerțului Liber/ a Liberului Comerț.

A.L.A.P. Agrarnaja programma social-demokratij v pervoj ruskoj revoljucij [1905-1907].

ALCOA Aluminium Company of America [companie].

ALCOR [Sindicatul Liber și Independent al Lucrătorilor de la reprezentanțele străine din România].

ALDHU La Asociación Latinoamericana de Derechos Humanos [Asociația Latino-Americană pentru Drepturile Omului].

ALEB [Abreviere numismatică folosită la unele monede romane bătute la Alexandria].

alf. alfabet, alfabetic.

ALFA American Army Test Alpha (*psih.*).

ALFAL Asociación de Lingüística y Filología de América Latină.

alg algebră.

ALH Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae [Budapest, 1952].

A.L.I.D.E. Asociația Latino-Americană a Instituțiilor pentru Finanțarea Dezvoltării [organizație internațională neguvernamentală, *înf.* la 24 ianuarie 1968; sediul: la Lima - Perù].

alim. alimentar.

ALM alimente, de alimente (*milit.*).

Alni alloyed nickel steel [oțel aliat cu nichel; *met.*].

Alnico alloyed nickel-cobalt steel [oțel [aliaj] nichel-cobalt; *met.*].

ALR Atlasul Lingvistic Român.

A.L.R.M. Micul Atlas Lingvistic Român.

ALRO [Abreviere pentru “Aluminiul românesc” produs la combinatul Slatina, în forme de bare].

alt. altitudine.

A.L.S. Armata Libanului de Sud.

a.m. 1. above-mentioned [mai sus-menționat]. **2.** ante-meridien.

ante meridian, înainte de amiază (*lat.*).

A-m ampere-minut [amper-minut; *fiz.*].

A/m *amper pe metru*, unitate SI derivată, pentru mărimea *intensitatea câmpului magnetic*.

A/m² *amper pe metru pătrat*, unitate SI derivată, pentru mărimea *densitatea curentului electric*.

Am America; americium(m); amoniu.

A.M. 1. Associate Member [membru asociat, membru corespondent]. **2.** ante meridien;

AM air mail [poștă aeriană].

AMA 1. American Army [forțele de uscat americane]. **2.** American Marketing Association [Asociația Americană de Marketing].

amal. amalgam, amalgamare.

AMATECI Agence Mauritanienne de Télévision et de Cinéma [post TV guvernamental din Mauritania].

amb. autoambuscadă.

AMB tratat de limitare a rachetelor anti-rachetă.

AMBJ Abreviere pe rețelele medicale pentru “ambalaj”.

A.M.B.M.O. Asociația Mediteraneană pentru Biologie și Oceanografie [*înf.* în 1964].

AMC Aparat(ură) de măsură și control.

A.M.C.P.R. Asociația Meseriașilor și Comercianților Particulari din România [*înf.* la 11 februarie 1990, la București].

AMD Ambulanță divizionară (*milit.*).

AMDS Autoatelier montare, demontare autovehicule de luptă și sudură (*milit.*).

AMEX Agencia Mexicana de Noticias [agenție de presă, particulară, din Mexic].

AMF Acid adenzin-monofosforic; v. și: *AMP*.

AMFORT Association Mondiale pour la Formation Professionnelle Touristique.

AMIAB Atelierul de Multiplicare al Institutului Agronomic “N. Bălcescu” din București.

AMICB Atelierul de Multiplicare al Institutului de Construcții din București.

AMIISP Atelierul de Multiplicare al Institutului de Învățământ Superior din Pitești.

AMIIS Atelierul de Multiplicare al Institutului de Învățământ Superior din Sibiu.

AMIMP Atelierul de Multiplicare al Institutului de Mine din Petroșani.

AMIPB Atelierul de Multiplicare al Institutului Politehnic din București.

AMIPI Atelierul de Multiplicare al Institutului Politehnic “Gh. Asachi” din Iași.

AMIPT Atelierul de Multiplicare al Institutului Politehnic “Traian Vuia” din Timișoara.

AML-60 blindate.

AML-90 blindate.

A.M.P. v. *AMP*

AMP 1. Asociația Mondială de Psihiatrie [*înf.* în 1961]. **2.** Acta Musei Porolisensis [Zalău]. **3.** adenzinmonofosfat. **4.** Agence Mauritanienne de Presse [agenție de presă oficială din Mauritania, *înf.* în 1975].

AMP v. *AMF*.

AMPA Agence Malienne de Presse et Promotion [agenție oficială de presă, *înf.* în 1977 în Mali].

AMPc adenzin monofosfat cialic/ sistemul adenzinmonofosfat ciclic [mesager chimic elaborat intracelular; *genet.*].

AMPL Abreviere militară pentru “amplasament”.

AMPS Atmosphere, Magnetosphere and Plasma in Space.

A.M.P.T.C. Compania arabă pentru Transporturi petroliere maritime.

AMR Ajutorul Muncitoresc Român.

AMSAT Radio Amateur Satellite Corporation.

AMSJ Auto Moto Saver Jugoslavije [club automobilistic din R.S.F. Iugoslavia].

AMSS Automatic Master Sequence Selection [dispozitiv de comandă a avionului după un program dat; *av.*].

AMTEX Air Mass Transformation Experiment [experiență japoneză din iernile 1974-1975 în insulele din SV Japoniei].

amu atomic mass unit [unitate de greutate/ masă atomică].

an above-named [mai sus-amintit/ indicat]; scris și: *a/n*].

An Atheneu [element chimic, denumit și Einsteiniu].

an. anexă, anexe.

AN 1. Acțiunea Națională [*înf.* în 1961 în Elveția]. **2.** Agência Nacional [Brazilia]. **3.** Alianța Națională [Anguilla]. **4.** Alianța Națională [coalitie electorală, *f.* în 1981, în Trinidad-Tobago]. **5.** autor necunoscut.

A.N.A. v. *ANA*

ANA 1. Anatolian News Agency [agenție de presă turcă, *f.* în 1920]. **2.**

Aden News Agency [agenție de presă oficială din R.D.P.Y, *înf.* în 1970]. **3.**

ANA ana partes aequales [la fel din fiecare, în părți; cantități egale; *med.*] v.

AA. **4.** **ANA** Athenagence [agenție de presă, particulară, din Grecia, *înf.* în 1896].

A.N.A.P. Asociația Națională a (micilor) Producători [Cuba].

Anat. anatomie.

A.N.C. Congresul Național African sau *Natal Native Congress* [Congresul din *Natal al Indigenilor*; cea mai veche mișcare de eliberare națională din Africa, *înf.* la 8 ianuarie 191

ANCP Agência Noticiosa Oficial Portuguesa [Agenție de informații portugheză, creată în 1975].

AND 1. Adunarea Națională Democratică [1976, în Senegal]. **2.** Constelația Andromeda.

A.N.E.F. v. *O.N.E.F.*

A.N.E.F. Academia Națională de Educație Fizică [viitorul stadion „Republica”].

A.N.F. 1. Arhiva Națională de Filme [*înf.* în 1957]. **2.** Agencia de Noticias Fides [agenție de presă, particulară, din Bolivia].

ANG 1. Atelierele Navale Giurgiu. **2.** Agencia Noticiosa da Guiné Bissau.

A.N.H.R. Asociația Națională a Handicapaților din România [*înf.* la Arad, în ianuarie 1990].

ANI Adunarea Națională a Independenților [*înf.* în 1978, în Maroc].

ANL 1. analiză, analitic (*milit.*). **2.** Ante-Nicene Christian Library [Edinburgh; *rel.*].

ANM arme de nimicire în masă.

AnnIPho Annuaire de l'Institut de Philologie et d'histoire orientales et slaves [Bruxelles].

ANOP Agência Noticiosa Oficial Portuguesa [agenție oficială de presă din Portugalia, *înf.* în 1975. Va fi urmată, în 1982, de Noticias de Portugal].

A.N.P. v. *ANP*

ANP 1. Adunarea Națională Populară [China]. **2.** Algemeen Nederlands Presbureau [agenție de presă particulară, *înf.* 1934, Olanda].

ANPE Agenția națională pentru utilizarea forței de muncă [Franța].

ANPI Associazione Nazionale Partigiani d'Italia [Asociația Națională a Partizanilor Italiani].

ANPP Adunarea Națională a Puterii Populare.

ANRD Adunarea Națională a Reprezentanților Districtuali [Panama].

ANRP Adunarea Națională a Reprezentanților Popolari [China].

ANS 1. activitate nervoasă superioară (*psih.*). **2.** Agencia Naticiosa Saporiti [Argentina].

ANS-1 Astronomical Nederlands Satellite [satelit astronomic (UV și X) olandez, lansat la 30 august 1974].

ANSA Agenzia Nazionale Stampa Associata [agenție de presă italiană, *înf.* în 1945, cu sediul la Roma].

ant. antenă.

ANTA 1. Agence Nationale d'Information Taratra [agenție oficială de presă *înf.* în 1977 în Madagascar]. **2.** Australian National Travel Association [Asociația Națională Australiană pentru Turism].

ANTEL Administración Nacional de los Servicios de Telecomunicaciones [post radio, guvernamental din Uruguay, *înf.* în 1974].

antic. antichitate.

antrop. antroponim(e).

antu alfa naftil tiourea [substanță cu acțiune rodenticidă; *agr.*].

a.n.w. actual net weight [greutate netto reală].

ANWB Koninklijke Nederlandsche Toeristenbond [club automobilistic din Olanda].

Anz. WA Anzeiger der Wiener Akademie der Wissenschaften.

A.N.Z.U.S. v. *ANZUS*

ANZUS v. Australia, New Zealand, United States of America Treaty [Tratatul dintre, Australia, Noua Zeelandă și S.U.A.; organizație internațională guvernamentată, creată la 01.09.1951, prin Tratatul de securitate inițiat de SUA, semnat la San Francisco; își începe activitatea la 29. 04.1952 (după unii: 29 iunie 1952); sediul: Canberra].

a.o. and others [și alții].

AO Arhivele Olteniei.

AOC Anno orbis conditae.

A.O.S. Asociația Oamenilor de Știință din R.S. România [organizație *înf.* în 1956 la București, afiliată la Federația Mondială a Oamenilor de Știință].

ap. appendix [anexă, completare].

A.P. v. *AP*

AP 1. Apărarea Patriotică [organizație de masă ilegală, creată de P. C. Român, în 1941, având caracter antifascist, antihitlerist. Sarcinile organizației vor fi preluate în 1948 de instituțiile specializate: Crucea Roșie, Casa Centrală a I.O.V.R, F.I.A.P. etc.]. **2.** Associated Press [Presă Asociată; agenție de presă din SUA, *înf.* în 1848, cu sediul central la New York]. **3.** Atlantic Pact [Pactul Atlantic]. **4.** Acțiunea Populară [*înf.* în 1956, în Peru]. **5.** Alianța Populară [fondată în 1976, în Spania, prin unificarea a 5 partide de centru]. **6.** Alianța Populară [*înf.* în 1956, în Islanda]. **7.** American patent [patent American].

AP 20S/ AP 21/ AP 10/ AP 10E aspiratoare.

A.P.A. v. *APA*

APA Austria Presse-Agentur [Nachrichten-agentur; agenție austriacă de știri, *înf.* în 1946].

APASE Atelierul de poligrafie al Academiei de Studii Economice din București.

APAW Abhandl. der Preussischen Akad. der Wissenschaften [Philosoph.-hist. Klasse].

APC Apărare civilă (*milit.*).

APEC All Purpose Electronic Computer [Anglia].

Apemin ape minerale.

A.P.E.M.P. Asociații ale producătorilor și/ sau exportatorilor de materii prime [organizații internaționale create în scopul concertării acțiunilor țărilor producătoare și exportatoare de materii prime pentru realizarea unor venituri echitabile și stabile din valorificarea acestora pe piața internațională. Ex: O.P.E.C. (țitei); C.I.P.E.C. (cupru); A.I.O.E.C. (minereu de fier); I.B.A. (bauxită) etc.].

API 1. [scară aerometrică pentru indicarea densității derivatelor petroliere].
2. American Petroleum Institute. **3.** Anii Polari Internaționali [între 1882-1883 și 1932-1933]; v. și: *AGI*; *AISC*.
A.P.I.C. Compania arabă de investiții petroliere.
APIMONDIA «Apicultura Mondială» [Federația Internațională a Asociațiilor de Agricultură; organizație non-guvernamentală, cu statut special consultativ F.A.O, iar din 1972 statul special din partea ECOSOC. România ocupă primul loc în lume în acordarea de asistență tehnică, utilaje și instalații agricole].
A.P.I.U. Air Photographic Interpretation Unit [unitate de interpretare aerofotografică; *milit.*].
A.P.L. v. *APL*
APL 1. Administrația Portului Liber [Sulina]. **2.** a programming language [inform, limbaj de programare de nivel înalt].
APLS Administrația Portului Liber Sulina.
APN 1. Agentstvo Peciati Novosti [Agenția de Presă “Novosti”, din URSS, *inf.* în 1961]. **2.** Apărare națională (*milit.*).
APO Organizația Acvatică a Productivității.
APOC Anglo-Persian Oil Company.
APODETI Uniunea Populară Democratică Timoreză [în Timorul de Est].
ar. arabă.
ARAGAZ pentru produsul “aragaz”, care ar proveni din *Astra Română + gaz* [v. și alte posibile etimologii: ARAGAZ < Asociația Româno-Americană de distribuire a gazului; ARAGAZ < Autonomia Română a Gazului].
ARAMCO Arabian-American Oil Company [Compania arabo-americană de petrol; “societate americană pentru exploatarea petrolului (în Arabia Saudită)”].
ARC 1. Adunarea pentru Republică în Caledonia [fondată în 1978; coaliție [electorală] în Noua Caledonie]. **2.** American Red Cross [Crucea Roșie Americană]. **3.** antireticular citotoxic [serul lui Bogomolet].
Arcade Arctic Auroral Density [program de colaborare franco-sovietic pentru efectuarea de cercetări geofizice cu obiecte și rachete de sondaj].
ARCANT Arctica-Antarctica [experiență sovietică de geodezie spațială, cu participare franceză].
Arch. CEO Archivum Europae Centro-Orientalus [Budapest].
Arch. glott. Archivio glottologico italiano [Roma, 1873].
Arch. Ling. Archivum Linguisticum [Glasgow].
ARCOM Antrepriza Română de Construcții-Montaj [București].
Arcomsat Arab Communications Satellite [proiect de satelit de telecomunicații în orbita geostaționară pentru țările Ligii Arabe].

ARCOS All Russian Cooperative Society Limited [societate comercială anglo-sovietică de la Londra].

AREMA (Partidul) Avangarda Revoluției Malgașe [*înf.* în 1976].

ARENA 1. Alianța Renovadora Nacional [partid politic în Brazilia]. **2.** Asociația Republicană Naționalistă [*înf.* în 1981, în El Salvador].

ARER Autoatelier pentru reparații electrice și radio (*milit.*).

ARF Amplificator de radiofrecvență.

A.R.F.S. Asociația Română “Frontierele Științei” [*înf.* în 1990].

arg. argou, argotic.

Arg. Arginină [aminoacid].

arh. arhaism.

arheol. arheolog(ie).

arhit. arhitect(ură).

A.R.I. v. *ARI*

ARI 1. Constelația Aries [“Berbecul”]. **2.** Ajutorul Roșu Internațional v. *M.O.P.R.*

A.R.I.A. v. *ARIA*

ARIA 1. Agenția Română de Impresariat Artistic [v., anterior, exista *OSTA*]. **2.** Autoatelier pentru repararea și întreținerea acumulatorilor (*milit.*).

ARICB Atelierele de reprografie ale Institutului de Construcții din București.

A.R.L.U.S. v. *ARLUS*

ARLUS Asociația Română pentru Legăturile de prietenie cu Uniunea Sovietică [asociație cu caracter obștesc, *înf.* în noiembrie 1944, sub conducerea P.C.R., cu sediul central la București, în scopul întăririi prieteniei dintre România și URSS].

A.R.M.C.T. Antrepriza Reparații Montaj Centrale Termice [București].

Armn airman [*engl. av.* în SUA/ soldat].

ARN acid ribonucleic [realizat în biosinteză artificială în 1955 de savanții americani M. G. Manago și Severo Ochoa; ARN-m (mesager); ARN-r (ribozomal); ARN-t (transfer)].

ARN v. *RNA*

ARNM Acid ribonucleic mesager (*genet.*; scris și: *ARNm*).

ARNR Acid ribonucleic ribozomal [scris și: *ARNr*].

ARNT Acid ribonucleic de transport [scris și: *ARNt*].

ARO autoturism [de teren] românesc.

AROMAR Asociația Română de Marketing [*înf.* în 1971].

arp 1. arpeggio (*muz.*). **2.** aeroport (*milit.*).

ARP Agence Rwandaise de Presse [agenție oficială de presă din Rwanda].

arpt airport [aeroport].

arr. arrival [sosire].

arrvl v. *arr*.

A.R.S.P. Asociația Română de Științe Politice [for științific obștesc, cu caracter științific, *înf.* în 1968 la București].

A.R.S.R. Academia Republicii Socialiste România [Nucleul îl constituie “Societatea Literară Română”, *înf.* în 1866, care, în 1867, se transformă în “Societatea Academică Română”, iar din 1879 în “Academia Română”].

art. 1. articol. **2.** artilerie.

ARTA Agenția Română de Tranzacții Artistice [prima agenție particulară de impresariat artistic, *înf.* în 1990, la București, după Revoluție; Anerior: OSTA, ARIA].

ARTAP [Cooperativa] “Arta Aplicată”.

ARTC Air route traffic control [Dirijarea traficului avioanelor pe căile de comunicații Aeriene; S.U.A.].

artic. articulație.

artif. artificial.

ARTIND [Galeriile de] artă industrială.

As Arsen (*chim.*).

A.S. v. *AS*

AS 1. Asociația Sportivă. **2.** antisubmarin (*mar.*). **3.** Asociația Slaviștilor [din RSR].

A.S.A. v. *ASA*

ASA 1. American Standards Association [Asociația Americană pentru Standardizare]. **2.**

Asociația Sportivă Armata Tg. Mureș [în fotbal debutează în 1962].

ASA-800 Agregatul de sudură autopropulsat.

A.S.A.S. v. *ASAS*

ASAS Academia de Științe Agricole și Silvicultură [constituită în 14 noiembrie 1969, la București, *agr.*].

Asb. apostilb [1 asb = 1 candelă/m²] [unitate fotometrică secundară de măsură a strălucirii].

ASBORA Asociación Boliviana de Radiodifusoras.

ASBU Arab States Broadcasting Union [Uniunea de Radiodifuziune a Statelor Arabe].

A.S.C. v. *ASC*

ASC 1. arterioscleroza cerebrală. **2.** Asociația Studenților Comuniști. **3.** automatic selectivity control [controlul automat al selectivității, *tele.*].

ASD v. *MRC*.

ASDE Airport Surface Detection Equipment [echipament de aeroport pentru detectarea (observarea) la nivelul solului].

A.S.E. v. *ASE*

ASE 1. Academia de Studii Economice. **2.** Agenția Spațială [vest] Europeană [v. și *ESA*].

A.S.E.A.N. v. *ASEAN*

ASEAN Association of South East Asian Nations [Asociația Statelor din Asia de Sud-Est; organizație internațională guvernamentală, regională, *f.* de către Filipine, Indonezia, Malaysia, Singapore și Thailanda, la 08.08.1967, cu sediul la Bangkok, pentru dezvoltarea cooperării politice și economice între statele membre, pentru înlăturarea rămășițelor sistemului colonial].

asf and so forth [*engl.* și așa mai departe].

asf. v. *a.s.o.*

ASG Academia “Ștefan Gheorghiu”.

asgd. assigned: destinat.

ASIIT Asociația Științifică a Inginerilor, Inventatorilor și Tehnicienilor [anterior ASIT].

ASIT Asociația Științifică a Inginerilor și Tehnicienilor [devenită, după Revoluție, ASIIT] v. *ASIT*.

asl above sea level [deasupra nivelului mării].

A.S.L.-P. Administrația de Stat Loto-Pronosport.

AslPh Archiv für slavische Philologie [Berlin].

ASM 1. Asociația pentru Muzica Contemporană [U.R.S.S.]. **2.** Asociația Sportivă a Muncitorilor din Tg. Mureș [în toamna lui 1945 devine: Dermagand, iar în 1947 își schimbă numele în RATA. În toamna lui 1949 devine *Locomotiva*, în 1955 *Energia*, în 1958 devine: C.S.Tg. Mureș].

ASME American Society of Mechanical Engineers [Societatea americană a inginerilor mecanici].

ASMI Airdrome surface movement indicator [stație radar de aerodrom pentru urmărirea obiectelor fixe și mobile din zona aerodromului].

ASMT asortiment.

Asn Asparagină [aminoacid].

a.s.o. and so on [și așa mai departe] v. *asf.*

ASO Aviation Supply Office [Oficiul de aprovizionare a aviației; *av.* SUA].

Asoc. Asociație.

Asp Acid aspartic [aminoacid].

A. sp. Amperspiră

ASPAC Asian and Pacific Council [Consiliul Asiei și Pacificului; organizație interguvernamentală regională, *înf.* la 14 iunie 1966; sediul: la Bangkok].

ASR Asociația Sportivă «Recolta».

ASROC Antisubmarine Rocket [Armă antisubmarină americană reprezentând o combinație între rachetă și torpila antisubmarină].

A.S.R.Y.C. Compania arabă pentru construcții și reparații navale.

ASSES Annales Societatis Scientiarum Estonicae in Soecia [Stockholm].

Assn association [asociație,].

A.S.S.P. v. *ASSP*

ASSP Academia de Științe/ Studii Social-Politice “Ștefan Gheorghiu” [a R.S.R.; desființată în 19 ianuarie 1990].

ASSR Autonomnia Sovetskaia Șoțialisticeskaia Respublika [Republica Sovietică Socialistă Autonomă (sau R.S.S.A.)].

AST 1. air and surface transport [transport aerian și terestru]. **2.** Analecta Sacra Tarraconensia [Barcelona; *rel.*].

A.S.T.D. Societatea Americană pentru Învățământ și Dezvoltare.

A.S.T.I. Agenția pentru Știință și Tehnologie Industrială [Japonia].

ASTO Arab Satellite Telecommunication [din 21 țări membre, cu sediul la Ryad].

ASTP Proiect de experiment “Apollo-Somz” [denumire sovietică: *EPAS*].

astr. astronomie.

ASTRA Asociațiunea Transilvană pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român [organizație culturală a românilor din Transilvania, *înf.* la 23 octombrie/ 4 noiembrie 1861, având un principal rol cultural și politic în lupta de eliberare națională a românilor transilvăneni. Președinți: Andrei Șaguna, Timotei Cipariu, George Barițiu, Andrei Bârseanu].

astron. astronautică.

ASUB Atomic submarine [submarin cu propulsie atomic; scris A-sub].

ASV Africa de Sud-Vest v. și: *SWA*.

a.t. 1. ampere-turn [amperspiră; *el.*]. **2.** apparent time [timp (astronomic) real].

At. Astatiniu (*chim.*).

A.T. 1. Anti Tanc (*milit.*). **2.** Ape teritoriale (*mar.*).

ata presiune absolută.

A.T.A. v. *ATA*

ATA 1. Agjensia Telegrafike Shqiptare [Agenția Telegrafică Albaneză; *înf.* în 1944]. **2.**

Auxiliary Transport Aviation [*av.* Marea Britanie: Aviația auxiliară de transport]. **3.** Air Transport Association [Asociație de Transport Aerian; SUA].

ATAA abr. milit: “Autotun antiaerian”.

ATAC Air Transport Association of Canada [Asociația de Transport Aerian a Canadei].

A.T.A.R. Asociația Teatrelor de Amatori din România.

ATB Agenția Telegrafică Bulgară.

ATC Air Traffic Control [controlul traficului aerian; *av.*].

ATDA Augmented Target Docking Adapter (*astron.*).

ATEM [Agenție din Moldova Sovietică].

ATF v. *ATP*.

at. ht. “atomic heat” [căldură atomică].

A.T.I.A.S. v. *ATIAS*

ATIAS Agenția/ Asociația de Turism și Impresariat Artistic pentru [Tineret și] Studenți.

ATIS Automatic Terminal Information Service [serviciu automat de informare a aeronavelor în regiunea terminală de control].

atl atelier (*milit.*).

ATL August Treboniu Laurian (*pseud.*).

A.T.L.B. Asociația Tineretului Liber din București.

A.T.L.R. Asociația Tineretului Liber din România [*înf.* în ianuarie 1990].

atm atmosferă normală [unitate în general nerecomandată care, conform Rezoluției 4 a celei de-a 10-a CGPM din 1954, rămâne admisă pentru presiunea de referință de 101 325 Pa; Nu face parte din SI].

A.T.M. v. *ATM*

ATM 1. Academia Tehnică Militară. **2.** Asociația Oamenilor de Teatru și Muzică [Asociația Oamenilor de Artă din Instituțiile Teatrale și Muzicale din R.S.R.].

A.T.P. v. *ATP*

ATP v. **1.** acid adenozintrifosforic; adenozintrifosfat [izolat de Lohmann în anul 1928] v. *ATF*. **2.** Agence Tchadienne de Presse [agenție de presă din Ciad].

ATPA Anatoxină tetanică purificată și adsorbită (*med.*).

atr. anul trecut.

ATRIA [steaua nautică] Triangulus Australis [Triunghiul Austral].

ATRP Asociația de turism “România Pitorească”.

ATS 1. Agence Télégraphique Suisse [Agenție Telegrafică elvețiană]. **2.** Alexandru T. Stamatiad [*pseud.* poetului; 1885-1956]. **3.** Application Tehnology Satellite [sateliți americani de aplicații tehnologice, destinați testării de aparate și echipamente pentru sateliții de telecomunicații și meteorologice]. **4.** atmosferă suprapresiune; simbol pentru “presiune relativă”.

ATS-6 [satelit american de telecomunicații geostaționar].

ATS-6 v. *PSSC*.

A.T.S.R.N.U. Asociația Tineretului și Studenților din România pentru Națiunile Unite.

Au Aur (*chim.*).

Åu Ångström unit [Ångström; *fiz.*].

AUAT autoatelier (*milit.*).

AUBF Analele Universității București [seria: Filosofie].

AUBI Analele Universității București [seria: Istorie].

AUBM Analele Universității București [seria: Matematică].

a.u.c. ab urbe condita (*lat.*).

AUC Ab Urbe Condita (de la întemeierea orașului [Roma], 753 î.e.n.); v. și: Anno Urbis Conditae [anul de la întemeierea Romei].

AUCM Analele Universității din Craiova [Seria: Matematică, Fizică-Chimie].

aug. august.

AUI Analele Universității “Al. I. Cuza” din Iași.

AUII Analele științifice ale Universității “Al. I. Cuza” din Iași [Seria: Istorie].

AUIIL Analele științifice ale Universității “Al. I. Cuza” din Iași [Seria: Literatură].

AULLA Australasian Universities Language and Literature Association.

AUPR “autopropulsor” (*milit.*).

A.U.R. Alianța pentru Unitatea Românilor [*înf.* în 1990].

AUR Constelația Auriga [“Vizitiul”].

a.u.s. actum ut supra (*lat.*).

aus autoservice (*milit.*).

aut. 1. automobil. **2.** autonom(ă). **3.** autor.

AUT Analele Universității din Timișoara.

AUTM Analele Universității din Timișoara [Seria: Științe matematice].

aux auxiliar (*milit.*).

a.v. a vista (*it.*).

av. aviație.

AVA aparat de ventilație artificială [pentru adulți].

avdp avoirdupois [sistem englezesc de măsură pentru greutate] [1 funt/ livră avdp = 453,59 g].

ave v. *Ave*.

Ave. avenue [stradă, prospect, cale, bulevard, drum, alee].

AVF Amplificator de videofrecvență.

avg. avangardă (*milit.*).

AVGAS aviation gasoline [benzină de avion; *av.*].

AVIBAC Întreprinderea Avicolă de Stat Bacău.

AVICEN centrala pentru producția avicolă.

AVNOJ Consiliul Antifascist de Eliberare Națională [ex-Iugoslavia].

avoir avoirdupois [sistem englezesc de măsură pentru greutate] [1 funt/ livră = 453,59 g].

AVP Agence Voltaïque de Presse [agenție de presă din Burkina Fasso (fostă: Volta Superioară), *înf.* în 1963].

avr. avarie; avariat.

AVTUR aviation turbine fuel (*av.*) [combustibil pentru turboreactor].

AWACS Airborne Warning and Control System [SUA].

AWEFA American Wind Energy Association.

awn atomic weight unit [unitate atomică de greutate].

AXAF Advanced X-Ray Astronomical Facility [satelit vest-german de astronomie x].

AYOC Automaticeskaia Universalinaia Orbitalinaia Stanția [Stație Orbitală Ur Automatică].

A.Z.A.P. v. *AZAP*

AZAP Agence Zaïre-Presse [agenția națională de presă a Zairului, *în*f. în 1957].

A.Z.T. v. *AZT*

AZT azidotimidina; azotimidină.

B

b 1. barn [unitate specială folosită în fizica nucleară pentru a exprima secțiunile eficace, menținută temporar împreună cu SI; $1 \text{ b} = 100 \text{ fm}^2 = 10^{28} \text{ m}^2$]. **2.** cer senin [acoperit mai puțin de $\frac{1}{4}$] [în notația Beaufort; *mar.*].

B 1. Belgia. **2.** Bor (*chim.*). **3.** lățimea navei (*mar.*). **4.** Notăție literală pentru sunetul *si* bemol (*muz.*). **5.** simbol pentru *bel* (*metr.*).

B. 1. balboa [unitate monetară din Panama]. **2.** bar [unitate de presiune atmosferică sau acustică; *fiz.*]. **3.** boliviano [unitate monetară din Bolivia].

B-2 Stealth bombardier strategic ultrasecret [S.U.A.].

b. & c. black and colours [negru și color; *poligr.*].

B. & C. bakery and cookery [(de) brutărie-bucătărie].

b. & e. beginning and end(ing) [începutul și sfârșitul].

B.&W. black and white [negru și alb; *poligr.*].

Ba Bariu (*chim.*).

B.A. 1. Bachelor of Arts [licențiat în litere]. **2.** British Academy [Academia britanică].

B.A.A. British Astronomical Association [Asociația astronomică britanică].

B.A.C. v. *BAC*

BAC British Aircraft/ Aerospace Corporation/ Company [Corporație britanică constructoare de avioane].

Bach. bachelor [licențiat].

B.A.D. 1. Banca Africană de Dezvoltare [*înf.* în august 1963; sediul: la Abidjan, în Coasta de Fildeș]. **2.** Banca Asiatică de Dezvoltare [*înf.* în noiembrie 1966; sediul: la Manila, în Filipine].

BADEA Banque Arabe pour la Développement Économique en Afrique [Banca Arabă pentru Dezvoltare Economică în Africa; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 18 februarie 1974 (își începe activitatea la 16 septembrie 1974). Este integrată, în 1977, băncii SAAFA; sediul: Khartoum].

BAEC British Atomic Energy Corporation [Corporația britanică pentru energia nucleară].

B. Agr. Bachelor of Agriculture [Licențiat în agronomie].

B.A.I.A. Banca pentru Agricultură și Industrie Alimentară.

B.A.L. British Airways Limited/ Căile de comunicații aeriene britanice [companie cu răspundere limitată].

Ban. Banat.

BAO Bachelor of Obstetrics [licențiat în obstetrică].

B. Ar. Bachelor of Architecture [licențiat în arhitectură].

bar 1. *bar* [unitate instituită în 1948, menținută temporar împreună cu SI; 1 bar = 0,1 MPa = 100 kPa = 1000 hPa = 10⁵ Pa]. **2.** barrel/ baril [măsură de capacitate pentru lichide: MB = 163,65 l; SUA = 119 l].

B. arch. Bachelor of Architecture [Licențiat în arhitectură].

B. Arch. *v. B. Ar.*

BARSR Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România [București].

B.A.S. Bachelor of Agricultural Science [licențiat în științe agricole].

BAS Bulletin of the Atomic Scientists (SUA) [Buletinul oamenilor de știință din domeniul fizicii nucleare].

B.A.Sc. *v. B.A.S.*

BASc. Bachelor of Applied Science [licențiat în științe aplicate].

BASF Badische Anilin-und Soda-Fabrik [R.F.G.].

BAT Biroul de Asistență Tehnică [al O.N.U.].

BATM Baza pentru Aprovizionare Tehnico-Materială.

BB betablocante [medicamente].

BBA Bachelor of Business Administration [Licențiat în administrația afacerilor].

BBAE Bulletin of the Bureau of American Ethnology [Buletinul biroului american de etnologie].

BBC 1. British Broadcasting Company/ Corporation [Societate radio din Marea Britanie, *inf.* în 1922]. **2.** Brown, Boveri and Companie.

BBL baril.

B.C. 1. Bachelor of Chemistry [licențiat în chimie]. **2.** Bachelor of Commerce [licențiat în științe comerciale].

BC Bacău.

bc cer parțial noros [acoperit $\frac{1}{4}$ - $\frac{3}{4}$, în notația Beaufort; *mar.*].

B.C.A.S. British Compressed Air Society [Societatea britanică pentru utilaje de aer comprimat].

B.C.C.F. British Cast Concrete Federation [Federația britanică pentru beton turnat].

BCE Bachelor of Civil Engineering [Licențiat în inginerie civilă/ construcții].

BCEAO Banca Centrală a Statelor din Africa de Vest [sediul: în Senegal].

BCEP British Chemical Engineering and Process [Societatea britanică de tehnică și procese chimice].

BCF Salt sub condiție falsă [instrucțiune mașină a limbajului de programare ASSIRIS].

B.C.G. *v. BCG*

BCG bacillus Calmette-Guérin [*med.* bacilul Calmette-Guérin; Vaccinul biliar preparat de Calmette și Guerin vaccinul contra tuberculozei; din 1921 se administrează pentru vaccinarea preventivă a noilor-născuți contra TBC, iar la noi este introdus din 1926].

BCGA British Cotton Growing Association [Asociația britanică a bumbacului].

BCH. B. CHIR. Bachelor of Surgery [Licențiat în chirurgie].

B. CHEM. E. Bachelor of Chemical Engineering [Licențiat în chimie industrială].

B.C.I.E. Banca Americii Centrale pentru Integrare Economică [instituție bancară interguvernamentală creată la 8 mai 1961 de către El Salvador, Guatemala, Honduras și Nicaragua, la care s-a asociat și Costa Rica; sediul: la Tegucigalpa, în Honduras].

bck back [înapoi, invers].

B.C.L. Bachelor of Civil Law [licențiat în drept civil: *engl.*].

BCLC Bullétin du Cercle Linguistique de Copenhague.

B.C.M. British Consular Mail [poșta consulară britanică].

BCO banco.

B.C. - OM brăzdare (*agr.*).

B. Comm. Bachelor of Commerce [licențiat în științe comerciale].

BCON British Commonwealth of Nations [Comunitatea britanică de națiuni].

B.C.P. benzylchlorophenol [benzilclorofenol; *chim.*].

BCP British Civil Police [Poliția Civilă Britanică].

BCPA British Commonwealth Pacific Air Lines [Compania britanică aeriană din Oceanul Pacific].

B.C.P.E. British College of Physical Education [Colegiu britanic de educație fizică].

BCPL Basic Combined Programming Language [limbaj de programare].

BCR boală cronică respiratorie [la galinacee]; v. și: ASD, MRC.

BCRA Biroul central de informații și de acțiune [al Rezist. franceze între 1941-1943].

B.C.S. 1. Bachelor of Chemical Science [licențiat în chimie]. **2.** Bachelor of Commercial Science [licențiat în comerț].

BCS Biblioteca Centrală de Stat [a R.S.R.; București, scris și *B.C.S.*].

B.C.S.A. British Constructional Steelwork Association [Asociația britanică pentru studiul construcțiilor din oțel].

BCȘ Baza de Cercetări Științifice.

bct. 1. bucătărie. **2.** Salt sub condiție adevărată [în limbajul de programare ASSIRIS].

BCU Biblioteca Centrală Universitară.

BCUB Biblioteca Centrală Universitară din București.

B.D. Bachelor of Divinity.

BD bază de date.

Bd ft board foot *silv.* talpa/ baza scândurii; (SUA) măsură standard pentru materiile lemnoase [1/12 picior cubic = 2,36 dm³].

bd ft. Board foot (1 bd ft = 2,359 dm³ - sist. *americ.*).

BDA 1. Bund Deutscher Architekten. **2.** Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände.

BDD bază de date distribuită.

BDF 1. Salt sub condiție falsă cu decrementare [instrucțiune în limbajul de programare ASSIRIS]. **2.** Bundesverband des Deutschen Güterfernverkehrs. **3.** Bund Deutscher Familien.

B.Di. Bachelor of Didactics [licențiat în științe pedagogice].

BDI Bundesverband der Deutschen Industrie.

BDJ Bund Deutscher Jugend.

BDKJ Bund der Deutschen Katholischen Jugend.

B.D.M.C. v. BDMT

BDMT Blocul Democrației Muncitorești-Țărănești [*inf.* în 1925].

BDS Biroul de Documente Secrete.

BDT Salt sub condiție adevărată cu decrementare [în limbajul de programare ASSIRIS].

BDZV Bund Deutscher Zeitungsverleger.

Be Beriliu (*chim.*).

Bé grad Baumé (*fiz., tehn.*).

B.E. 1. Bachelor of Education [licențiat în științe pedagogice]. **2.** Bachelor of Engineering [inginer diplomat].

BE Beacon Explorer [sateliți științifici americani; sateliți ionosferici cu radiofar, plasați pe orbite polare mijlocii].

BEA British European Airways (corporation) [Compania britanică de transport aerian pentru Europa; *av.*].

B.E.A.C. British European Airways Corporation [Compania britanică de transport aerian pentru Europa].

B.E.C. Biroul Electoral Central [la alegerile din 20 mai 1990, aflat în București, str. Onești, nr. 2, sect. 1].

B.Edn. v. B.E.

B.E.E. Bachelor of Electrical Engineering [licențiat în electrotehnică].

B.E.I. Banca Europeană de Investiții.

bel. below [mai jos/ sub].

B.E.L. Bachelor of English Literature [licențiat în literatura engleză].

Belf. The Queen's University of Belfast [Universitatea Regală din Belfast].

b.e.m.f. back electromotive force [tensiune contraelectromotoare; *el.*].

Benelux *v.* **BENELUX**

BENELUX [Belgique, Nederland, Luxembourg; uniune vamală, transformată ulterior în uniune economică cu evidente elemente general-politice, între Belgia, Olanda și Luxemburg; în 1958 aderă la C.E.E.].

B. Eng. A. Bachelor of Agricultural Engineering [licențiat în mecanică agricolă].

B. Eng. *v.* **B.E.**

BEP Brevet de Învățământ Profesional.

B.E.P.C. British Electrical Power Convention [Convenția britanică pentru energie electrică].

B.E.R.D. *v.* **BERD**

BERD Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

BEWAG Berliner Elektrizitäts-Werke-Aktien-Gesellschaft [Berlinul Occidental].

b.f. *v.* **B.F.**

B.F. 1. Bachelor of Finance [licențiat în finanțe]. **2.** Bachelor of Forestry [licențiat în silvicultură]. **3.** board foot [talpa/ baza scândurii; *silv.*].

B.F.A. Bachelor of Fine Arts [doctor în arte frumoase].

B.F.A.S. British Fine Arts Society [Societatea britanică de arte frumoase].

B.F.S.A. British Fire Services Association [Asociația britanică a serviciilor de pompieri].

BFTh Beiträge zur Förderung der Theologie [Gütersloh] [*rel.*].

BGP blendă, galenă, pirită.

BH Bihor.

BHC *v.* **HCH.**

B.H.R.A. British Hydromechanics Research Association [Asociația britanică pentru cercetări hidromecanice].

Bi Bismut (*chim.*).

B.I.A.R. Birou de Informații și Ajutor pentru România [*înf.* în ianuarie 1990 la Paris].

bibl. bibliografie.

B.I.C.E. Banca Internațională de Colaborare Economică [*înf.* la 22 octombrie 1963 și a început să funcționeze la 1 ianuarie 1964; sediul: la Moscova].

b.i.d. bis in die [de două ori pe zi; *lat., med.*].

B.I.D.T. Buletin de Informare și Documentare Tehnică [pentru materiale de construcții].

B.I.E. Biroul Internațional al Expozițiilor [organizație internațională guvernamentală *înf.* în 1931 la Paris] *v.* **IEB.**

B.I.H. Biroul internațional al orei [*înf.* în 1912, pe lângă Observatorul din Paris].

B.I.I. Banca Internațională de Investiții [la care participă Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G, R.P. Mongolă, Polonia, România, R.P. Ungară și URSS; sediul: la Moscova; a început să funcționeze de la 1 ianuarie 1971].

bil. bilingv.

BILNC Biroul Învățământului în Limbile Naționalităților Conlocuitoare [în *MEI*].

BIM Biroul Internațional al Muncii.

B.I.M.C.O. v. *BIMCO*

BIMCO Baltik and International Maritime Conference [Conferința Maritimă Internațională și Baltică; *înf.* în 1905, cu sediul la Copenhaga, în Danemarca; actuala denumire datează din 1927].

bimo by moment [așteptați! imediat!; *tele.*].

b.i.n. bis in noctus [de două ori pe noapte; pe rețetele medicale].

BINAC Binary Automatic Computer [calculator binar automat; *mat.*].

Biochim. biochimie.

Biol. biologie.

BIOS Basic Input/ Output Service.

B.I.P.M. v. *BIPM*

BIPM Bureau International des Poids et Mesures [Biroul Internațional de/ pentru Măsuri/ Mărimi și Greutăți; organism interguvernamental *înf.* prin *Convenția Metrului*, semnată la Paris, la 20 mai 1875, de 17 state, cu prilejul ultimei Conferințe Diplomatice a Metrului, modificată în 1921; sediul: Paris; Sèvres; este un laborator permanent de cercetări în domeniul metrologiei, a cărei activitate este îndrumată de *CIPM* și de *CGPM*].

B.I.P.O. British Institute of Public Opinion [Institutul britanic de constatare a opiniei publice].

B.I.R.D. v. *BIRD*

BIRD International Bank for Reconstruction and Development [Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare, *înf.* la Washington, în 27 decembrie 1945, odată cu F.M.I.; cunoscută și sub denumirea de Banca Mondială; România este membră din 1972) [Hotărârea creării datează din iulie 1944, statutul BIRD intră în vigoare la 27 decembrie 1945, însă Banca și-a început practic operațiunile la 25 iulie 1946], v. și: *IBRD*

B.I.R.E. 1. British Institution of Radio Engineers [Institutul britanic al inginerilor radio]. **2.** Bulletin d'Informations pour les Roumains en Exil [Buletin de Informare pentru Românii din Exil; 1947 - 1 martie 1990].

BIRF Biochemical Research Foundation [Fundația de cercetări biochimice, din SUA].

Birm. Birmingham University [Universitatea Birmingham, din Marea Britanie].

BIS Bank for International Settlements [Banca pentru Reglementări Internaționale; organizație internațională guvernamentală, *f.* în 1930; Sediul: Basel (Elveția)].

BIT **1.** bi(nary digi)t cifră binară [1 bit = cantitatea de informație ce se obține prin opțiunea pentru una din două alternative echiprobabile; unitate de măsură a cantității de informație din teoria lui Shannon; *psih.*] **2.** Buletin de Informare Tehnică. **3.** Bureau International du Travail.

BITEJ Bureau International pour le Tourisme et les Échanges de la Jeunesse.

B.I.T.S. Biroul Internațional de Turism Social [*înf.* la 7 iunie 1963; sediul: la Bruxelles].

B.J.A.T.M. Baza Județeană pentru Aprovizionare Tehnico-Materială.

BJR Bulletin of John Rylands Library [Manchester; *rel.*].

BKP Beiträge zur Klassischen Philologie [Meisenheim; *rel.*].

B.L. **1.** Bachelor of Law [licențiat în drept]. **2.** Bachelor of Letters [licențiat în litere]. **3.** Bord Leher (*mar.*).

B/L Bill of Lading [conosament, fraht; *ec.*].

B.L.A. Bachelor of Liberal Arts [licențiat în umanistică].

BLA Brașovul Literar și Artistic (*publ.*).

BLE Bulletin de Littérature Ecclésiastique [Toulouse; *rel.*].

B.L.F.E. Brotherhood of Locomotive Firmen and Enginemen [Sindicatul fochiștilor și mecanicilor de locomotivă din S.U.A.].

BLI Bandă laterală independentă (*radiotehn.*).

B. Litt. Baccalaureus Litteraturae [licențiat în litere; *lat.*].

B.L.M. [sindromul] buco-linguomasticator.

B.L.S. Bachelor of Library Science [licențiat în biblioteconomie].

BLS **1.** Benevolo lectori salutem! [salut latin pe inscripții]. **2.** Berne-Lätschberg-Simplon [administrație feroviară elvețiană]. **3.** Bureau of Labor Statistics [Oficiul de statistică al Ministerului Muncii (din SUA)].

BLU bandă laterală unică [procedeu de transmisie în radiotehnică].

B.M. Bachelor of Medicine [licențiat în medicină].

BM [Board Measure] $1 \text{ BM} = 2,359 \text{ m}^3$

BMAT Beginning of Morning Astronomical Twilight [începutul crepusculului astronomic de dimineață; *astr.*].

BMC **1.** British Motor Corporation [Corporația de automobile britanică]. **2.** British Metal Corporation [Corporația Metalurgică Britanică].

B.M.C.I. British Mosquito Control Institute [Institutul britanic al luptei împotriva țânțarilor].

BMCT Beginning of morning civil twilight [începutul crepusculului civil de dimineață; *astr.*].

B.M.E. Bachelor of Mining Engineering [licențiat în tehnică minieră].

B. Mech. E. Bachelor of Mechanical Engineering [licențiat în construcții de mașini].

B. med. Bachelor of Medicine [licențiat în medicină].

B. Met. Bachelor of Metallurgy [licențiat în metalurgie].

BMEWS Ballistic Multipurpose Early Warning System [sateliți militari americani pentru cercetarea globală strategică; înștiințare și alarmare timpurie (avans pe min.) despre pericolul atacului nuclear cu rachete].

B.M.I. British Ministry of Information [Ministerul Britanic al Informațiilor].

B.M.M. 1. Baza Maritimă Militară. **2.** British Mercantile Marine [Marina Comercială Britanică].

B.M.T. British Mean Time [timpul mediu britanic].

B.M.Ț. v. *BMT*

BMT Blocul Muncitoresc - Țărănesc [organizație politică legală de masă, *inf.* în 1925 din inițiativa și sub conducerea P.C.R.; în 1933 activitatea organizației este interzisă].

B. Mus. "British Museum" [Muzeul britanic].

BMW Bayerische Motorenwerke [Uzinele constructoare de mașini din Bavaria; marcă de motocicletă și automobil din R.F. Germania; companie în München].

BMWE Brotherhood of Maintenance of Way Employees [Sindicatul muncitorilor rutieri, din S.U.A.]

BN 1. Banatske novine (*publ.*). **2.** Bistrița-Năsăud.

BNA Basel Nomina Anatomica [terminologie anatomică acceptată la Basel, în Elveția, în 1895).

BNA British North America (posesiunile britanice în America de Nord).

B.N.B. British National Bibliography [Bibliografia națională britanică].

B.N.D. Blocul Național - Democrat(ic) [coalțiie politică antihitleristă, constituită la 20 iunie 1944, la inițiativa PCR, reunind PCR, P.S.D, P.N.Ț. și P.N.L. pe baza unei platforme care prevedea înlăturarea dictaturii militaro-fasciste și instaurarea unui regim democratic; în octombrie 1944 își încetează activitatea].

BND Bundesnachrichtendienst [R.F.G.].

BNJ Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher [Athen; *rel.*].

B.N.R. 1. Banca Națională a R. S. România. **2.** British Naval Representative [reprezentant al marinei militare britanice; *mar.*].

B.O. 1. Bachelor of Oratory [licențiat în retorică]. **2.** bad order [indicație incorectă].

BOAC British Overseas Airways Corporation/ Company [Societatea/ compania britanică de linii aeriene externe; Corporația Britanică a Comunicațiilor Aeriene Transoceanice].

BOB 1. Biroul Organizației de Bază. **2.** Berner Oberland Bahnen [administrație feroviară elvețiană].

BOCAZ 25 Cazan fabricat în Botoșani [de 25 000 Kcal/h].

BOD Biochemical oxygen demand-BOD [Cerere biochimică de oxigen], v. și: *CBO*.

B. Of. Buletinul Oficial.

Bol. Bolivia.

Bomex Barbados Oceanographic and Meteorological Experiment.

BONAC [Organizația de radio și televiziune a țărilor nealiniat].

BOO [Constelația BOÖTES, „boarul”].

BOPA Botswana Press Agency [agenție de presă oficială din Botswana, *înf.* în 1981].

BOPD Barrels of Oil Per Day [barili de petrol pe zi; unitate de măsură].

BOR 1. Biserica Ortodoxă Română (*rel.*). **2.** Buletinul Oficial al Patriarhiei Române [an I: 1883].

Bot. botanică.

B.O.T. Board of Trade [*MB*: Ministerul Comerțului; *SUA*: Consiliul de Comerț].

bp birth-place [locul nașterii].

B.P. 1. Bachelor of Painting [licențiat în pictură]. **2.** Bachelor of Philosophy [licențiat în filozofie].

b.p.d. barrels per day [barili pe zi; unitate de măsură].

B. Pd. Bachelor of Pedagogy [licențiat în pedagogie].

B.P.D. v. *BPD*

BPD Blocul Partidelor Democratice [coalitie electorală de forțe politice democratice, *înf.* în 17 mai 1946, cu prilejul alegerilor parlamentare, din care făceau parte: P.C.R., P.S.D., P.N.L., P.N.Ț, Frontul Plugarilor, Partidul Național Popular; își încheie activitatea în februarie 1948 când se constituie o nouă coalitie a forțelor politice democratice, Frontul Democrației Populare].

B.P.E. Bachelor of Physical Education [licențiat în educație fizică].

BPG v. *BGP*.

b.p.h. barrels per hour [barili pe oră; unitate de măsură].

B. Phil. Bachelor of Philosophy [licențiat în filosofie].

BPH [pseudonimul lui Bogdan Petriceicu Hașdeu].

bpl. v. *bp*.

BPP Biblioteka pisarzów polskich.

B.P.R.S. Brief Psychiatric Rating Scale [scală imaginată de Overhall și de Gorham în 1962, în aprecierea simptomatologiei psihiatrice, îndeosebi în depresii].

BPT Biblioteca pentru toți.

BPTY Biuletyn Polskiego Towarzystwa Jezykoznawczego

Bq *becquerel*, unitate SI derivată pentru mărimea *activitate* [a unui radionuclid].

Br Brom (*chim.*).

BR Brăila.

B.R.C.E. Banca Română de Comerț Exterior [*inf.* în 1968, specializată în relațiile de plăți și de credit cu străinătatea, având însă și funcția de bancă comercială de stat].

BRCS British Red Cross Society [Societatea Britanică de Cruce Roșie].

BRD Bundesrepublik Deutschland [R.F.G.].

BRD-20 [utilaj de sudură].

B.R.I. Banca Reglementelor Internaționale [*inf.* în 1930 la Haga, pentru reglementarea datoriei germane; a contribuit apoi la promovarea cooperării băncilor centrale ale țărilor aderente; sediul: la Basel, în Elveția].

BRI Buletinul Român de Informatică.

Brit. britanic(ă).

BRM 1. brevi manu. **2.** baraj de mine (*milit.*).

BRRD Bruiaj radio (*milit.*).

BRRL British Radio Relay League [Liga britanică a radiofoniștilor amatori pentru unde scurte].

BRT Brutto Register Tonne.

B.S. 1. Bachelor of Science [licențiat în științe]. **2.** Bachelor of Surgery [licențiat în chirurgie].

BSA Bibliographical Society of America [Societatea bibliografică din America].

BSAA British South American Airways [Companie de Transporturi aeriene britanice pentru America de Sud].

B. Sc. Bachelor of Science [licențiat în științe].

BSC Baccalaureus Scientiae [primul grad academic în Facultatea de Științe britanică].

B. Sc. Min. Bachelor of Science in Mining [inginer de mine licențiat].

B. Sc. Tech. Bachelor of Technical Science [licențiat în științe tehnice].

BSE 1. Bolșaia Sovetskaia Entîklopediia [Marea enciclopedie sovietică]. **2.** Broadcasting Satellite for Experimental purposes [primul satelit japonez de teledifuzie directă a programelor de televiziune].

BSF bromsulfaleină v. *BSP*.

bsh bushel/ bușel [unitate de măsură pentru grâne; MB = 36,36 l; SUA = 35,24 l; *milit.*].

bshs v. *bsh*.

BSI 1. Biroul Socialist Internațional [denumit de V. I. Lenin “cutie poștală”]. **2.** British Standards Institution [Institutul britanic de standarde].

BSL Bulletin de la Société de Linguistique (de Paris), 1868.

B.S.M.E. Bachelor of Science of Mining Engineering [licențiat în științe tehnice de mine].

BSOS Bulletin of the School of Oriental Studies.

BSP v. *BSF*.

BST British Summer Time [timp britanic de vară].

BT Botoșani.

B.T.A. v. *BTA*

BTA 1. Bălgarska Telegrafna Aghenția [Agenție telegrafică bulgară, *înf.* în 1898]. **2.**

Boot Trades Association [*M.B.*; Asociația comerțului cu încălțăminte].

BTB-202 Bitoxibacillin (*agr.*).

B.T.C. Bachelor of Textile Chemistry [licențiat în chimia textilă].

BTC basic training center [SUA: Centru de pregătire militară de bază].

B.T.E. Bachelor of Textile Engineering [doctor în construcții de mașini textile].

B. Th. Bachelor of Theology [licențiat în teologie].

BthU British thermal unit [unitate britanică de măsură pentru căldură: = 0,252 Kcal].

btI. batalion (*milit.*).

b.t.-m. baza tehnică-materială.

b.t.-m. a s. baza tehnică-materială a societății.

Bt. S. baterie de serviciu (*milit.*).

B.T.T. Biroul de Turism pentru Tineret.

BTT bank telegraphic transfer [transfer bancar telegraphic; *ec.*].

B.T.U. v. *BTU*

BTU British Thermal Unit [unitate de măsură pentru energia calorică (= 0,252 Kcal), care se folosește în aprecierea valorii nutritive a nutrețurilor]; v. și: *BThU*.

B.t.u./ft British thermal units per cubic foot [unități calorice britanice pe picior cubic].

BTuh British thermal units per hour [unități calorice britanice pe oră].

B.t.u./lb British thermal units per pound [unități calorice britanice pe livră].

B.t.u./sec British thermal units per second [unități calorice britanice pe secundă].

B.t.u./sq. ft British thermal units per square foot [unități calorice britanice pe picior pătrat].

B.t.u./sq. ft/min. British thermal units per square foot per minute [unități calorice britanice pe picior pătrat pe minut].

BTU/SQ. FT°/HR British thermal unit per square foot per degree of temperature difference per hour [unități calorice britanice pe picior pătrat și pe grad de diferență de temperatură pe oră].

B.t.u./ sq. in. British thermal units per square inch [unități calorice britanice pe inchie pătrată/ țol pătrat].

bu. bushel [bușel; unitate de măsură pentru grâne; MB = 36,36 l; SUA = 35,24 l].

BUBrM Buletinul Universității din Brașov [Seria: Matematică].

buc. bucată.

BUC. București.

Bucov. Bucovina.

bul. buletin (*milit.*).

Buna butadiene and natrium [cauciuc sintetic pe bază de butadienă și sodiu; *chim.*].

BUP British United Press [Presa britanică unită; agenție].

bus. v. bu.

Bus. Mgr. Bussiness Manager [director comercial, director al firmei].

BV Brașov.

BVAC Butler vector analog computer [computer analog Butler (cu vectori)].

BVF [contraspionajul vest-german].

BVM Batalion de vânători de munte (*milit.*).

BWI British West Indies [Indiile de vest britanice].

BWIA British West Indies Air Lines [companie de transporturi aeriene britanice; Liniile aeriene din Indiile de vest britanice].

BWT British winter time [timp britanic de iarnă].

BZ 1. Buzău. **2.** Byzantinische Zeitschrift [Leipzig/ München, 1892]. **3.** S.T.L. psihochimică.

BZSI Byzantinoslavica.

C

c *centi*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-2} .

C 1. cer noros [în notația Beaufort]. **2.** *C coulomb*, unitate SI derivată pentru mărimile: *cantitatea de electricitate, sarcină electrică/ C*. [coulomb] Coulomb [$1\text{ C} = 3 \times 10^9$ unități electrostatice], *metr.*. **3.** Carbon (*chim.*). **4.** coulomb [citit: “culomb”] [unitate de măsură în sistemul MKSA pentru sarcina electrică]. **5.** notație literală pentru sunetul *do*. **6.** semn de măsură în 4 timpi și de 2 timpi [în forma \mathcal{C}]. **7.** simbol pentru mulțimea numerelor complexe. **8.** $^{\circ}\text{C grad Celsius}$, unitate SI derivată pentru mărimea: *temperatură Celsius*.

C-12 Combină autopropulsată pentru recoltarea cerealelor păioase (*agr.*).

ca. circa (*lat.*) v. *cca*.

Ca Calciu (*chim.*).

C.A. 1. Central America [America Centrală]. **2.** Corp de armată (*milit.*).

CA 1. canal de aducțiune (*agr.*). **2.** Chemical Abstracts.

C.A.A. v. *CAA*

CAA 1. Central African Airways Corporation [*M.B.*: Corporația transporturilor aeriene din Africa Centrală]. **2.** Civil Aeronautics Administration [în SUA: Administrația aviației civile]. **3.** Control automat al amplificării.

CAASF Canadian Army Active Service Force [Forțele armate regulate canadiene].

CAC Current Abstracts of Chemistry and Index Chemicals [1960].

C.A.C.M. Piața Comună a Americii Centrale [grupare integraționistă din America Centrală, *înf.* la 13 decembrie 1960].

c.a.d. cash against documents [*ec.*: plata în numerar pe bază de documente].

CAD 1. Congresul Acțiunea Democratică [*înf.* în 1971 în Trinidad – Tobago]. **2.** proiectare asistată de calculator.

CAE 1. Constelația Caelum [“delta”]. **2.** Comunitatea Africii de Est [grupare economică din E Africii].

CAEC Canadian Atomic Energy Commission [Comisia canadiană pentru energia nucleară].

CAENEX Complex Atmosphere Energetics Experiment [experiment între 1970-1975].

CAER Consiliul de Ajutor Economic Reciproc [organizație internațională guvernamentală de cooperare economică între țările socialiste din Europa, deschisă și participării altor state, *înf.* la 5/23/ 25? ianuarie 1949, la Moscova; țările semnatare (Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, România, Ungaria și URSS, li s/au adăugat Albania și RDG (în 1950) și Mongolia, în 1962], *v. și SEV.*

c.a.f. 1. cont, assurance, fret (*fr.*) [cost, asigurare, navlu] *v. C.I.F.* **2.** cost and freight [preț cu închiderea valorii și frahtului; costul transportului (în contul vânzătorului), *com.*].

C.A.F. *v. CAF*

CAF 1. Confederația Africană de fotbal. **2.** Corporația Andină pentru Dezvoltare. **3.** Canadian Armed Forces [Forțele armate canadiene]. **4.** Cazane de apă fierbinte. **5.** Control automat al frecvenței.

CAGCMB Centrala Antrepriză Generală Construcții Montaj - București.

CAGIB Centrala Antrepriză Generală de Construcții Industriale București.

CAI pseudonimul scriitorului CAION [n. 1882 - m.1918].

CAIO Concurs de Atelaje Internațional Oficial (pentru seniori).

CAJ Christliche Arbeiter-Jugend.

cal 1. *calorie*, unitate în general nerecomandată, care nu face parte din SI; Au fost dinstinse 3 tipuri: **2.** *caloria* “la 15°C”. **3.** *caloria* “IT” [Internațional Table] și **4.** *caloria* “termochimică”.

calc. calcul, calculare, calculație; calculat.

calit. calitate.

C Am *v. C.A.*

CAM 1. Constelația Camelopardalus [“cămila”]. **2.** Conventional Attack Missile [rachetă, varianta convențională a rachetei Pershing].

CAMA centralized automatic message accounting [sistem automat de evidență centralizată a informațiilor].

CAMEO Chemically Active Materials Ejected in Orbit [experiență cu racheta purtătoare a satelitelui *Nimbus G* (23 octombrie 1978)].

CAMS Computer-Assisted Measurement System [sistem de măsurare cuplat cu un computer (calculator)].

Can. canalul.

CAN Centrala Autentică Naționalistă [*înf.* în 1980, în Guatemala].

CANA Caribbean News Agency [agenție de presă semioficială, *înf.* în 1976, în Barbados].

c. and f. cost and freight [cost și navlu] [clauză prevăzută în contractele de comerț exterior, conform căreia prețul datorat de cumpărător acoperă costul mărfii și navlul].

CANFOR Canadian Force (*milit.*) trupele canadiene, armata canadiană.

cant. canton.

CAO Clubul Athletic Oradea [fostă echipă de fotbal].

CAP 1. Cooperativa Agricolă de Producție. **2.** control automat al fazei. **3.** Constelația Capricornus. **4.** Consiliul apărării (*milit.*). **5.** caporal. **6.** Catabolite-Activator-Protein [proteină (dimer) care intervine în reglarea pozitivă a operonului; *genet.*]. **7.** certificat de aptitudine profesională. **8.** Comitetul pentru Apărarea Republicii [1974, San Marino].

cap. 1. capitală. **2.** capitol.

capac. capacitate.

CAPIR Conferința Asociațiilor de Profesioniști Intelectuali din România [București].

CAR 1. Constelația Carina [“carena”]. **2.** pseudonimul lui C.A. Rosetti. **3.** Casa de Ajutor Reciproc.

C.A.R.D.E. Canadian Armament Research and Development Establishment [Institutul canadian de cercetări și dezvoltare în domeniul armamentului].

CARE Cooperative for American Remittances to Europe.

CARICOM 1. Caribbean Community and Common Market [Piața Comună și Comunitatea Caraibilor; organizație internațională guvernamentală, *f.* în 1973, înlocuind Asociația Caribiană a Liberului Schimb; sediu: Georgetown]. **2.** Conferința ministerială a țărilor membre ale Pieței Comune Caraibiene.

CARME Centrul de Aplicare și de Cercetare Microscopică Electronică [Bordeaux].

C.A.R.P. Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor.

CARP-4 Combină autopropulsată pentru recoltarea porumbului știuleți depănușați (*agr.*).

C.A.R.P.O. Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor [din] Oradea.

CARSR Consiliul Apărării Republicii Socialiste România.

C.A.S. *v.* CAS

CAS 1. constelația Cassiopeia. **2.** canal acustic submarin (*mar.*).

CASF Canadian Active Service Force [Forțele armate active canadiene].

CAT capsulă tehnologică (*astron.*).

C.A.T.B. Canadian Air Transport Board [Oficiul canadian de transporturi aeriene].

CATC 1. Commonwealth Air Transport Council [Consiliul Uniunii Britanice al Commonwealthului pentru transporturi aeriene]. **2.** Combinatul de Articole Tehnice din Cauciuc [Jilava].

C.A.T.T. Compania Autonomă de Turism pentru Tineret.

CAU Clubul Athletic Universitar.

cav. cavitate.

CAV cavalerie.
CAVB Confederația Africană de Volei(bol).
C.B. central battery [baterie centrală; central office / centrală (schimbător) telefonic(ă) cu baterie centrală, *tele.*].
CBA Campionatele Balcanice de Atletism.
CBAT Central Bureau for Astronomical Telegrams [Biroul central pentru telegrame astronomice].
C-battery baterie de polarizare a grilei (*tele.*).
CBC Canadian Broadcasting Co/ Corporation [Corporația/ compania canadiană de radiodifuziune, *înf.* în 1936].
CBCC Chemical-Biological Coordination Center [Centrul de coordonare chimico-biologic din S.U.A.].
cbcm cubic centimetre [centimetru cub].
C.B.D. *com.* cash before delivery [plata anticipată, plata mărții înainte de livrare].
C.B. exchange schimbător/ centrală telefonic(ă) cu baterie centrală (*tele.*).
CBE central battery exchange [centrală/ telefonică/ cu baterii (*tele.*).
cbft cubic foot [picior cubic; 1 cbft = 28,3 dm³].
C.b.i. Consorțiu bancar internațional.
C.B.I. *v.* **CBI**
CBI 1. Central Bureau of Information [Biroul central de informații]. **2.** Confederația Industriei Britanice.
cbm cubic metre [metru cub].
C.B.O. *v.* **CBO**
CBO 1. cererea biochimică de oxigen (*zoot.*). **2.** cerere biologică de oxigen *v.* **BOD**. **3.** consum biochimic de oxigen (*pesc.*).
C.B.P. Calculator de buzunar programabil.
C.B.S. central battery signalling [semnalizare cu baterie centrală/ semnalizare la stația bateriei centrale/ apel la bateria centrală; *tele.*].
CBS Columbia Broadcasting System [SUA: Compania de radiodifuziune "Columbia"; sistem de televiziune inventat de inginerul american Peter Carl Goldmark, în 1945].
CBS-TV Columbia Broadcasting System [post TV din SUA].
C.B.T. *v.* **CBT**
CBT 1. cargobot (*marin.*). **2.** central battery telephone [telefon al bateriei centrale, *tele.*].
cc. **1.** centuries (secole). **2.** chapters [capitole].
C.C. *v.* **CC**
CC 1. capacitate de câmp pentru apă (*agr.*). **2.** cernoziomuri cambice (*agr.*). **3.** Comitetul Central. **4.** Cupa Cupelor. **5.** Corps Consulaire.
cca. circa *v.* **ca.**

CCA 1. citozină-citozină-adenozină (*genet.*). **2.** CCA = Casa Centrală a Armatei [și denumirea sub care s-a afirmat, între 1950-1961, clubul sportiv militar, numit, din 1961, “Steaua”].

CCAE Congressional Committee on Atomic Energy [Comitetul Congresului pentru energie atomică, din S.U.A.].

CCAL Centrul de Calcul (*milit.*).

CCC clorură de clorcolină.

CCD 1. Civil Censorship Detachment [Secția/ Detașamentul de Cenzură Civilă]. **2.** pseudonimul scriitorului Cristobald [*n.* 1905]. **3.** Casa Corpului Didactic.

CCDM Comité Consultatif pour la Définition du Mètre [Comitetul Consultativ pentru Definiția Metrului (*înf.* în 1952); este subordonat *CIPM*].

CCDS Comitetul Consultativ pentru Definiția Secundeii [*înf.* în 1956; este subordonat *CIPM*].

C.C.E. v. *CCE*

CCE 1. Cupa Campionilor Europeni/ Cupa Campioanelor Europene. **2.** Comitetul Consultativ de Electricitate [fondat în 1927], subordonat *CIPM*. **3.** Centrul de Calcul Electronic.

C.C.E.-M.I.E.E.I. Centrul de Calcul Electronic al Ministerului Industriei Electrotehnice, Electronice și Informatice.

CCEMRI Comitetul Consultativ pentru Etaloanele de Măsurare a Radiațiilor Ionizante [*înf.* în 1958; este subordonat *CIPM*].

C.C.E.S. Consiliul Culturii și Educației Socialiste [organ central de partid și de stat].

C.C.H. Combinatul de Celuloză și Hârtie [Suceava].

C.C.I. v. *CCI*

CCI Chambre de Commerce International [Camera de Comerț Internațională, *înf.* în 1920; reunește camere de comerț naționale din diferite țări; Sediul: la Paris].

CCIO Concurs Complet Internațional Oficial [pentru seniori, *echit.*].

CCIR Comitetul Consultativ Internațional de Radiocomunicații/ al Radioului.

C.C.I.T. v. *CCITT*

CCITT 1. Comitetul consultativ internațional al telefonului și telegrafului. **2.** Camera de Comerț și Industrie a Județului Timiș.

CCK colecistokinina.

CCM Chama Cha Mapinduzi [Partid revoluționar în Tanzania].

CCM Comitetul Consultativ pentru Masă și măsurile înrudite [*înf.* în 1980; subordonat *CIPM*].

ccm cubic centimetre [centimetru cub].

CCN Consiliul Consultativ Național [în Iordania].

CCNR Central Commission for Navigation on the Rhine [Comisia centrală pentru navigație pe Rin].

CCNY College of City of New York [Colegiul orașului New York].

C.C.O. v. *CCO*.

CCO consum chimic de oxigen/ cerere chimică de oxigen (*pesc.*).

CCP Comitetul Consultativ de Fotometrie [v. *CCPR*]. Este subordonat *CIPM* (v.).

CCPP Centrul de Cercetări pentru Protecția Plantelor [București, *înf.* la 1 octombrie 1967; *agr.*].

CCPR Comitetul Consultativ de Fotometrie și Radiometrie [anterior lui 1971 s-a numit *CCP*, *înf.* fiind în 1933. Între 1930-1933, de problemele de fotometrie s-a ocupat *CCE*; Este subordonat *CIPM*].

C.C.P.T. Centrul de Cercetări pentru Problemele Tineretului.

CCR Consiliul Comandamentului Revoluției [în IRAQ].

ccs cubic centimetres [centimetri cubi].

CCS Consiliul Central al Sindicatelor (1953-1966, ulterior U.G.S.R.), v. și: *CCS*, *CGM*, *UGSR*.

CCSITPV Centrul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Pompe și Ventilatoare.

C.C.S.I.T.R.O.A. Centrul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Rulmenți și Organe de Asamblare [Brașov].

CCSITT v. *ICPT*

C.C.S.I.T.U.M. Centrul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Utilaj Minier.

CCT Comitetul Consultativ de Termometrie [fost *CCTC*, subordonat *CIPM*].

CCTC Comitetul Consultativ de Termometrie și Calorimetrie [*înf.* în 1937, devenit apoi *CCT*. Este subordonat *CIPM*].

CCTV closed circuit television [televiziune în circuit închis].

CCU Comitetul Consultativ de Unități [*înf.* în 1964. A înlocuit *Comisia Sistemului de Unități*, care fusese instituită în 1954 de *CIPM*. Este subordonat *CIPM*].

CCV Corpul Cavaleriei.

cd 1. candela [“lumânarea nouă”], unitate SI fundamentală pentru *intensitatea luminoasă*. **2.** cord (cord; măsură = 3,63 m³), *silv.*

Cd Cadmiu (*chim.*).

C.D. v. *CD*

CD 1. Control Data. **2.** Convergența Democratică [alianță electorală, creată în 1982, din Columbia]. **3.** Compact-Disc. **4.** Corps Diplomatique [Corpul Diplomatic].

CDB Caribbean Development Bank [Banca de Dezvoltare a Caraibilor; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 18 octombrie 1969 (își începe activitatea la 26 ianuarie 1970); Sediul: Bridgetown].

C.D.E. Comunitatea Defensivă Europeană [proiectul unei org. propus de Franța, respins în 1954 de Adunarea Națională franceză].

cdf cost and freight [*com.* cost și fraht].

cd. ft. cord-foot [*silv.*; cord-picior (măsură pentru volume = 0,453 m³)].

CDG pseudonimul lui Const. Dobrogeanu Gherea.

c.d.h. cable distribution head (*tele.*) cutie terminală de trecere [de cablu]; scris și *C.D.H.*

C.D.I. *v.* *CDI*

CDI 1. canal de distribuție intergospodărească (*agr.*). **2.** Comisia de Drept Internațional a O.N.U. [*înf.* în 1947].

CDIA Centru de Documentare și Informații al Asigurărilor.

CDIO Concurs de Dresaj Internațional Oficial [pentru seniori, *echit.*].

cdl-ft candle-foot [*fiz.* picior-candelă (unitate de măsură pentru iluminat)].

cdm 1. decimetru cub [*engl.* cubic decimetre]. **2.** comandament (*milit.*).

cd/m² *candelă pe metru pătrat*, unitate SI derivată, pentru mărimea *luminanță*.

CDN Canada [indicativ la autovehicule].

CDPT Centrul de Documentare și Publicații Tehnice/ propagandă tehnică pentru materiale de construcții.

CDPT-MTTc Centrul de Documentare și Publicații Tehnice - Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor.

C.D.R. Comitete de Apărare a Revoluției [Cuba].

CDS 1. canal distribuitor de sector sau grup de sector (*agr.*). **2.** Centrul de Documentare Științifică al Academiei [al R.S.R., *înf.* în 1964]. **3.** Centrul Democratic și Social [Portugalia]. **4.** Centrul Democraților Sociali [*înf.* în 1976, în Franța].

Cdt. 1. comandant. **2.** comandament.

C dy candy [candy; măsură indiană pentru greutate = 355,6 kg].

Ce Ceriu (*chim.*).

C.E. 1. Campionatele Europene. **2.** common era [era noastră].

C.E.-119 S. calculator.

C.E.A. Comisia Economică a Națiunilor Unite [UN] pentru Africa [organ regional subsidiar al ECOSOC, creat la 29 aprilie 1958; sediul: la Addis Abeba, în Etiopia] *v.* *ECA*.

C.E.E.A.C. Comunitatea economică a statelor din Africa Centrală.

C.E.C. Casa de Economii și Consemnațiuni [instituție bancară specializată în relațiile cu populația, *înf.* în 1864, sub denumirea de *Casa de Depuneri și*

Consemnațiuni, reorganizată prin decretele din 1 septembrie 1948 și 7 octombrie 1949].

CECN Centrul European de Cercetări Nucleare.

CECO v. *E.C.S.C.*

C.E.C.O. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului [organizație internațională guvernamentală cu sediul la Bruxelles, monopol suprastatal vest-european în domeniul cărbunelui și al siderurgiei/ metalurgiei, una din cele trei entități ale Comunităților Europene alături de C.E.E. și EURATOM; la ființă, la 18 aprilie 1951, prin semnarea Tratatului internațional, la Paris, însă își începe activitatea în 1952; din anul 1967 conducerea fuzionează cu cea a C.E.E. = Comunitatea Economică Europeană].

CECS Comisia Europeană pentru Cercetarea Spațială.

C.E.D. Comisia Europeană a Dunării [organism *înf.* prin Tratatul de la Paris (30 martie 1856), din care făceau parte Austria, Franța, Marea Britanie, Prusia, Rusia, Sardinia și Turcia. După Convenția adoptată la Paris, în urma elaborării Statutului definitiv al Dunării („Conferința internațională a Dunării”, 23 iulie 1921), au intrat în componența ei și reprezentanții Franței, Italiei, Marii Britanii și României, iar din noiembrie 1930 și Germania].

CED-550 turbocompresorul [Electrotimiș].

CEDA Comunitatea economică a statelor din Africa de Vest.

CEDOR Centrul [Internațional] Demografic/ de Demografie O.N.U. - România [inaugurat la 28 august 1974, la București, cu prilejul Conferinței Mondiale a Populației; desființat în timpul dictaturii].

C.E.E. v. *CEE*

CEE Comunitatea Economică Europeană [Piața Comună]; grupare închisă, ca organizație internațională guvernamentală a unor state capitaliste cu caracter integraționist (Franța, R.F.G, Italia, Olanda, Belgia, Luxemburg, Anglia, Irlanda, Danemarca și alte state asociate), numită și ”Piața Comună”, ce a luat ființă la 25 martie 1957, prin semnarea Tratatului de la Roma, începându-și activitatea de la 1 ianuarie 1958, când intră în vigoare, în sediul său de la Bruxelles].

CEEC Committee for [of] European Economic Cooperation [Comitetul de cooperare economică europeană].

CEECO Convention of European Economic Co-operation [Convenția pentru cooperare economică europeană].

C.E.E./ O.N.U. v. *CEE/ ONU*

CEE/ ONU Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa [organ regional subsidiar al ECOSOC, *înf.* la 28 martie 1947]; v. și: *ECE*.

C.E.I. v. *CEI*

CEI Comisia Electrotehnică Internațională [afiliată la ISO, *înf.* în 1906, în Philadelphia - SUA], v. și *IEC*

CEIF Council of European Industrial Federations [Consiliul Federațiilor Industriale Europene].

CEIL Combinatul pentru Exploatarea și Industrializarea Lemnului.

CEILIF Centrala de Exploatare și Întreținere a Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare [anterior anului 1974: *CEILIFGA*, *agr.*].

CEILIFGA Centrala de Exploatare și Întreținere a Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare și Gospodărirea Apelor [*înf.* în 1971; în 1974 își schimbă denumirea în *CEILIF*, *agr.*].

cemf counter-electromotive force [tensiune contraelectromotoare], *el.*

CEN Constelația Centaurus.

Cent. Am. v. *C.A.*

Cent Afr. Central Africa [Africa Centrală].

Cent Aus Central Australia [Australia Centrală].

centig. centigrade [*fiz.* centigrad] [scală de 100° temperatură].

C.E.N.T.O. v. *CENTO*

CENTO Central Treaty Organization [Organizația Tratatului Central; organizație internațională guvernamentală/ bloc (alianță) politico-militară, cu sediul la Ankara, *înf.* 24 februarie 1955, în scopul apărării comune și dezvoltării economice a statelor membre ale „Pactului de la Bagdad” (Irak, Turcia și Anglia, la care aderă ulterior Pakistanul și Iranul); se reorganizează la 20 august 1959 (Turcia, Anglia, Pakistanul și S.U.A.); Organizația și-a încheiat activitatea la 27 septembrie 1979, prin autodizolvare; „Alături de *N.A.T.O.*, *SEATO* și *ANZUS*, *CENTO* constituie un sistem de blocuri politico-militare/.../”].

CENTROCOOP Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum [de producție achiziții și desfacerea mărfurilor], *înf.* în 1950, cu sediul la București.

C.E.O.E. Confederația Organizațiilor Întreprinderilor Spaniole.

CEP Constelația Cepheus.

C.E.P.A.L. v. *CEPAL*

CEPAL Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru America Latină și Caraibe/ zona Caraibilor [„Hotărârea înființării a fost adoptată în februarie-martie 1948, funcționând ca o comisie temporară a ONU, iar din 1951 ca o comisie regională permanentă”].

CEPECA Centrul de Perfecționare a Cadrelor de Conducere din Economie și Administrația de Stat/ „a cadrelor de conducere din întreprinderi”, de pe lângă Academia de științe politice “Ștefan Gheorghiu”, *înf.* în 30 sept. 1971], v. și: *C.P.C.C.M.*

CEPES Centrul European [al UNESCO] pentru Învățământ Superior [București].

CEPT Conférence Européenne de Postes et Telecommunications.

C.E.R. Confederația Etnică a Romilor [constituită sâmbătă, 5 mai 1990].

C.E.R.N. v. *CERN*

CERN Comité Européen pour la Recherche Nucléaire [Centrul European al Cercetărilor Nucleare, *înf.* în 1954, la Geneva, sub auspiciile UNESCO], v. și: *EONR*

C.E.S. v. *CES*

CES 1. Consiliul Economic și Social [al O.N.U., creat pentru cooperare economică și socială internațională], v. și: *ECOSOC*. **2.** Canal de evacuare secundară (*agr.*). **3.** coeficient de epurație sanguină sau “clearance” (*med.*). **4.** Cerințe Educaționale Speciale.

C.E.S.A.V. Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest [grupare economică creată la 31 mai 1975, în urma Tratatului de la Lagos, în vigoare intrând la 4 noiembrie 1976; sediul în Volta Superioară].

CESREC Centrul de studii și cercetări privind Europa contemporană [*înf.* în 1985, Milano].

CESSYS Societatea Tineretului și Studenților din Europa Centrală și Răsăriteană.

C.E.T. v. *CET*

CET 1. Central European Time [ora Europei Centrale]. **2.** Centrala Electrică și de Termoficare [București]/ Centrala electrotermică. **3.** Constelația Cetus [“balena”].

CET-500 [împreună cu CIFA-102 **1.** primele mașini electronice de calcul românești date în folosință la 13 februarie 1965], v. și: *CIFA-102*. **2.** *CET-500* [mașină electronică de calcul, construită în 1965 de Institutul de Fizică Atomică din București].

c.f. căi ferate.

C.F. Căi Ferate.

cf cost and freight [preț de cost și fraht; prețul transportului (în contul vânzătorului); scris și *c.f.*; *com.*].

cf. 1. confer (*lat.*) v. *cfr.* **2.** conform.

Cf Californiu (*fiz., chim.*).

CF cubic foot [picior cubic; 1 CF = 28,3 dm³].

CFA 1. Căile Ferate Algeriene. **2.** Communauté financière africaine.

CFC cloro-fluoro-carbon.

CFCH Combinatul de Fibre, Celuloză și Hârtie [Suceava].

CFF 1. Căile Ferate Federale [elvețiene]. **2.** Căile Ferate Forestiere.

cfh cubic feet per hour [picioare cubice pe oră].

CFI 1. Controlul Financiar Intern. **2.** Corporația Financiară Internațională [organizație internațională guvernamentală, *f.* la 24 iulie 1956; instituție specializată a ONU, afiliată la *BIRD*; Sediul: Washington], v. și: *IFC*

CFM 1. Căile Ferate din Maroc. **2.** cubic feet per minute [picioare cubice pe minut, scris și: *cfm*].

CFP 1. Combinatul Fondului Plastic. **2.** Concentrarea Forțelor Populare [*înf.* în 1977, în Ecuador].

C.F.P.C.I.H.T. Centrul de Formare și Perfecționare a Cadrelor din Industria Hotelieră și Turism.

CFR 1. Căile Ferate Române. **2.** Catedra de Filologie Rusă.
cfr. confer (*lat.*) v. *cf*.

cfs cubic feet per second [picioare cubice pe secundă].

C.F.S. v. *CFS*

CFS 1. Cahiers Ferdinand de Saussure [Caietele lui „Ferdinand de Saussure”]. **2.** Combinatul de Fibre Sintetice [Câmpulung Muscel, Iași, Săvinești, Vaslui].

CFSL Chess Federation of Sri Lanka [Federația de șah din Republica Sri Lanka = Ceylon].

C.F.S.N. Consiliul Frontului Salvării Naționale.

Cft cubic foot [picior cubic; 1 cft = 28,3 dm³].

cg centigram [1 cg = 0,01 g].

CGB Comenduirea Garnizoanei București.

C.G.C.T. Compania Generală de Construcții Telefonice [din Franța].

Cge fwd carriage forward [transport neplătit/ contra ramburs; *com.*].

Cge pd carriage paid [transportul plătit (anticipat); *com.*].

CGIL Confederazione Generale Italiane del Lavoro.
cgm centigram(me) centigram.

C.G.M. v. *CGM*

CGM Confederația Generală a Muncii [organizație de masă cu caracter profesional, *înf.* la Congresul General al Sindicatelor Unite din România (ianuarie 1945; a funcționat sub această denumire până în 1953, ca – între 1953-1966 – să fie redenumită ca CCS - Consiliul Central al Sindicatelor, ulterior devenind U.G.S.R.], v. și: *CCS*, *CGT*, *U.G.S.R.*

CGP Congresul General Popular [*înf.* în 1976 în Libia; continuator al Uniunii Socialiste Arabe, creată în 1971].

CGPM Conferința Generală de Măsuri și Greutăți [constituită din delegați ai tuturor statelor membre ale Convenției Metrului, cu întruniri o dată la patru ani].

cgr. centigrad.

CGS 1. Consiliul Central al Sindicatelor [*înf.* în 1953], v. și: *C.G.M.* **2.** centimetru, gram, secundă [sistem de unități de măsură, care nu face parte

din SI, bazat pe cele trei unități fundamentale; sunt cunoscute sistemele: CGS electrostatic, CGS electromagnetic și CGS Gauss].

C.G.T. v. *CGT*

CGT Confédération Générale du Travail [Confederația Generală a Muncii – Franța].

Ch. 1. chain [lanț, ruleță (măsură de lungime, egală cu 66 picioare = cca 20 m)]. **2.** chaldron [chaldron; măsură de capacitate, de regulă pentru cărbuni = 1,66 m³ = cca 750 kg].

CH 1. coeficient de hidroscopticitate (*agr.*). **2.** Complex hotelier. **3.** Confederatio Helvetica (*lat.*).

CHA Constelația Chamaeleon [“cameleonul”].

chal. v. *Ch.*

Ch. D. Doctor of Chemistry [doctor în chimie].

chd. v. *Ch.*

Ch E Chemical Engineer [inginer chimist].

chem E v. *Ch E.*

chev Chevrolet [automobil american].

chim. chimie.

CHIO Concurs Hipic Internațional Oficial [pentru seniori].

chir. chirilic.

C.H.M.P. hidrocentrale de mică putere.

chn 1. chain. **2.** lanț, ruleță (măsură de lungime = 66 picioare = cca 20 m),

CHP Charter Party [contract de navlosire; *mar.*].

ChQ The Church Quarterly Review [London; *rel.*].

c-hr candle-hour [oră-lumânare; *fiz.*].

CHR The Catholic Historical Review [Washington DC; *rel.*].

Chr. Christus.

C.H.U. v. *CHU*

CHU centigrade heat unit [unitate metrică de căldură (1,8 BTU); *fiz.*].

Ci curie [unitate specială, adoptată în 1964 și menținută temporar împreună cu SI, folosită în fizica nucleară pentru a exprima activitatea radionuclizilor].

C.I. 1. coeficientul intelectual/ de inteligență (*psih.*) v. *Q.I.* **2.** Contrainformații [compartiment în fostul DSS]. **3.** cubic inch [tol (incie) cub].

C.I. standard coeficient standard de inteligență (*psih.*) v. *C.I.*

C.I.A. v. *CIA*

CIA 1. Central Intelligence Agency [Agenția Centrală de Investigații, din SUA; organism special al administrației americane pentru investigații (strângere, interpretare și evaluare a informațiilor, cât și pentru activității de

subversiune), *inf.* în 1934; este reorganizată în 1947 și la începutul lui 1976]. **2.** Centrala Industrială de Automobile [Pitești].

C.I.A.M. v. *CIAM*

CIAM Congrès Internationaux d'Architecture Moderne [Congresul Internațional de Arhitectură Modernă; fondat în 1928].

C.I.A.V. Comisia Internațională de Sprijin și Verificare/ Control [Nicaragua].

CIB Counter Intelligence Branch [Direcția de contrainformații - SUA].

CIC 1. Codex Iuris Canonici. **2.** Counter Intelligence Corps [Serviciul de contrainformații, SUA]. **3.** Chambre Internationale de Commerce [Camera Internațională de Comerț; organizație internațională neguvernamentală, *f.* în 1920; Sediul: Paris]. **4.** Combinatul de Îngrășăminte Chimice (Turnu Măgurele).

CICOPA Comitetul Internațional al Cooperativelor de Producție și Agricole [din cadrul Alianței Cooperatiste Internaționale], v. și: *ACI*

C.I.C.R. v. *CICR*

CICR Comitetul Internațional al Crucii Roșii [fondat în 1863, la Geneva, sub denumirea „Comitetul internațional și permanent pentru ajutorare a militarilor răniți”].

ci-cu cirro-cumulus [cirro-cumulus (nori), *meteo*].

C.I.D. v. *CID*

CID 1. Comisia Internațională a Dunării [organism *inf.* prin Tratatul de la Versailles (în 21 iunie 1919) și Convenția adoptată de Conferința internațională a Dunării (23 iulie 1921). Funcționează până la 12 septembrie 1940, când este desființată prin Convenția de la Viena; v. apoi, prin semnarea, la Belgrad, în 19 august 1948, Convenția Relativă la Regimul Navigației pe Dunăre], v. și: *CED*

CIDALC Comité International pour la Diffusion des Arts et des Lettres par le Cinéma.

CIDIM National Music Committee IMC-UNESCO.

CIE Comisia Internațională de Iluminat.

CIEPS Conseil International de l'Education Physique et Sportive.

C.I.E.T.C. Centrala Industrială pentru Electronică și Tehnică de Calcul.

c.i.f. cost, insurance, freight [preț de cost, asigurare și fraht; *com.*], v. și: *C.I.F.*

C.I.F. Cost, Insurance, Freight [cost, asigurare, navlu (transport de marfă); termen comercial care impune furnizorului „de a asigura transportul de mărfuri pe cale maritimă către un port de destinație și să furnizeze cumpărătorului documentele necesare pentru a obține mărfurile de la transportator”; „include în preț, la vânzare, costul mărfurilor, costul

transportului [navlul] și al asigurării de transport și predă mărfurile la destinație într-un anumit port”.

C.I.F. v. *C.A.F.*

CIF curenți de înaltă frecvență.

CIFA-102 [mașină electronică de calcul, realizată de IFA - București în 1965], v. și: *CET-500*.

C.I.J. v. *CIJ*

CIJ Cour International de Justice [Curtea Internațională de Justiție (Haga)].

CIM [Convenția Internațională cu privire la Transportul de Mărfuri pe Căile Ferate; 1933].

C.I.M.A.C. Centrala Industrială Mecanică și de Articole Casnice.

CINCENT Commander-in-chief, Allied Forces, Central Europe [Comandant Superior al Forțelor Armate Aliate din Europa Centrală - NATO].

CINCHAN Commander-in-Chief, Allied Air Forces Channel [Comandant Superior al Forțelor Aeriene Aliate (din zona Canalului Mânecii)].

CINOR Centrul de Informatică și Organizare [București].

C.I.O. v. *CIO*

CIO 1. Congress of Industrial Organizations [Congresul Organizațiilor din Industrie]. **2.** Comité International Olympique [Comitetul Internațional Olimpic, *înf.* la 23 iunie 1894]. **3.** Consum imediat de oxigen.

C.I.O.E.R. Comitetul de Inițiativă și Organizare al Elevilor din România [*înf.* în ianuarie 1990, devenit apoi O.L.R.].

CIOR Comitetul Internațional al Crucii Roșii.

CIOS Centrul pentru Încercarea și Omologarea Soiurilor (*agr.*).

CIP Congresul Întregului Popor [*înf.* în 1960, în Sierra Leone].

C.I.P.A. Centrul pentru Instruirea Personalului Aeronautic.

C.I.P.C. Comisia Internațională de Poliție Criminală v. *O.I.P.C.*

C.I.P.C.I. Centrala Industriei Pielăriei, Cauciucului și Încălțăminte.

C.I.P.E.E.T. Centrala Industrială de Producere a Energiei Electrice și Termice.

CIPM Comitetul Internațional de Măsuri și Greutăți [compus din 18 membri, aparținând unor state diferite; se întrunește anual].

CIPN Confecții, Încălțăminte, Prestări Neindustriale [București].

C.I.R. Combaterea Incendiilor în România

CIR Constelația Circinus [“compasul”].

CIRCE Composition des Irregularites de la Couche E [experiență franco-sovietică (decembrie 1971), constând din 3 lansări de rachete de sondaj].

cir. m. circular mil [mil circular; unitate de măsură pentru cercul cu diametrul de 0,02539 mm; 1 cir. mil = $5,067 \cdot 10^{-4}$ mm²].

C.I.R.O.A. Centrala Industrială de Rulmenți și Organe de Asamblare.

CIS 1. Comisia Internațională de Sericicultură v. *ISC* . **2.** Counter-Intelligence Service [Serviciul de Contrainformații - SUA].

C.I.S.A. Confederația Internațională a Sindicatelor Arabe [organism sindical *înf.* în 1954/ [1956?] prin afilierea majorității centralelor sindicale naționale din țările arabe; sediul: la Cairo].

C.I.S.C. v. *CISC*

CISC Confederația Internațională a Sindicatelor Creștine [*înf.* în 1920; în 1968 devine C.M.C.], v. *C.M.C.*

CISJ Comitetul Internațional al Sporturilor pentru Tineret.

C.I.S.L. v. *CISL*

CISL Confederația Internațională a Sindicatelor Libere [uniune sindicală *înf.* în decembrie 1949, la Londra, în urma sciziunii din Federația Sindicală Mondială (din țări care au părăsit *F.S.M.*, sub influența social-democrației de dreapta din Anglia, SUA, Franța, Olanda, Belgia ș.a.); Sediul: la Bruxelles].

CISL v. *ICFTU*.

CISM Centru de Înalte Studii Militare.

ci-st cirro-stratus [meteo; (nori) cirro-stratus].

C.I.S.T. Centrul Internațional de Informare Științifică și Tehnică [*înf.* la 27 februarie 1969; sediul: la Moscova].

CIT 1. Compagnia Italiana Turismo [Compania Italiană de Turism]. **2.** curent de înaltă tensiune.

C.I.T.C. Comisia Interguvernamentală pentru Tehnica de Calcul [încheiată în urma unei Convenții semnate la 23 decembrie 1969 între R.P.B, R.S.C, R.D.G, R.P.P, R.P.U. și URSS. În 1973 aderă România și Cuba. Sediul: la Moscova].

CITCE Comité International de Thermodynamique et de Cinétique Electrochimique.

C.I.T.C.F. Comitetul Internațional al Transportului pe Căi Ferate [creat la Viena, în 1902, ca organ al administrațiilor de căi ferate care au aderat la *C.I.V.* sau/ și la *C.I.M.*].

CITEX Combinatul Textil [Cisnădie].

C.I.T.U. Council of Irish Trade-Unions [Consiliul Sindicatelor din Irlanda].

CIV [Convenția Internațională cu privire la Transportul de călători și bagaje pe căile ferate, 1933].

C.I.Z.P.Z. Centrala Industriei Zahărului și Produselor Zaharoase.

CJ Cluj.

C.J.A.K. Clubul Județean de Automobilism și Karting.

C.J.C.E.S.M. Comitetul Județean de Cultură și Educație Socialistă Mehedinți.

C.J.E.F.S. Consiliu Județean pentru Educație Fizică și Sport.

CJM Codul Justiției Militare.

C.J.O.P. Consiliul Județean al Organizației Pionierilor.
CJPD Casa Județeană a Personalului Didactic.
C.J.P.F.S.N. Consiliul Județean Provizoriu al Frontului Salvării Naționale.
C.J.P.U.N. Consiliul Județean Provizoriu de Uniune Națională.
CJT curent de joasă tensiune.
CJTA Consiliul Județean pentru Turism și Alpinism.
C/kg coulomb pe kilogram [unitate SI derivată pentru mărimea: *expunere* [radiații x și γ].
c.l. citato loco (*lat.*).
cl centilitru [1 cl = 0,01 l].
Cl Clor (*chim.*).
cl. clove [unitate de măsură în Anglia pentru greutate]. Pentru unt sau brânză = 3,628 kg, iar pentru lână = 3,175 kg].
C.L.A. Combinatul de Lianți și Azbociment.
C.L.Ap. v. *CLAP*
CLAP Consiliul Local de Apărare (*milit.*)
C.L.A.S.C. Confederația Latino-Americană a Sindicatelor Creștine [organizație regională a C.M.M., reunind centrale sindicale naționale din America Latină de sub influența partidelor democrat-creștine].
C.L.B. Centrul de Librării București.
C.L.C. v. *CLC*
CLC 1. calcul (*milit.*). **2.** Comandant de cursă lungă.
CLDC Centrul de Librării și Difuzare a Cărții.
CLILF Centrul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor din Iași.
CLLE Catedra de Limbă și Literatură Engleză.
CLLF Catedra de Limba și Literatura Franceză.
CLLG Catedra de Limbi și Literaturi Germanice.
CLLR Catedra de Limba și Literatura Română.
CLLRs Catedra de Limbă și Literatură Rusă.
CLM Colectivul de Limbi Moderne.
CLMCC Colectivul de Limbi Moderne și Corespondență Comercială (la ASE).
CLN 1. coloană (*milit.*). **2.** Consiliul Legislativ Național [Panama].
CLR Colectivul de limba română.
CLRm Colectivul de limbi romanice.
CLRs Colectivul de limba rusă.
CLRSS Catedra de Limba Română pentru Studenți Străini.
CLS Catedra de Limbi Slave.
C.L.T. v. *CLT*
CLT 1. Compagnie Libanaise de Télévision [*înf.* în 1959, în Liban]. **2.** code language telegram [telegramă codificată].

c.m. 1. circular mil [mil circular; unitate de măsură pentru cercul cu diametrul de 0,02539 mm; 1 c.m. = $5,067 \cdot 10^{-4} \text{ mm}^2$,]. **2.** metric carat [carat internațional = 200 mg]. **3. v. cir.m.**

C.M. v. CM

C/m² coulomb pe metru pătrat [unitate SI derivată pentru mărimea: *deplasare electrică*].

C/m³ coulomb pe metru cub [unitate SI derivată pentru mărimea: *sarcina [electrică] volumică*].

cm centimetru [1 cm = 0,01 m].

Cm Curiu (*fiz., chim.*).

cm² centimetru pătrat (1 cm² = 0,001 m²).

cm³ centimetru cub (1 cm³ = 0,000 001 m³).

CM 1. Campionatul Mondial. **2.** Concediu medical. **3.** central meridian [meridian central; *astr.*]. **4.** soluri cernoziomoide (*agr.*). **5.** Classica et Mediaevalia [Kopenhagen; *rel.*]. **6.** construcții-montaj.

C.M.A. v. CMA

CMA 1. Consiliul Mondial al Alimentației. **2.** [Constelația] Canis Major [“Câinele Mare”].

CMA 2 Complex mecanizat de abataj tip CMA.2.

CMA-2-T complex minier.

C.M.A.K. Clubul Municipal de Automobilism și Karting.

CMAP Consiliul Militar Administrativ Provizoriu [Ethiopia].

CMAS Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques.

cmc 1. centimetru cub. **2.** carboximetilceluloză.

CMC Congresul Muncitoresc Ceylonez [Sri Lanka, 1940].

CMD Șeful misiunii diplomatice [abreviere pe automobile].

C.M.E. Conferința Mondială a Energiei [organizație neguvernamentală *f.* la 11 iulie 1924; sediul: la Londra].

CMEA Council for Mutual Economic Assistance [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc].

CMF 1. camuflare, camuflaj (*milit.*). **2.** Canadian Military Forces [Forțele Armate Canadiene].

ČMF Časopis pro Moderni Filologii [Praga, 1911].

CMIK Choson Minchuchui Inmin Konghwaguk.

CMIK v. RPDC.

CMIPB Centrul de Multiplicare al Institutului Politehnic din București.

CMJ Centrul Militar Județean.

cm³ cubic millimetre [milimetru cub].

C.M.M. Confederația Mondială a Muncii [organizație sindicală internațională, reprezentând noua denumire a *Confederației Internaționale a Sindicatelor Creștine (C.I.S.C.)*, între 1920-1968; sediul: la Bruxelles].

CMN Consiliul Militar Național [Republica Surinam].

cmp 1. centimetru pătrat. **2.** campanie (*milit.*).

C.M.P. v. *CMP*.

CMP Consiliul Mondial al Păcii [organizație internațională neguvernamentală, în Ungaria, creată în 1949]. **2.**

C.M.R. v. *CMR*

CMR 1. Congresul Mondial Românesc. **2.** Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele; 1965].

CMRN 1. Comitetul Militar de Redresare Națională [Mauritania]. **2.** Comitetul Militar de Redresare Națională [Guinea]. **3.** Comitetul Militar de Redresare Națională [din Republica Centrafricană].

cm/s centimetres per second [centimetri pe secundă].

C.M.S. v. *CMS*

CMS 1. Congresul Mondial al Slovacilor. **2.** centre-of-mass system [sistem (de coordonate) al centrului de masă; *fiz.*]. **3.** Consiliul Militar Suprem [Nigeria].

CMSN Comitet Militar de Salvare Națională [care a înlocuit, în Mauritania, CMRN, la 6 aprilie 1979].

CMT Consiliul Militar de Tranziție [Sudan].

CMTT Comisia Mixtă pentru Transmisiuni de Televiziune.

CMZ Compania Maritimă Zaireză.

C.N. Campionatul Național.

C/N case of need [în caz de nevoie].

CN soluri cenușii (*agr.*).

C.N.A. 1. Agenție Cipriotă de Presă. **2.** Consiliul Național African. **3.** Consiliul Național al Apelor.

CNAP Comitetul Național pentru Apărarea Păcii [din R.S. România].

C.N.A.P.D. Comitetul Național de Acțiune pentru Pace și Dezvoltare [Belgia].

CNAU Consiliul Național African Unificat [*inf.* în 1971, în Zimbabwe].

C.N.C. v. *CNC*

CNC 1. Constelația „Cancer”. **2.** Consiliul Național al Cinematografiei [reperat și ca CNC].

C.N.C.R. Consiliul Național Central Român [Arad, 30 octombrie 1918].

CNCS Consiliul Național al Cercetării Științifice.

C.N.D. v. *CND*

CND 1. Campania pentru Dezarmare Nucleară. **2.** Comisia Națională de Demografie [organ al Consiliului de Stat]. **3.** Consiliul Național al Dezvoltării [organism consultativ din Niger, *inf.* în 1974].

CNEFS Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport; v. *UCFS*.

CNES 1. Centre National d'Études Spatiales [Centrul Național Francez de Studii Spațiale. **2.** Centre National d'Études Spatiales - Guyannais.

CNEXO Centre National d'Exploitation des Oceans.

C.N.F. v. *CNF*

CNF Consiliul Național al Femeilor [*înf.* în 1957].

CNFRSR Consiliul Național al Femeilor din RSR v. *UFDR*.

CN-I Clubul Ni-In [Clubul celei de-a Doua Camere; în Japonia].

C.N.I. v. *CNI*

CNI 1. Centrala Națională de Informații [poliția secretă a regimului militar din Chile, *înf.* în iunie 1977 [1974?], substituind *DINA* (v.); este desființată oficial în 1990]. **2.** Centre National Independent [Franța].

CNI-I Congresul Național Indian - Indira [*înf.* în 1978].

C.N.I.M.S. Comisia Națională pentru Industria Mică și Servicii.

CNI-S Congresul Național Indian - Sharad [*înf.* în 1981, în India].

CNIT Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor [din R.S.R.].

CNMIS Comisia Națională pentru Mică Industrie și Servicii.

CNN [pseudonimul publicistului C. N. Negoită, n. 1905].

CNOM Consiliul Național al Oamenilor Muncii [din R.S. România].

CNOP Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

CNP Congresul Național al Poporului [*înf.* în 1957. în Guyana].

CNR 1. Canadian National Railways [Căile Ferate Naționale Canadiene]. **2.** Consiliul Național al Revoluției [constituit în 1973 în Republica Populară Benin]. **3.** Consiliul Național al Revoluției [în Republica Democratică și Populară Burkina Faso (fostă Republica Volta Superioară)].

C.N.R.C. Consiliul Național Român Central [organ politic al românilor din Transilvania, pentru lupta de unitate a românilor].

C.N.R.E. Comitetul Național Român de Eliberare.

CNRI Comitetul Național Român de Iluminat.

C.N.R.S. v. *CNRS*

CNRS Centre National de la Recherche Scientifique [Centrul Național de Cercetare Științifică (al Franței)].

C.N.Ry. Canadian Northern Railways [Căile Ferate din Canada de Nord].

CNSI Consiliul Național al Științei și Învățământului [organism constituit la Congresul Științei și Învățământului din noiembrie 1985, cu sarcina de a asigura dezvoltarea și modernizarea învățământului, integrarea lui cu cercetarea științifică și cu producția].

C.N.S.L.R. Confederația Națională a Sindicatelor Libere din România.

C.N.S.T. v. *CNST*

CNST Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie [reorganizat în 1971; din anul 1985 devine Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie, organ de partid și de stat, care avea „sarcina de a asigura înfăptuirea unitară a

politicii partidului și statului în domeniul științei și tehnologiei, pentru promovarea progresului științific și tehnic în toate sectoarele vieții economice și sociale”].

CNT Canadian National Telegraph [Telegraful Național Canadian].

CNU Clubul Nautic Universitar.

C.N.U.R. Consiliul Național al Unității Române.

C.N.V.N. Consiliul Națiunilor Unite pentru Namibia [creat în 1967 de către Adunarea Generală a O.N.U.].

c/o care of.

Co Cobalt (*chim.*).

CO coeficient de ofilire (*agr.*).

CoA coenzima de acetilare [descoperită și descrisă de Fritz Albebert Lipmann, între 1945-1952].

COBOL Common Business Oriented Language [Limbaj algorithmic/ de programare, utilizat în aplicațiile cu caracter economic].

C.O.C.O.M. v. *COCOM*

COCOM Comitetul de/ pentru Coordonare a Controlului Multilateral al Exporturilor (de înaltă tehnologie, destinate țărilor răsăritene); „Comitetul de Coordonare a Controlului Comerțului Est-Vest”; „Comitetul Grupului de Coordonare în domeniul exportului, tehnologiilor de vârf occidentale”].

c.o.d. cash on delivery [plata la livrare; (plată prin) ramburs; scris și *CoD*; *com.*].

C.O.D. Concise Oxford Dictionary [Dicționarul Oxford (compendiu)].

C.O.D.A.N. v. *CODAN*

CODAN Carrier-Operated-Devices-Anti-Noise [„eliminator de zgomot cu purtătoare pilot”; „dispozitive antiparaziți la receptoare cu semnale modulate în amplitudine”; *tele.*].

CODATA Committee on Data for Science and Technology.

CODC Canadian Oceanographic Data Centre [Centrul Canadian de Prelucrare a Cercetărilor Oceanografice].

C.O.E.-S. Consiliul Organizării Economico-Sociale [organ de partid și de stat].

C.O.I. Central Office of Information [Oficiul central de informații; în *MB*].

COINS computerised information system [sistem informațional bazat pe calculator].

col. în colaborare cu...

Col. Colonel.

COL v. *COL*

COL 1. Constelația Columba [“Porumbelul”]. **2.** Commissione Organizzatrice Locale [Italia].

Colombe Collecte d'Observation Météorologiques par Ballons Equilibrées [program francez de cercetări meteo cu baloane captive, lansat în 1965].

com. 1. comună. **2.** comunicație (*milit.*). **3.** comunicare, comunicat.

C.O.M. v. *COM*

COM 1. Constelația Coma Berenices ["Părul Berenicei"]. **2.** Comitetul Oamenilor Muncii [organ de conducere colectivă a unităților socialiste de stat din R.S.R.].

COMECON Council of Mutual Economic Aid [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc].

COMISCO Comité International Socialiste Consultatif [Comitetul Conferințelor Socialiste Internaționale; centru organizatoric al unor partide social-democrate pentru promovarea legăturilor dintre ele, în intervalul 1946-1951; COMISCO a pregătit crearea Internaționalei Socialiste (1951)].

comit. comitatul.

COMMONWEALTH Comunitatea Britanică de Națiuni.

comp. component(ă).

COMP 1. "Compus" (*med.*). **2.** companie.

COMT catecoloximetiltransferaza.

CONACyT Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología.

CONC. concentrat (*med.*).

ConCom Convingeri comuniste [revistă a C.U.A.S.C. din Centrul Universitar București].

CONCOR contra corrosion [anticoroziv; *met.*].

conf. confecții.

Conf. Conferențiar.

CONF. "confer" [apropie, compară].

confl. confluență.

C.O.N.I. Centrul/ Comitetul Olimpic Național al Italiei.

conj. conjuncție.

cons. consemnat.

constr. construcție, construcții.

cont. contabilitate.

contemp. contemporan(ă).

conv. convorbire.

ConvLit Convorbiri literare [Revistă literară *f.* de Societatea "Junimea" din Iași, la 1 martie 1867].

coord. coordonare, coordonator.

COOTEX ORADEA Cooperativa Textilă Oradea.

Co-P *av.* co-pilot [copilot, pilot secund].

cop. copertă.

COPEI Comitetul de Organizare Politică Electorală Independentă [*înf.* în 1946, în Venezuela = Partidul Social Creștin].

COQ coque [fierbe!] [abreviere pe rețete].

C.O.R. Comitetul Olimpic Român [*înf.* în 1914].

cordless P.B.X. schimbător fără cordoane [cu chei; *tele.*].

cos. cosinus [trigonometrie].

C.O.S. Combinatul de Oțeluri Speciale [Târgoviște].

COSATU Congresul Sindicatelor Sud-Africane.

COSEC Coordinating Secretariat of National Unions of Students.

cosh hiperbolic cosine [cosinus hiperbolic; *mat.*].

COSIG Corpi Sanitari Internazionali Garibaldini [Corpurile Sanitare Internaționale Garibaldine (al Forțelor Voluntare de Prim Ajutor de Urgență)].

COSPAR Committee on Space Research [Comitetul pentru Cercetări Spațiale; comitet special al *I.C.S.N.* (v.), creat în octombrie 1958. În 1963, aderă și R.S. România. Sediul: la Paris].

C.O.Ș. Casa Oamenilor de Știință [din Piața Cosmonauților, în București].

cot. cotangentă [trigonometrie].

COTAL Confederación de Organizaciones Turísticas de la América Latina.

cotg. cotangentă.

COTM cotangentă hiperbolică (*mat.*).

c.p. casuță poștală.

C.P. 1. casuță poștală. **2.** Cerc Polar. **3.** Combinatul Poligrafic.

C.-P. Carte Pilot (*mar.*)

C-P Combină pentru recoltarea porumbului [tipuri: C-6P, C-8P, C-3P] (*agr.*).

CP 1. cal-putere [unitate de măsură a puterii egală cu 75 kgH/m/s, adică cu 0,730 kW]. **2.** canal provizoriu (*agr.*). **3.** capacitate de producție. **4.** Codul Penal. **5.** creatin-fosfat.

CP v. *hp.*

C.P.A. v. *CPA*

CPA Cour Permanente d'Arbitrage [Curtea Permanentă de Arbitraj, *înf.* prin convențiile adoptate la Conferințele de la Haga din 1899 și 1907, în scopul rezolvării diferendelor internaționale prin arbitraj internațional].

C.P.A.D.M. Cooperativa de Producere, Achiziții și Desfacerea Mărfurilor.

CPAL Canadian Pacific Air Lines [Transporturi Aeriene Canadiene în zona Oceanului Pacific].

CPAN Consiliul Provizoriu al Apărării Naționale [în Ghana].

CPB 1. Combinatul Poligrafic București. **2.** [pseudonimul publicistului român Const. Popescu-Bălteni, 1883-1944].

CPC 1. Codice de Procedură Civilă. **2.** Centrul de Producție cinematografică.

C.P.C. (B). Centrul de Producție Cinematografică [București].

C.P.C.C.M. Centrul de Perfecționare a Cadrelor și Consultanță în Management [în locul *CEPECA*; *înf.* în 22 ianuarie 1990].

C.P.C.M. Comitetul Permanent Consultativ al Maghrebului [grupare economică subregională africană, compusă din Algeria, Libia, Maroc, Tunisia, *înf.* în 1964. În septembrie 1970 Libia se retrage; sediul: la Tunis].

CPCP Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare.

CPCS Combinatul Poligrafic “Casa Scânteii”.

C.P.D. v. *CPD*

CPD 1. Casa Personalului Didactic. **2.** comparare zecimală [instrucțiune în limbajul de programare *ASSIRIS*].

C.P.E. Comitetul Politic Executiv [al C.C. al P.C.R.; până în 22 decembrie 1989; scris și: *C.P.Ex.*].

C.P.Ex. Comitetul Politic Executiv.

CPG canal principal de gospodărie (*agr.*).

c.p.h. candle-power hours [candle pe oră; *fiz., el.*].

CPh 1. cal-putere-oră. **2.** Classical Philology [Chicago; *rel.*].

c.p.i. cuts per inch [numărul de curse pentru avans de un țol; *maș.*].

CPJ Consiliul Popular Județean.

C.P.J.I. Curtea Permanentă de Justiție Internațională [creată de Societatea Națiunilor după primul război mondial; își desfășoară activitatea între 1922-1939].

CPK creatinfosfokinază.

Cpl. complet [de echipament; *milit.*].

C.P.L. v. *CPL*

CPL 1. Partidul Comunist Lituanian. **2.** Combinatul de Prelucrarea Lemnului. **3.** Combined Programming Language [limbaj de programare, propus în 1963 la Cambridge, London].

CPLS Colectivul de Pedagogie și Limbi Străine.

c.p.m. counts per minute [citiri pe minut].

CPMB Consiliul Popular al Municipiului București.

CPN capcană (*milit.*).

C.P.O.S.L. Comitetul Provizoriu de Organizare a Sindicatelor Libere [în județul Bacău].

CPP 1. Codice de procedură penală. **2.** Concentrat de proteină de pește.

C.P.P.D. Concertarea Partidelor Pentru Democrație [din Chile].

CPR Cosmopress [agenție de presă din Elveția, *înf.* în 1934].

cps. counts per second [citiri pe secundă].

c.p.s. cycles per second [cicli pe secundă, hertzi; *el.*].

C.P.S. Consiliul Politic Superior (al Armatei R.S. România).
cpt. căpitan.
CPU 1. Congresul Poporului Ugandez [partid de guvernământ *inf.* în 1960 în Uganda; între 1971-1980 a fost interzis]. **2.** central processing unit [bloc central de prelucrare (la computere)].
C.P.U.N. Consiliul Provizoriu de Unitate Națională [constituit în februarie 1990, în România].
C.P.U.S.T.A.L. Congresul Permanent de Unitate Sindicală a Oamenilor Muncii din America Latină [organism sindical cu caracter consultativ al organizațiile sindicale din țările Americii Latine, creat în 1964].
CPZ 1. centipiez (*fiz.*). **2.** clorpromazină.
CQ come quik [apel general; pentru toți; *tele*,].
CQD 1. come quick, danger. **2.** semnal de pericol [catastrofă; *tele*,].
cr. currentis (*lat.*).
Cr Crom (*chim.*).
CRA Constelația Corona Austrina [“coroana australă”].
CRB Constelația Corona Borealis [“coroana boreală”].
C.R.C. Crucea Roșie Cehoslovacă.
C.R.C.C.C.C.R. Centrul Republican de Creșterea Cabalinelor și Calificarea Cailor de Rasă [*inf.* în 1972; *zoot.*].
C.R.C.M. Consiliul Reunit al Colectivelor de Muncă [din Tiraspol].
C.R.C.S. Comitetul pentru Relații Culturale cu Străinătatea [Phenian].
C.R.E. v. *CRE*
CRE European Rectors’ Conference [Conferința Rectorilor Europeni - Geneva].
C.R.E.D. Consensus pour la Roumanie Européenne et Democratique [*inf.* în decembrie 1989].
CREL Cahiers Roumains d’Études Littéraires [București].
CRF 1. cortico releasing factor; corticotropin releasing factor (*genet.*). **2.** Crucea Roșie Franceză.
CRG Cooperative Republic of Guyana [Republica Cooperatistă Guyana], v. *RCG*.
CRH corticoliberina.
C.R.I. v. *CRI*
CRI 1. Curierul Recreațiilor Intellectuale [revistă enigmatică din România, în perioada interbelică]. **2.** Crucea Roșie Internațională [organizație internațională formată din Comitetul Internațional al Crucii Roșii (*C.I.C.R.* și Liga Societăților de Cruce Roșie)].
CRICT Centre for Research into Innovation, Culture and Technology.
Criș. Crișana.

CRM 1. crose-reacting material [material care reacționează încrucișat; *genet.*]. **2.** [pseudonimul filozofului și psihologului român Const. Rădulescu-Motru, 1870-1944; wikipedia spune: 1868-1957].

Crolux Croitorie de lux.

Cropast Crop Forecasting System [„operație americană de anticipare a recoltelor cerealiere prin modelarea pe calculator electronic, pe regiuni și zone, a procesului de creștere și maturizare, până la coacere, după datele de ambianță”].

CRP Cyclic AMP-Receptor Protein v. *CAP*.

C.R.P.Z. Casa de Retrageri și Pensiuni a Ziaristilor [București, 1931-1943].

C.R.R.S.A. Centrul Republican de Reproducția și Selecția Animalelor (*zoot.*).

crt. curent.

CRT Constelația Crater [“cupa”].

CRU Constelația Crux [“Crucea Sudului”].

CRV Constelația Corvus [“corbul”].

Cs Cesium (*chim.*).

CS 1. [substanță toxică de luptă cu acțiune iritant-lacrimogenă trecătoare, introdusă după 1961 în dotarea armatei SUA, utilizată în timpul războiului din Vietnam]. **2.** Caraș-Severin. **3.** Communication Satellite [satelit japonez geostaționar experimental, lansat la 15 decembrie 1977]. **4.** Conseil de Sécurité.

C.S.A. v. *CSA*

CSA 1. Confederația Sindicală Africană [organizație sindicală continentală, *inf.* în 1962, la Dakar]. **2.** Comitetul de Stat al Apelor. **3.** Confederația Sindicală Africană.

CSA v. *ČSA*

ČSA Československé aerolinie [Societatea Cehoslovacă de Transporturi Aeriene].

CSAD Československá automobilová doprava [Întreprinderea cehoslovacă de transporturi auto].

ČSAV Československá Akademie Věd [Academia Cehoslovacă de Științe].

CSB Combinatul de Sticlă București.

C.S.C. Combinatul Siderurgic Călărași.

CSCA Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

C.S.C.E. Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa.

C.S.C.F. Curtea Superioară de Control Financiar [organ al Consiliului de Stat].

CŠCK Československý červený kříž” [Crucea Roșie din Cehoslovacia].

CSCO Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium [Paris, *rel.*].

CSD Československé Státní Dráhy [Căile Ferate Cehoslovace].

C.S.D.E.S. Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale [organ de partid și de stat].

C.S.E. v. *CSE*

CSE 1. Centre for Science and Environment. **2.** Consiliul Suprem Electoral [Nicaragua].

C.S.E.A.L. Comitetul de Stat pentru Economia și Administrația Locală [organ central al administrației de stat, *înf.* în 1969, „care asigură coordonarea unitară a activității comitetelor executive ale consiliilor populare în realizarea politicii partidului și statului în domeniul economiei locale”].

c/sec. cycles per second [cicli pe secundă, hertzi; *el.*].

C.S.E.N. Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară [organism central al administrației de stat].

C.S.G. Combinatul Siderurgic Galați.

CSH Combinatul Siderurgic Hunedoara.

C.S.I. v. *CSI*

CSI 1. Comisia Sericicolă Internațională [*înf.* la 11 iunie 1948, la Alès, în Franța. Din 1959 aderă și România. Sediul: la Alès]. **2.** Comitetul Sindicatului Învățăământ.

CSIE Concursul Internațional de Sărituri pe Echipe [pentru seniori, la echitație].

CSIO Concurs Internațional Oficial de Sărituri pentru seniori [Echitație].

C.S.I.O.S. v. *CSIOS*

CSIOS Comisia de Stat pentru Încercarea și Omologarea Soiurilor [*înf.* în 1953, *agr.*].

CSIT Comité Sportif International de Travail [Comitetul Sportiv Internațional Muncitoresc].

CSIW Concurs Internațional de Sărituri pentru “Cupa Mondială” pentru seniori [Echitație].

C.S.L. Complexul de/ pentru Semințe [de] Legume.

CSM Consiliul Superior Militar [în Ciad].

CSMS [Formație de fotbal din Iași].

CSN centisten (*fiz.*).

C.S.O.P. Conferința Spaniolă a Organizațiilor Patronale.

C.S.P. v. *CSP*

CSP 1. Comisia de Stat a Planificării [*înf.* la 1 iulie 1948, ca organ guvernamental central de planificare a economiei naționale; din 1952 devine *Comitetul de Stat al Planificării*, de pe lângă Consiliul de Miniștri].

2. Consiliu Suprem al Poporului [în R.D.P. a Yemenului].

C.S.R. v. *CSR*

C.S.R. 1. Cortex glandulae suprarenalis [glandă corticosuprarenală]. **2.** Consiliu Superior al Revoluției [Madagascar]. **3.** Česká Socialistická Republika [Republica Socialistă Cehă, sau: *RSC*]. **4.** Combinatul Siderurgic Reșița.

CSS Centrul de Științe Sociale.

CSSA Conseil Supérieur du Sport en Afrique [Consiliul Superior al Sportului în Africa].

C.S.S.L. Canada Steamship Lines [transporturile navale canadiene].

CSSM Clubul Sportiv Satu Mare.

ČSSR Československá Socialistická Republika.

CȘȘ Clubul Sportiv Școlar.

c.s.t. critical solution temperature [temperatura critică a soluției; *chim.*].

c. st. centistoke [centistoke (unitate de măsură)].

C.S.T. v. *CST*

CST 1. central standard time [timp standard central (de la meridianul/longitudinea 90°V la meridianul/longitudinea 105°V)]. **2.** [tip de satelit de telecomunicații canadian].

CSTV Československý svaz tělesné výchovy [Uniunea Cehoslovacă de Cultură Fizică].

CSU 1. Christlich-Soziale Union. **2.** Combină pentru recoltat porumb siloz tractată (*agr.*). **3.** Consiliul Suprem al Uniunii [Emiratele Arabe Unite].

c.t. cum tempore (*lat.*).

ct. caratul metric [1 ct = 200 mg (pentru diamante, perle fine, pietre prețioase)].

ct carat [carat; 0,2053 g].

CT 1. central time [timp central (de la meridianul/longitudinea = 90° V la meridianul/longitudinea = 105°V)]. **2.** Constanța.

cta constantă (*fiz., mat.*).

C.T.A. Centrala de Transporturi Auto.

C-TA Constanța.

C.T.C. v. *CTC*

CTC 1. Controlul Tehnic de Calitate. **2.** Centrala Oamenilor Muncii din Cuba.

C.T.C.I. Classification Type pour le Commerce International.

C.T.G. Comandamentul Trupelor de Grăniceri.

ctg. 1. cotangentă [trigonometrie]. **2.** contingent (*milit.*).

eth. cotangenta hiperbolică.

CTI Color Television Inc. [firmă americană].

ČTK Československá Tisková Kancelář [Agenția Națională de Presă a R.S. Cehoslovace, *inf.* în 1918].

ctl cental [chintal; 45,36 kg].

CtLM Catedra de Limbi Moderne.

ctnh hiperbolic cotangent [cotangentă hiperbolică; *mat.*].

C.T.O. 1. Central Telegraph Office [Oficiul Telegrafic Central]. 2. Organizația de Turism din Caraibe.

ctr. control (*milit.*).

CTS relație [valutară].

CTS v. *PSSC*.

CTS-1 Canadian Technology Satellite [primul satelit artificial sincron canadian, experimental, de telecomunicații domestice, lansat la 17 ianuarie 1976].

C.T.U. centigrade thermal unit [unitate de măsură metrică pentru căldură].

cty catty: măsură de greutate în țările Extremului Orient [625 g].

Cu Cupru (*chim.*).

CU 1. capacitate utilă pentru apă (*agr.*). 2. Convergența și Unitatea alianță electorală în 1979, în Spania].

cu. cm. cubic centimetre [centimetru cub].

CUF cumuliformis [“nori”] (*meteor.*).

cu. ft. cubic foot [picior cub].

cu. in. cubic inch [țol/ incie cub].

cu. m. cubic metre [metru cub] v. *cu. mm*.

cu. mm cubic millimetre [milimetru cub].

cu.-nb. cumulo-nimbus [cumulo-nimbus (nori); *meteo*].

cu.-st. cumulo-stratus [cumulo-statos (nori); *meteo*, ..].

CUST [Norii] Cumulo-Stratus (*meteor.*) [scris și: *Cu-St*].

CUT Centrala Unitară a Oamenilor Muncii [Chile].

cuv. 1. cuvânt. 2. cuvier (*șt. nat.*).

cu. yd. cubic yard [yard cub].

CV Covasna.

CVN Constelația Canes venatici [“câini de vânatoare”].

CWC country whence consigned [țara din care sosește transportul; *trans.*].

CWS Church World Service.

cwt centweight [hundredweight], unitate de măsură: MB = 50,802 kg; SUA = 45,359 kg; 1 cwt = 50,796 kg].

CWT central winter time [timp central pentru anotimpul iernii (de la meridianul/ longitudinea = 90° la meridianul/ longitudinea = 105°)].

C.Z. [sistem de] clasificare zecimală.

CZ [soluri] cernoziomuri (*agr.*).

CZCS Coastal Zone Color Scanner [radiometru multispectral cu 6 canale, pentru determinarea concentrației în clorofilă, repartiției sedimentelor, salinității și poluării; *aeronaut.*].

C.Z.U. clasificare zecimală universală.

cyc. cycles per second [cicli pe secundă, hertzi; *el.*].

CYG Constelația Cygnus [“lebedă”].

Cys Cisteină [aminoacid].

CYs cubic yards [yarzi cub].

CYZI Abreviere numismatică pe unele monede romane bătute la Cyzicus.

D

d 1. zi [unitate pentru timp folosită împreună cu SI]. 2. simbol pentru prefixul “deci” [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-1}]. 3. burniță sau ploaie fină [în notația Beaufort]. 4. pescajul navei (*mar.*).

D 1. simbol pentru *debye* (*metr.*). 2. notație literală pentru sunetul *re* (*muz.*). 3. deuteriu (*fiz., chim.*). 4. înălțimea de construcție [după societățile de clasificare; *mar.*].

d/a documents accepted.

da deca-; “de zece ori” [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^1 ; *metr.*].

DA dopamina.

DA Department of the Army [Ministerul Armatei - în SUA].

DAAD Deutscher Akademischer Austauschdienst.

DACL Depression Adjective Check List [inventar complex de semne ale depresiei; *psih.*].

dact. dactilografiat.

dag 1 dag = 100 g [decagramul].

dal decalitră [unitate de măsură pentru volum, egală cu zece litri].

dam decametră [unitate de măsură pentru lungime, egală cu zece metri].

dam² decametră pătrat [denumit la noi și *ar*]; $1 \text{ dam}^2 = 100 \text{ m}^2$.

dam³ decametră cub [$1 \text{ dam}^3 = 1000 \text{ m}^3$].

DAM detașament de asigurare a mișcării.

DAPAC Danger Areas in the Pacific [publicație care cuprinde zonele minate și drumurile de evitare din Oceanul Pacific; v. și: *NEMEDRI*].

das decasteră [decașter; = 10 m^3].

DAS Deutscher Automobilschutz.

Dats 1 [Mechanically De-spun Antene Test Satellite; satelit militar geosincron american (USAF) pentru experimentarea unui sistem de antenă contrarotativă; Lansat: 1 iulie 1967].

D.A.V. Decolare-Aterizare Verticală (*milit.*).

DAV. Davidson (*șt. nat.*).

dB decibel [simbol pentru *decibel*; unitate de măsură a nivelului de presiune acustică; *metr.*].

DB Dâmbovița.

D.B.D. Partidul Țărănesc Democratic [din R.D.G.].

DBED dibenziletildiamină (*chim.*).

dbel decibel [prefix *deci-*].
DBJR Deutscher Bundes-Jugendring.
DBM Deltion Biblikon Meleton [Atena; *rel.*].
DBS [pseudonimul scriitorului Dimitrie Bolintineanu].
DBSR [Compania (engleză) de căi ferate Dunărea-Marea Neagră, care a început exploatarea liniei Constanța-Cernavodă la 4 octombrie 1860].
D.B.S.T. Double British Summer Time [timp dublu britanic de vară].
dbt. debit (*comerc.*).
DBTG Data Base Task Group [grup orientat pe studiul bazelor de date, care funcționează în cadrul CODASYL-ului].
d.c. da capo (*it.*).
DC devize convertibile.
DCA hormon corticosuprarenal *v.* *ADC*.
D.C.B. Dark Cutting Beef [carne închisă și lipicioasă; *zoot.*].
DCC 1. dispozitiv de comandă-control. 2. Deutscher Camping-Club.
D.C.D. *v.* *DCD*
DCD Direcția Centrală de Dispecerat [creată de guvernele R.P.B, R.S.C, R.D.G, R.P.P, R.S.R, R.P.U. și URSS, la 25 iulie 1962; sediul: la Praga].
DCE Decaisne (*șt. nat.*).
DCI denumire chimică internațională.
D.C.I.A.C.P.A. Direcția de Control Industrial al Asigurării Calității Produselor Aeronautice.
d.c.i.c.m.m. din ce în ce mai mult.
D.C.M. *v.* *DCM*
DCM 1. disfuncție cerebrală minimă. 2. deviația compasului magnetic (*mar.*).
DCS Direcția Centrală de Statistică.
dct. decoct [decoctum; *farm.*].
DCT [pseudonim al scriitorului Dimitrie Constantinescu-Teleor; 1858-1920].
d.d. de dato (*lat.*).
DD *v.* *drd*.
DDAC Digital Differential Analyser Computer [calculator de analiză diferențială digitală, numerică].
D.D.D. *v.* *DDD*
DDD 1. dat, donat, dedicat [pentru dedicații religioase; *lat.*]. 2. dezinfecție, dezinsecție, deratizare. 3. [insecticid, produs secundar în D.D.T.].
D.D.E. detalii și devize de execuție.
DDM Direcțiunea Dunării Maritime.
D.D.P. Direcția Domeniului Public.

DDP 1. Diferență de potențial (*electr.*). **2.** [pseudonim al scriitorului D. D. Pătrășcanu, 1872-1937].

D.D.R. v. DDR, R.D.G.

DDR 1. Deutsche Demokratische Republik [R.D.G.]. **2.** [pseudonimul literatului și criticului de teatru român Dimitrie D. Racoviță, 1868-1892].

DDT diclordifeniltriclorețan/ diclor-difenil-triclorețan, diclordifeniltriclorometilmetan/ Diclor-Difenil-Triclor-metilmetan [insecticid universal preparat în 1933 de chimistul și biologul elvețian Paul Hermann Müller (1899-1965); substanță insecticidă de contact, cu acțiune remanentă].

DE Direcția Economică [în *MEI*].

D.E.A. Drug Enforcement Agency [Agenția de Luptă contra Drogurilor - în SUA].

dec. decembrie.

dec. decoct (*farm.*).

ded. deducție.

DEFA Deutsche Film-Aktiengesellschaft [apoi: Deutsche Filmatellier; RDG].

DEG 1. Degeer (*zool.*). **2.** dietilenglicol [solvent].

deg. c/ft degrees centigrade per foot [grade Celsius pe picior].

DEHOGA Deutscher Hotel-und Gaststättenverband.

DEJ Dejeau (*zool.*).

DEL Constelația Delphinus [“delfinul”].

DELIF Direcția pentru Exploatarea Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare (*agr.*), v. *DZIF*

D.E.M. detector electromagnetic [de debit].

DEMAG Deutsche Maschinenfabrik-Aktiengesellschaft [R.F.G.].

D.E.M.K.E. [Uniunea Culturală din Ungaria de Sud].

D. Eng. Doctor of Engineering [doctor în științe tehnice].

denum. denumire.

dep. departament.

D.E.P. Direcția Expedierii Presei.

depart. departamentul.

DEPB Direcția de Expediere a Presei București.

DepI. deplasament (*mar.*).

DEPOL Police Department [Departamentul Poliției].

depr. depresiune.

des. desinit [abreviere latină uzitată în descrierea manuscriselor: “desinit” = [se] sfârșește].

det. 1. detur [“eliberează; să se elibereze”; pe rețete medicale; *farm.*]. **2.** decoctum [“fiertură”; pe rețete medicale; *farm.*].

DET distrofie endemică tireopată (*med.*).
DEX Dicționarul explicativ al limbii române.
D.F. Doctor of Forestry [doctor în silvicultură].
DFA Air Defense Force [Forțele Apărării Antiaeriene - în SUA; *milit.*].
DFAE Departamentul Federal de Justiție și Poliție [din Elveția].
DFB Deutscher Fußball-Bund.
D.F.D. *v.* *DFD*
DFD Dark Firm Dried.[carne închisă și tare; *zoot.*].
D.F.D.T. difluordifeniltriclorețan [insecticid; *zoot.*].
DFFB Deutsche Film-und Fernsehakademie.
dfl. defluire (*milit.*).
DFP diisopropil-fluoro-phosphate [diizopropilfluorofosfat; *chim.*].
dg decigram [unitate de măsură pentru masă, egală cu a zecea parte dintr-un gram].
D.G. 1. Dei gratia (*lat.*). **2.** deviația girocompasului (*mar.*).
D.G.A. Direcția Generală a Agriculturii.
D.G.A.S. Direcția Generală a Arhivelor Statului.
D.G.A.T.M. Direcția Generală de Aprovizionare Tehnico-Materială.
D.G.B. Uniunea Sindicatelor Vest-Germane.
DGCM Direcția Generală Construcții-Montaj.
DGCMB Direcția Generală Comercială a Municipiului București.
D.G.E.I.F. Direcția Generală Economică de Îmbunătățiri Funciare.
D.G.P. Direcția Generală a Penitenciarelor.
D.G.P.D.P. Direcția Generală a Poștelor și Difuzării Presei.
dgr. decigram.
D.G.S. Direcția Generală de Securitate [din Spania].
D.G.T.O. Direcția Generală de Tehnică Operativă [din fostul DSS].
DGV 1. Direcția Generală a Vănilor. **2.** Deutscher Genossenschaftsverband.
dgz. degazare (*milit.*).
DGZ Deutsche Girozentrale.
DHB Deutscher Handball-Bund.
DHPR dihidropteridin-reductază (*genet.*).
DHU dihidouracil (*genet.*).
dial. dialect.
DIAM disc amovibil (*inform.*).
d.i.c. drept internațional contemporan.
DIC Dreptul Internațional Contemporan.
DICAZ Dispecerat-Cazare.
DIE Direcția Informații Externe [în fostul DSS].
dil. diluat.

DILT Direcția Învățământului Liceal și Tehnic-Profesional [în *MEI*].
dim. 1. dimidius [“pe jumătate”; pe rețetele medicale; *farm.*]. 2. dimineață.
 3. diminutiv; v. și: *dimin.* 4. diminuendo (*muz.*).
D.I.M. Districtul Ins[uranc]e Marshall.
dimin. diminutiv; v. și: *dim.*
D.I.N. v. *DIN*
DIN Deutsche Industrie-Norm(en) [sau: Das ist Norm; standard industrial german].
DINA Direcția Națională de Informații [Chile]; v. și: *C.N.I.*
DIOP diisocitratat (*chim.*).
DIP Dreptul Internațional Privat.
DIPA Deutsche Jugend-Presse-Agentur.
DIPPG Direcția Învățământului Preșcolar, Primar și Gimnazial [în *MEI*].
dir. 1. direcție. 2. director, directoare.
dis. 1. dosis [“doză”; pe rețete medicale; *farm.*]. 2. dissolvatur, dissolvantur [pe rețetele medicale; *farm.*].
DISCS Direcția Învățământului Superior și Cercetării Științifice [în *MEI*].
DIST distilată [pe rețete medicale; *farm.*].
distr. districtul...
DIT diiodotirosină.
div. 1. divide [“împarte”; pe rețetele medicale; *farm.*]. 2. divergență (*med.*).
D.J. v. *DJ*
DJ 1. Dolj. **2.** Disc Jockey.
D.J.P.Tc. v. *DJPTc*
DJPTc Direcția Județeană de Poștă și Telecomunicații.
DJU utriusque juris doctor.
DKFZ Centrul vest-german de cercetări cancerologice.
DKP Deutsche Kommunistische Partei.
DKW [marcă de motocicletă].
D.L. v. *DL*
d-l domnul.
dl decilitru [unitate de măsură pentru volum, egală cu a zecea parte dintr-un litru; 1 dl = 0,1 l].
DL 1. devize libere. **2.** Decret-Lege. **3.** doză letală [mortală].
d-le! domnule! [scriere *peior.*].
DLF 1. Development Loan Fund [Agenția Guvernamentală a S.U.A, creată în 1958]. **2.** Deutschlandfunk.
DLM doza letală minimă (*med.*).
D.L.O. Dead-Letter Office [oficiul pentru scrisori neînmânate adresanților].
DLRM Dicționarul Limbii Române Moderne.
DLZ Deutsche Literatur-Zeitung [Berlin, 1879].

dm decimetru [unitate de măsură pentru lungime, egală cu a zecea parte dintr-un metru].

dm² decimetru pătrat ($1 \text{ dm}^2 = 0,1 \text{ m}^2$).

dm³ decimetru cub ($1 \text{ dm}^3 = 0,001 \text{ m}^3$).

DM 1. drept maritim. **2.** Deutsche Mark [marca vest-germană].

DMA dolus, malus, abesto (*lat.*).

DMAE dimetilaminoetanol (*psih.*).

DMB detașament mobil de baraje (*milit.*).

DMCP dimetilciclopenten (*chim.*).

DME 1. Direct Measurements Explorer [satelit geofizic american]. **2.** Distance Measuring Equipment [dispozitiv utilizat în aeronavigație care permite cunoașterea distanței și a poziției].

D. Met. Doctor of Metallurgy [doctor în metalurgie].

DMH dix-millième d'heure [unitate de măsură a timpului, valorând 0,36 secunde, utilizată în măsurarea travaliului].

D.M.I. v. *DMI*

DMI 1. Direcția Monumentelor Istorice. **2.** Drept Militar Internațional [“dreptul războiului”].

DML doză minimă letală; doză minimă de toxină microbiană care provoacă moartea (*med.*).

DMM doză minimă mortală [numărul minim de germeni care, inoculați, provoacă moartea; *med.*].

dmp. decimetru pătrat.

DMR 1. doză minimă reactivă [numărul minim de germeni care, inoculați, provoacă leziuni specifice; *med.*]. **2.** dimercaptopropanol [dimercaprol].

DMS 1. Dis manibus sacrum (*lat.*). **2.** Școala de Muzică pentru Copii [URSS].

DMSP Defence Meteorological Satellite Program/ Project [„program militar american de supraveghere meteo globală din orbite pentru asigurarea meteorologică a bombardierelor strategice și navelor maritime, a sateliților Big Bird”].

DMSS Defence Meteorological Satellite System [Sateliți meteo americani “suport” pentru programul militar Big Bird, la dispoziția forțelor militare aeriene americane].

DMT doza maximă tolerabilă (*med.*).

DN Drum[ul] Național.

d-na doamna [scriere *peior.*].

DNA acidul dezoxiribonucleic [desoxyribo-nucleic-acid].

DNA v. *ADN*.

DNB dinitrobenzen (*chim.*).

DNC dinitro-ortocresol [insecticid] v. și: *DNOC, DOC*.

DNCB dinitroclorbenzen (*chim.*).
DND difosfopiridinucleotid.
DNF dinitrofenol [insecticid].
DNFB dinitrofluorobenzen (*chim.*).
DNH Piastru DÔNG NGÂN [simbolul monedei vietnameze DONG].
DNM [pseudonimul publicistului constănțean D. N. Mincev; *n.* 1905].
DNOC v. *DOC*, *DNC*.
Dobr. Dobrogea.
DOC 1. Direcția Organizare și Control [în *MEI*]. **2.** Dezoxicorticosteron (*med.*), v. și: *DNC*, *DNOC*.
DOCA v. *DCA*, v. *ADC*.
Doc. Eng. Doctor of Engineering [doctor în științe tehnice].
Dodge Department of Defense Gravitygradient Experiment [satelit militar american, experimental, stabilizat prin gradient gravitațional, lansat la 1 iulie 1967].
DOE 1. Department of Energy [Departamentul Energiei al SUA]. **2.** doza optimă economic (*agr.*).
DOG Deutsche Olympische Gesellschaft.
DOK Deutsches Olympisches Komitee.
dol dulce (*muz.*).
DOM Republica Dominicană [în codificarea automobilistică internațională].
DOMAIN Distributed Operating Multi-Acces Interactive Network [model de calculator personal de capacitate mare].
DOMSAT Domestic Satellite [satelit american de telecomunicații naționale domestice pe antene mici].
DONM Direcția pentru Organizarea și Normalizarea Muncii.
DOOM Dicționarul Ortografic, Ortoepic și Morfologic [al limbii române].
DOPA dioxifenilalanină (*chim.*).
DOR Constelația Dorado [“dorada” = pește].
dos. dosis [“doză”].
DOS Disc Operating System.
DOTI Department of Trade and Industry [Ministerul Comerțului și Industriei - din S.U.A.].
D.P. displaced persons.
D.P.A. Deutsche Press Agentur [agenție oficială de știri din R.F.G, creată în 1949, cu sediul la Hamburg].
DPG difenilguanidină.
DPI Direcția Personal și Învățământ [în *MEI*].
DPMB Direcția de Poștă a Municipiului București.
D.P.M.O.S. Direcția pentru Problemele Muncii și Ocrotirilor Sociale.

DPN difosfopiridinnucleotid (*chim, biol.*).
dr doctor [în științe].
dr. drept, pe dreapta.
Dr. drept.
DR Deutsches Reich.
d-ra domnișoara [scriere *peior.*].
DRA Constelația Draco [“dragonul”].
Dr. agr. doctor agronomiae (*lat.*).
dr. ap. dram apothecarus [dram farmaceutic = 0,0355 dl].
dr. av. dram avoirdupois [dram comercial = 1,7718 g].
Dr. Chem. Doctor of Chemistry [doctor în chimie].
drd. doctorand *v.* *DD*.
DREV Dicționarul Limbii Române pentru Elevi.
Dr. habil. Doctor habilitatus.
dr. h. c. honoris causa (*lat.*).
DRIFOT Direcții Regionale de Îmbunătățiri și Organizarea Teritoriului [1966-1969; *agr.*], *v.* *DZIF*
Dr. j. u. juris utriusque (*lat.*).
Dr. jur. doctor juris (*lat.*).
DRK Deutsches Rotes Kreuz.
Dr. med. doctor medicinae (*lat.*).
Dr. med. dent. doctor medicinae dentariae (*lat.*).
Dr. med. vet. doctor medicinae veterinariae (*lat.*).
Dr. med. univ. doctor medicinae universae (*lat.*).
DRNA desoxyribonucleic-acid (*med.*); *v.* și: *ADRN, ADN, DNA*.
Dr. pharm. doctor pharmaciae (*lat.*).
Dr. phil. doctor philosophiae (*lat.*).
Dr. phil. nat. doctor philosophiae naturalis (*lat.*).
Dr. rer. mont. doctor rerum montanarum (*lat.*).
Dr. rer. oec. doctor rerum oeconomicarum (*lat.*).
Dr. rer. pol. Doctor rerum politicarum (*lat.*).
Dr. rer. techn. doctor rerum technicarum (*lat.*).
DRO Organizația Revoluționară a Dobrogei.
DRS Direcția Regională Silvică.
Dr. sc. techn. doctor scientiarum technicarum (*lat.*).
Dr. sc. nat. doctor scientiarum naturalium (*lat.*).
d-ta dumneata [scriere *peior.*].
Dr. theol. doctor theologiae (*lat.*).
dr. tr. dram troy [drahmă de control al greutăților (= 4 g)].
DRV [pseudonim al medicului și publicistului român Dr. Pavel Vasici, 1806-1881].

d.s. daylight saving [prelungirea zilei cu ajutorul orarului de vară (pentru a se economisi energie electrică)].

ds decister [1/10 dintr-un metru cub (decister)].

DSA 1. Direcția Secretariat-Administrativă [în *MEI*]. **2.** detașament de salvare-avarii (*milit.*).

DSAP Defense System Application Program [program militar american vizând „supravegherea cu sateliți mici pentru surprinderea evenimentelor militare pe teritoriile statelor care dispun de forțe strategice importante” și pentru cunoașterea situației meteo locale].

D.S.A.P.C. Direcția de Sistematizare, Arhitectură și Proiectarea Construcțiilor [Maramureș].

DSB 1. Deutscher Sport-Bund. **2.** Dänске statsbanerne [Căile ferate ale statului danez].

D. Sc. Doctor of Science [doctor în științe].

DSC [The] differential scanning calorimetry.

DSE detașament de salvare-evacuare.

DSG distrugător (*milit.*).

D.S.I. v. *DSI*

DSI [organizație de stat din Turcia pentru lucrări hidrotehnice].

DSIR Department of Scientific and Industrial Research [Departamentul pentru Cercetări Științifice și Industriale (din Marea Britanie)].

D.S.M.B. Direcția Sanitară a Municipiului București.

DSN 1. Decisten. **2.** detur suo nomine [eliberare sub numele propriu, indică conținutul; formulă din rețete].

DSO [ordin militar de cavalerie englez].

D.S.P. v. *DSP*

DSP 1. Defence Support Program [sateliți americani militari pentru supravegherea și descoperirea timpurie (alertă avansată) a lansărilor de rachete nucleare pe traiectoria periculoase]. **2.** procesoare de semnal digital.

DSS Departamentul Securității Statului [componentă a *M.I.* până la Revoluție].

DSSAES Direcția Științelor Sociale, Activități Educative și Sportive [în *MEI*].

D.S.M. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders [Manual de diagnostic și statistică a bolilor psihice, redactat de Asociația Americană de Psihiatrie].

D.S.T. v. *DST*.

DST 1. decister (*silv.*). **2.** Drepturi Speciale de Tragere [activ internațional de rezervă, denumit și “aur-hârtie”, creat și emis în cadrul *F.M.I.*]. **3.** Dexamethasone Supression Test [testul de supresiune la dexametazonă; *psih.*].

D.S.U. v. *DSU*

DSU 1. Deutsche Soziale Union [Uniunea Socială Germană, în R.D.G.]. **2.**

Deutsche Studenten Union.

DTA [the] differential thermal analysis.

DTPA acid dietilentriaminpentaacetic (*chim.*).

DTB Federația de Tenis Vest-Germană.

DThC Dictionnaire de Théologie Catholique [Paris, *rel.*].

DTG distrugător (*mar.*).

DTIN detașament înaintat; scris și: *Dt. In. (milit.)*

DTR dentur [“să se elibereze; dă”, abreviere pe rețete].

DU Demokratische Union.

D.U.I. Drept umanitar internațional [“Dreptul de la Geneva”; își are izvoarele în Convenția de la Geneva din 1864].

DUJ 1. Dujardin (*zool.*). **2.** Doctor utriusque juris.

DUKW [autovehiculul amfibiu de transport].

DUP 1. Partidul Democratic Unionist [din Sudan]. **2.** Dupouchel (*zool.*)

DUR Duroi (*bot.*).

Durh Universitatea Durham [din Marea Britanie].

DUV Duvernoy (*zool.*).

DVD împărțire zecimală [instrucțiune în limbajul de programare *ASSIRIS*].

DVP Demokratische Volkspartei.

Dvs. Dumneavoastră.

D.V.U. Uniunea Populară Germană [de dreapta, R.F.G.].

d.w. deadweight cargo [încărcătură mai mare decât tona cu 1,13 m³; (*mar.*)].

dwt pennyweight [măsură de greutate = 1,55 g].

DZIF Direcții Zonale de Îmbunătățiri Funciare [între 1957-1959; apoi domeniul îmbunătățirii funciare intră în sfera: *ORIF, DRIFOT, IPA, ISPIF, ICAR, ISCH, ICPA, IELÎF, DELIF, CEILIFGA, CEILIF; agr.*].

DZV dezactivare (*milit.*).

Dy Disprosiu (*chim.*).

dyn dină, dynă [unitate de măsură CGS, adoptată oficial în 1948, egală cu 10⁻⁵ N].

E

e 1. aer umed [fără precipitații, în notația Beaufort; *mar.*]. **2.** simbol pentru baza logaritmilor naturali [$e = 2,718\dots$], *mat.* **2.** simbol pentru sarcina electrică elementară [$e = 1,602 \cdot 10^{-19} \text{ C}$], *fiz.*

E 1. Einsteiniu (*fiz., chim.*). **2.** Est. **3.** exa [prefix SI cu factor de multiplicare 10^{18}]. **4.** notație literală pentru suntetul *mi.* **5.** simbol pentru judecata universal-negativă.

°**E** grad Engler (*fiz., tehn.*).

E la N Est la Nord.

E la S Est la Sud.

Ea [orizont] eluvial albic (*agr.*).

EAA European Athletic Association.

EABA European Amateur Boxing Association/ Européene Associations de Boxe Amateur.

EACL Societatea de stat pentru energie atomică a Canadei.

EADF Eastern Air Defense Force [Armata de est pentru apărarea antiaeriană].

EADI Electronic Altitude Director Indicator [indicator electronic de direcție și altitudine].

EAES European Atomic Energy Society [Societatea europeană pentru energie nucleară].

EAF East African Fiber [boală parazitată numită și theilerioză].

EAI Editura Albatros [București].

EAL Eastern Air Lines [Transporturile aeriene orientale - în SUA].

EAM 1. Electrically Accounting Machine. **2.** Ellinikó/ Ethniko Apeleftherotikó Métopo [Frontul Național de Eliberare; organizație de rezistență grecească, de factură marxistă, creată în 1943, contra ocupației germane].

EAN European Article Number.

EANDRO Electrically Alterable New Destructive Read-Out Store [számítógépi információrároló típus].

EAO Estado d'Africa Oriental [fostă colonie portugheză în Africa, numită și Mozambic].

EAP 1. East Africa Protectorate [denumirea fostei posesiuni engleze Kenya, între 1895-1920]. **2.** East African Peste [boală contagioasă la porcine,

numită și “pesta de Kenya”]. **3.** Experimental Aircraft Program [avion britanic de vânătoare].

EAPROM Electrically Alterable Programmable ROM.

EAROM Electrically Alterable ROM.

EARSEL Association Européene de Laboratoires de Télédétection [reuniune a 50 de laboratoare de teledetecție vest-europene, din 11 țări, în 1977, pentru cercetări oceanografice].

EARSR Editura Academiei Republicii Socialiste România [București].

EAT East African Time [Timpul Africii de Est].

EATS European Air Transport Service [serviciul de transporturi aeriene pentru Europa].

E.A.U. Emiratele Arabe Unite [v. *IAM*].

EAW Elektro-Apparate Werke [întreprindere în R.D.G.].

EBA Ekonomik Basın Ajansı [agenție particulară de presă din Turcia].

E.B.H.C. convorbire redusă (*tele.*).

EBR Eficacitate biologică relativă (*med.*).

EBU European Broadcasting Union [Uniunea Europeană de Radiodifuziune] v. *UER*.

EBV European Badminton Union.

e.c. exempli causa (*lat.*).

ec. economie, economic.

ECA 1. Economic Commission for Africa [Comisia Economică ONU pentru Africa; organism regional subsidiar al Consiliului Economic și Social al ONU, fondat în 1958, cu sediul la Addis Abeba]; v. și: *CEA*. **2.** Economic Cooperation Administration for ERP [European Recovery Program].

E.C.A.F.E. Economic Commission for Asia and the Far East [Comisia economică pentru Asia și Orientul Îndepărtat/ Extremul Orient [organism regional subsidiar al ECOSOC, creat la 28 martie 1947. Sediul: la Bangkok, în Thailanda].

ECC Error Check and Correction/ Error Correcting Code.

ECCA Empresa Consolidada Cubana de Aviación [companie de zbor cubaneză].

ECE Economic Commission for Europe [Comisia Economică pentru Europa (a O.N.U.); organism subsidiar al Consiliului Economic și Social al ONU, fondat în 1947; Sediul: Geneva]; v. și: *CEE*.

ECG 1. electrocardiogramă v. *EKG*. **2.** electrocorticografia, electrocorticogramă.

ECGB East Coast of Great Britain [Coasta de Est a Marii Britanii].

E Ch English Channel [Canalul Mânecii].

ech. echipă (*milit.*).

ECH etilciclohexan (*chim.*).

ECHA The European Council for High Ability.

ECITO European Central Inland Transport Organization [Organizația transporturilor pe ape interioare din Europa Centrală].

ECL Emitter Cupled Logic.

E.C.L.A. *v.* **ECLA**

ECLA Economic Commission for Latin America [Comisia Economică pentru America Latină (a Națiunilor Unite); organism regional subsidiar al al ECOSOC (al Consiliului Economic și Social al ONU), *f.* în 25 februarie 1948; Sediul: Santiago de Chile].

E.C.L.O. [Centrul F.A.O. pentru intervenții de urgență împotriva lăcustelor].

ECM European Common Market [Piața Comună Europeană].

ECMA European Computer Manufacturing Association.

ECNR European Council for Nuclear Research [Consiliul European pentru Cercetări Nucleare].

ECO European Coal Organization [Organizația Europeană a Cărbunelui].

ECOSOC Economic and Social Council [of the United Nations] - Consiliul Economic și Social al O.N.U.; unul dintre organele principale ale Organizației Națiunilor Unite, alcătuit din membri ai Organizației, aleși de Adunarea Generală pe trei ani], *v.* și: **CES**.

ECOWAS Economic Community of West African States [Comunitatea Economică a Statelor Vest Africane; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 28 mai 1975 (își începe activitatea în 1976); Sediul: Lagos].

E.C.P. [aparatură pentru] educație, cultură și propagandă (*milit.*).

ECR Editura Cartea Românească [București].

ECREA European Conference of Radiotelegraphy Experts for Aeronautics [Conferința europeană a experților în radiotelegrafia aeronautică].

ECS-2 Experimental Communications Satellite [satelit lansat la 22 februarie 1980 cu o rachetă japoneză].

E.C.S.C. European Coal and Steel Community [Comunitatea europeană a cărbunelui și oțelului = **CECO**].

ECT edge crush test.

ECU European Currency Unit.

ECUK East Coast of United Kingdom [Coasta de Est a Regatului Unit].

E.C.W.A. *v.* **ECWA**

ECWA Economic Commission for Western Asia [Comisia Economică ONU pentru Asia de Vest; organism regional subsidiar al Consiliului Economic și Social al O.N.U. (ECOSOC), fondat în iunie 1974 (în locul Oficiului Economic și Social al ONU de la Beirut), sediul: Bagdad].

E.D. 1. energie digestibilă (*zoot.*) **2.** Doctor of Engineering [doctor în științe tehnice].

E-D Ego-Defense [apărarea Eului; *psih.*].

ed. 1. edidit (*lat.*) **2.** ediție, editat, editare.

Ed. editio (*lat.*).

ED Editura Dacia [Cluj-Napoca].

Ed. in Ch. Editor-in-Chief [redactor principal].

ed. ster. stereotyped edition [ediție stereotipă].

EDA Enles Dimokratiki Aristera [Uniunea Democratică de Stânga, *înf.* în 1951, în Grecia; între 1967-1974 este în ilegalitate; *magh.*: Egyesült Demokratikus Baloldal, (görög párt-koalíció)].

EDC 1. Component-detoxifiant al endotoxinelor. **2.** European Defence Community [Comunitatea europeană pentru apărare].

E.D.E.K. v. *EDEK*

EDEK Partidul Socialist din Cipru [*înf.* în 1969].

EDF 1. European Defence Force [Forțe Armate Europene - N.A.T.O.]. **2.** [pseudonim al ziaristului Emil D. Fagure, 1875-1946].

Edit. Editura.

EDM. Edmond.

EDMR echipament de depășuire (*agr.*).

EDP 1. Editura Didactică și Pedagogică [București, de pe lângă Ministerul Educației]. **2.** elektronik data processing [számítógépi adatfel-dolgozás].

EDS Exchangeable Disc Store [cserélhető számítógépi lemezestárdó].

EDT Eastern Daylight Time [timpul fusului pentru Est].

EDTA [acid etilendiaminotetraacetic; antidot în otrăvirile profesionale cu plumb].

EDTN etildiamintetraacetonitril (*chim.*).

EDW Edwards (*zool.*).

E.E. English ell [măsură de lungime pentru postavuri = 114,2 cm].

EE Editura Eminescu [București].

EEC 1. European Economic Council [Consiliul Economic European]. **2.** European Economic Community [Comunitatea Economică Europeană], v. și: *CEE*

EEG electroencefalografie; electroencefalogramă.

EEPROM Electrically Erasable Programmable ROM [törölhető tartalmú programozható gépi tár].

EER Editura Enciclopedică Română.

EEROM Electrically Erasable ROM [törölhető tartalmú számítógépi tár].

EES European Exchange System [sistemul de schimburi comerciale pentru Europa – în SUA].

EET East European Time [Timpul pentru Europa de Est].

EEUU [siglă pentru “Estados Unidos” = Statele Unite ale Americii, în *sp.*].

E.F. v. *EF*

EF 1. Editura Facla [Timișoara]. **2.** French ell [măsură de lungime pentru postavuri (137,1 cm)]. **3.** European Fund [Fondul Financiar European; Európai Pénzügyi Alap].

EFC European Forestry Commission [Comisia Europeană pentru Silvicultură].

E.F.E. v. *EFE*

EFE 1. Agencia EFE [Agenție de presă din Spania, cu sediul la Madrid]. **2.** Editorial Falange Española [Agenție de presă spaniolă].

EFI European Flight Information [Serviciul de Informații de Aeronavigație pentru Europa].

EFL Emitter Follower Logic [emitterkövető logika].

EFP Electronic Field Production [helyszíni videoműsor készítés].

EFS Educație Fizică și Sport [revistă].

E.F.T.A. European Free Trade Association [Asociația Europeană a Liberului Schimb, formată din Elveția, Austria, Suedia, Norvegia, Finlanda și Islanda; organizație internațională guvernamentală regională, *f.* la 4 ianuarie 1960 „din inițiativa Marii Britanii, prin semnarea Convenției de la Stockholm” (își începe activitatea la 3 mai 1960); Sediul: la Geneva; în alte surse se mai spune: „grupare economică post-europeană cu caracter monopolist-statal, *inf.* în noiembrie 1959, la inițiativa Marii Britanii, ca replică la *Comunitatea Economică Europeană/.../* pentru extinderea comerțului între statele membre”] v. *A.E.L.S.*

EGA Enhanced Graphics Adapter [számítógépi színesképvezérlő kártya].

EGE Az Erdélyi Gazdasági Egylet [Societatea Economică Ardeleană; din 1933 devine EMGE]

EGO [satelit geofizic al SUA].

EGRS Electronic and Geodetic Ranging Satellite [satelit artificial de navigație al SUA].

EGYOSZ Az Erdélyi Gyáripárosok Szövetsége [Asociația Industriașilor Ardeleni, *inf.* 1940]

EGYPTAIR [Agenția de transport aeriană a Egiptului].

EIB Editura Institutului Biblic [și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București].

EICO Electronic Instrument Co. [USA-híradástechnikai márkanév].

Ein European Institutes of Navigation (Institutele Europene de Navigație).

EISA Extended Industry Standard Architecture [standard arhitectural în *inf.*].

EIT Erdélyi Irodalmi Társaság [Societatea Literară Ardeleană, *inf.* în 1888 la Cluj]

EJ 1. Editura Junimea [Iași]. **2.** exajouli.
EJF European Jazz Federation [Federația Europeană de Jazz].
EJU European Judo Union.
EKE Erdélyi Kárpát Egyesület [Societatea Carpatică Ardeleană, *înf.* în 1891, la Cluj] v. *ENKE*
EKG electrocardiogramă, v.și: *ECG*.
el. electrotehnică.
El (orizont) eluvial luvic (*agr.*).
EL Editura “Litera” (București).
ELAC Electroacoustic GmbH [NSZK-beli elektroakusztikai márkanév].
EL-AL Agenția de transporturi aeriene a Israelului.
ELAS Etnikó Laikó Apeleftherotikó Sóma [Armata națională de eliberare; formațiuni militare puse pe picioare de organizația greacă de rezistență E.A.M. începând din 1943].
ELBC [societate de radio liberiană, guvernamentală, *înf.* în 1960].
ELC 1. Engin léger de combat [un fel de automitralieră ușoară pusă la punct în Franța, în 1959]. **2.** electronic. **3.** Electronic Lock Control [sebességváltómű irányítóautomatika gépjárműben].
ELCARD 30 Electrocardiograful cu trei canale.
ELDO European Launcher Development Organisation [Európai Hordozó Rakéta Fejlesztő Szervezet].
ELEC European League for Economic Co-operation [Liga europeană pentru cooperare economică].
electr. electricitate.
El-Fatah Harakat el-Tahir el-Falasztin [Mișcarea de Eliberare Palestiniană].
Elint Electronical Intelligence [recunoaștere din satelit; USA-felderítóműhold].
ELL Ellis (*zool.*).
ELNR LAMCO Broadcasting Station [filială liberiană a postului britanic BBC].
ELO Electric Light Orchestra [cor englezesc de rock; angol rockzenekar].
ELP Emerson, Lake and Palmer [trio englezesc de rock; angol rocktrió].
ELTV [societate TV din Liberia, *înf.* în 1964].
ELV Editura pentru Literatura Universală.
ELWA [societate radio liberiană, religioasă, *înf.* în 1954].
em. emeritus (*lat.*).
EM Editura Minerva [București].
EMA European Monetary Agreement [Európai Pénzügyi Egyezmény].
EMB Electromotor Buziaș.

EME Erdélyi Múzeum Egyesület [Organizația Muzeului Ardelean; hotărârea înființării între 1841-1843, iar în 1859 înființându-se, în fapt, la Cluj]

EMed Editura Medicală [București].

EMer Editura Meridiane [București].

E. Met. Engineer of Metallurgy [inginer metallurgist].

e.m.f. electromotive force [forță electromotoare; scris și: *E.M.F., el.*], v. și: *f.e.m.*

E.M.G. v. *EMG*

EMG electromiografie; electromiogramă [tehnică de înregistrare a potențialelor bioelectrice ale unităților motorii care apar în timpul contracțiilor musculare; *psih., med.*].

EMGE Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület/ Egylet [Asociația/ Societatea Economică Maghiară din Transilvania/ Ardeal; publicație agricolă]; v. și: *EGE*

E.M.I. 1. Asociația Artiștilor din Israel. **2.** experiența morții iminente. **3.** Electrical and Musical Industries [consorțiu al producătorilor muzicali; lemeztársaságok csoportja].

EMil Editura Militară [București].

EMÍR Erdélyi Magyar Írói Rend [Ordinul Scriitorilor Maghiari Transilvăneni, *înf.* 1933-1937]

EMKE Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület [Asociația Culturală Maghiară din Transilvania/ Societatea maghiară ardeleană de cultură, *înf.* în 12 septembrie 1885, la Cluj].

EMO Editura Mitropoliei Olteniei [Craiova].

EMP Electromagnetic Pulse [impuls electromagnetic].

EMPA European Maritime Pilots' Association [Asociația maritimă europeană a piloților].

EMRE [Societate culturală maghiară, *înf.* în 1884, în scopul maghiarizării locuitorilor de altă limbă din Transilvania].

EMS 1. Electronic Message System [elektronikus üzenet-továbbító rendszer; Sistem de transmitere a mesajului electronic]. **2.** European Monetary System [Sistem monetar european; Európai Valutarendszer].

EMT 1. Electromotor [uzina din Timișoara]. **2.** European mean time [timp mediu european].

E.M.U. electromagnetic unit [unitate electromagnetică].

emu electromotive unit [unitate de forță electromagnetică].

EMuz Editura Muzicală [București].

E.M.V. v. *EMV*

EMV 1. Egregiae memoriae vir [bărbat de fericită aducere aminte; abreviere tumulară (funerară) latină pentru această inscripție]. **2.** electromagnetic volume [capacitate electromagnetică].

e.n. era noastră.

E.N.A. v. *ENA*

ENA 1. Ethiopian News Agency [Agenție Națională (Oficială) de Presă (din Etiopia)]. **2.** English Newspaper Association [Asociația engleză a ziarelor].

ENE Est Nord-Est.

ENEA European Nuclear Energy Agency [Agenția europeană pentru energie nucleară].

ENG 1. Electronic News Gathering [colectarea electronică a știrilor pentru buletinele de știri; elektronikus hírgyűjtés híradófelvétel]. **2.**

Electronistagografie; electronistagogramă.

engl. englez, ~ă.

ENI 1. Ente Nazionale Idrocarburi [trust italian de petrol și gaze]. **2.** [Calculatorul Electronic universal; construit de J.W. Mauchly între 1943-1945].

ENIAC Electrical/ Electronic Numerical Integrator and Computer/ Calculator [calculator electronic universal; mașină electronică de calcul numeric cu integrator inclus - în SUA].

ENIT Ente Nazionale Italiano Turismo [Biroul Național Italian de Turism].

ENKE Erdélyi [Népi] Kárpát Egyesület [Asociația/ Societatea Carpatină [Populară] Ardeleană, din 1945] v. *EKE*

ENOC Association of the European National Olympic Committees [Asociația Comitetelor Europene Naționale Olimpice].

ENSV Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik [Republica Socialistă Sovietică Eston(ian)ă].

Entom. entomologie.

Eob End of Block [final de bloc, la stocarea datelor; blokkvége]l adattárolásnál].

EOC End of Clock [sfârșitul duratei de ceas; órajelvége].

E.O.C. Comisia pentru Șanse Egale [Marea Britanie].

EOF End of File.

EOGO [satelit geofizic al SUA].

EOKA Ethniki Orghanoszi Kiprion Aghoniszton [organizație clandestină a grecilor ciprioți; görögök szervezete].

EOL End of Line [marcator pentru final de filă; sorvége]l].

EOMS Earth-Orbital Military Satellite [satelit militar al SUA].

EONR European Organization for Nuclear Research [Organizația Europeană pentru cercetări nucleare] v. *CERN*.

e.o.o.e. errors or omissions excepted [excluzând erorile sau omisiunile].

EOPS Exemptes d'Organismes Pathogenes Specifiques.

EOR End of Run.

EOSS Earth-orbiting satellite system [Sistem de sateliți artificiali plasați pe orbite circumterestre].

EOT End of Tape.

EP 1. Editura Politică [București]. **2.** extended player.

EPA 1. [United States] Environmental Protection Agency [Agenția pentru Protecția Mediului Înconjurător, din S.U.A.]. **2.** Europa Press [agenție spaniolă de știri]. **3.** European Productivity Agency [Agenția europeană pentru mărirea productivității].

EPIC 1. [revistă enigmatică din Brazilia]. **2.** epicentru.

EPCI Enhanced Programmable Communications Interface.

EPE Energetic Particles Explorer [sateliți geofizici americani, pentru măsurători de particule încărcate și determinări ale influențelor geomagnetice].

EPG European Program Group.

EPI Evangelischer Presse-und Informationsdienst.

EPIC Earth Pointing Instrument Carrier [satelit american agricol].

EPIC Epicure Product Inc.

E.P.L. Editura Presa Liberă.

EPPO European Plant Protection Organization [Organizația europeană pentru apărarea plantelor].

EPRI Electric Power Research Institute [Institutul de Cercetări pentru Energia Electrică].

EPROM Erasable Programmable ROM.

E.P.S. v. *EPS*

EPS 1. factorul exoftalmiant (*med.*). **2.** Armata Populară Sandinistă.

EPSOC Earth Physics Satellite Observatory Campaign [Campanie de observații prin sateliți pentru fizica Pământului, desfășurată de *SAO*].

EPT-76 Scara Provizorie de Temperatură [din 1976, între 0,5 K și 30 K].

E.P.T.A. v. *EPTA*

EPTA Expanded Programme of Technical Assistance [Programul lărgit (dezvoltat) de asistență tehnică].

EPU European Payments Union.

EQMD European Quarter-Master Depot [depozit de intendență din Europa; *mil.* SUA].

EQR eques romanus [cavaler roman; abreviere latină în inscripții].

Equ v. *EQU*

EQU Constelația Equuleus [“Calul mic”; “Csikó, csillagkép”].

Er Erbiu (*chim.*).

ERB Earth Radiation Budget [benzi spectrale pentru măsurători ale bilanțului termic al Pământului; *aeronaut.*].

ERBM Extended Range Ballistic Missile.

E.R.C.-1400 excavatoare cu rotor și cupe.

ERDA Energy Research and Development Administration.

EREN Expoziția realizărilor economiei naționale [din R.S. România].

EREP Earth Resources Experiment Package [pachet cu aparaturi și materiale pe stația orbitală americană *Skylab* pentru experiențe de teledetecție.].

erg erg [unitate CGS adoptată oficial în 1948, egală cu 10^{-7} J].

ERG Error Gap.

ERGS Experimental Geodetic Research Satellite [satelit geodezic american].

Eri Eridanus.

ERIC Educational Resources Information Center.

EROS Earth Orbiting Station [program american de inventariere a resurselor terestre prin teledetecție din Cosmos].

E.R.P. v. *ERP*

ERP 1. e republica [inscripție latină]. **2.** European Recovery Program [“Planul Marshall”, adoptat de SUA, în cadrul doctrinei Truman, la 2 aprilie 1948, urmărind pătrunderea capitalului american în țările europene slăbite de război].

ERS 1. Economic Research Service. **2.** Environmental Research Satellite.

ERS (TRS) Environmental Technological Research Satellite [sateliți militari americani pentru experimentări tehnologice în construcția sateliților speciali].

ERT-1 Elliniki Radiophonia Tileorassi [*înf.* în Grecia în 1939; societate radiofonică].

ERTS Earth Resources Technology Satellite [satelit de detecție american; USA-erőforráskutató műhold].

Es [orizont] eluvial spodic [sau podzolic, *agr.*].

E.S. Scotch ell [măsură de lungime pentru postavuri = 94,4 cm].

E.S.A. v. *ESA*

ESA 1. European Space Agency [Agenția Spațială Europeană] v. *ASE*. **2.** sateliți științifici vest-europeni.

ESAC Electronic Delay Storage Automatic Computer [mașină electronică de calcul; Anglia].

ESAR Electronically Steerable Array Radar.

ESC 1. European Shooting Confederation. **2.** Experimental Safety Car.

ESCAP Economic and Social Commission for Asia and the Pacific [Comisia Economică și Socială ONU pentru Asia și Pacific; organism

regional subsidiar al Consiliului Economic și Social al ONU, fondat în 1947 (până în 1974 s-a numit Comisia Economică ONU pentru Asia și Orientul Îndepărtat); Sediul: la Bangkok].

ESE 1. East-South-East [est-sud-est]. **2.** Editura Științifică și Enciclopedică [București].

ESEE Études Slaves et Est-Européennes.

ESF Experimentier-Sicherheits-Fahrzeug.

ESMR Electrically Scanning Microwave Radiometer [radiometru selectiv pentru studierea atmosferei în microunde].

E.S.O. v. *ESO*

ESO 1. European Sales Office [Oficiul european de comerț]. **2.** Observatorul Austral European. **3.** European Southern Observatory [organizație vest-europeană pentru cercetări astronomice în emisfera sudică; observator destinat studierii emisferei australe, amplasat în Chile, între orașele Serena și Vallenar, la altitudinea de 2400 m; Semnarea Convenției în acest sens, în 1962, la Paris, s-a făcut de către: Franța, RFG, Belgia, Olanda și Suedia].

ESOC European Space Operations Center [Centrul European de Operațiuni Spațiale; Európai Űrhajózási Műveletirányító Központ].

E.S.O.M.A.R. v. *ESOMAR*

ESOMAR European Society for Opinion [Surveys] and Market Research [Asociația Europeană pentru Studii de Opinie și Marketing, *înf.* în septembrie 1948 la Amsterdam;

Európai Piac-és Közvéleméugkutatás Szövetsége].

ESP esper (*zool.*).

ESPR espressivo [expresiv; *muz.*].

ESR 1. electron spin resonance. **2.** Études Slaves et Roumaines [Budapest, 1948].

ESRIN European Space Research Institute [Institutul European de Cercetări Spațiale; Európai Űrkutatási Intézet].

ESRO European Space Research Organization [Organizația europeană pentru cercetarea spațiului].

ESSA Environmental Survey Satellite [prima serie de sateliți meteorologici operaționali americani, constituind sistemul meteo global *TOS*].

ESSOR Étude d'un Sub-Satellite d'Observation et de Relais [stație aeriană captivă utilizată ca observator meteo și releu TV-radio în cadrul programului francez Colombe].

EST 1. Eastern Standard Time [timpul standard estic/ timpul fusului estic]. **2.** Editura Sport-Turism [București]. **3.** [pseudonim al Dr. Eracli Sterian, medic și publicist român, 1872-1948].

ESTEC European Space Research and Technology Center [Centrul European pentru Explorarea Spațiului și Tehnologie; Európai Térkutatói és-technikai Központ].

E.S.V. v. *ESV*

ESV 1. Experimental Safety Vehicle [asigurare experimentală pentru automobil; kísérleti biztonsági autó]. **2.** Earth Satellite Vehicle [Satelit Artificial al Pământului].

ESZC Erdélyi Szépművészeti Céh [editură profilată pe literatură, *inf.* la Cluj în 1924, funcționând până în 1944].

ESZME Erdélyi Szemle Munkatársainak és Barátainak Irodalmi, Tudományos, Művészeti és Közművelődési Egyesülete [*inf.* în 1933; Asociația “Erdélyi Szemle” a colaboratorilor și prietenilor noștri pe tărâm literar, științific, artistic și cultural”].

e. s. u. el. electrostatic unit [unitate electrostatică].

E.T. v. *ET*

ET 1. Eastern time [timpul de est/ timpul fusului estic]. **2.** Editura Tehnică [București]. **3.**

Ephemeris Time. **4.** Ethiopian Airlines S.C. [societate etiopiană de transporturi aeriene; etiópii légitársaság]. **5.** Extra Terrestrial [în afara Pământului].

E.T.A. v. *ETA*

ETA 1. Exploatarea Transport Autobuze. **2.** Euzkadita Azcatasuna/ Euzkadi Ta Askatutuna [organizație separatistă bască; baszkföldi terrrorszervezet; Spania].

etc et cetera, etcaetera [și alții, și altele, și așa mai departe/ ș.a.m.d.; *lat.*].

ETC European Travel Commission [Comisia Turistică Europeană].

E.T.E.C. European Timber Exporters Convention [Convenția exportatorilor de cherestea din Europa].

ETF Erdélyi Tudományos Füzetek [Caiete Științifice Ardelene].

ETHL Ephemerides Theologicae Lovanienses [Louvain; *rel.*].

ETI Erdélyi Tudományos Intézet [Institutul de Științe Ardelean, *inf.* în 1940, la Cluj]

ETO Organizația Turismului Etiopian.

ETP evapotranspirație potențială (*agr.*).

ETR Eastern Test Range [cea mai mare platformă de experiențe astronautice din Peninsula Florida – SUA; az USA legnagyobb asztronautikai kísérleti telepe a Floridafél-szigeten].

ETS Engineering Test Satellite [satelit japonez experimental de aplicații tehnice, lansat la 23 februarie 1977].

ETTU European Table Tennis Union [Uniunea Europeană a Tenisului de Masă; Európai Asztalitenisz Unió].

ETV Education Television [televiziune [cu destinație] școlară; iskolatelevízió].

ETX End-of-Text.

Eu Europiu (*chim.*).

EU 1. echivalentul umidității (*agr.*). **2.** Ecuatoriana [companie aviatică ecuadoriană; ecuadorilégítársaság]. **3.** Editura Univers [București].

E.U.B.A. echipament de udare prin brazde, din aluminiu (*agr.*).

EUCOM European Command.

E.U.F. [counter E.U.F.] pilă de tensiune contraelectromotoare.

EUM Estados Unidos Mexicanos [Statele Unite Mexicane]; v. și: *SUM*

EUR Esposizione Universale de Roma [complex urbanistic și arhitectural al Romei].

EURASEP European Association of Scientist for Experiments on Pollution [experiența franceză pentru studii oceanografice și măsurători de poluare marină pe 9 zone din Europa].

EURATOM European Atomic Energy Community [Comunitatea Europeană a Energiei Atomice; organizație internațională guvernamentală cu sediul la Bruxelles, una din cele trei entități ale Comunităților Europene, alături de C.E.C.O. și C.E.E, *f.* prin Tratatul separat de la Roma din 25 martie 1957; își începe activitatea la 1 ianuarie 1958, având sediul la Bruxelles; *magh.*: Európai Atomenergia Közösség].

EUROCAE European Committee for Aviation Electronics [Comitetul european pentru electronică de aviație].

Eurofima [Société européenne pour financement de material ferroviare].

EUTELSAT [organizația de comunicații spațiale].

eV electronvolt [energia cinetică câștigată de un electron, care traversează o diferență de potențial de 1 volt în vid; unitate folosită împreună cu SI, a cărui valoare în unități SI este obținută experimental].

EV 1. error voltage. **2.** Exposure Value.

ev. med. evul mediu.

EVA Extra Vehicular Activity [ieșiri extravehiculare, din programul Apollo; *magh.*: űrséta más egitesten vagy az űrben].

EVR Electronic Video Recording [procedeu de înregistrare electronică a semnalelor de televiziune pe un film special, cu granulație deosebit de fină; *magh.*: elektronikus képrögzítő elj rás].

EVS ex voto suscepto [după legământul luat; *lat.*].

EW East-West Airlines Ltd. [Agenție australiană de transporturi aeriene].

EWP Europ ischer Wagensbeistellung Plan [Tablou European al Serviciilor Directe (prin care se reglează structura și mersul trenurilor internaționale)].

EWPC European Water Polo Committee [Comitetul European pentru Polo de Apă; Európai Vízilabda Bizottság].

EWR Early Warning Radar.

EWT Eastern winter time [timp de est pentru iarnă; timpul fusului de est pentru vreme de iarnă].

ex. [de] exemplu.

EXC 1. excudit [“a făurit”; *lat.*]. **2.** excelență.

excl. exclamație.

EXOS Exoatmospheric Satellite [satelit științific japonez].

exp. expoziție.

exp. int. expoziție internațională.

exp. pers. expoziție personală.

Expo exposition [Expoziție universală].

EXT exceptor tribuni [*abr.* în epigrafiă romană].

Extel Exchange Telegraph Company [Agenție de știri britanică].

EXTR extractum [extract; pe rețetele medicale, *farm.*].

extremit. extremitatea...

EYD Eydoux (*ocean.*).

F

f **1.** simbol pentru *funcție* (*mat.*). **2.** ceață [în notația Beaufort; *mar.*]. **3.** *femto*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-15} .

f. **1.** fluid ounce [uncie pentru lichide (în MB = 0,02841 l; în SUA = 0,02957 l)]. **2.** fondat.

F **1.** fluor (*chim.*). **2.** farad [unitate SI derivată pentru mărimea *capacitate electrică*]. **3.** prescurtare pentru *forte* (*muz.*). **4.** notație literală pentru sunetul *fa* (*muz.*).

°F simbol pentru grad Fahrenheit.

F⁺ (*meteo*) ceață deasă.

F⁻ (*meteo*) ceață slabă.

F⁻ (*meteo*) pâclă umedă.

(**F**) (*meteo*) flaming aurora [auroră].

“**F-19**” avion de vânătoare [S.U.A.].

f.a. **1.** fără autor. **2.** fără an de apariție.

FA **1.** Frontul Amplu [Frontul Unit al Forțelor Populare; *înf.* în 1971 în Uruguay]. **2.** Football Association. [az angol labdarúgó szövetség].

Fab antigen-binding fragment [fragment de legare a antigenului; *genet.*].

FAB **1.** Gens Fabia (*abr. lat.*). **2.** Fabricius (*bot.*).

FABMIS Fleet Anti-Ballistic Missile Intercept System [USA-haditengerészeti rakétafelfogó rendszer].

FAC facultate.

FACR Federația Automobil Clubul Român.

facs. facsimil.

F.A.D. v. *FAD*

FAD **1.** Forța Arabă de Descurajare [Liban]. **2.** flavin-adenil-dinucleotid; flavinadenindinucleotid (*med.*).

FADAC Field Artillery Data Computer [calculator militar american].

fag phagein [gr. “a mânca”] [prescurtare de la *bacteriophage*; *genet.*].

FAG. fagot (*muz.*).

F.A.I. v. *FAI*

FAI Fédération Aéronautique Internationale [Federația Internațională de Aviație; Federația Aeronautică Internațională; Nemzetközi Repülő]

Szövetség; organism internațional nonguvernamental, fondat la 14 octombrie 1905].

Faimar Întreprinderea de faianță și sticlărie Baia Mare.

FAJE La Fédération Algérienne des Jeux d'Echecs [Federația algeriană de șah].

fam. familial; familie.

FAM 1. Frequency and Amplitude Modulation [sistem de televiziune în culori, elaborat în 1960, în R.F.G, de N. Mayer]. **2.** familie, familial. **3.** Federal Air Mail [Poșta Aeriană Federală; în SUA]. **4.** Field Artillery Missile [tüzérségi rakéta].

F.A.M.U. v. *FAMU*

FAMU Facultatea de Înalte Studii Cinematografice [din Praga].

FAN Forțele Armate din Nord [Ciad].

F.A.O. v. *FAO*

FAO [United Nations] Food and Agriculture Organization [of the United Nations - Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură; organizație internațională interguvernamentală specializată a ONU, *înf.* în 16 octombrie 1945, având sediul la Roma; România este membră din 1961]; v. și: *OAA*.

F.A.P. v. *FAP*

FAP 1. Partidul Muncitoresc Liberal [de dreapta, R.F.G.]. **2.** Frontul Acțiuni Populare [grupare politică din Republica Chile bazată pe unitatea de acțiune dintre comuniști și socialiști]. **3.** Forțele Armate Populare [Ciad].

F.A.P.L.A. v. *FAPLA*

FAPLA 1. Forțele Armate Populare pentru Eliberarea Angolei. **2.** Forțele Armate Populare de Eliberare [ale M.P.L.A.].

FAPR Federacion de Ajedrez de Panama [Federația de șah din [Republica] Panama].

F.A.Q. v. *FAQ*

FAQ fair average quality [după calitatea medie; clauză în telegrafice].

Farm. farmacie.

F.A.S. 1. Formații și așezăminte sanitare [ambulante mobile, care însoțesc armata în campanie, și unitățile sanitare fixe unde se asigură asistență medicală bolnavilor și răniților în război]. **2.** Federația oamenilor de știință americani.

F.A.S. v. *FAS*

FAS 1. Frontul Amplu al Stângii [*înf.* în 1977, în Ecuador]. **2.** free along side ship [franco lângă navă; franco chei; clauză în contracte de comerț exterior care stipulează ca vânzătorul să suporte toate cheltuielile și riscurile asigurării mărfii lângă nava aflată în portul de încărcare desemnat de cumpărător], *mar. com.*

FASC fasciculus [fasciculă, pe rețete medicale].

FASB Fabrica de Articole de Sticlărie din București.

fath. *mar.* athom [braț] [182,5 cm].

FAU Forțele Armate Unite [ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia].

Faust Fusées astronomiques pour l'étude de l'ultraviolet stellaire [program francez de cercetări astronomice UV cu rachete geofizice].

FAZ Frankfurter Allgemeine Zeitung.

F.B.A. *v.* *FBA*

FBA 1. fotbal. **2.** Fellow of the British Academy [membru al Academiei Britanice].

FBAS Farbart-Bildinhaltdiviz Austast-Synchronisier Signal [összetett színes tv-jel; videojel].

F.B.I. *v.* *FBI*

FBI Federal Bureau of Investigation [Biroul Federal pentru Investiții; Serviciu de poliție politică secretă de pe lângă Departamentul Justiției al S.U.A.].

fbm board foot; foot board measure [picior (măsură) pentru scânduri].

FBMS Fleet Ballistic Missile System [USA-haditengerészeti bolisztikus rakétarendszer].

F.C. 1. Franche Comité. **2.** Fotbal Club.

Fe fragment crystallizable [fragment ușor cristalizabil; *genet.*].

FC Facultatea de Comerț.

F.C.A. F. C. Armata [Bihor].

FCB File Control Block [számítógépi állományleíró blokk].

FC Bihor Fotbal Club Bihor [Oradea].

F.C.C. *v.* *FCC*

FCC 1. facere curavit [inscripție latină]. **2.** Organizație de Colaborare pentru folosirea în comun a containerelor în trafic internațional [*înf.* la 29 iunie 1974. Sediul: la București].

F.C.E. Foreign Currency Exchange [deviza: váltás külföldiek részére].

FCEM Forță contraelectromotrice [electricitate].

FCG fotocardiogramă (*med.*).

F.C.I. *v.* *FCI*

FCI Federația Chinologică/ Canină Internațională [*înf.* în anul 1911].

FCO franco (*comerc.*).

FCon Facultatea de Construcții.

FCT fecit (*lat.*) *v.* *FEC*.

FD Flying Dutchman.

FDA Frontul Democratic al Albaniei [*înf.* în 1942].

F.D.C. *v.* *FDC*

FDC 1. First Day Cover [plic prima zi; *filat.*]. **2.** Forumul Democratic al Comuniștilor [din Cehoslovacia]. **2.** Floppy Disk Controller [mágneselem-egység vezérlő, számítástechnikában]. **3.** Floppy Disk Drive.

FDf 1. filio dulcissimo fecit [inscripție latină]. **2.** Frontul Democratic al Francofonilor [în Belgia].

F.D.F.R. Frontul Democrat al Femeilor din România.

F.D.G.B. *v.* *FDGB*

FDGB 1. Uniunea Sindicatelor Libere Germane. **2.** Federația Sindicatelor Libere Germane [R.D.G.].

F.D.G.R. Forumul Democrat al Germanilor din România [cu sediul la Sibiu].

F.D.I.C. Oficiul de asigurări bancare [SUA].

F.D.I.F. *v.* *FDIF*

FDIF Federația Democrată Internațională a Femeilor [organizație internațională neguvernamentală, *f.* la 1 decembrie 1945; sediul : Berlin].

FDJ Freie Deutsche Jugend [Tineretul Liber German [R.D.G.]; Szabad Német Ifjúság, ifjúségi szervezet az NDK-ban].

F.D.L.P. Frontul Democratic pentru Eliberarea Palestinei.

FDM 1. Frequency Division Multiplex [frekvenciaosztásos rendszer] vagy: frequency-division modulation [modulație cu divizarea frecvenței]. **2.** Forenede Danske Motorejere [Clubul Automobilistic din Danemarca].

FDN Falvak dolgozó népe [publicație din România în limba maghiară editată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare].

FDNB fluorodinitrobenzen (*chim.*).

FDOS Floppy Disc Operating System.

F.D.P. *v.* *FDP*

FDP 1. Forțe de Apărare Panameze. **2.** Frontul Democrat Popular/ Frontul Democrației Populare [alianță electorală a forțelor democratice din România, *înf.* în februarie 1948/ 28 martie 1948, care cuprindea: Partidul Muncitoresc Român/ P.C.R., Frontul Plugarilor, Partidul Național Popular, Uniunea Populară Maghiară, sindicatele și celelalte organizații de masă; își încetează activitatea în noiembrie 1968, când se creează FUS, iar în 1980 FUDS]. **3.** Freie Demokratische Partei [Szabaddemokrata Párt az USZK-ban]. **4.** Frontul Democratic Parlamentar [Liban].

FDPE Frontul Democratic pentru Pace și Egalitate [alianță electorală din Israel].

f. dr. fluid dra(ch)m [drahmă pentru lichide (0,00355 l)], *engl.*

F.D.R. *v.* *FDR*

FDR 1. Frontul Democratic Revoluționar [El Salvador]. **2.** Frontul Democrat Român [constituit la 20 decembrie 1989, la Timișoara].

FDRP Frontul Democratic pentru Reunificarea Patriei [*inf.* în iulie 1946 în R.P.D.C.].

FDRT Frontul Democrat Român din Timișoara [Timișoara, 1990].

FDS fecerunt de suo [abreviere latină pentru această inscripție].

F.D.S.R. Frontul Democratic al Studenților din România [după 22 decembrie 1989].

F.D.U. v. *FDU*

FDU 1. Forumul Democratic Ungar. **2.** Frontul Democrat Universitar [organizație progresistă a studenților din România, creată în 1946; din mai 1947 se transformă în UNSR].

F.D.U.S. v. *FDUS*

FDUS Frontul/ Forumul Democrației și Unității Socialiste [organism politic permanent cu caracter reprezentativ, *inf.* la 19 noiembrie 1968 sub denumirea de *Frontul Unității Socialiste*. Din 1980 până în 22 decembrie 1989 are această denumire] v. *F.U.S.*

f.e. 1. fără editură. **2.** for example [de exemplu].

Fe 1. Fier (*chim.*). **2.** ceață umedă (*meteo*).

F.E.A. Fabrica pentru Elemente de Automatizări.

FEAF Far East Air Forces [Forțele Aeriene din Orientul Îndepărtat].

Feb februarie.

FEBA Far East Broadcasting [1960, post radio din Singapore].

febr. februarie.

fec. v. *fec*

fec fecit [abreviere latină] v. *FCT*.

FEK Forward Error Correction [hibavédelemben alkalmazott rendszer adatátvitelnél].

FED 1. Field Effect Diode [tervezérlésű dióda]. **2.** Oficiul federal de rezerve al Statelor Unite.

FEI Fédération Equestre Internationale [Federația Ecvestră Internațională; Nemzetközi Lovas Szövetség].

fem. femininum (*lat.*), feminin.

FEM forță electromotrice (*fiz.*).

F.E.O.G.A. Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă.

FEP Front-End Processor [előfeldolgozó processzor].

F.E.T. v. *FET*

FET 1. Far East Time [timp pentru Orientul Îndepărtat]. **2.** Field Effect Transistor [Tranzistor cu efect de câmp] v. *TEC*.

FEVA Federacio d'Escacs Valls d'Andorra [Federația de șah din Andorra].

FEYV Federation Française de Yachting à Voile.

f.f. fără frecvență.

FF 1. Forschungen und Fortschritte [Berlin, 1925]. **2.** Facultatea de Filologie. **3.** flip-flop. **4.** form feed. **5.** francul francez. **6.** ceață densă [deasă], *meteo*.

f.f.a. free from alongside [franco de-a lungul navei], *mar*.

FFA free fatty acids [acizi grași liberi].

FFC Facultatea de Finanțe și Contabilitate.

FFF fortissimo possibile sau forte-fortissimo (*muz.*).

FFI 1. Facultatea de Filozofie-Istorie. **2.** Forces Françaises de l'Intérieur [Forțele Franceze din Interior; ansamblu de unități combatante ale Rezistenței, care au purtat în Franța lupta împotriva ocupantului german; formațiuni militare organizate de generalul De Gaulle după armistițiul din 1940, pentru a continua lupta alături de aliați].

FFM Fédération Française de la Montagne [asociație franceză de alpinști].

FFN Formația Fără-Nume [formație pop din R.S.R.].

ffr full frequency range.

FFS Ferrovie Federali Svizzere [Drumurile de Fier Federale Elvețiene].

FGL figlinae [abreviere latină].

FGS fugasă (*milit.*).

FHM Fatheadminnow [linii permanente de culturi de celule icre; *pisc.*].

f.i. free in.

fi fertility inhibition [inhibiția fertilității; *genet.*].

F.I.A. v. *FIA*

FIA 1. Federația Internațională de Astronautică [organizație internațională neguvernamentală cu sediul la Paris, *înf.* în 1950], v. *I.A.F.* **2.** Federația Internațională de Atletism. **3.** Fédération Internationale de l'Automobile; Federația Internațională de Automobilism [*înf.* la Hamburg, în iunie 1904. Cu A.I.T. formează O.T.A.; ACR este membru al F.I.A. din 1904. Sediul: la Paris]. **4.** Federația Internațională de Automatică [constituită la 11 septembrie 1957, la Paris].

F.I.A.B. v. *FIAB*

FIAB Fédération Internationale des Associations de Bibliothécaires [Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari, *înf.* în 1929, la Roma].

FIAC Fédération Internationale des Amateurs de Cyclisme [Federația Internațională a Cicliștilor Amatori].

F.I.A.F. v. *FIAF*

FIAF Fédération Internationale des Archives du Film [Federația Internațională a Arhivelor de Filme, *înf.* la Paris, în iulie 1938, având sediul la Bruxelles].

F.I.A.P. v. *FIAP*

FIAP Fédération Internationale de l'Art Photographique [Federația Internațională de Artă Fotografică].

F.I.A.S.C. Federația Internațională a Asociațiilor de Studii Clasice [*inf.* în septembrie 1948, la Paris, sub auspiciile U.N.E.S.C.O.].

FIAT Fabbrica Italiana Automobili Torino [concern în Italia].

FIB Federația Internațională de Baschet.

FIBA Fédération Internationale de Basketball Amateur.

FIBT Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing.

FICVS Federation Internationale du Cinéma et de la Video Sportive.

F.I.D. v. *FID*

FID Fédération International de Documentation - Federația Internațională pentru Documentare [denumire din 1938 a Institutului Internațional de Bibliografie *inf.* La Bruxelles, la 2 septembrie 1895; sediul: la Haga].

F.I.D.A. v. *FIDA*

FIDA Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă [v. *IFAD*] [organizație internațională guvernamentală, specializată a O.N.U. f. la 13 iunie 1976; își începe activitatea la 30 noiembrie 1977; sediul: Roma].

FIDE Fédération Internationale des Echecs [Federația Internațională de Șah].

F.I.D.E.S. v. *FIDESZ*

FIDESZ Federația Tinerilor Democrați/ Alianța Tineretului Democrat [formațiune de opoziție în Ungaria].

FIDJ Federația Italiană de jazz.

FIE Fédération Internationale d'Escrime.

F.I.E.S. Fabrica de izolatoare electrice din sticlă [Botoșani].

F.I.F. v. *FIF*

FIF 1. Facultatea de Îmbunătățiri Funciare. **2.** Facultatea de Istorie-Filozofie. **3.** Federația Internațională Farmaceutică [*inf.* în 1912 la Haga].

F.I.F.A. v. *FIFA*

FIFA Fédération Internationale de Football Association [Federația internațională de fotbal].

f.i.f.o. first in, first out [method] [încărcare-descărcare în primă urgență], *mar.*

fig. 1. figură. **2.** [în sens] figurat.

FIG Fédération Internationale de Gymnastique - Federația Internațională de Gimnastică.

FIH 1. Fédération Internationale de Hockey [sur Gazon]. **2.** Federația Internațională de Handbal. **3.** Fédération Internationale Haltérophile et Culturiste.

F.I.H.U.A.T. Federația Internațională pentru Locuințe, Urbanism și Amenajări Teritoriale [constituită în 1913 sub denumirea *Asociația*

internațională pentru sistematizarea orașelor și marilor localități, devenită apoi, în 1926, *Federația internațională pentru sistematizarea locuințelor și orașelor*, până în 1958, când adoptă actuala titulatură; sediul: la Haga].

FIJ 1. Fédération Internationale de Judo [Federația Internațională de Judo].

2. Federația Internațională de Jazz [sau: *IJJ*].

F.I.J.E.T. [Federația Internațională a Ziariștilor și Scriitorilor pentru Turism].

Fil. Filială.

FIL Fédération Internationale de Luge [de course].

FILA Fédération Internationale de Lutte Amateur.

FILLM Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes.

Filat. filatelie.

Filoz. filozofie.

FILT filtrat [în prescripții medicale].

F.I.M. v. *FIM*

FIM 1. Fédération Internationale Motocycliste. **2.** Federația Internațională de Marketing.

FIMJ Federația Italiană a Muzicii de Jazz.

FIMS Fédération Internationale de Médecine Sportive.

FINA Fédération Internationale de Natation Amateur [Federația internațională de înot amator].

f.i.o. v. *F.I.O.*

F.I.O. free in and out [liber de cheltuieli de încărcare-descărcare; clauză stipulată în contracte de navlosire (cheltuielile de încărcare și descărcare a mărfii sunt suportate de navlositor, ele nefiind incluse în navlul plătit armatorului)], *mar. com.*

FIP Federația Internațională de Filatelie.

FIPESO Fédération Internationale des Professeurs de l'Euseignement Secondaire Officiel.

fir. firkin [butoiaș; măsură de capacitate = 36-40 l].

F.I.R. v. *FIR*

FIR Fédération Internationale des Résistants, des Victimes et des Prisonniers du Fascisme [Federația Internațională a Luptătorilor din Rezistență/ a Rezistenților, *înf.* la 3 iulie 1951; sediul: la Viena].

FIRA Federația Internațională de Rugby Amateur.

F.I.R.D.A. activitate delta frontală intermitentă regulată (*med.*).

FIS 1. Fédération Internationale de Ski [Federația Internațională de Schi]. **2.** Federația Internațională de Scrimă.

F.I.S.A. v. *FISA*

FISA 1. Federația Internațională a Sportului Automobilist. **2.** Federația Internațională de Canotaj Academic. **3.** Federația Internațională a Sportului Automobilist. **4.** Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron.

F.I.S.E. Federația Internațională a Sindicatelor din Educație/Învățământ.

FISU Fédération Internationale des Sports Universitaires.

F.i.t. free of income tax [scutit de taxe asupra venitului], *ec.*

F.I.T. *v. FIT*

FIT 1. foarte înaltă tensiune. **2.** Federația Internațională a Traducătorilor [constituită la Paris, în decembrie 1953]. **3.** Fédération Internationale de Tennis [Federația Internațională de Tennis].

FITC izotiocianat de fluoresceină (*chim.*).

FIVB Fédération Internationale de Volleyball [Federația internațională de volei].

FJE Frontul Justițalist de Eliberare [*inf.* în 1947, în Republica Argentina].

FLA 1. fiat lege artis [să se execute adăugându-se cantitatea necesară de vehicul]. **2.** Florida [S.U.A.].

FLDG Forschungen zur Christlichen, Literatur und Dogmengeschichte [Paderborn] (*rel.*).

Fleetsatcom-1 Fleet Satellite Communications [satelit aeronauc, lansat la 9 februarie 1978 cu o rachetă *Atlas Centaur*].

FLK Flörke (*bot.*).

FLN Frontul de Eliberare Națională [din Republica Algeriană Democratică și Populară, *inf.* în octombrie 1954].

F.L.N.K.S. Frontul de Eliberare Națională Kanak Socialist [din Noua Caledonie].

FLRY “flurry” (meteo) ploaie torențială în SUA.

FLSH „fiat lege secundum artem” [să se execute după lege, adăugându-se cantitatea necesară cu măiestrie; pe rețetele medicale].

fiz. fizică.

fiziol. fiziologie.

FÎF Foarte Înaltă Frecvență *v. VHF.*

FKG fonocardiogramă.

fl. fluviu.

F.L. Forțe Libaneze.

FL Frontul Libanez.

flac. flacon [pe rețete medicale].

FLD Flora danica (*bot.*).

fl. dr. *v. f. dr.*

FLLR Facultatea de Limba și Literatura Română.

FLLS Facultatea de Limbi și Literaturi Străine.

flm. filmografie.

FLNKS Frontul de Eliberare Națională Kanak/ Kanac Socialist din/ în Noua Caledonie.

FLS Facultatea de Limbi Străine.

FLT flotilă (*milit.*).

fm. 1. film de montaj. **2.** fathom [braț; 182,5 cm], *mar.*

Fm Fermiu (*fiz., chim.*).

F/m *farad pe metru*, unitate SI derivată pentru mărimea *permitivitate*.

F.M. Ford Motor [uzinele de motoare “Ford” din SUA].

FMA Facultatea de Mecanică Agricolă.

FMAC Fédération Mondiale des Anciens Combattants.

F.M.A.N.U. v. *FMANU*

FMANU Federația Mondială a Asociațiilor pentru Națiunile Unite [organizație internațională neguvernamentală, *f.* la 2 august 1946, cu sediul la Geneva]; v. și: *WFUNA*

F.M.B. agenție finlandeză de presă.

FMEN Frontul Farabundo Marti pentru Eliberare Națională [FMLN].

fMet formilmietionina (*genet.*).

FMJD Fédération Mondiale du Jeu de Dames.

F.M.I. v. *FMI*

FMI. Fondul Monetar Internațional [instituție/ organizație guvernamentală autonomă, specializată, din sist. Națiunilor Unite, cu sediul la Washington, al cărei statut a fost elaborat în iulie 1944 și a intrat în vigoare în 27 decembrie 1945 (își începe activitatea la 1 martie 1947); România devine membră din 15 decembrie 1972, când a aderat și la BIRD]; v. și: *I.M.F.*

FMK markka finlandeză.

FMLN Frontul Farabundo Marti pentru Eliberare Națională [Salvador].

FMM forță magnetomotrice (*fiz.*).

FMN Flavinmononucleotid (*med.*).

F.M.O.Î. v. *F.M.O.I*

F.M.O.I. Federația Mondială a Orașelor Înfrățite [organizație internațională nonguvernamentală *inf.* la 28 aprilie 1957 la Aix les-Bains, în Franța; sediul: la Paris].

F.M.O.S. Federația Mondială a Oamenilor de Știință [constituită în 1946].

F.M.T.D. v. *FMTD*

FMTD Federația Mondială a Tineretului Democrat [organizație internațională neguvernamentală, *f.* la 7 noiembrie 1945, la Londra; își modifică statutul în 1957 (Kiev), în 1962 (Varșovia) și în 1966 (Sofia); sediul: la Budapesta].

F.M.U. Fabrica [de] Mașini-Unelte [Beiuș].

fn foot-note [notă de subsol, notă în josul paginii].

FN 1. Frontul Național [*înf.* în 1967 în Botswana]. **2.** Frontul Național [partid din MALAYSIA, *înf.* în 1971]. **3.** Frontul Național [fondat în 1981; alianță electorală din Tunisia].

F.N.A.C. [întreprindere culturală din Franța, posesoarea celei mai mari librării din Europa].

F.N.C. *v.* **FNC**

FNC 1. funicular (*milit.*). **2.** fabrică de nutrețuri combinate.

F.N.D. *v.* **FND**

FND Frontul Național Democrat [alianță/ coaliție social-politică a forțelor democratice, structurată - în octombrie 1944 - din inițiativa PCR, în procesul desfășurării revoluției democrat-populare, pe baza unei platforme-program elaborată anterior, la 24 septembrie 1944, la aceasta aderând: P.S.D. (Partidul Social-Democrat), Comisia de organizare a mișcării sindicale, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioților, UTC, Madosz-ul (ulterior: Uniunea Populară Maghiară) și alte organizații democratice; îi încetează activitatea în anul 1946, când principalele forțe politice constitutive formează o coaliție nouă, cea a Blocului Partidelor Democratice].

FNDR Frontul Național pentru Apărarea Revoluției Socialiste Malgașe [*înf.* în 1976].

FNE Frontul Național de Eliberare [organizație de largă reprezentare din R.S. Vietnam, *înf.* la 20 decembrie 1960].

FNEU Frontul Național de Eliberare a Ugandei [creat în exil, la 26 martie 1979].

F.N.I. Frontul Național Islamic.

FNL Frontul Național de Liberare [al Vietnamului de Sud].

FNLA Front National de Liberation d'Angola.

FNMT Frontul Național al Muncitorilor și Țăranilor [Peru].

FNPS fluoro-m' m-dinitrodifenilsulfonat (*chim.*).

F.N.T.D.R. Federația Națională a Tineretului Democrat din România [uniune a organizațiilor de tineret, constituită în august 1946, din organizația Tineretul Progresist, Uniunea Tineretului Socialist și Secțiunea de tineret a P.N.L.-Tătărescu; În 1949 își încheie activitatea, la crearea Uniunii Tineretului Muncitoresc].

FO fundul de ochi.

fob free on board.

F.O.B. *v.* **FOB**

FOB 1. foburg. **2.** Free on Board, [franco la bord; mod de vânzare a unei mărfi, în cadrul căruia cheltuielile și taxele de orice natură îl privesc pe vânzător; clauză contractuală prevăzută în contractele de comerț exterior, prin care vânzătorului îi revine, în contul prețului de vânzare, obligația să

care își asumă obligația de a livra marfa la bordul unei nave desemnate de cumpărător sau să rezerve un anumit spațiu pentru aceasta; *mar.*, *nav.*].

FOBS Fractional Orbiting Bombing System [armă cosmică ofensivă despre construcția căreia se purtau discuții în 1960; proiect abandonat] (*aeronaut.*).

f.o.c. 1. free of charge [gratuit, fără plată], *com.* **2.** free on car [*trans. com.* franco vagon].

f.o.i.t. free of income tax/ scutit de impozite [asupra venitului], *econ.*

FOL folium [foi; abreviere pe rețete].

FONU Frontul Muncitoresc Național Unit din Cuba [1958].

f.o.r. free on rail (*com.*; *engl.*).

FORTRAN formula transistor; Formula translation [limbaj de programare; limbaj algoritmic], *inf.*

f.o.q. free on quay [franco chei], *mar. com.*

FOR 1. free on rail[s] [franco vagon], *com.* **2.** constelația Fornax [“cuptorul”].

FOR FOT free on rail-free on truck [*franco vagon* sau *camion*]; “clauză prevăzută în contracte de comerț exterior, prin care vânzătorul se obligă să comande un vagon corespunzător pentru marfă, să o încarce la termenul stabilit, suportând cheltuielile și riscurile până în momentul în care vagonul este remis căilor ferate”].

f.o.s. free on ship.

f.o.t. free on truck [franco autocamion; vagon], *trans, com.*

fof. fotografie.

f.o.w. free on waggon franco vagon *v. FOW.*

FOW 1. free on wagon [franco vagon], *trans, com. v. f.o.w.* **2.** first open water [odată cu începutul (deschiderea) navigației], *mar.*

FOX foxtrot.

f. oz. fluid ounce [uncie pentru lichide; MB = 0,02841 l; SUA = 0,02957 l].

F.P. *v. FP*

FP 1. Frontul Patriotic [*inf.* în 1961, în Zimbabwe]. **2.** Frontul Plugarilor [organizație politică de masă a țărănimii din România, creată la 8 ianuarie 1933, la Deva, din inițiativa unor militanți progresiști pe tărâm social-politic; la 7 februarie 1953 se asistă la autodizolvarea ei; În toamna anului 1933, la conducerea organizației s-a aflat dr. Petru Groza].

F.P.A. *v. FPA*

FPA 1. Foreign Press Association [Asociația Presei Străine]. **2.** Frontul Patriotic Antihitlerist [coaliziție a forțelor patriotice, creată în iunie 1943, compusă din: P.C.R, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioților, Madosz-ul, Partidul Socialist Țărănesc și unele organizații locale ale PSD-ului].

F.P.E.G. - C.G. Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei - Comandamentul General.

F.P.H. feet per hour [picioare pe oră].

F.P.L. Frontul Patriotic Laoțian.

f.p.m. feet per minute [picioare pe minut].

F.P.M. Frontul Popular al Moldovei.

F.P.O. v. *FPÖ*

FPÖ Freiheitliche Partei Österreichs - Partidul Austriac al Libertății.

FPP 1. Frontul Progresist Popular [*înf.* în 1978, în Republica Seychelles]. **2.** Frontul Popular Patriotic [*înf.* în 1954 în Ungaria].

FPR 1. Federația Politică Reformată [1975, Olanda]. **2.** Frontul Popular Român [Iași, 1990].

f.p.s. feet per second [picioare pe secundă].

fps foot-pound per second [picioare-livre pe secundă].

F.P.S.R. Federația Partidelor Socialiste din România [organizație social-democrată, creată la începutul anului 1921, grupând Partidul Socialist din vechea Românie, Partidul Social-Democrat din Transilvania și Partidul Social-Democrat din Bucovina, alte organizații cu caracter zonal de vest tip. Înființarea F.P.S.R. în 1921 este rezultatul opunerii unor elemente de dreapta și de centru din mișcarea muncitorească din România, la Conferința Consiliului General al Partidului Socialist și a Comisiei generale sindicale (30 ianuarie-3 februarie 1921), la transformarea partidului-socialist în partid comunist, producându-se, astfel, scindarea mișcării muncitorești. F.P.S.R. se transformă, în 1927, în *Partidul Social-Democrat (din România)*" v. *P.S.D.*].

fr. franceză.

FR Frontul Republican [*înf.* în 1962, în Zimbabwe; până în 1981 s-a numit Frontul Rhodesian].

FRA 1. frate [călugăr catolic; ital.]. **2.** Federația Română de Atletism. **3.** Federația Revoluționară Armeană [*înf.* în 1890, în Liban]. **4.** Frontul Radical Alfarist [*înf.* în 1972, în Ecuador].

fragm. fragment.

FRAL Frontul Amplu de Eliberare [ARGENTINA].

Fralit French Atlantic Littoral Experiment [experiență franceză de studii costiere, în cadrul programului de teledetecție Landsat].

FRB 1. Federația Română de Box. **2.** Federația Română de Baschet.

FRBE La Fédération Royale Belge des Echesc [Federația de șah din Belgia].

FRC 1. Federația Română de Canotaj. **2.** Federația Română de Călărie.

FRCN Federal Radio Corporation of Nigeria [*înf.* în 1978, în locul societății Nigerian Broadcasting Co, creată în 1956].

Fr Cu fracto-cumulus (*meteo*) fracto-cumulus [nori].

Fr. E. French ell [măsură de lungime pentru postavuri = 137,1 cm].

FRELIMO Front de Libération du Mozambique. - Frontul de Eliberare din Mozambic [partid *înf.* în iunie 1962 de Eduardo Mondlane, prin unirea Uniunii Democratice Naționale a Mozambicului - creată în 1960 – cu Uniunea Naționalistă Africană din Mozambic – *înf.* în 1961 – și Uniunea Africană a Mozambicului Independent].

FRETELIN Frontul Revoluționar pentru Independența Timorului de Est.

F.R.F. Federația Română de Fotbal.

FRG Federal Republic of Germany [Republica Federală Germania].

F.R.G.R. Federația Română de Gimnastică Ritmică [*înf.* în 26 ianuarie 1990].

FRH 1. Federația Română de Haltere. **2.** Federația Română de Handbal. **3.** Federația Română de Hochei.

FRHC Federația Română de Haltere și Culturism.

FRHG Federația Română de Hochei pe Gheață.

FRITALUX France, Italy and Benelux countries [Franța, Italia – Benelux (Belgia, Olanda, Luxemburg); uniune economică].

FRL Federația Română de Lupte.

frm. formațiune (*milit.*).

F.R.N. 1. Frontul Renașterii Naționale [partid creat și compromis de Carol al II-lea; organizație politică, *înf.* în 16 decembrie 1938, de dictatura regală; președinte: Al. Vaida-Voievod; în iunie 1940 F.R.N. se transformă în Partidul Națiunii care, în august 1940 își încetează activitatea]. **2.** Frontul Reconstrucției Naționale [*înf.* în Brașov, în decembrie 1989]. **3.** Federal Republic of Nigeria [Republica Federală Nigeria] v. *RFN*.

Fr-Nb fracto-nimbus (*meteo*) fracto-nimbus [nori].

FRO Federația Română de Oină.

FROLINAT Frontul de Eliberare Națională din Ciad.

FROLIZI Frontul de eliberare al Poporului Zimbabwe.

FROM [instalație de forat găuri de mină].

FRR Federația Română de Rugby.

FRS 1. francul elvețian. **2.** Federația Română de Scrimă. **3.** Federația Română de Șah.

Fr-St fracto-stratus (*meteo*) frato-stratus [nori].

FRȘ Federația Română de Șah.

FRT 1. frunțaș (*milit.*). **2.** Federația Română de Tenis de câmp.

F.R.T.A. Federația Română de Turism-Alpinism.

FRUSA Flexible rolled-up solar array [panou ușor derulabil] (aeronautică).

FRV 1. Federația Română de Volei. **2.** frumentum [grâne].

F.R.Y. Federația Română de Yachting [*înf.* în 25 ianuarie 1990].

f/s feet per second [picioare pe secundă].

fs ceață pe mare [*mar.*; în notația Beaufort].

fs. film de scheciuri.

FS Forum studentesc [revistă a Consiliului UASC din Centrul Universitar Timișoara].

FSA fiat secundum artem [care trebuie să se facă după regulile artei; abreviere pe rețete].

F.S.D. Frontul Studentesc Democrat [organizație legală de luptă democratică și antifascistă a studențimii din România, creată în 1935, din inițiativa P.C.R.; este interzis în 1937].

FSH hormonul foliculino-stimulant hipofizar/ hormonul foliculino-stimulent (*genet.*).

F.S.L.E.E.M.F.S. Federația Sindicatelor Libere din Electrotehnică, Electronică, Mecanică Fină și Scule [*înf.* în 31 ianuarie 1990 la București].

F.S.L.I. Federația Sindicatelor Libere din Învățământ [constituită luni, 19 februarie 1990, la București].

F.S.L.I.R. Federația Sindicatelor Libere ale Învățământului din România [constituită în 19 februarie 1990].

FSLN Frontul Sandinist de Eliberare Națională [*înf.* în Nicaragua, în 1961; în ilegalitate: 1962-1979].

F.S.M. v. *FSM*

FSM Federația Sindicală Mondială [organizație sindicală internațională neguvernamentală, *f.* la 3 octombrie 1945; Sediul: Praga].

F.S.N. Frontul Salvării Naționale [înstituit în 21/22 decembrie 1989].

FSO [tip de mașină în R.P. Polonă].

FSSR Federația Societăților Sportive din România [veche organizație creată în anul 1912].

FSX avion de vânătoare-bombardament.

ft Foot [fus sau picior] [1 Foot = 12 inches = 30,48 cm].

ft² square foot [*fus* sau *picior* pătrat] 1 ft² = 9,29 cm².

ft³ cubic foot [fus sau picior cubic] 1 ft³ = 1,728 cubic inches = 28,32 cm³.

FT Frontul Tamil Unit de Eliberare [1976, Sri Lanka; alianță a Congresului Tamil și a Partidului Federal].

FTB Fabrica de Țigări București.

ft-c *engl* foot-candle [*el.*: picior-candelă].

FTCT Facultatea de Tehnologie Chimică a Textilelor.

fth *mar.* fathom [braț] [182,5 cm].

fthm v. *fth*.

ft in. feet and inches [picioare și inci].

ft/min feet per minute [picioare pe minut].

F.T.L. force, time, length [forță, timp, lungime] [sistem de unități de măsură].

ft-lb foot-pound [picior-livră; unitate de măsurat energia].

ft lb/min foot-pounds per minute [picioare-livre pe minut].

ft.p.m. v. *ft/min*.

ft.p.s. feet per second [picioare pe secundă].

ft/s v. și: ft/sec feet per second [picioare pe secundă].

FTS factor timic seric [nonapeptid dependent de timus; *genet.*].

ft sup foot superficial [picior de suprafață; picior pătrat].

ft-t foot-ton [picior tonă].

F.U.A.A.V. Federația Universală a Asociațiilor Agențiilor de Voiaj [*înf.* la 22 noiembrie 1966, la Roma].

FUAR Frontul Unic de Acțiune Revoluționară [republica El Salvador].

fud. fudit (*lat.*).

FUDS v. *FDP, FUS*.

FUF Finnisch-Ugrische Forschungen, Anzeiger [Helsingfors, 1901].

F.U.M. v. *FUM*

FUM 1. Frontul Unic Muncitoresc [între P.C.R. și P.S.D și alte organizații muncitorești, creat în aprilie 1944]. **2.** Fumulus [nori].

F.U.N.K. v. *FUNK*

FUNK Frontul Unit Național din Kampuchea/ Cambodgia [*f.* la 23 martie 1970].

F.U.N.S.K. v. *FUNKS*

FUNKS Frontul Unit Național de/ pentru Salvarea Kampuchiei [*înf.* la 3 decembrie 1978].

FUP Frontul Unității Poporului [1956, Polonia].

F.U.S. v. *FUS*

FUS Frontul Unității Socialiste [organism politic permanent revoluționar democratic, constituit în RSR, care reunește, sub conducerea P.C.R, toate forțele politice și sociale ale societății socialiste românești, adică: organizațiile de masă, obștești, profesionale, cooperatiste, consiliile naționale conlocuitoare, uniunile creatorilor, asociațiile și societățile științifice, cultural-artistice și sportive, culte etc.; *înf.* în noiembrie 1968, prin transf. FDP-ului. În ianuarie 1980 devine FDUS (Frontul Democrației și Unității Socialiste); v. și: *F.D.U.S., F.D.P.*

FUS 22-1 M mașină de frezat universal.

FUS 22-1 A mașină de frezat universal cu afișaj.

FUV Frontul Unit de Vest [*înf.* în 1981 în Fiji].

FZR (*meteo*) freezing rain [ploaie cu zăpadă].

G

g 1. furtună [forța 8-9, cel puțin 10 minute] [în notația Beaufort; *mar.*]. 2. gram. 3. simbol pentru accelerația gravitațională.

G 1. *giga*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^9 . 2. tempestă [forța 10 cel puțin 10 minute] [în notația Beaufort] (*mar.*). 3. Gauss (*fiz.*) gauss [electromagnetică CGS de inducție magnetică; $1 \text{ G} = 10^{-4} \text{ Wb/m}^2$]; v. și: *Gs*.

G. v. *Gs*.

G. golful.

Ga galiu (*chim.*).

GA General Assembly [Adunare Generală].

GAA Grupare de artilerie de armată (*milit.*).

GAB pseudonim al scriitorului G. A. Baronzi [1828-1896].

GAC 1. Gospodăria Agricolă Colectivă [denumire între 1949-1965; ulterior: CAP]. 2. grupare de artilerie de corp de armată (*milit.*).

GACT Greenwich Apparent Civil Time [timp adevărat civil la meridianul Greenwich].

GAD grupare de artilerie de divizie (*milit.*).

GADO Grupul Autonom pentru Drepturile Omului.

gal. gallon [galon; măsură pentru lichide și capacități; MB = 4,54 l; SUA = 3,78 l]; v. și: *GAL*

Gal *gal*, unitate menținută temporar împreună cu SI, utilizată în geodezie și geofizică pentru a exprima accelerația gravitațională.

GAL imperial gallon [unitate de volum; capacitate anglo-saxonă egală cu aproximativ 4,546 l].

gal/min gallons per minute [galoni pe minut].

gals/hr gallons per hour [galoni pe oră].

G.A.N.U.P.T. v. *GANUPT*

GANUPT Grupul de asistență al O.N.U. pentru [perioada de] tranziție.

G.A.O. Biroul general de contabilitate.

GAPI Uniunea Politică Indoneziană [creată în 1939].

GAR grupare de artilerie de regiment (*milit.*).

GARIOA Government and Relief in Occupied Areas [Alocații guvernamentale pentru ajutorarea regiunilor ocupate] [în SUA].

GARP Global Atmospheric Research Program [campanie meteo internațională cu sateliți geostaționari].

GAS Gospodărie Agricolă de Stat [până în 1967, când devine IAS (Întreprinderea Agricolă de Stat)].

GAT Greenwich Apparent Time [timp adevărat la meridianul Greenwich].

G.A.T.T. v. GATT

GATT General Agreement on Tariffs and Trade [Acordul General pentru Tarife și Comerț; tratat internațional multilateral constituit sub auspiciile ONU/ organizație internațională guvernamentală din sistemul Națiunilor Unite, datând din 30 octombrie 1947 și intrând în vigoare la 1 ianuarie 1948; Sediul: la Geneva].

GATV Gemini Agena Target Vehicle [treapta *Agena* a rachetei *Atlas* utilizată ca țintă la misiunea Gemini-8, lansată la 16 martie 1966].

GAUN General Assembly of the United Nations [Adunarea Generală a Națiunilor Unite].

Gb gilbert.

GBD pseudonim al lui Gh. Bogdan-Duică, istoric literar și scriitor român [1865-1934].

G.B.&I. Great Britain and Ireland [Marea Britanie și Irlanda].

GBM pseudonim al poetului român George Buznea [*n.* 1903].

GBZ Gibraltar [în codificația automobilistică internațională].

G.C. 1000 mașină de găurit.

G.C.A. v. *GCA*

GCA 1. Geneva Convention Act [Convenția de la Geneva]. **2.** Guatemala [în codificația automobilistică internațională]. **3.** Ground Control Approach [Control de apropiere la sol; sistem de aterizaj fără vizibilitate, care utilizează radarul].

g.-cal. gram[me]-calorie [gram-calorie].

GCal gigacalorie.

GCAL 1. „gram-calorie” [GCAL] (*fiz.*). **2.** gigacalorie [GCAL].

G/cc grams per cubic centimetre [grame pe centimetru cub].

G.C.C. Consiliul de Cooperare al Golfului.

GCR Group Conformity Rating [Indicele de conformitate cu grupul; *psih.*].

GCT Greenwich Civil Time [timp civil la meridianul Greenwich].

g/cu.m. grams per cubic metre [grame pe metru cub].

Gd gadoliniu (*chim.*).

GDA Godišnik na Duchovnaia Akademia [Sofia] (*rel.*).

GDL v. *RNII*; *GIRD*.

G.D.P. Gross Domestic Product [produs intern brut] [indicator macroeconomic al statisticii occidentale care reprezintă valoarea tuturor bunurilor produse și a serviciilor prestate într-o țară, de regulă, în decurs de un an].

GDR German Democratic Republic [Republica Democrată Germană].

G.D.S. Grupul pentru Dialog Social.

Ge germaniu.

GE General Electric [SUA].

GEE *mar.* General Electric Equipment [sistem de radionavigație hiperbolică].

GEM Constelația Gemini [„gemenii”].

GEMS Sistemul mondial de supraveghere continuă a mediului înconjurător.

gen. 1. general, generalitate. **2.** general [grad militar].

Genet. genetică.

Gen. Man. General Manager [director general].

GEODSS Ground Electro-Optical Detector Space Surveillance (*aeronaut.*).

Geogr. geografie.

Geol. geologie.

GEOM „geometrie”.

GEOS Geodetic Earth Orbiting Satellite [sateliți geodezici activi americani *Explorer*].

Geos Geofisical Satellite [satelit științific american].

Geosari Geostationar Ariane [satelit științific vest-european].

G.E.P. generalizarea experienței pozitive.

G.E.P.L.A.C.E.A. Grupul Țărilor Exportatoare de Zahăr din America Latină și Regiunea Mării Caraibilor [for consultativ și de coordonare constituit la 15 martie 1976].

GESTAPO Geheime Staatspolizei [poliția secretă de stat în Germania hitleristă, *înf.* în 1933 și desființată în 1945].

Ge V Gigaelectron-volt (*fiz.*).

GF (*meteo*) ground fog [ceață joasă (la sol)].

GF + (*meteo*) ceață deasă joasă [la sol].

GF - (*meteo*) ceață rară joasă [la sol].

GFF (*meteo*) ceață deasă joasă [la sol].

GFTU General Federation of Trade-Unions [Federația Generală a Sindicatelor - din Marea Britanie].

GGA Göttingische Gelehrte Anzeigen [Göttingen, 1802].

GGN Göttingische Gelehrte Nachrichten.

GGPh Grundriss der germanischen Philologie.

GGSE Gravity Gradient Stabilisation Experiment [sateliți militari americani].

GGTP gamaglutamil-transpeptidaza.

GGTS Gravity Gradient Technological Satellite [sateliți militari americani].

GH *v. STH.*

GHA Greenwich Hour Angle [unghiul orar la meridianul Greenwich], *astr.*

GHÅ Göteborgs Högskolas Årsskrift.

GH-RH growth-hormone releasing hormone (*genet.*).

GH-RIH growth hormone release inhibiting hormone (*genet.*).

GHz gigahertz (*fiz.*).

gi gill [măsură pentru lichide; MB = 0,142 l; SUA = 0,118 l].

GID 1. Grupul Interregional de Deputați [URSS]. **2.** Grupul Independent pentru Democrație.

G.I.G.C. Grupul Întreprinderilor de Gospodărie Comunală și Locală.

GIIL Grupul Întreprinderilor de Industrie Locală.

GIRD Asociație științifică sovietică, *f.* în 1931 la Moscova, având drept scop efectuarea și popularizarea cercetărilor spațiale.

GIRD *v.* *GDL*; *RNII*.

GlrPh Grundriss der Iranischen Philologie.

GIZ Editura de Stat [URSS].

GJ Gorj.

GJCF The Guernsey-Jersey Chess Federation”, Federația de șah din insula Guernsey-Jersey.

gl. glosar.

gl 1. Gill [1 gl = 0,142 l; unitate engleză pentru mărfuri lichide] [în MB = 0,142 l; în SUA = 0,118 l]. **2.** *v.* *gi*.

GL Galați.

Gln Glutamină [aminoacid].

GLPA „globus padidus” [*GL. PA.*], *neur.*

GI. SAN Glasnik Srpske Akademije Nauka [Belgrad].

GI SM Glasnik Slovenske Matice [Ljubljana].

Glu Acid glutamic [aminoacid].

GI. ZMS Glasnik Zemaljskog Muzeja u Sarajevu.

Gly Glicină [aminoacid].

GM 1. geografie maritimă. **2.** General Manager [director general].

G.-M. Geniu-Marină [armă din compunerea marinei militare, specializată în executarea unor lucrări genistice pe litoral și în apa din apropierea litoralului].

GMA Gata pentru Muncă și Apărare [complex de exerciții fizice introdus la noi în țară în 1950].

GMAT Greenwich Mean Astronomical Time [timpul mediu astronomic la meridianul Greenwich].

GMC General Motors Corporation [SUA] [Corporația (de automobile) „General Motors”].

gm-cm „gram-centimetru”.

GMEW good middling extra white [bumbac american extrem de alb, clasa a 3-a].

g.-mol simbol englezesc pentru „gram-moleculă”.

GMS Geostationary Meteorological Satellite [satelit meteo geostaționar japonez, inclus în sistemul campaniei internaționale GARP, lansat la 14 iulie 1977].

GMT Greenwich Mean Time [timpul mediu la meridianul Greenwich; expresie ce se folosește pentru a indica ora meridianului Greenwich, adică „timpul universal” sau ora solară a meridianului Greenwich].

g.m.w. gram[me]-molecular volume [volum gram-molecular].

GMZ pseudonim al scriitorului George Mihail Zamfirescu [1898-1939].

GNA Ghana News Agency.

GNDFG ground fog [ceată joasă (la sol)], *meteo*.

G.N.P. v. *GNP*

GNP Gross National Product [produsul național global/ producție națională globală; „indicator macroeconomic al statisticii occidentale, reprezentând valoarea tuturor bunurilor produse și a serviciilor prestate într-o țară, de regulă, în decurs de un an (produsul intern brut) la care se adaugă soldul relațiilor economice externe (intrări și ieșiri nete de venituri)”].

G.O. gas-oil [motorină, ulei pentru motoare Diesel].

GOERLO Comisia de Stat pentru Electricizarea Rusiei [constituită în 23 martie 1920].

GOES Geostationary Operational Environmental Satellite [denumire NOAA, iar la NASA, *SMS* (Synchronous Meteorological Satellite); sateliți meteo operaționali geostaționari americani, dezvoltare a programului ATS].

GOMS Geostationary Operational Meteorological Satellite [satelit meteo geostaționar sovietic].

GOP pseudonimul lui Gh. Oprescu [militant al mișcării muncitorești, publicist (m. 1924)].

GOR 1. Gordianus [în inscripțiile romane]. **2.** Gas-Oil-Ratio [Petrografie] [raport de amestec/ consum combustibil-ulei, raport/ rație benzină-ulei].

GOST Gosudarstrennî obșcesoiuznî standart [Standard unional de Stat].

g. p. a. d. gallons per acre per day [galoni pe acru pe zi].

GPB Gana Projatantri Bangladesh [Republica Populară Bangladesh] v. *RPD, PRB*.

g.p.d. gallons per day [galoni pe zi].

g.p.h. gallons per hour [galoni pe oră].

gph grams per hour [grame pe oră].

g.p.l. grams per litre [grame pe litru].

g.p.m. gallons per minute [galoni pe minut].

gpm grams per minute [grame pe minut].

GPO General Post Office [Oficiu Poștal Central].

gps grams per second [grame pe secunde].

g.p.s. gallons per second [galoni pe secundă].

GPS Global Positioning/ Positoring System [Sistemul de poziționare globală; SUA; [program militar american constituit dintr-o rețea de sateliți de navigație].

GPSS General Purpose Systems Simulator [limbaj de programare destinat simulării sistemelor discrete], *inform.*

GPU Administrația Politică de Stat [în URSS, până în 1934; apoi: NKVD].

gr Grain [1 gr = 0,6479 g].

gr. 1. greutate. **2.** grec, grecesc.

gr. 1 gradul 1 [în învățământ].

gr. 2 gradul 2 [în învățământ].

Gr Br Great Britain [Marea Britanie].

G.R.C. grapă rotativă cu colți.

GRF gonadotrofin-realising-factori (*psih.*).

gr. gro. great gross [*com.* MB: mare gros (1728 bucăți)].

GRH somatoliberina.

gr. i. 1 grain [apothecary] un gra[i]n farmaceutic [0,0648 g].

gr. ii. 2 grains [apothecary] 2 gra[i]ni farmaceutici [0,1296 g].

gr. ii. ss. 2 ½ grains [apothecary] 2 ½ graini farmaceutici [0,1620 g].

GRIRO Grivița Roșie [Întreprinderea de Utilaj Chimic „Grivița Roșie”].

GRM Germanisch-Romanische-Monatsschrift [Heidelberg, 1909].

gro. gross [gros, unitate de măsură] [12 duzini = 144 buc.].

GRO Gamma Ray Observatory [satelit astronomic pentru studierea radiației gamma].

gro. wt gross weight [greutate brută].

GRP Guvernul Revoluționar Provizoriu [*înf.* la 6 iunie 1969 în Republica Vietnamului de Sud].

GRT gross register tons (*mar.*) tone bruto registru.

gr. ss. ½ grain [apothecary] [1/2 gra(i)n farmaceutic] [0,0324 g].

GRU Constelația GRUS [„Cocorul”].

GRUNK Guvernul Regal de Uniune Națională [*înf.* la 5 mai 1970, în Kampuchia].

G.R.U.N.C. Guvernul Regal de Uniune Națională [Cambodgia].

Gs *gauss*, unitate CGS [„electromagnetic”]; 1 Gs corespunde la 10⁻⁴ T; unitate pentru inducția magnetică, *fiz.*

Gs. v. *G.*

GS General Secretary [secretar general].

GS+ zăpadă răscolită puternic la sol.

GS- zăpadă răscolită slab la sol.

GDB pseudonim al lui George Sbârcea, muzicolog și scriitor român [*n.* 1914].

G.S.I. gestionarea suprafețelor imprimate.

GSNC General Steam Navigation Company [Compania de navigație maritimă generală].

g.t. gross ton [tonă engleză = 1016 kg].

GTA gene transfer agent [agentul de transfer al genei; *genet.*].

GTE General Telephone and Electronics [rețea de sateliți domestici, de afaceri, pentru transmisii telefonice, date, imagini, între mari întreprinderi americane].

GTO [tip de automobil al firmei Pontiac; S.U.A.].

GTT guttae [„picături”], abreviere pe rețete; v. și: *GT, GUTT.*

g.t.u. good this month [în vigoare luna aceasta].

g.t.w. good this week [în vigoare săptămâna aceasta].

GUÅ Göteborgs Universitets Årsskrift [1954].

GUNT Guvernul de Uniune Națională de Tranziție [Ciad].

GUSRPG Grupul Strategic Regional SUA – Canada.

GUUM Grupul de Uzine pentru Utilaj Minier (din Satu Mare).

g v give (*tele.*) transmiteți!

Gve v. *gv.*

GW Univ George Washington University [Universitatea „George Washington”].

Gy *gray*, unitate SI derivată pentru mărimile: *doză absorbită, energie comunicată masică, kerma, indicele dozei absorbite.*

Gy/s *gray pe secundă*, unitate SI derivată pentru mărimea: *debitul dozei absorbite.*

H

h 1. *oră*, unitate pentru timp folosită împreună cu SI. 2. simbol pentru prefixul *hecto-*; prefix SI cu factorul de multiplicare 10^2 , *metr.* 3. simbol pentru constanta lui Planck [$h = 6,6256 \cdot 10^{-34} \cdot s$], *fiz.* 4. simbol pentru înălțime, pentru diferențe de nivel sau pentru altitudinea deasupra mării, *geogr.* 5. grindină [în notația Beaufort] (*mar.*).

h. hartă.

H 1. Hidrogen (*chim.*). 2. Henry [unitate de măsură SI derivată în sistemul de unități MKSA pentru mărimea: *inductanță electrică*]. 3. simbol în fizică pentru entalpie, *metr.* 4. înălțime de construcție.

“H” [Ora “H “] ora începerii unei acțiuni.

H-652 [soi de lucernă, obținut în 1963].

h.a. huius anni (*lat.*); hoc anno [în acest an, *lat.*].

ha *hectar*, unitate pentru suprafața terenurilor agricole, adoptată în 1879, menținută temporar împreună cu SI; $1 \text{ ha} = 1 \text{ h} \cdot \text{m}^2 = 10^4 \text{ m}^2$; unitate de măsură pentru arii, egală cu $10\,000 \text{ m}^2$ sau 100 ari.

HAC Hague Arbitration Convention.

HAL Hamburg-Amerika-Linie.

HALO High Altitude Large Ortics [proiect, *aeronaut.*].

HASK “Hrvatski akademski športski klub” [Clubul sportiv academic croat].

HAV hidroavion (*milit.*).

HBM His Britannic Majesty.

HBO Home Box Office [companie prin cablu].

HBS The Hashemite Jordan Broadcasting Service [*inf.* în 1959 în Iordania; post radio].

h.c. honoris causa [scris și: *H.C.*, *lat.*].

H.C. v. h.c.

HCCH v. *HCH*.

HCG 1. gonadotrofina corionică umană. 2. Hormonul gonadotrop corionic uman.

HCH 1. Hexaclorciclohexan [insecticid] v. *BHC*, *HCC*, *HCCH*. 2. Hotărâre a Consiliului de Miniștri.

HCMM Heat Capacity Mapping Mission [satelit american].

HCN Acid cianhidric.

HCP hexagonal close packed [hexagonal compact], *fiz.*

HCT 1. Hora cum tempore. **2.** Homogenised Cut Tobacco [Tutun Omogenizat pentru Țigarete].

hd. hidrografie.

Hd. hogshead [unitate de măsură pentru lichide; MB = 286,4 l; SUA = 238 l].

HD 1. hibrizi dubli (*agr.*). **2.** Hunedoara.

H.D. 98 hibrid dublu de porumb [obținut în 1967 la Stațiunea experimentală agricolă Turda].

HD-208 [primul porumb hibrid dublu românesc, obținut în 1961 la stațiunile experimentale Săftica și Turda].

HD 301 hibrid simplu de porumb [obținut în 1967 la I.C.C.P.T.].

HD-405 hibrid dublu de porumb, obținut în 1963.

HD114762 stea aflată la distanța de 90 ani-lumină de Pământ.

HDA Hârtie decorativă de acoperire [industria hârtiei].

HDF high frequency direction-finding station [stație de radiogoniometrie în înaltă frecvență, *tele.*].

HDS hârtie decorativă stratificată [industria hârtiei].

HDTV TV cu înaltă definiție.

h.e. 1. hoc est (*lat.*). **2.** hic est [adică].

He Helium (*chim.*).

HEAO High Energy Astronomy Observatory [Sateliți astronomici americani pentru cercetarea radiațiilor în mari energii și observații X și gamma asupra surselor din Universul local].

hem. hemoglobină.

HEOC Heure de l'Europe Occidentale [Ora Europei Occidentale [scris HEOr].

Heos Highly Excentric Orbit Satellite [program vest-european de sateliți geofizici pentru măsurători ale câmpului magnetic interplanetar, radiațiilor cosmice, vântului solar].

Hf Hafniu (*chim.*).

H/F raportul dintre acizi huminici și fulvici (*agr.*).

HFA high-frequency amplifier [amplificator de înaltă frecvență], *tele.*

H.F. - alternator high-frequency alternator (*el.*) / alternator [generator] rotativ de înaltă frecvență.

HFC high-frequency current [curent de înaltă frecvență, *el.*].

H.F.R.A. Honorary Foreign Member of the Royal Academy [membru de onoare dintr-o țară străină al Academiei regale din MB].

hg hectogram [unitate de măsură pentru greutate, egală cu 100 g].

Hg 1. Mercur [hidrargir] 1 mmHg = 133,3 Pa, *chim.* **2.** Hidrargir [mercur] (*chim.*).

HGB hemoglobină.

hgd hogshead [unitate de măsură pentru lichide; MB = 286,4 l; SUA = 238 l].

HGF Factorul hiperglicemiant și glicogenolitic.

HGG Hoffmansegg (*bot.*).

HGPRT hipoxantin-guanin-fosforibozil-transferaza (*genet.*).

H.H. hemiconvulsie, hemiplegie [sindrom].

H.H.C. v. *HCH*.

hhd v. *hgd*.

H.H.D. *iperita*, la americani [*mustard gaz*, la englezi (gaz folosit la 21/22 iulie 1917 de germani pe câmpul de luptă Ypres, Flandra)].

H.H.H.O. hipotonie, hipogonadie, hipomenție, obezitate [sindrom].

5HIA 5-hidroxi-indol-acetic.

H.I.A.G. Hilfs Gemeinschaftauf genesseitigkeit des Waffen-SS [organizație f. de generalul SS Paul Hauser și recunoscută de “utilitate publică” în 1959].

HIC hipertensiune intracraniană.

Hi-Fi *fiz.* high fidelity [înalță fidelitate (în acustică)]; scris și: *hi-fi*.

HIG pseudonim al publicistului Horia Igiroșanu [1895-1960].

HIH His Imperial Highness [Marea Britanie].

HIN Hidrazida acidului izonicotinic (*med.*).

Hipparcos High Precision Paralaxe Collecting Satellite [satelit de astronomie optică].

HIRS detector IR de înaltă rezoluție (*aeronaut.*).

His Histidină [aminoacid].

HIV în *engl.*, iar **VIH** în *fr.* visurul imunodeficienței umane.

HK *hank* hank [ladă de lemn zincată sau cositorită pentru ceai de 75-80 livre engleze].

HKM hectokilometru.

h.l. *lat.* hoc loco [în acest loc].

hl hectolitr [unitate de măsură pentru capacități, egală cu 100 litri].

HLA Human Leucocytes [leucocite umane sau Histocompatibility Leucocytes, “leucocite de histocompatibilitate”, *genet.*].

HLLV Heavy Lift Launch Vehicle [proiect NASA; rachetă bietaj, recuperabilă, cu strat vertical].

h.m. huius mensis (*lat.*).

H.M. His [Her] Majesty

hm hectometru [unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 100 metri].

hm² hectometru pătrat [denumit la noi *hectar*] [1 hm² = 10 000 m²].

hm³ hectometru cub [1 hm³ = 1 000 000 m³].

H/m *henry pe metru*, unitate SI derivată pentru mărimea: *permeabilitate*.

HMP 1. Hoc monumentum posuit. **2.** hours, minutes, seconds [ore, minute, secunde].

HMS His [sau Her] Majesty's Ship [sau Service] [nava/ serviciul Majestații Sale; titlatura oficială a marinei engleze de război].

HMSO Sigla Arhivei Naționale a Marii Britanii. His [Her] Majesty's Stationery Office [Oficiul pentru elaborarea documentelor oficiale; arhivă națională].

H.M.T. hexametilentetramină (*chim.*).

Hn Hahnium (*chim.*)

hnRNP [complexul] acid ribonucleic heterogen proteine.

Ho Holmiu (*chim.*).

HO Home Office [Ministerul de Interne, în MB].

HOR Constelația Horologium [“orologiul”].

HOUS Hydrographic Office, United States [Serviciul hidrografic al S.U.A.].

hp horse-power; cal-putere, *metr.* v. *HP, CP*

Hp haptoglobină (*genet.*).

HP Horse Power.

Hpa [simbol în genetică pentru endonucleoza de restricție extrasă din *Haemophilus parainfluenzae*].

HPB pseudonim al scriitoarei Hortensia Papadat-Bengescu [1876-1955].

HPC Hautes Parties Contractantes (diplom.).

HPD Hard Pad Disease [boală infecto-contagioasă numită și “Boala câinilor tineri” sau “Boala Carré”].

h.p.h. horse-power-hour [cai-putere pe oră; scris și: *hp-hr*].

hp-hr horse-power-hour cai-putere pe oră (*fiz.*).

HP lamp high-pressure lamp [electronică] [lampă cu vapori de mercur sub înaltă presiune].

HPRT hipoxantin-guanină-fosforibozil-transferaza (*genet.*).

HPV Human papilloma virus.

HPZ Hectopieza [unitate de presiune].

HQ high quality [calitate superioară].

HR Harghita.

HRA Honorary Royal Academician [Membru de onoare al Academiei Regale Britanice].

HRAF Human Relations Area Files [Arhiva ariei relațiilor umane], fișier și inventar mondial de macrofilme, referitor la materiale etnografice culese de pe glob.

HRH His Royal Highness [Majestatea Sa Regală].

HRIR High Resolution Infrared Radiometer [radiometru IR cu mare putere rezolutivă].

Hrv. Enc. Hrvatska Enciklopedja [Zagreb, 1941].
HS hibridi simpli (*agr.*).
HSAM high-speed accounting machine [mașină de calculat rapidă].
HSC centum sestertii [100 de sestertii; *lat.*].
HSM 1. Smith (*zool.*). **2.** mille sestertii [1000 de sestertii; *lat.*].
HSN Hectosten (*fiz.*).
HSV herpes simplex virus.
HSX decem sestertii [10 sestertii].
HT 1. hibridi triliniari (*agr.*). **2.** high tension; înaltă tensiune [tensiune anodică], *el.*.
5 HT 5-hidroxitriptamina.
HTA hipertensiunea arterială.
HTG Hartig (*Bot.*).
HTHR The Harvard Theological Review [Cambridge] (*rel.*).
HTL Homogenised Tobacco Leaf [foaie de tutun omogenizată; termen în industria tutunului].
HVA acid homovanilic.
HVN H. von Mayer (*zool.*).
hW hectowatt [hectowat].
HWS Halbwertschucht [strat de înjumătățire; notație prin care se exprimă duritatea unei radiații, *med.*].
hwt hundredweight [unitate de măsură; în MB = 50,8 kg; SUA = 45,36 kg].
hy *el.* henry [henry; unitate de măsură pentru inductanțe în sistemul SI].
HYA Constelația Hydra [hidră femelă].
HYI Constelația Hydrus [hidră mascul].
Hz hertz, unitate SI derivată, pentru mărimea: *frecvență*.

I

i inch [țol] [2,54 cm].

I.A. International Ångström [unitate internațională; Ångström = 10^{-8} cm].

IAA International Academy of Astronautics [Academia Internațională de Astronautică; instituție a *FIA* cu sediul la Paris, *inf.* în 1960, în scopul promovării astronauticii] *v. A.I.A.*

I.A.A.C.B. Întreprinderea de Agreement, Alimentație și Cazare - București.

IAAF International Amateur Athletic Federation [Asociația Europeană de Atletism].

IAARC International Administrative Aeronautical Radio Conference [Conferința Administrației Internaționale a Mijloacelor Radiotehnice Aeronautice].

IAAS Asociația Arhitecților și Topografilor din Marea Britanie.

IAB 1. Institutul Agronomic “Nicolae Bălcescu” din București. **2.** pseudonim al scriitorului I. A. Basarabescu [1870-1952].

I.A.C. *v. IAC*

IAC 1. International Air Commission [Comisia Internațională Aeronautică].

2. International Air Convention [Convenția Internațională pentru Aviație].

3. Întreprinderea pentru Administrarea Clădirilor [*inf.* în 1977].

I.A.C.E.R.D. Întreprinderea de Amenajare Complexă și Exploatare a Râului Dâmbovița.

IACF International Automobile Club Federation [Federația Internațională a Cluburilor Automobiliste].

I.A.C.P.B. *v. IACPB*

IACPB Întreprinderea Antrepriză de Construcții din Prefabricate București.

IACS 1. Indian Association for the Cultivation of Science [Asociația Indiană pentru Răspândirea Științei]. **2.** International Association of Classification [Asociația Internațională pentru Clasificări].

IADF Instalație de Aspersiune cu Deplasare Frontală (*agr.*).

I.A.E.A. *v. IAEA, A.I.E.A.*

IAEA International Atomic Energy Agency [Agenția Internațională pentru Energie Nucleară [organizație internațională guvernamentală, cu sediul la Viena, *inf.* în 26 octombrie 1956; își începe activitatea în anul 1957, cu scopul accelerării și lărgirii aportului energiei atomice la cauza păcii].

IAECOSOC Inter-American Economic and Social Council [Consiliul Interamerican pentru Probleme Economice și Sociale].

IAEJ Uniunea Ziariștilor de Călărie.

IAEM Întreprinderea de Aparate Electrice/ Aparataj Electronic de Măsurat (din Timișoara).

IAEO Internationale Atomenergie-Organisation.

I.A.F. 1. International Astronautical Federation [Federația Internațională de Astronautică, *înf.* în 1951]. **2.** International Automobile Federation [Federația Automobilistică Internațională].

IAFF International Association of Fire-Fighters [Asociația Internațională a Pompierilor].

IAG 1. International Association of Geodesy [Asociația Internațională de Geodezie]. **2.** pseudonim al poetului Ion Al-George [*n.* 1891].

IAH International Association of Hydrology [Asociația Internațională de Hidrologie].

IAHS International Association of Hungarian Studies.

I.A.I. Institutul Internațional African [*înf.* în 1926; sediul: la Londra].

IAIABC International Association of Industrial Accident Boards and Commissions [Asociația Internațională a Oficiilor și Comisiilor pentru Securitatea Muncii în Industrie].

IAL Întreprinderea de Administrație Locativă.

IALA International Association of Lighthouse Authorities [Asociația Internațională a Serviciilor de Semnalizare Maritimă].

IALP International Association of University Professors and Lecturers.

IALS International Association of Legal Science *v. AISJ*.

IAM 1. Al Imārāt al'Arabīyah al Muttahida [Emiratele Arabe Unite]. **2.** International Association of Machinists [Asociația Internațională a Mecanicilor]. **3.** International Association of Meteorology [Asociația Internațională de Meteorologie], *v. și: EAU*.

I.A.M.G. Asociația Internațională de Geologie Matematică [*înf.* în 1968 cu prilejul celui de-al XXIII-lea Congres Internațional de Geologie de la Praga].

I.A.M.N. Institutul de Cercetare, Inginerie Tehnologică, Proiectare și Producție [pentru Industria Anorganică și Metale Neferoase].

IAMSAT Întreprinderea Antrepriză de Montaj și Service pentru Automatizări și Telecomunicații.

ian. ianuarie.

IANC International Airline Navigators Council [Consiliul Internațional al Navigatorilor de pe Liniile Aeriene].

IANLS International Association for Neo-Latin Studies.

I.A.O. Independent Aviation Operators [companii independente de transporturi aeriene; în SUA].

IAOMO International Association of Olympic Medical Officers [Asociația Internațională a Lucrătorilor Medicali Olimpici].

I.A.P. v. *IAP*

IAP 1. [instalație de udare prin aspersiune cu pivot central (*agr.*)]. **2.** International Aero Press [Editura Internațională pentru literatura aeronautică].

IAPA 1. Inter-American Press Association [Asociația de presă interamericană]. **2.** International Association of Plastic Arts.

IAPL Întreprinderea de Alimentație Publică Locală.

IAPO International Association of Psysical Oceanography [Asociația Internațională de Oceanografie Fizică].

I.A.P.U.P. Asociația Internațională Împotriva Utilizării Psihiatriei în Scopuri Politice.

Iar indice de ariditate (*agr.*).

I.A.R. v. *IAR*

IAR Industria Aeronautică/ Aviatică Română [*înf.* în 1925 la Brașov. Primele avioane în România încep să fie fabricate în 1926; Devine apoi “Tractorul”].

IAR-22 [primul tractor românesc, fabricat la IAR – Brașov] v. *IAR*.

I.A.R. 80 [avion de vânătoare construit în 1939 la I.A.R. Brașov].

I.A.R. 81 [avion de vânătoare românesc].

IAR-316-B [primul elicopter românesc de serie, expus în 1972 la *TIB*].

IARU International Amateur Radio Union [Uniunea Internațională a Radioamatorilor]; *înf.* în 1925.

I.A.S. v. *IAS*

IAS 1. Întreprinderea Agricolă de Stat [unitate agricolă socialistă bazată pe gestiunea economică, *înf.* în 1948, anterior ca GAS]. **2.** Indian Academy of Sciences [Academia Indiană de Științe]. **3.** International Aircraft Standards [Standarde internaționale pentru aviație], v. *GAS*.

IASAIL International Association for the Study of Anglo-Irish Literature.

IASB International Aircraft Standard Bureau [Biroul Internațional de Standarde pentru Aviație].

IASPEI International Association of Seismology and Physics of the Earth’s Interior [Asociația Internațională pentru Seismologie și Fizica Interiorului Pământului].

IAT [instalație de aspersiune cu mutare transversală, *agr.*].

I.A.T.A. v. *IATA, A.I.T.A.*

IATA International Air Transport Association [Asociația Internațională pentru Transporturi Aeriene; organizație internațională neguvernamentală, *f.* în aprilie 1945; Sediul: Montreal].

I.A.T.C. *v.* **IATC**

IATC 1. Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică [“I.L. Caragiale” - din București]. **2.** Întreprinderea pentru Articole Tehnice din Cauciuc [Botoșani].

IATF [instalație de udare prin aspersiune cu tambur și furtun, *agr.*].

IATL [instalație de irigație prin aspersiune cu tractare longitudinală, *agr.*].

IATME International Association of Terrestrial Magnetism and Electricity [Asociația Internațională pentru Studiarea Magnetismului Terestru și a Electricității].

IAU 1. International Association of Universities [Asociația Internațională a Universităților]. **2.** International Astronomical Union [Uniunea Astronomică Internațională] *v.* **UAI**.

IAUC Întreprinderea de Aparate și Utilaje pentru Cercetare [București].

IAUPE International Association of University Professors of English.

IAV International Association of Vulcanology [Asociația Internațională de Vulcanologie].

IAWA International Association of Wood Anatomists [Asociația Internațională a Specialiștilor în Studiul Anatomiei Lemnului].

IAWF International Amateur Wrestling Federation [Federația Internațională de Lupte pentru Amatori].

ib. *ibidem*.

IB Informația Bucureștiului.

IBA 1. Independent Broadcasting Authority [societate radio particulară, din Marea Britanie, *înf.* în 1954]. **2.** Israel Broadcasting Authority [societate radio din ISRAEL, *înf.* în 1948].

I.B.C.C. Întreprinderea de Bunuri de Consum din Cauciuc [Jilava].

I.B.C.D. Institutul Român pentru Betoane, Construcții și Drumuri.

I.B.E.A. *v.* **IBEA**

IBEA Imperial British East Africa [Compania Imperială Britanică a Africii de Est/ Africa Răsăriteană Britanică; din 1895 până în 1920, când devine „colonia coroanei, Kenya”; în 1963, Kenya își proclamă independența].

IBF 1. Federația Internațională a Boxului. **2.** Institutul de Balneologie și Fizioterapie. **3.** International Badminton Federation. **4.** Internationella Bandyförbundet.

IBFC International Baltic Sea Fishery Commission [Comisia Internațională pentru Pescuit în Marea Baltică].

ibid. *Ibidem, lat.* [în același pasaj (loc) al unei cărți; în indicații bibliografice].

I.B.M. *v. IBM*

IBM 1. International Business Machines Corporation [companie specializată în producerea mașinilor de calcul, SUA]. **2.** mașină de calcul. **3.** Intercontinental Ballistic Missile [rachetă balistică intercontinentală].

IBO International Broadcasting Organization [Organizația Internațională de Radiodifuziune].

IBP Indicele biologic de poluare (*pesc.*).

IBPC Institutul de Biologie și Patologie Celulară.

I.B.P.C.S. International Bureau for Physico-Chemical Standards [Biroul Internațional de Standarde Fizico-chimice].

IBPGR International Board for Plant Genetic Resources [Oficiul Internațional pentru Resursele Genetice de Plante].

I.B.R.A. Radio AB [companie radio religioasă particulară, din Suedia].

IBRD International Bank for Reconstruction and Development [Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 27 mai 1945 (își începe activitatea la 25 iunie 1946); Sediul: Washington] *v. BIRD*.

IBTE International Bureau of Technical Education [Biroul Internațional de Învățământ Tehnic].

i. bu. imperial bushel [unitate de măsură pentru lichide; = 36,36 l].

I.B.U. International Broadcasting Union [Uniunea Internațională a Radiodifuziunii].

I.B.U.P.U. International Bureau of the Universal Postal Union [Biroul Internațional al Uniunii Poștale Mondiale].

IBV Intercontinental Ballistic Vehicle [rachetă balistică intercontinentală].

IBWM International Bureau of Weights and Measures [Biroul Internațional de Măsuri și Greutăți].

ICA 1. International Coffee Agreement [Acordul Internațional al Cafelei]. **2.** International Control Agency [Agenția Internațională de Control]. **3.** Întreprinderea [de] Construcții Aeronautice [Brașov].

ICAB Întreprinderea Canal - Apă București.

ICAC International Cotton Advisory Committee [Comitetul Consultativ Internațional pentru Bumbac].

ICAE 1. International Commission of Agricultural Engineering [Comisia Internațională pentru Mecanizarea Agriculturii]. **2.** International Control of Atomic Energy [Controlul Internațional asupra Energiei Nucleare].

I.C.A.I.T.I. Institutul Centro-American de Cercetare Industrială.

ICAN International Commission for Air Navigation [Comisia Internațională pentru Navigație Aeriană].

I.C.A.O. *v. ICAO*

ICAO International Civil Aviation Organization [Organizația Internațională a Aviației Civile]; v. și *OACI*.

I.C.A.R. v. *ICAR*.

ICAR 1. Institutul de Cercetări Agronomice al României (*agr.*) [*înf.* în 1927, sub conducerea lui Gh. Ionescu-Șișești; din 1969, este încorporat în Academia de Științe Agricole și Silvicultură]. **2.** Întreprinderea de construcții aeronautice românești [*înf.* în 1932].

ICAS Institutul de Cercetări și Amenajări Silvicultură.

ICB 1. Institutul de Construcții din București. **2.** pseudonim al profesorului și bibliografului român Ioan C. Bianu [1856-1935].

ICBM Intercontinental Ballistic Missile [rachetă balistică intercontinentală, cu baza la sol].

I.C.C. v. *ICC*

ICC 1. Interstate Commerce Classification [clasificarea internațională comercială]. **2.** International Chamber of Commerce [Camera Internațională de comerț, *înf.* în 1919]. **3.** International Computation Centre [Centrul Internațional de Calcul]. **4.** Institutul de Cercetări Comerciale. **5.** International Chart Commission [Comisia internațională pentru hărți]. **6.** International Consultative Committee [Comitetul Consultativ Internațional]. **7.** International Control Commission [Comisia Internațională de Control].

I.C.C.A.S. Întreprinderea de Condiționare, Conservare și Ambalare a Semințelor.

ICCF The International Correspondence Chess Federation [Federația Internațională de Șah prin Corespondență].

ICCM Institutul Central pentru Construcții de Mașini [*înf.* în anul 1973, cu sediul la București].

I.C.C.P. Institutul de Cercetări pentru Cultura Porumbului [*înf.* în 1957 la Fundulea; din 1961 devine *I.C.C.P.T.*].

ICCPDC Institutul Central de Cercetare, Proiectare și Direcționare în Construcții.

I.C.C.P.T. v. *ICCPT*

ICCPT Institutul de Cercetări pentru Cereale și Plante Tehnice [Fundulea; anterior lui 1961: *I.C.C.P.*, *agr.*].

I.C.E. v. *ICE*

ICE 1. Institutul de Cercetări și Proiectări Electronice. **2.** Întreprindere de Comerț Exterior.

ICEBIOL Institutul Central de Biologie [*înf.* în 1972, la București].

ICECHIM Institutul de Cercetări Chimice [*înf.* în 1950].

ICECOOP Întreprinderea de Comerț Exterior a Cooperăției Meșteșugărești [București].

ICED Institutul de Cercetări Etnologice și Dialectologice [București].

I.C.E.”Dunărea” Întreprinderea de Comerț Exterior „Dunărea” [în subordinea DSS, până la Revoluție].

I.C.E.F. Institutul de Cercetări Forestiere al R.P.R.

ICEFIZ Institutul Central de Fizică [*înf.* în 1973, la București].

ICEI Institution of Civil Engineers of Ireland [Institutul de Ingineri Civili din Irlanda].

I.C.E.M. Institutul de Cercetări Metalurgice [București].

ICEMAT Institutul Central de Matematică [*înf.* în 1973, cu sediul la București].

ICEMENERG Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice.

ICES International Council for the Exploration of the Sea [Consiliul Internațional pentru Studiul Mării/ pentru Explorări în Mare].

ICF 1. International Canoe Federation. **2.** pseudonim al lui I.C. Frimu [1871-1919], fruntaș al mișcării muncitorești și publicist.

ICFTU International Confederation of Free Trade Unions [Confederația Internațională a Sindicatelor Libere] v. *CISL*.

ICG pseudonim al scriitorului și publicistului român Ion Călugăru [1902-1956].

ICH 1. pseudonimul lui Ilarie Chendi [1872-1913], critic literar, publicist și ziarist. **2.** Institutul de Cercetări Hidrotehnice.

I.C.H.C.A. International Cargo Handling Co-ordination Association [Asociația Internațională pentru Coordonarea Transportului și Păstrării Mărfurilor].

I.C.H.V. Institutul de cercetări Hortiviticele [*înf.* în 1957 la Băneasa].

I.C.I. v. *ICI*

ICI 1. Institutul de Cercetări pentru Informatică. **2.** Institutul de cercetări și încercări [*înf.* la București în 1950] v. *INCERC*.

ICIB Indian Commercial Information Bureau [Biroul Indian de Informații Comerciale].

ICITID Institutul de Cercetări și Inginerie Tehnologică pentru Irigații și Drenaje (*agr.*); v. și *ISCH*

I.C.I.T.O. Interim Commission of the International Trade Organization [Comisia Interimară a Organizației Comerțului Internațional].

ICJ International Court of Justice.

I.C.M. Impozit pe Circulația Mărfurilor.

I.C.M.A. v. *ICMA*

ICMA Institutul de Cercetări pentru Mecanizarea Agriculturii [București – Băneasa]/ Institutul de Cercetare, Proiectare și Inginerie Tehnologică pentru Mecanizarea Agriculturii; ulterior: *I.C.P.I.T.M.A.*, *I.C.P.I.T.M.U.A.* și *I.C.S.I.T.M.U.A.*

ICMB Întreprinderea Cinematografică a Municipiului București.

ICMC Institutul de Cercetări pentru Materiale de Construcții.

ICMJ International Court of Maritime Jurisdiction [Curtea Internațională de Jurisdicție Maritimă].

I.C.N. Întreprinderea de Construcții Navale [Constanța].

ICNI International Council of Navigation Institutes [Consiliul Internațional al Institutelor de Navigație].

I.C.N.P.C. Întreprinderea de Construcții Navale și Prelucrări la Cald [Drobeta-Turnu Severin].

ICO 1. International Chemistry Office [Oficiul Internațional de Chimie]. **2.** International Coffee Organization [Organizația Internațională a Cafelei]. **3.** International Commission for Optics [Comisia Internațională pentru Optică]. **4.** International Commission on Oceanography [Comisia Oceanografică Internațională].

ICOM International Council of Museums [Consiliul Internațional al Muzeelor].

ICOMOS International Council of Monuments and Sites.

ICOTAS International Committee for the Organization of Traffic at Sea [Comitetul Internațional pentru Organizarea Transporturilor pe Mare].

ICP Institutul de Cercetări Piscicole.

I.C.P.A. *v. ICPA*

ICPA Institutul de Cercetări Pedologice/ pentru Pedologie și Agrochimice (*agr.*), *v. și DZIF*.

ICPAC Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Articole Casnice.

ICPAIUC Institutul de Cercetare Proiectare Aparataj pentru Instalații și Utilaje pentru Construcții [București].

ICPC International Criminal Police Commission.

ICPCISZSD Institutul de Cercetare și Producție pentru Cultura și Industrializarea Sfelei de Zahăr și a Substanțelor Dulci [Fundulea].

I.C.P.C.O.C. Institutul de Cercetare și Producție pentru Creșterea Ovinelor și a Caprinelor.

I.C.P.E. *v. ICPE*

ICPE Institutul de Cercetare și Inginerie Tehnologică pentru [industria] Electrotehnică [var.: Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Industria Electrotehnică/ Institutul de Cercetări pentru Industria Electrotehnică [București]/ Institutul de Cercetări pentru Electrotehnică/ Institutul de Cercetări și Proiectări Electrotehnice București].

I.C.P.G.A. Institutul de Cercetări și Proiectări pentru Gospodărirea Apei.

ICPIAF Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Industria Alimentară și Frigorifică [Cluj].

ICPILA Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Industria Lianților și a Azbocimentului [Oradea].

I.C.P.I.T.M.A. v. *I.C.M.A.*

I.C.P.I.T.M.U.A. v. *I.C.M.A.*

ICPM Institutul de Cercetări și Proiectări de Mecanică.

I.C.P.M.B. Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Industria Materialelor de Construcții București.

ICPMC Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Industria Materialelor de Construcții.

I.C.P.M.F.S. Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Mecanică Fină și Scule [București].

I.C.P.P. Institutul de Cercetare și Producție pentru Pomicultură [Mărăcineni].

I.C.P.P.A.M. Institutul de Cercetări și Proiectări (de Fabricație) pentru Produse Plăte și Acoperiri Metalice.

I.C.P.P.D. Institutul Central de Perfecționare a Personalului Didactic.

I.C.P.T. v. *ICPT*

ICPT Institutul de Cercetare și Proiectare Echipamente de Telecomunicații [anterior: CCSITT]; v. *CCSITT*

I.C.P.T.T. Institutul de Cercetări și Proiectări Tehnologice din Transporturi.

I.C.P.U.A.E. International Conference on the Peaceful Uses of Atomic Energy [Conferința Internațională pentru Folosirea Energiei Nucleare în Scopuri Pașnice].

ICPUEC Institutul de Cercetare și Proiectare pentru Utilaje Electronice și de Calcul.

I.C.R. 1. Întreprinderea Comercială cu Ridicata. **2.** Întreprinderea de Cofetării și Răcoritoare.

ICRC International Committee of the Red Cross.

I.C.R.M. Întreprinderea Comerțului cu Ridicata de Mărfuri.

ICRP International Commission for Radiological Protection [Comisia Internațională pentru Protecție contra Radiației Radioactive].

I.C.R.T.I. Întreprinderea Comerțului cu Ridicata pentru Textile-Încălțăminte.

ICRU International Commission for Radiological Units [Comisia Internațională de Unități și Măsurări de Radiații/ Comisia Internațională pentru Unități Radiologice].

I.C.S. v. *ICS*

ICS 1. Institutul de Cercetări pentru Cultura Sfeclei [Brașov]. **2.** International Code of Signals [Codul Internațional de Semnalizare]. **3.** Întreprinderea de Comerț Socialist. **4.** International Chamber of Shipping [Camera Internațională de Navigație]. **5.** International Committee of Slavists.

I.C.S.A.A.P. Întreprinderea Comercială de Stat pentru Mărfuri Alimentare și Alimentație Publică.

I.C.S.A.P. Întreprinderea Comercială de Stat pentru Alimentație Publică.

ICSC 1. Interim Communications Satellite Committee. **2.** Institutul de Cercetări Științifice pentru Construcții [*înf.* la București în 1952] v. *INCERC*.

ICSH 1. hormonul stimulent al celulelor interstițiale [sau luteostimulină]. **2.** Întreprinderea de Construcții Siderurgice Hunedoara.

ICSID Consiliul Internațional al Societății pentru Design Industrial.

I.C.S.I.T.A. Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Automatizări [București].

I.C.S.I.T.C.M.R. Institutul de Cercetare Științifică și Energie Tehnologică pentru Comprosoare și Material Rulant.

I.C.S.I.T.M.F.S. Institutul de Cercetări Științifice și Inginerie Tehnologică pentru Mecanică Fină și Scule [București].

I.C.S.I.T.M.U.A. v. *I.C.M.A.*

I.C.S.I.T.P.S.C.M. București - Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Sectoare Calde și Metalurgie; Institut de Cercetări aflat în București, Șos. Olteniței 105/ 111].

I.C.S.L.F. v. *ICSLF*

ICSLF Întreprinderea Comercială de Stat de Legume și Fructe.

ICSLS International Convention for the Safety of Life at Sea [Convenția Internațională pentru Salvarea Vieții pe Mare].

ICSMI Întreprinderea Comercială de Stat pentru Mărfuri Industriale [din Municipiul Suceava].

ICSU International Council of Scientific Unions [Consiliul Internațional al Uniunilor Științifice].

ICSU - CODATA International Council of Scientific Unions - Committee on Data for Science and Technology.

I.C.T. v. *ICT*

I.C.T. 1. International Critical Tables [Table Internaționale de Constante Fizice]. **2.** Internaționala Comunistă a Tineretului [organizație internațională a tineretului revoluționar, secție a Internaționalei a III-a Comuniste, cu activitate între 1919-1943, și secții în 56 de țări] [U.T.C. din România aderă la I.C.T. în 1924]. **3.** Institutul de Cercetări Textile.

ICTA International Co-operative Trading Agency [Agenția Internațională a Comerțului Cooperatist].

I.C.T.B. Întreprinderea de Confecții și Tricotaje București.

ICVL Întreprinderea pentru Construirea și Vânzarea Locuințelor.

I.C.W. interrupted continuous wave (*tele.*) [undă întreruptă întreruptă].

ICWA Indian Council of Worls Affairs [Consiliul Indian pentru Afaceri Externe].

ICWU International Chemical Workers' Union [Uniunea Internațională a Lucrătorilor din Industria Chimică].

ICZ Institutul de Cercetări Zootehnice.

i.d. intradermic (*med.*).

id. idem (*lat.*).

I.D.A. v. *IDA*

I.D.A. 1. Alianța Islamică Democrată. 2. International Development Association [Asociația Internațională pentru Dezvoltare; instituție de credit, *înf.* la 24 septembrie 1960 (își începe activitatea la 8 noiembrie 1960), în vederea promovării dezvoltării economice, prin furnizarea de credite avantajoase față de cele oferite pe piața mondială. Din 1961 este insituție specializată a O.N.U., afiliată la BIRD; are sediul la Washington]; v. și *AID*.

IDAB International Development Advisory Board [Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Internațională].

I.D.B. v. *IDB*

IDB 1. Idus = ide; Ibidus f. de pl. în dat. și abl. [*Idc*, *Idele*; “în calendarul roman, reprezintă a cincisprezecea zi a lunilor martie (*Idibus Martiis*), martie, septembrie, dar cea de-a treisprezecea zi din celelalte luni”, *lat.*]. 2. Inter-American Development Bank [Banca de Dezvoltare Interamericană/ Banca Interamericană de Dezvoltare; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 13 septembrie 1959/ *f.* în aprilie 1959; își începe activitatea în octombrie 1960; Sediul: Washington].

I.D.C. v. *IDC*

IDC 1. Internaționala Democrat-Creștină [*înf.* la Paris în 1956; sediul: la Roma]. 2. Întreprinderea de Difuzare a Cărții.

IDCS Image Dissector Camera System [sistem pentru acționarea camerelor TV destinate acoperirii în întregime a formațiilor noroase].

IDCSP Initial Defense Communication Satellite Program [Program american pentru construirea unei rețele de telecomunicații cu destinație militară, din 18-22 sateliți plantați pe orbite cvasisincrone pentru legături strategice, în special cu unități dislocate pe alte continente].

IDE 1. id est [adică; *lat.*]. 2. Institutul de Dezvoltare Economică.

IDEB Întreprinderea pentru Distribuirea Energiei Electrice – București.

I.D.F. intermediate distribution frame (*tele.*) [repartitor intermediar; panou intermediar de distribuție].

I.D.H.E.C. Institutul de Înalte Studii Cinematografice [Paris].

I.D.I. Institutul de Drept Internațional [asociație științifică cu caracter nonguvernamental, *înf.* în 1873 la Gand/ Gent (Belgia)].

I.D.L. international date line [linie internațională de demarcație a datei].

IDM incapacitate definitivă de muncă.

I.D.M.S. *v. IDMS*

IDMS Întreprinderea pentru Difuzarea/ de Distribuire a Materialelor Sportive.

IDP integrated data processing [prelucrarea integrală a datelor/informațiilor].

IDPB Întreprinderea Drumuri și Poduri București.

IDR intradermoreacție (*med.*).

I.D.T. *v. IDT*

IDT 1. Institutul (Central) de Documentare Tehnică [*înf.* în 1949; anterior lui 1953, se intitula Institutul de Documentare, Bibliografie și Editură Tehnică. Apoi: *INID*]. **2.** interdicție (*milit.*).

i.e. lat. id est [adică].

IE Ionospheric Explorer [satelit geofizic american, lansat la 25 august 1964, pe o orbită mijlocie polară].

I.E.A. *v. IEA*

IEA 1. International Economic Association [Asociația Internațională de Științe Economice]. **2.** Întreprinderea de Elemente pentru Automatizări. **3.** International Energy Agency [Agenția Internațională pentru Energie].

IEB International Exhibitions Bureau [Biroul Internațional al Expozițiilor] *v. BIE*.

IEC International Electrotechnical Commission [Comisia Electrotehnică Internațională] *v. CEI*.

IECB Întreprinderea Electrocentrală București.

IEEE Institute of Electrical and Electronic Engineers [Institutul Inginerilor Electrotehnicieni și Electroniști].

IEFS Institutul de Educație Fizică și Sport.

I.E.E.L.I.F. Întreprinderea de Execuție și Exploatare a Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare [Buzău].

I.E.I.A.M.C. Întreprinderea de Exploatare Industrială a Agregatelor Miniere pentru Construcții.

IELÎF Întreprinderi de Exploatare a Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare (*agr.*).

I.E.M.I. Întreprinderea de Aparate Electronice de Măsură și Industriale [*înf.* în 1968, în București].

IEMI Întreprinderea de Aparate Electrotehnice de Măsură și Industriale.

IEPER Întreprinderea de Echipamente Periferice [București].

I.E.R.C. International Electronic Research Corporation [Corporația Internațională pentru Cercetări în domeniul Electronicii].

IESS Institution of Engineers and Shipbuilders in Scotland [Institutul Inginerilor și Constructorilor Navali din Scoția].

IF Ilfov.

IF+ (*meteo*) ceață deasă deasupra gheții.

IF- (*meteo*) ceață rară deasupra gheții.

IF (*meteo*) ice fög [ceață moderată deasupra gheții].

I.F.A. v. *IFA*

IFA 1. Institutul de Fizică Atomică. **2.** Federația Internațională de Astronautică [organizație nonguvernamentală, constituită în 1951; sediul: la Geneva]. **3.** Întreprinderea de Fibre Artificiale [Suceava].

IFAC International Federation of Automatic Control [Federația Internațională pentru Conducere automatizată].

IFAD International Fund for Agricultural Development v. *FIDA*.

IFALPA International Federation of Airline Pilot's Associations [Federația Internațională a Asociațiilor de piloți din Aviația Civilă].

IFAP International Federation of Agricultural Producers [Federația Internațională a Producătorilor Agricoli].

I.F. band filter intermediate frequency band filter (*tele.*) [filtru de bandă de frecvență intermediară].

I.F.B.B. Federația Internațională de Culturism.

IFC International Finance Corporation [Corporația/ Societatea Financiară Internațională] v. *CFI*.

IFC Isopropil-N-fenil-carbamat [sau: *IPFC*].

I.F. circuit circuit de frecvență intermediară (*tele.*).

IFD International Federation for Documentation [Federația Internațională pentru Documentare].

I.F.E.T. Întreprinderea Forestieră de Exploatare și Transport.

IFF Identification Friend or Foe [identificare: prieten sau dușman; expresie engleză desemnând dispozitivele care permit să se identifice avioanele cu ajutorul radarului].

IFF ceață deasă deasupra gheții (*meteo*).

IFIAS International Federation of Institutes for Advanced Study.

I.F. (i.f.) intermediate frequency [frecvență intermediară; medie frecvență].

IFLA International Federation of Library Associations.

IFLWU International Fur and Leather Workers' Union [Uniunea Internațională a blănarilor și pielarilor].

IFM infirmerie (*milit.*).

IFMA Întreprinderea de Fabricație și Montaj Ascensoare (din București).

IFO Internationale Film-Organisation.

I.F.O.R.S. International Federation of Operational Researches Societies [Federația Internațională a Societăților de Cercetări Operaționale].

IFR Instrument Flight Rule [Regulă de Zbor cu Instrumentele; *av.*].

IFRB International Frequency Registration Board [Comitetul Internațional de Înregistrare a Frecvențelor/ Oficiul Internațional de Repartizare a Frecvențelor Radio].

IFS International Federation of Surveyors [Federația Internațională a Topometrilor].

IFSB Internationaler Fernschach-Bund [Asociația Internațională de Șah prin Corespondență (devenită din 1951, I.C.C.F.)].

I.F.T. intermediate-frequency transformer [transformator de frecvență intermediară], *tele*.

IFTM Institutul de Fizică Teoretică (de pe platforma) Măgurele.

I.G. [Serviciul de] Informații Generale [al poliției franceze].

I.G.A. Institutul de Geofizică Aplicată [al Academiei R.S.R, *înf.* în 1966].

i. gal. imperial gallon [galon englez (= 4,54 l)].

I.G.C.S. Inspectoratul General Comercial de Stat [organ de stat].

IGD pseudonim al lui I.G. Duca, om politic și publicist [1879-1933].

I.G.F.E. Întreprinderea de Garnituri de Frână și Etanșare [Râmnicu-Sărat].

IGG Institutul de Geologie și Geofizică.

I.G.M. Inspectoratul General al Miliției [până la Revoluție].

IGMCO International Governmental Maritime Consultative Organization [Organizația Maritimă Internațională Consultativă Guvernamentală].

IGN pseudonimul scriitorului și ziaristului român Ion Gorun [1863-1928].

I.G.P. Inspectoratul General al Poliției.

IGSCCP Inspectoratul General de Stat pentru Controlul Calității Produselor.

IGU International Geographical Union [Uniunea Internațională de Geografie].

IGY International Geophysical Year [Anul Geofizic Internațional] v. *AGI*.

IH inhibiting factors [factori (hipofizotropi) de inhibiție; hormoni inhibitori].

IHA inhibarea hemaglutinării.

IHB 1. International Hydrographic Bureau [Biroul Hidrografic Internațional]. 2. Întreprinderea de Hârtie Bușteni.

I.H.F. v. *IHF*

IHF International Handball Federation [Federația Internațională de Handbal].

IHO International Hydrographic Organization [Organizația Hidrografică Internațională].

IHR pseudonim al lui Ion Heliade Rădulescu.

IHS Iesus Hominum Salvator [abreviere pe monumentele creștine]; v. și: In Hoc Salus [În El este Salvarea].

iht. ihtiologie.

IACN Institutul de Istorie și Arheologie din Cluj-Napoca.

IAM Instalație de Irigație prin Aspersiune (cu mutare) Manuală (*agr.*).

IAP Institutul Internațional de Administrație Publică [din Paris].

I.A.S.A. Institutul Internațional pentru Analiza Sistemelor Aplicate [de la Luxemburg, de lângă Viena].

I.I.B. Întreprinderea de Instalații – București.

I.I.C. 1. International Institute of Commerce [Institutul Internațional de Comerț]. **2.** Întreprinderea de industrializare a cărnii.

I.I.D. Institutul Internațional de Documentare [*înf.* în anul 1931].

I.I.E.C. Instituto de Investigaciones y Experiencias Cinematografico [Madrid].

I.I.E.P. v. *IIEP*

IIEP Institutul Internațional pentru Planificarea Educației [*înf.* în 1963 de UNESCO; sediul: la Paris].

IHF International Ice Hockey Federation.

I.I.F. 1. Institutul Finanței Internaționale. Institutul Internațional al Frigului [*înf.* la 21 iunie 1920, Paris].

I.I.H.F. Federația Internațională de Hochei pe Gheață.

III Internațional Isostatic Institute [Institutul Internațional de Izostatică].

I.I.J Indo-Iranian Journal.

I.I.L. Întreprinderea de Industrializare a Laptelui.

IIM Întreprinderea de Instalații și Montaje.

IIMI Întreprinderea Instalații și Montaj Izolații.

I.I.N.A. Agenția de Știri Islamică Internațională [care funcționează în cadrul Organizației Conferinței Islamice], v. *și OCI*

I.I.P. v. *IIP*

IIP 1. Institutul Internațional al Presei. **2.** International Ice Patrol [Patrulă Internațională pentru Observarea Gheții].

I.I.R.U.C. Întreprinderea pentru Întreținerea și Repararea Utilajelor de Calcul (și de Electronică Profesională – București)].

IIS 1. duo sestertii [doi sestertii; *lat.*]. **2.** International Institute of Statistics [Institutul Internațional de Statistică].

IISBM Institutul de Învățământ Superior din Baia-Mare.

I.I.S.L. Institutul Internațional de Drept Spațial [*înf.* în 1960 de *F.I.A.* (v.); sediul: la Paris].

I.I.S.P. v. *IISP*

IISP 1. Institutul de Învățământ Superior din Pitești. Institutul de Igienă și Sănătate Publică.

I.I.S.S. v. *IISS*

IISS 1. Institutul de Învățământ Superior din Sibiu. **2.** Institutul Internațional de Studii Strategice.

I.I.S.Z. Întreprinderea de Industrializare a Sfeclei de Zahăr [Bucecea, Botoșani].

I.I.T. Institutul Internațional de Teatru.

IITM Întreprinderea de Industrie Tehnică Medicală [din R.S. România, fostă *I.T.M.*].

I.I.T.P.I.C. Institutul de Inginerie Tehnologică și Proiectări pentru Industria Chimică [București].

I.I.U. Institutul Internațional al Uraniului [asociație comercială, cu sediul la Londra, *inf.* la 12 iunie 1975].

IIW International Institute of Welding [Institutul Internațional de Sudură].

IJAL International Journal of American Linguistics.

IJF International Jazz Federation [Federația Internațională de Jazz].

I.J.G.C.L. Întreprinderea Județeană de Gospodărie Comunală și Locativă.

I.J.L.F. Întreprinderea județeană de legume [și] fructe.

I.J.P.I.P.S. Întreprinderea Județeană de Producție [industrială] și [de] Prestări [de] Servicii [Bacău].

I.J.R.V.M.R. *v. IJRVMR*

IJRVMR Întreprinderea Județeană de Recuperare și Valorificare a Materialelor Refolosibile [Buzău].

IJSLP International Journal of Slavic Linguistics and Poetics [Gravenhage, 1959].

I.J.T.L. Întreprinderea Județeană de Transport Local.

IKI [Catgut sterilizat prin imersiune într-o soluție de iod și potasiu; chirurgie].

il. ilustrație, ilustrații, ilustrat[ă].

IL. *v. IL*

IL 1. Internaționala Liberală [uniune internațională, creată în 1947; sediul: la Londra].

Ialomița. **2.** Institutul de Lingvistică.

IL.A. *v. ILA*

ILA 1. International Law Association [Asociația de Drept Internațional, organizație internațională, *inf.* în 1873 la Bruxelles sub denumirea *Asociația pentru reforma și codificarea dreptului ginților*. În 1895, la Conferința de la Bruxelles, i se atribuie actuala denumire. Sediul: la Londra]. **2.** International Longshoremen's Association [Asociația Internațională a Hamalilor Portuari].

ILC pseudonim al lui Ion Luca Caragiale.

Ile Izoleucină [aminoacid].

I.L.F. Întreprinderea de Legume-Fructe.

ILIL Institutul de Lingvistică și Istorie Literară (al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca).

ILILF Institutul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor (al Universității „Al. I. Cuza” din Iași).

ILL 1. illustris [ilustru]. **2.** statul Illinois [S.U.A.].

ILLIAC Illinois Automatic Computer [mașină electronică de calcul, SUA].

ILO International Labour Office/ Organization (Oficiul/ Biroul Internațional al Muncii/ Organizația Internațională a Muncii); v. și: *OIM; OIT*.

ILS Instrument Landing System [Sistem de Aterizaj cu Ajutorul Instrumentelor; metodă radio-electrică utilizată pentru aterizaj în cazul unei rele vizibilități; sistem de aterizare instrumentală], *astron., av.*

ILSA International Longshoremen's Association [Asociația Internațională a Hamalilor portuari].

ILTF International Lawn Tennis Federation.

I.L.Z.S.G. Grupul Internațional de Studii pentru Plumb și Zinc [organizație interguvernamentală creată în 1959; sediul: la New York].

I.M. v. *IM*

IM 1. Întreprinderea Minieră. **2.** Partidul Ia Mana Te Nunaa [partid afiliat la Partidul Socialist Francez, *inf.* în 1976, în Polinezia Franceză].

IMA Întreprinderea pentru Mecanizarea Agriculturii [anterior anului 1968: SMT].

I.M. Aiud Întreprinderea Metalurgică din Aiud.

IMAO Inhibitor al Mono-Amino-Oxidazei.

I.M.A.S.A. v. *IMASA*

IMASA Întreprinderea de Mașini, Agregate/ Mașini-Agregat și Subansamble Auto [Sfântu-Gheorghe].

I.M.B. Inspectoratul de Miliție - București.

IMC 1. International Maritime Committee [Comitetul Maritim Internațional]. **2.** International Meteorological Committee [Comitetul Meteorologic Internațional]. **3.** Întreprinderea de Materiale de Construcții.

I.M.C.O. v. *IMCO*

IMCO Inter-Governmental/ International Maritime Consultative Organization [Organizația Maritimă Consultativă Interguvernamentală/ Organizația Interguvernamentală Consultativă pentru Navigație Maritimă; instituție specializată, interguvernamentală, consultativă, de pe lângă O.N.U., pentru navigație maritimă; creată în 1948, însă începe să funcționeze din 1959. România aderă în 1965. Sediul: la Londra], v. și: *OMI*.

IMD Întreprindere de Material Didactic.

IMEB Întreprinderea de Mașini/ Motoare Electrice – București.

I.M.E.K.O. v. *IMEKO*

IMEKO Organizația Internațională de Măsură/Confederația Internațională de Măsură [creată în iulie 1961; sediul: la Budapesta].

IMEP Întreprinderea de Motoare Electrice Pitești.

IMEWS Integrated Multipurpose Early Warning Satellite [denumire anterioară: *Integrated Satellite* (asigură supravegherea unor teritorii pentru descoperirea amplasamentelor de rachete și a rachetelor pe traiectoria activă, semnalarea ogivelor intrate în atmosferă, reperarea bombelor orbitale), v. și: *FOBS*].

IMEX International Marine Exhibition [Expoziția Maritimă Internațională].

I.M.F. v. *IMF*

IMF 1. Federația Internațională de Marketing [*inf.* la Roma, în martie 1961]. **2.** International Monetary Fund [Fondul Monetar Internațional], v. *F.M.I.*. **3.** Întreprinderea de Mecanică Fină. **4.** Institutul de Medicină și Farmacie. **5.** International Motorcycle Federation [Federația Internațională de Motociclism].

IMF(B) Întreprinderea de Mecanică Fină [București].

IMFI Institutul de Medicină și Farmacie din Iași.

I.M.H. Institutul de Meteorologie și Hidrologie [București].

IMIA Întreprinderea de Montaj Instalații de Automatizare [din București].

IMIT Întreprinderea de Accesorii Metalice pentru Industria Textilă [din București].

IML Institutul de Medicină Legală/ Institutul Medico-Legal.

IMM immolaverunt [au imolat].

I.M.M.N. Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase [Baia Mare].

I.M.M.R. „16 Februarie” Întreprinderea Mecanică de Material Rulant [Brașov].

I.M.O. v. *IMO*

Întreprinderea Mecanică Oradea

IMO 1. International Maritime Organization [Organizația Maritimă Internațională, v. și: *OMI*. **2.** International Meteorological Organization [Organizația Meteorologică Internațională].

Imp. imperiu.

I.M.P. v. *IMP*

IMP 1. Imperator [împărat, general; *lat.*]. **2.** imprimatur, impressit [să se tipărească]. **3.** Institutul de Mine din Petroșani. **4.** Interplanetary Monitoring Platform [sateliți științifici americani din seria Explorer, scoși pe orbite de mare excentricitate sau foarte înalte].

IMPA International Marine Pilotage Association [Asociația Internațională de Pilotaj Maritim].

imp. bu. imperial bushel [unitate de măsură pentru lichide (= 36,36 l)].

IMPP *Imperatores duo* [cei doi împărați].

impr. impropriu.

IMPS 1. *Impensa sua, impensis suis* [pe cheltuiala sa, pe spezele sale]. **2.** Întreprinderea Mecanică de Piese de Schimb din Oradea.

I.M.R.A. Întreprinderea Metalurgică Română de Aeronautică.

IMRAMN International Meeting on Radio Aids to Marine Navigation [Conferința internațională a mijloacelor radio pentru navigația maritimă].

IMRC International Marine Radio Company [Compania Internațională de Radiotehnică Navală].

I.M.S. v. *IMS*

IMS 1. Internaționala Muncitorească Socialistă [uniune internațională a unor partide social-democrate și socialiste conduse de lideri de dreapta. *înf.* în 1923, la Conferința de la Hamburg; își încetează activitatea în 1940]. **2.** pseudonim al scriitorului Ion Marin Sadoveanu [1893-1964]. **3.** Internaționala Magnetospheric Study [Programul Internațional de Studiere a Magnetosferei].

IMU Inertia Measurement Unit [Unitate de Măsură a Inerției].

I.M.U. Întreprinderea de Mașini-Unelte [Marghita].

IMUAB Întreprinderea de Mașini-Unelte și Agregate [București].

I.M.U.C. Întreprinderea Mecanică de Utilaj Chimic.

I.M.U.G.D.P. Întreprinderea de Mașini-Unelte Grele pentru Deformarea Plastică [Dorohoi].

IMUM 1. Întreprinderea Mecanică de Utilaje Medgidia. **2.** Echipă de fotbal dobrogeană.

Imun. imunologie.

IMUS Întreprinderea de Mașini și Unelte Suceava.

in. inch [incie, țol (= 2,54 cm.)].

in² square inch [țol sau *deget* pătrat]; 1 in² = 6,45 cm² [sist. *engl.*].

in³ cubic inch [țol sau *deget* cubic]; 1 in³ = 16,38 cm³.

In indiu (*chim.*).

INA 1. Indian National Airways [Transporturi Aeriene Naționale Indiene].

2. Irish News Agency [Agenția Irlandeză de Știri]. **3.** Iraqi News Agency [Agenția de Presă Oficială din Iraq, *înf.* în 1959].

INAG *in agro* [în câmp].

I.N.A.H. Institutul Național de Antropologie și Istorie [din Mexic].

INALCO l'Institut National des Langues et Civilisations Orientales.

INAM isonicotinic acid hidrazide [hidrazida acidului isonicotinic], *chim.*

inc. incidit (*lat.*).

inc. incomplet.

I.I.C. Întreprinderea de In și Cânepă.

INCERC Institutul de Cercetări în Construcții și Economia Construcțiilor [în*f.* în 1960, după ce, anterior, în 1956 se formase prin fuzionarea *ICI* și *ICSC*, înregistrând câteva transformări succesive].

incl. inclusive (*lat.*).

INCOTERMS International Commercial Terms [culegere de uzante comerciale internaționale elaborate de Camera Internațională de Comerț de la Paris, în 1936, și revizuite în 1953; Reguli întâlnite în practica comercială internațională referitoare la unele clauze contractuale tip, exprimate prin „termeni INCOTERMS”, condiții de schimb comercial)].

I.N.C.R.E.S.T. v. *INCREST*

INCREST Institutul Național pentru Creație Științifică și Tehnică - National Institute for Scientific and Technical Creation [București].

INCS incursiune (*milit.*).

ind. indice.

ind. industrie, industrial.

IND 1. indicție [indicțiune; abreviere pe inscripții latine]. **2.** constelația **INDUS** [indian]. **3.** India, în codificația automobilistică internațională.

INF 1. in-folio. **2.** infanterie (*milit.*).

INF rachete cu rază medie și mai scurtă de acțiune.

infer. inferior.

Inform. informatică.

Informex Informaciones Mexicanas [agenție particulară de presă din Mexic].

INFR in fronte [în front].

ing. inginer.

I.N.G.G. Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie.

INH isonicotine acid hidrazide [hidrazida acidului izonicotinic] [Izo-Nicotinic-Hidrazidă sau Isoniazidă (*med.*)].

INHO in honorem [în onoarea].

I.N.I. Institutul Național pentru Industrie.

INID Institutul Național de Informare și Documentare (Științifică și Tehnică din România), v. și: *I.D.T.*

INL inlustris [ilustru; abreviere pe inscripțiile *lat.*].

INM inamic (*milit.*).

Inmarsat International Maritime Satellite Organisation [organizație internațională de telecomunicații maritime globale prin sateliți].

I.N.M.T. Institutul Național de Motoare Termice [București].

INO International Navigational Organization [Organizația Internațională de Navigație].

INOX [Întreprinderea de tacâmuri, patine ș.a. din București].

INPL in plano [în planul].

INR 1. pseudonim al lui Ioan N. Roman, poet și ziarist [1866-1931]. **2.** in retro [prin spate], *abr.* pe inscripții *lat.*

I.N.R.A. L'Institut National de la Recherche Agronomique [Franța].

INRAVISION Instituto Nacional de Radio y Televisión [*înf.* în 1954 în Columbia].

INRC identica – negația/ inversiunea – reciproca – corelativa [grupul celor patru transformări; una din structurile fundamentale în care se integrează operațiile mintale ale adultului].

I.N.R.I. *lat.* Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum [inscripție pe cruci desemnând „Iesus Nazarineanul, regele iudeilor”].

I.N.R.P.I. Institutul Național Republican pentru Probleme Internaționale [SUA].

ins. insula, insulele...

INS International News Service [Serviciul de informații (știri) internaționale].

INSA International Shipowners Association.

INSAC Interstate Airways Communications Station [stație interstatală de comunicații aeriene].

INSAT Indian Satellite [sateliți geostaționari de telecomunicații pentru India, construiți de Ford Aerospace].

INSC Inlet North Sea Corporation [Corporația Brațelor din Marea Nordului].

INSEE Institutul Național de Statistică și Studii Economice [Franța].

insp. inspector.

inst. institut.

int. 1. interviu. **2.** in tergo (în spate), *abr.* pe inscripțiile *lat.* **3.** interpret (inform.).

INTACH The Indian National Trust for Art and Cultural Heritage.

INTAVA International Aviation Association [Asociația Internațională de Aviație].

inter. interior.

Interarmco International Arms Corporation [companie americană specializată în comerțul cu armele].

INTERATOMENERGO [Uniune economică internațională pentru organizarea cooperării în producție a livrărilor reciproce de utilaje și acordarea de asistență tehnică în construirea centralelor nucleare-electrice, *înf.* pe baza unei convenții la 13 decembrie 1973; sediul: la Moscova].

INTERCHIM [Organizația internațională de ramură pentru colaborarea în domeniul producției chimice de mic tonaj, *înf.* la 17 iunie 1969; sediul la Halle, în R.D.G.].

INTERCHIMFIBRE [Uniunea economică internațională în domeniul fibrelor, *inf.* pe baza Convenției semnate, la 21 iunie 1974, de guvernele Bulgariei, Cehoslovaciei, R.D.G, Iugoslaviei, Poloniei, României, Ungariei și URSS; sediul: la București].

INTERELECTRO [Organizația internațională pentru colaborarea economică și tehnico-științifică în domeniul industriei electrotehnice, *inf.* la 13 decembrie 1973; sediul: la Moscova].

INTERELECTROTEST [Organizația internațională de colaborare în domeniul laboratoarelor de încercare de mare putere și înaltă tensiune, *inf.* la 16 octombrie 1973].

Interhansa Software GMBH [societate comună, *inf.* în 1990, cuprinzând companiile de aviație „Interflug”, din R.D.G, și „Lufthansa”, din R.F.G.].

interj. interjecție.

INTERMETAL Organizația de colaborare în siderurgie [creată la 15 iulie 1964].

internaț. internațional[ă].

INTERPOL International Criminal Police Organization; v. și: *O.I.P.C.*

intr. intrare.

introd. introducere, introductiv.

INV invent [a găsi, a descoperi; *abr.* din inscripțiile *lat.*].

Io Ioniu [*fiz., chim.*; izotop radioactiv].

IOE International Office of Epizootic Diseases [Oficiul Internațional al Epizootiilor].

IOF 1. International Oceanographic Foundation [Fundația Oceanografică Internațională]. **2.** International Orienteering Federation [Federația Internațională de Orientare].

IOFS indice al oportunității aplicării făinii de fosforite (*agr.*).

IOIE International Organization of Industrial Employers [Organizația Internațională a Proprietarilor de Întreprinderi Industriale].

I.O.J. International Organization of Journalists [Organizația Internațională a Ziariștilor] v. *OIZ*.

IOM Iupiter Optimus Maximus [Iupiter, foarte bun, foarte mare]; v. și: *JOM*.

IOR Întreprinderea Optică Română [București].

IOS International Organization for Standardization [Organizația Internațională pentru Standardizare].

i.p. intraperitoneal (*med.*).

Ip precipitații în vederea navei [stației] [în notația Beaufort; *mar.*].

I.P. Întreprinderea Poligrafică.

I.P.A. v. *IPA*

IPA 1. International Phonetic Alphabet [Alfabetul Fonetic Internațional]. **2.** Institutul de Cercetări și Proiectări [pentru] Automatizări; Institutul de Proiectări Automatizare; Institutul de proiectare de aparataj electronic și instalații de automatizare. **3.** India Press Agency. **4.** Întreprinderea [de] Produse Alimentare/ Institutul de Proiectări Agricole [*înf.* în 1951. Devine în 1973 ISPIF; v. *DZIF, ISPIF, agr.*].

IPA(S) Întreprinderea de Piese-Auto [Sibiu].

I.P.A.U.S. Întreprinderea de Protecții Anticorozive și Utilaje Speciale [București].

IPB 1. Institutul de Proiectări [Proiect] București. **2.** Institutul Pedagogic din București. **3.** Institutul Politehnic din București. **4.** Întreprinderea de Prefabricate din Beton [Militari, București].

I.P.C. v. *IPC*

IPC 1. Institutul de Proiectări pentru Construcții Industriale [din] București. **2.** Iraq Petroleum Company, Ltd. [Compania petrolieră din Irak]. **3.** Institutul Pedagogic din Cluj-Napoca.

IPCF Institutul de Proiectări Căi Ferate.

I.P.C.H. Institutul de Proiectare a Construcțiilor Hidrotehnice [București].

IPCI Institutul de Proiectări pentru Construcții Industriale.

I.P.C.M. v. *IPCM*

IPCM Institutul de Inginerie Tehnologică și Proiectări de Întreprinderi Constructoare de Mașini/ Institutul de Proiectări în Construcția de Mașini.

IPCT Institutul de Proiectare pentru Construcții Tipazate.

IPFC Indo-Pacific Fisheries Council; v. și: *IFC*.

i.p.i. in partibus infidelium (*lat.*).

IPI 1. Institutul de Pedagogie din Iași. **2.** Institutul Politehnic „Gh. Asachi” din Iași. **3.** International Press Institute [Institutul Internațional al Presei].

I.P.I.C.C.F. Întreprinderea de Producție Industrială pentru Construcții *c.f.* [București, Chitila].

I.P.I.L.F. Întreprinderea pentru Producerea și Industrializarea Legumelor și Fructelor [Pucioasa].

IPIU Institutul Proiectări pentru Industria Ușoară.

IPL Institutul de Proiectări pentru Laminoase [în 1959 se înființează desprinzându-se de IPROMET].

IPLM Întreprinderea Produse Lemn-Mobilă.

i.p.m. inches per minute [țoli pe minut].

IPM Întreprinderea de Plante Medicinale.

I.P.M.A. Întreprinderea de Proiectări și Prototipuri pentru Mașini Agricole [București].

I.P.M.B. Inspectoratul Poliției Municipiului București.

I.P.M.C. Întreprinderea de Producere a Nutrețurilor Combinat.

I.P.M.P.B. Întreprinderea de Prelucrare Mase-Plastice București.

IPMS International Polar Motion Service [Serviciul Internațional pentru Mișcarea Polului].

IPN Institutul de Proiectări Navale.

IPNC Întreprinderea pentru/ de Producere a Nutrețurilor Combinate.

I.P.N.C.N. Întreprinderea pentru Producerea Nutrețurilor Combinate.

I.P.O. Întreprinderea de Pescuit Oceanic [Tulcea].

i.p.r. inches per revolution [țoli pe rotație].

IPRA Asociația Internațională de Cercetare asupra Păcii [*înf.* în 1964, la Londra].

IPREC Întreprinderea de Prestații Reclamă și Expoziții a Cooperăției Meșteșugărești.

IPROLAM Institutul de Inginerie Tehnologică și Proiectare pentru Laminoase [București].

IPROMET Institutul de Proiectări Metalurgice/ Institutul de Proiectări de Uzine și Instalații Metalurgice [anterior, din 1949, s-a numit Institutul de Proiectări Industriale] *v.* *IPL*.

I.P.R.O.M.I.N. Institutul de Proiectări Miniere [București, prin 1957].

I.P.R.S. *v.* *IPRS*

IPRS Întreprinderea de Piese Radio și Semiconductori [Băneasa].

i.p.s. inches per second [țoli pe secundă].

I.P.S. 1. Înalt Prea Sfințitul. Întreprinderea de Prestări de Servicii.

I.P.S.P. Întreprinderea de Prestări de Servicii către Populație.

I.P.S.R.U.M. Întreprinderea de Schimb și Reparații de Utlaj Minier [Deva].

IPSS Înalt Prea Sfinția Sa [abreviere din titulatura mitropoliților].

IPT Institutul Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara.

IPTANA Institutul de Proiectări pentru Transporturi Auto, Navale și Aeriene.

IPU Inter-Parliamentary Union [Uniunea Interparlamentară].

ir. ironic.

Ir Immune response [răspuns imun; *genet.*].

Ir Iridiu (*chim.*).

I.R. Imperator Rex [Kaiser und König].

I.R.A. *v.* *IRA*

IRA 1. Irish Republican Army [Armata Republicană Irlandeză]. **2.** Întreprinderea de Reparații Auto.

I.R.A.C. Interdepartment Radio Advisory Committee [Comitetul Consultativ Interdepartamental pentru repartizarea frecvențelor radio].

IRAS Infra Red Astronomical Satellite [satelit științific olandez].

iraser infra-red amplification by stimulated emission of radiation.

I.R.B. Întreprinderea de Rulmenți – Bârlad.

I.R.B.D. Institutul Român pentru Betoane, Construcții și Drumuri.

IRBM Intermediate Range Ballistic Missile [rachetă balistică cu rază medie de acțiune].

IRCA International Railway of Central America [Căile Ferate Internaționale din America Centrală].

IRCAM L'Institut de Recherche et de Coordination Acoustique/ Musique.

IRCC International Radio Consultative Committee [Comitetul Consultativ pentru Comunicații Radio Internaționale].

I.R.C.M. Institutul Român de Cercetări Marine [*inf.* la Constanța la 1 aprilie 1970].

I.R.E. v. *IRE*

IRE 1. Institutul Român de Energie [București]. **2.** Întreprinderea de Rețele Electrice.

I.R.E.A. Institution of Radio Engineers Australia [Institutul Inginerilor Radiotehnici din Australia].

IREB Întreprinderea de Rețele Electrice București/ Întreprinderea Regională de Electricitate – București.

I.R.E.M.O.A.S. Întreprinderea de Radiatoare, Echipament Metalic, Obiecte și Armături Sanitare.

IREP Întreprinderea de Rețele Electrice - Pitești.

IRF International Road Federation [Federația Internațională a Drumurilor].

IRIS Interrogation Recording and Location System [sistem special pentru culegere de date de la diferite platforme fixe și mobile].

IRK v. *IRQ*.

IRMACO Institutul Român de Management și Consulting.

IRMC International Radio-Medical Centre [Centrul Radiomedical Internațional].

IRME Întreprinderea pentru Raționalizarea și Modernizarea Instalațiilor Energetice.

IRNA Islamic Republic News Agency [agenție de presă *inf.* în IRAN, în 1979, în locul agenției Pars News Agency, *inf.* în 1936].

I.R.N.E. Institutul de Reactori Nucleari Energetici.

IRO International Refugee Organization.

IRP Islamic Republic of Pakistan [Republica Islamică Pakistan]; v. și: *RIP*.

IRPCS International Regulations for Preventing Collisions at Sea [Reguli Internaționale pentru Prevenirea Abordajelor pe Mare].

IRQ Iraq, în codificația automobilistică internațională [anterior: *IRK*].

I.R.R.C.S. Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea [organizație socială creată în anii '40, cu sediul la București].

IRRI Institutul Internațional de Cercetări asupra Orezului.

I.R.S. Indian Remote Sensing [satelit indian de teledetecție].

IRSC International Radium Standard Commission [Comisia Internațională a Etaloanelor de Radiu].

I.R.S.G. v. IRSG

IRSG International Rubler Study Grup [Grupul Internațional de Studii pentru Cauciuc; organizație interguvernamentală creată în 1944, inițial de guvernele Olandei, Angliei și SUA, la care au aderat și alte zeci de state producătoare și (sau) consumatoare de cauciuc (natural și sintetic); sediul: la Londra].

I.R.S.O.P. Institutul Român pentru Sondarea Opiniei Publice.

I.R.T.A.C. International Round Table for the Advancement of Counselling.

IRTC International Railway Transport Committee [Comitetul internațional pentru transporturi feroviare].

IRU 1. International Radium Unit [Unitate Internațională pentru Radiu]. **2.** International Road Transport Union [Uniunea Internațională pentru Transporturi Rutiere].

I.R.U.C. Întreprinderea de Reparare a Utilajelor Comerciale.

I.R.V. Uniunea Internațională a Transporturilor Rutiere [*înf.* în 1947 la Copenhaga].

IRVMR Întreprinderea pentru Recuperarea și Valorificarea Materialelor Refolosibile [București].

I.S. Internaționala Socialistă [uniune internațională a partidelor socialiste și social-democratice, *f.* în 1951, la Conferința de la Frankfurt pe Main].

IS Iași.

IS insertions sequences [secvențe de inserție; *genet.*].

I.S.A. v. ISA

ISA 1. Industry Standard Architecture (*înf.*). **2.** International Federation of the National Standardization Associations/ International Standards Association [Asociația Internațională pentru Standarde/ de Standardizare], între 1926-1946; organism internațional pentru fixarea de standarde, înlocuit, în 1947, cu ISO] *v. ISO*. **3.** Internaționala Sindicală de la Amsterdam [uniune internațională sindicală, reformistă, *înf.* în iulie 1919; în 1945 se autodizolvă].

ISAGEX International Satellite Geodesic Experiment [Experiență Mondială de Geodezie dinamică Spațială, cu angajarea tuturor sateliților prevăzuți cu reflectori laser].

ISB Întreprinderea de Salubritate București.

i.s.c. international standard candle (*fiz.*) [lumânare standard internațională].

I.S.C. v. ISC

ISC 1. International Standards Conference [Conferința Internațională pentru standarde]. **2.** International Sugar Council [Acordul Internațional al

Zahărului]. **3.** Internațional Sericicultural Commission [Comisia Internațională de Sericicultură]; v. și: *CIS*.

ISCE Întreprinderea de Stat pentru Comerț Exterior [București].

ISCH Institutul de Studii și Cercetări Hidrotehnice [*agr.*, devine apoi *ICITID*] v. *DZIF*.

I.S.C.I.P. Întreprinderea de Stat pentru Creșterea și Îngrășarea Porcilor.

I.S.C.I.R. Inspecția pentru Cazane, Recipiente sub presiune și Instalații de Ridicat.

ISCO Institutul Italian de Conjunctură.

I.S.C.P. Inspectoratul de Stat pentru Controlul Prețurilor [organizat în cadrul Comitetului de Stat pentru Prețuri].

ISEE International Sun-Earth Explorer [pereche de sateliți geofizici, unul american, celălalt vest-european, pentru cercetarea geomagnetosferei].

I.S.E.S. International Solar Energy System [sistemul internațional de folosire a energiei solare].

I.S.F. v. *ISF*

ISF 1. indicele suprafeței foliare (*agr.*) v. *LAI*. **2.** Internaționala Socialistă a Femeilor.

ISFA International Scientific Film Association [Asociația Internațională a Filmelor Științifice].

ISI International Statistical Institute [Institutul Internațional de Statistică].

ISIS International Satellite for Ionospheric Studies [Allouette-2] – lansat de NASA la 29 noiembrie 1965; [sateliți canadieni de uz internațional pentru studierea ionosferei].

ISJ Inspectoratul Școlar Județean.

I.S.K. Internazional Sport Korespondenz [din Stuttgart].

I.S.L.S.C. Întreprinderea Șantiere, Lucrări Speciale, Construcții [București].

I.S.M.B. **1.** Inspectoratul de Securitate al Municipiului București. **2.** Inspectoratul Școlar al Municipiului București.

I.S.M.U.N. Mișcarea Internațională a [Tineretului și] Studenților pentru Națiunile Unite [constituită la Roma în septembrie 1948].

ISO International Standardization Organization/ International Organization for Standardization; Organisation Internationale de normalisation [Organizația Internațională de Standardizare; *înf.*, la Londra, în în octombrie 1946, cu activitate până în 1952; în 1950 este afiliată și România; anterior, între 1926-1942, a existat *Federația internațională a asociațiilor naționale de standardizare*, iar între 1944-1946 *Comitetul Națiunilor Unite pentru coordonarea standardizării*; sediul: la Geneva]; v. și: *ISA*

ISP Institutul de Studii și Prospekțiuni.

I.S.P.E. Institutul de Studii și Proiectări Energetice [*înf.* în BUCUREȘTI, în 1949].

ISPH Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice.

ISPIF Institutul de Studii și Proiectări pentru Îmbunătățiri Funciare [București; transformat în 1973 din IPA], *agr.*; v. și: *IPA*.

I.S.P.M.T. Întreprinderea de Subansamble și Piese pentru Mijloace de Transport [Oradea].

I.S.P.R.O.R. Institutul de Proiectări al Orașelor Regionale.

I.S.R. v. *ISR*

ISR 1. Institutul Social Român [institut de cercetări în domeniul sociologiei și al științelor sociale, fondat și condus de D. Gusti între 1921 și 1948]. **2.** Internaționala Sindicală Roșie [uniune a sindicatelor revoluționare, *înf.* în 1921, cu sediul la Moscova. În 1937 s-a dizolvat]. **3.** Institutul de Subingineri din Reșița.

ISSA Întreprinderea de Scule și Subansambluri Accesorii.

ISSEE Institutul de Studii Sud-Est Europene [din București].

ISSP International Society of Sports Psychology.

ISSS International Society of Soil Science [Societatea Internațională de Știință a Solului].

ist. istorie.

IST Indian Summer Time [timp de vară pentru India].

ISTAT Institutul Italian de Statistică.

ISTM International Society for Testing Materials [Societatea Internațională pentru Testarea/ Experimentarea Materialelor].

ISTR International Seed Trade Rules [Reguli Internaționale pentru Comerțul cu Seminte].

ISU International Shooting Union; International Skating Union [Uniunea Internațională de Tir].

it. item (*lat.*).

I.T. „Moldova” Întreprinderea Textilă „Moldova”.

I.T.A. v. *ITA*

ITA Întreprinderea de Transport(uri) Auto.

I.T.A.P.P. Întreprinderea de Transporturi Auto pentru Produse Petroliere.

ITB Întreprinderea de Transport București.

ITB v. *STB*.

I.T.C. v. *ITC*

ITC 1. International Telecommunication Convention [Convenția Internațională pentru Telecomunicații]. **2.** International Transport Committee [Comitetul Internațional pentru Transporturi]. **3.** International Tin Council [Consiliul Internațional al Cositorului]. **4.** Institutul de Cercetări pentru Tehnica de Calcul/ Institutul pentru Tehnică de Calcul [București]. **5.** Întreprinderea de Transport Constanța.

I.T.C.I. Institutul pentru Tehnică de Calcul [București].

ITE pseudonim al lui I. E. Toronțiu, scriitor și istoriograf literar [1888-1953].

I.T.E.P.C.E. Întreprinderea de Târguri, Expoziții și Publicitate pentru Comerț Exterior.

I.T.F. v. *ITF*

ITF 1. International Tennis Federation [Federația Internațională de Tenis].

2. International Transport Worker's Federation [Federația Internațională a Muncitorilor din Transporturi].

ITHR Întreprinderea de Turism, Hoteluri și Restaurante.

I.T.H.R.B. v. Întreprinderea de Turism, Hoteluri și Restaurante București.

I.T.I. Institutul Internațional al Teatrului.

ITIA Întreprinderea de Transporturi Internaționale Auto.

ITIM News Agency of the Associated Israel Press [agenție de presă *inf.* în 1950, în ISRAEL].

I.T.M.-2 instalație de transport monorai pentru subteran.

ITM 1. incapacitate temporară de muncă. **2.** Industria Tehnico-Medicală.

ITN imagine toracică normală (*med.*).

ITO International Trade Organization [Organizație Internațională de Comerț].

ITOS Improved Tiros Operational System, NOAA [Sateliți meteo americani din a doua generație Tiros].

ITP International Television Program[me] [Programul Internațional al Televiziunii].

I.T.P.F.M.N.U. Întreprinderea Turnătoria de Piese din Fontă pentru Mașini-Unelte [Râmnicu-Sărat].

ITRD Întreprinderea de Traductoare și Regulate Directe [Pașcani].

i.t.s. international temperature scale (*fiz.*) [scara internațională pentru temperatură].

I.T.S.A.I.A. Întreprinderea de Transport Specializat pentru Agricultură și Industrie Alimentară [Bacău].

ITS-K Infrakrasnîi Telescop Spectrometr-Krioghenik [telescop spectrometric în IR pe stații *Salint*].

ITTA Întreprinderea de Transporturi Turistice Auto.

ITT(C) International Telephone and Telegraph [Corporation] [Corporația Internațională a Telefoanelor și Telegrafului].

ITTF International Table Tennis Federation [Federația Internațională de Tenis de Masă].

I.T.U. v. *ITU*

ITU 1. International Telecommunication Union [Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor]. **2.** International Typographical Union [Uniunea Tipografică Internațională], v. și: *UIT*

I.T.V. [Canalul comercial britanic].

ITWF International Transport Workers' Federation [Federația Internațională a Muncitorilor de la Transporturi].

ITXT Institute of Textile Technology [Institutul de Tehnologie a Textilelor] [Marea Britanie].

IUA intervalul umidității active (*agr.*).

IUAI International Union of Aviation Insurers [Uniunea Internațională de Asigurări pentru Aviație].

IUC International Union of Chemistry [Uniunea Internațională de Chimie].

IUC Inter-University Centre (for Post-Graduate Studies).

I.U.C.N. v. *IUCN*

IUCN 1. Institutul Unificat pentru Cercetări Nucleare [de la Dubna, *înf.* în baza acordului internațional dintre 11 state socialiste, semnat la 26 martie 1956 la Moscova]. **2.** International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources [Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii și Resurselor Naturale].

IUD Iuris utriusque doctor (*lat.*).

IUE International Ultraviolet Explorer [satelit american de astronomie UV, lansat în 26 ianuarie 1978, de la Cape Canaveral, cu o rachetă Thor Delta 2914].

IUFRO Uniunea Internațională a Institutelor de Cercetări Forestiere.

I.U.G. Întreprinderea de utilaj greu [Brăila].

IUGG International Union of Geodesy and Geophysics [Uniunea Internațională de Geodezie și Geofizică].

iul. iulie.

I.U.M. Întreprinderea de Utilaj Minier [Satu-Mare].

iun. iunie.

IUOW International Union of Oil Workers [Uniunea Internațională a Muncitorilor din Industria Petrolieră].

IUPAB The International Union for Pure and Applied Biophysics.

IUPAC International Union of Pure and Applied Chemistry; v. și: *UICPA*.

IUPAP International Union of Pure and Applied Physics v. și: *UIFPA*.

I.U.R. International Union of Railways [Uniunea internațională a căilor ferate].

I.U.T. Întreprinderea de Utilaj Tehnologic [Buzău].

I.U.T.A.M. v. *IUTAM*

IUTAM International Union for Theoretical and Applied Mechanics [Uniunea Internațională de Mecanică Teoretică și Aplicată].

i.v. intravenos (*med.*).

IVG Internationale Vereinigung für Germanische Sprach und Literaturwissenschaft.

IVN Internationale Vereniging voor Neerlandistiek.
IWA International Wheat Agreement [Convenția Internațională pentru Grâu], v. și *IWC*
IWC 1. International Whaling Commission [Comisia Internațională pentru Pescuitul Balenelor]. **2.** International Wheat Council [Consiliul Internațional al Grâului].
IWF International Weighlifting Federation.
IWS International Wool Secretariat [Secretariatul Internațional al Lânei].
I. Wts international [atomic] weights [greutate (atomică) internațională].
I.W.W. Industrial Workers of the World [Muncitorii Industriali din Lume (internaționala II)].
IWWA International Woodworkers of America [Sindicatul Internațional al lucrătorilor Lemnari din America].
IYAS International Yearbook o Agricultural Statistics [Anuarul Statistic Internațional pentru Agricultură].
IYRU International Yacht Racing Union.
izv. izvor; izvorăște.

I

î.a.t. în afară de text.

Î.C.R. Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați v. și:
U.N.H.C.R.

î.e.n. înaintea erei noastre.

încălț. încălțăminte (ind.).

înf. înființat.

înv. 1. învechit. învățământ, învățător,-[oare].

înz. înzestrare (*milit.*).

J

J *Joule*, unitate SI derivată, pentru mărimile: *energie, lucru mecanic, cantitate de căldură*/ simbol pentru Joule, *metr.*

JA Journal Asiatique.

JAL Japan Air Lines [companie aeriană japoneză].

JANA Jamahiriya News Agency [agenție de presă din Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă, *înf.* în septembrie 1977, cu sediul la Tripoli].

Jap. P. Japanese patent [patent japonez].

Jap. S. Sea of Japan [Marea Japoniei].

JAS Al Jumhūriya al ‘Arabiya as Sūriya [Republica Arabă Siria]; v. și: *RAS*.

JASA Journal of Acoustical Society of America [Revista Societății de Acustică din America].

Jaspic Joint American Soviet Particle Intercalibration [program de colaborare sovieto-americană pentru cercetare comparativă prin sondaje cu rachete geofizice, a intensității energiei electronilor și protonilor care ajung în ionosfera inferioară].

JAT Jugoslovenski Aerotransport.

JATA Japan Association of Travel Agents [Asociația Japoneză a Agențiilor Turistice].

JATO *av.* jet-assisted take-off [decolare cu ajutorul rachetelor cu acceleratori reactivi].

JATP *Jazz at the Philharmonic* [grup de muzicieni din S.U.A care participă la concerte publice].

JAY Al Jumhūriya al ‘Arabiya al Yamaniya [Republica Arabă Yemen]; v. și: *RAY*.

JAZU Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti [Zagreb].

JBA Józsa Béla Athenaeum

JBL Journal of Biblical Literature [New-Haven, *rel.*].

JCOA Jazz Composers’ Orchestra Association [asociație *înf.* în 1966 de Carla Bley și Michael Mautler, soțul ei].

JCSS Journal of Computer and System Sciences [Revista mașinilor de calculat și a științelor cu sisteme].

JDS 1. Al-Jumhūriya ad-Dīmuqratiya as-Somaliya [Republica Democratică Somalia]; v. și: *RDS*. **2.** Jumhūriyat ad-Dīmuqratiya as Sūdān [Republica Democratică Sudan]; v. și: *RDS*.

JEGPh Journal of English and Germanic Philology.

JIDS v. *RIDP*.

JIRSp Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache in Leipzig [1894-1921].

JIS Japan Industrial Standard [standard industrial japonez].

JIS-1 [primul satelit artificial japonez, lansat la 29 februarie 1976, destinat studierii ionosferei și radiațiilor cosmice]; v. și: *JISS-1*

JISS-1 v. *JIS-1*

J/K *Joule pe Kelvin*, unitate SI derivată pentru mărimile: *capacitate termică, entropie*.

J/kg *Joule pe kilogram*, unitate SI derivată pentru mărimea: *energie masică*.

J/(kg. K) *Joule pe kilogram-Kelvin*, unitate SI derivată pentru mărimile: *capacitate termică masică, entropie masică (căldură masică)*.

JKLF Frontul de Eliberare din Jammu și Cașmir [India].

J/m³ *Joule pe metru cub*, unitate SI derivată pentru mărimea: *energie volumică*.

JMM Al Joumhouriya al Mouslimiya al Mouritaniya [Republica Islamică Mauritania]; v. și: *RIM*.

J/mol *Joule pe mol*, unitate SI derivată pentru mărimea: *energia molară*.

J/(mol. K) *Joule pe mol-Kelvin*, unitate SI derivată pentru mărimile: *entropie molară, capacitate termică molară*.

JMPLA Juventude do Movimento Popular de Libertação de Angola [Tineretul Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei].

JMT Jamhuri ya Mwangano wa Tanzania [Republica Unită Tanzania]; v. și: *RUT, URT*. **J.M.U.** Jocurile Mondiale Universitare.

J.N.A. Jordanian News Agency [Agenție de presă iordaniană, creată în 1969, cu sediul la Amman].

JNR [companie japoneză de căi ferate].

J.O. Jocurile Olimpice.

JOM v. *IOM*.

JOR Iordania, în codificația automobilistică internațională.

JRAI Journal of the Royal Archaeological Institute [Marea Britanie; Revista Institutului Regal de Arheologie].

JRAS Journal of the Royal Asiatic Society.

JRGS Journal of the Royal Geographical Society [Revista Societății Regale de Geografie].

JRSS Journal of the Royal Statistical Society.

JSFOugr Journal de la Société Finno-Ougrienne [Helsingfors, 1886].

Jslm Jerusalem [orașul Ierusalim; scris și: *Jsm*].

J.T.A. Jewish Telegraphic Agency [agenție de presă din Israel, cu sediul la Ierusalim].

JThST Journal of Theological Studies [London] (*rel.*).

jud. județ.

JUL *Joule (fiz.)*.

jum. jumătate.

K

k 1. prefixul kilo- (*metr.*). **2.** *kilo*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^3 .

k. keg [unitate de măsură] [MB = 45,46 l; SUA = 50 kg].

K 1. Kaliu [potasiu], *chim.* **2.** kilooctet [unitate de măsură pentru memorie reprezentând 1024 de octeți]/ [kilobyte] [unitate de măsură pentru memorie, reprezentând 1024 de bytes], *inform.* **3.** keel [măsură de greutate pentru cărbune [21,2 % tone engleze sau 20,86 % tone metrice], *mar.* **4.** ceață uscată moderată (*meteo*). **5.** *kelvin*, unitate SI fundamentală pentru mărimea: *temperatură termodinamică*; unitate de temperatură termodinamică, înlocuind, din 1967, denumirea “grad Kelvin” ($^{\circ}\text{K}$).

$^{\circ}\text{K}$ grad Kelvin [grad absolut], *metr.*

K+ ceață uscată deasă (*meteo*).

K- ceață uscată rară (*meteo*).

K 9 [primul motor românesc pentru avioane, construit în 1937 de uzinele I.A.R.].

KANS Kansas [S.U.A.].

K.A.N.U. v. *KANU*

KANU Kenya African National Union - Uniunea Națională Africană a Kenyei, partid politic fondat în 1960, condus de Jomo Kenyatta.

KAPL Knolls Atomic Power Laboratory [Laboratorul atomo-electric “Knolls”, S.U.A.].

KBR Korber (*bot.*).

KBS 1. kilo-bits per second [kilobiți pe secundă]. **2.** Korean Broadcasting System [*înf.* în 1927; societate de radio din Coreea de Sud]. **3.** Keystone Broadcasting System [societate radio din SUA, 1941].

KC 1. Kilocicli [numărul caracterelor pe secundă] [statist.]; scris și *kc*. **2.** Kilohertz.

Kcal *fiz.* kilocalorie.

KCH Kornicke (*șt. nat.*).

kc/s kilocycles per second [kilocicli pe secundă, kilohertzi], *el.*

KDCI knocked –down in carloads [divizat în părți minimale transportabile; despre o marfă], *mar.*

KDLCL knocked –down in less than carloads [divizat în părți mai mici decât cele transportabile; despre o marfă], *mar.*

kdw kilowatt-day [kilowatt-zi].

KD-35 [tractor pe șenile fabricat în serie din 1947 la uzinele “Tractorul”].

kev kilo-electron-volt, *el.*

kg *kilogram*, unitate SI fundamentală pentru mărimea: *masă*.

Kg linia grenului [notația Beaufort; *mar.*].

K.G.B. Comitetul pentru Securitatea Statului [din 1954], anterior: v. *NKVD* și *G.P.U.*

kg c.s. kilogram[me]-calorie per second [kilogram-calorii pe secundă].

kg/cum. kilograms per cubic metre [kilograme pe metru cub].

kgf *kilogram forță*, unitate în general nerecomandată; 1 kgf = 9,80665 N; Nu face parte din SI.

kg f.m. kilogram-forță-metru (*fiz. MKGF*).

kgm kilogrammetru [unitate practică de măsură pentru lucru mecanic, egală cu 9,80665 J].

kg-m kilogrammetre [kilogram-metru].

kg/m³ *kilogram pe metru cub*, unitate SI derivată pentru mărimea: *masa volumică* [densitate, conform titlaturii românești].

kg m.s. kilogrammetre per second [kilogram-metri pe secundă].

kgmt kilogrammetre [kilogrammetru].

kgph kilograms per hour [kilograme pe oră].

kgpm kilograms per minute [kilograme pe minut].

kgps kilograms per second [kilograme pe secunde].

kg/s kilograms per second [kilograme pe secundă].

kg/sqm kilograms per square metre [kilograme pe metru pătrat].

kHz kilohertz [kilohertz, kilociclu], *el.*

ki. kilolitre [kilolitru].

KIK cluburile intelectualității catolice [în Polonia].

kip-ft thousand foot-pounds [o mie de picioare-livre].

KISZ Kommunista Ifjúsági Szövetség.

kJ kilojoule [unitate de măsură pentru energie sau pentru lucru mecanic în sistemul MTS; 1 kJ = 1 000 J].

KK Kriterion Könyvkiadó [Editura Kriterion din București].

KKK Kriterion Kiskalauz [Mic Îndrumar Kriterion].

K.-K.-K. Ku-Klux-Klan [“organizație reacționară, teroristă, rasistă, creată în statele din sudul SUA, după războiul de secesiune (1861-1865), pentru a menține supremația albilor în viața socială și, implicit, pentru a împiedica emanciparea negrilor; în 1869 este desființată oficial, dar reînvie în 1915, extinzându-și activitatea și asupra altor categorii”].

KKP-1,8 combină de cânepă (*agr.*).

KKS-6 Mașină [combină autopropulsată] pentru recoltat ricin (*agr.*).

kl kilolitru [1 kl = 1 000 l].

KLK Klug (*zool.*).

KLM Koninklijke Luchtraart Maatschappij [Companie olandeză de transporturi aeriene].

km kilometru [1 km = 1 000 m].

km² kilometru pătrat ($1 \text{ km}^2 = 1\,000\,000 \text{ m}^2$).
km³ kilometru cub ($1 \text{ km}^3 = 1\,000\,000\,000 \text{ m}^3$).
KMA Anomalia Magnetică Kursk.
k Mc/s kilomegacycles per second (kilomegacicli pe secundă).
KMDSZ Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége [Uniunea Clujeană a Studenților Maghiari].
KMEF Keratină-Miozină-Epidermină-Fibrinogen [grup de proteine contractile].
KMP kilometru pătrat.
kmps kilometres per second [kilometri pe secundă] (*fiz.*); v. și: km/s.
km/s kilometres per hour [kilometri pe oră].
kmWh Kilomegawatt-hour [kilomegawați pe oră].
KNA Katholische Nachrichten-Agentur.
KND Kirchlicher Nachrichtendienst.
KNI Kantorberita Nasional Indonesia [agenție de presă, particulară, din Indonezia, *înf.* în 1966].
ko knock out [knockout]; scris și: K.O.
KODISO [Partidul Socialist Democratic (din Grecia), *înf.* în 1979].
Kp coeficient de pulvelizare (*agr.*).
KP Kommunistische Partei.
KPD Kommunistische Partei Deutschlands.
KPL Khao San Pathet Lao [agenție de presă oficială din Laos].
KPÖ Kommunistische Partei Österreichs.
KPT Kampuchea Prachea Thiptey [Kampuchia Democratică].
Kr Krypton (*chim.*).
Kripo Kriminalpolizei.
Ks viscol [în notația Beaufort; *mar.*].
KSFC Kennedy Space Flight Center [complex de lansare american, destinat lansărilor de rachete de tip Saturn din cadrul programului Apollo]; v. și: *VEB*.
KSN Kilosten (*fiz.*).
KT Kilotonă.
KUG Kugelan [în entomologie].
KUNA Kuwait News Agency [agenție de presă oficială din Kuwait, *înf.* în 1976].
kV kilovolt [unitate de măsură pentru forța electromotoare și tensiunea electrică egală cu 1000 V; unitate de măsură pentru tensiunea electrică sau pentru diferența de potențial electric, egală cu o mie de volți, *metr.*].
KVA kilovolt-ampere [kilovoltamper; unitate de măsură pentru puterea aparentă, egală cu 1000 de voltamperi], *el.*
kvar reactive kilovolt-ampere, kilovar [kilovoltamperi reactivi, kilovar], *el.*

kW kilowatt [unitate de măsură pentru putere, egală cu 1000 w]; scris și kw.

kw.-an. kilowatt per annum [kilowați pe an].

kwh v. *kWh*. v. și: *kw/h*.

kWh kilowatt-oră/ kilowattoră [unitate practică de măsură pentru energie, egală cu lucrul mecanic efectuat, într-o oră, de un sistem care are o putere de un kilowatt; sau: unitate de măsură pentru energie egală cu energia produsă (consumată) într-o oră de către un generator (receptor) cu puterea de un kilowatt].

KWT Kuweit, în codificația automobilistică internațională.

Kz (*meteo*) furtună cu nisip, cu praf [în notația Beaufort; *mar.*].

KZST Kemény Zsigmond Társaság [Societatea “Kemény Zsigmond”].

L

l 1.fulger [în notația Beaufort; *mar.*]. **2. l** *litru*, unitate pentru capacitate folosită împreună cu SI.

L league 1. leghe [4,83 km]. **2. (mar.)** leghe marină [5,56 km]. **3.** măsură de suprafață [5760 acri]. **4.** lacul... **5. litru**, unitate pentru capacitate folosită împreună cu SI. **6.** lungimea navei (*mar.*).

L- chiciură slabă (*meteo*)

L. chiciură intensă (*meteo*).

l. ft linear foot [picior liniar (304,8 mm)].

L. Gnd „landing ground”, teren de aterizare (*av.*).

l. hr. lumen-hour [lumen-oră].

l./hr. litre/hour [litru/oră].

l tn Longton [tonă lungă] [1 l tn = 20 centweights = 1016,047 kg (*engl.*)]; long ton [tonă lungă; unitate de măsură pentru greutate, engleză, în sistemul avoir-du-pois, valorând 1016,047 kg].

l. tn v. *l tn*

l. tn. v. *l tn*

la last [last] [măsură de greutate sau de capacitate] [2 tone registru; 30 hl].

La 1. Lantan (*chim.*). **2.** Lambert [unitate de măsură pentru radianță].

L.A. 1. Liga Agrară [organizație politică cu caracter reacționar din România, constituită în 1928. Funcționează până în 1938]. **2.** Liga Arabă [Liga Statelor Arabe; organizație regională a țărilor arabe, *înf.* în martie 1945; sediul: la Cairo].

LAASP Liga angoleză de prietenie și solidaritate cu popoarele.

LAC Constelația Lacerta [șopârla].

LACF Libyan Arab Chess Federation [Federația Libiană de Șah].

LACIE Large Area Corp Inventory Estimation [program american de inventariere sezonieră și estimare a culturilor prin utilizarea sateliților de teledetecție].

L.A.C.T. Local Apparent Civil Time [timp civil adevărat la meridianul locului].

L.A.D.O. Liga Apărării Drepturilor Omului [din România, *înf.* în ianuarie 1990].

LAGEOS Laser Geodynamic Satellite [satelit militar american (DOD) pentru cercetări geodinamice prin laser].

LAI leaf area index (*agr.*) v. *ISF*.

L.A.L.P. Liga Artiștilor Liber Profesioniști [*înf.* în București, la 1 ianuarie 1990].

LAM liberalium artium magister (*lat.*).

L.A.N.C. v. *LANC*

LANC Liga Apărării Național-Creștine [organizație de dreapta din România, *înf.* în martie 1923, sub conducerea lui A. C. Cuza și care avea 10 locuri în Adunarea Deputaților; în iulie 1935, L.A.N.C. a fuzionat cu Partidul Național Agrar, condus de Octavian Goga, formând Partidul Național Creștin].

LANT Atlantic [Oceanul Atlantic].

L.A.P.I. Laboratorul de Analiză a Procesului de Învățămint [București].

L.A.R. v. *LAR*

LAR Liniile Aeriene Române [*înf.* în 1975].

LARC Livermore Automatic Research Computer [mașină de calcul electronică; SUA].

LAREX Laboratorul Român de Expertize.

laser light amplification by stimulated emission of radiation.

LASH Lighter Aboard Ship [tip de navă portbarje, având o macara-portal de cca 800 t pentru ridicarea și coborârea la apă a barjelor; poate lua la bord 70-80 de barje].

LASP Low Altitude [System Program] Surveillance Platform [sateliți americani de cercetare din cosmos a teritoriilor de importanță strategică, prin survol la înălțimi mici].

lat. 1. [limba] latină. **2.** latitudine.

L.A.T. local apparent time [timp adevărat local].

LATS Long acting thyroid stimulator [stimulator tiroidian de durată] (*med.*).

lb Poundsavoir-du-pois [1 lb = 453,35 g; unitate americană].

lb. libra [pound] *lat.* livră [453,595 g].

L.B. local battery [baterie locală] (*el.*).

lb. ap. pound apothecary [livră farmaceutică] [373,2418 g].

lb. av. pound avoirdupois [livră engleză comercială = 453,6 g].

lb. cal. pound-calorie [livră-calorie].

lb./cu. ft. pound per cubic foot [livră pe picior cub].

lb.-ft. pound-foot [livră-picior].

lb. mol. pound-molecule [livră-moleculă].

lbr Pound [livră] [1 lbr = 12 ounces = 373,242 g].

lbs./cu. ft pounds per cubic foot [livre pe picior cubic].

lbs./sq. ft pounds per square foot [livre pe picior pătrat].

lbs./sq. in. pounds per square inch [livre pe țol pătrat].

lbs-ft pounds per foot [livre pe picior].

lbs/ H.P. pounds per horse-power [livre pe cal putere].

lbs-in pounds per inch [livre pe țol].

lb. p. sq. in. pounds per square inch [livre pe țol pătrat].

lbs. p. y. pounds per yard [livre pe iard].

lbt Poundtroy [1 lbt = 373,242 g] [unitate americană].

lb. t. pound troy [livră troy (= 373,2418 g)].

l.c. loco citato (*lat.*).

L.C. Liga Comuniștilor [prima organizație comunistă internațională a proletariatului, *înf.* de K. Marx și Fr. Engels la Londra, iunie 1847; Ființează până în 1852].

L/C Letter of Credit.

L.C.C.L.C. Laboratorul Central de Cercetări pentru Lacuri și Cerneluri [București].

LCF Liga Creștină Finlandeză [*înf.* în 1958].

LCHR *launcher* [dispozitiv de lansare] (*av.*).

LCI landing craft infantry [șalandă de debarcare/ mijloc plutitor de desant pentru transport în infanterie] (*milit., mar.*).

LCL Loeb Classical Library [London and New York; *rel.*].

LCM landing craft, medium [mijloc plutitor de desant de tonaj mediu, *mar.*].

L.C.R. *v.* LCR

LCR lichid cefalorahidian (*med.*).

LCT landing craft tank [șalandă de debarcare pentru tancuri/ mijloc plutitor de desant pentru transportul tancurilor], *milit.*

L.D.E.F. Long Duration Exposure Facility [cel mai mare satelit artificial care a stat în Cosmos 6 ani].

LDH [enzima] lactico-dehidrogenaza, *genet.*].

LDH lact(ic)odehidrogenază (*med.*).

L.D.O. Liga Drepturilor Omului [organizație de masă cu caracter umanitar și democratic din România, creată în 1923; A ființat până în 1928].

LDP Liberal-Demokratische Partei

L.D.R. Liga Democrată a Romilor.

lea. league [leghe; = 4,83 km]; *mar.* leghe marină [5,56 km]; [pentru suprafețe = 5760 acri].

LEA librarians, editors, authors [bibliotecari, editori și autori].

LECT lector.

LEDA Liceul Economic și de Drept Administrativ.

LEF Levii frontiskusstva [Frontul de Stânga al Artei].

leg. legato [fără întrerupere între sunete], *muz.*.

LENA Lesotho News Agency [agenție de presă oficială *înf.* în 1983, în Lesotho].

LENT norii „Lenticularis” (*meteor.*).

LEP Constelația Lepus [iepurele].

LES 1. Lincoln Experimental Satellite [Sateliți militari americani, destinați elaborării de metode și experimentării de mijloace pentru telecomunicații speciale]. **2.** Lupus Eritematos Sistemic [boală sistemică autoimună care afectează fibrele de colagen].

LET linear energy transfer [transfer de energie pe unitatea de lungime], *fiz.*

Leu Leucină [aminoacid].

L.F. 1. Lista Feministă [*înf.* în 1983, în ISLANDA]. **2.** low frequency [beat oscillator] [heterodină de joasă frecvență; generator de ton cu bătăi] / low frequency [joasă frecvență] (*tele.*) [de la 30 de 3000 kilocicli]; scris și lf. / low frequency acceleration pick-up (*fiz.*) [captor (traductor) de accelerații de joasă frecvență].

L.F.I. Liceul de Filologie-Istorie.

LFRS low frequency radio signal [semnal radio de joasă frecvență, *telec.*].

lg tn long ton [tonă engleză (= 1016,047 kg)].

LH hormonul luteinizant (*genet.*).

LHRH hormonul de eliberare al hormonului luteinizant (*genet.*).

LH-RH Luteinizing-hormone-releasing-hormone [hormon de eliberare a hormonului luteinizant; *genet.*].

LHWI lower high water interval [perioada celui mai mic nivel al mării înalte].

Li Litiu (*chim.*).

lib. liber (*lat.*).

LIB Constelația Libra [balanța].

lic. licoare [*med.*; pe rețete].

L.I.C. leucemia limfocitară cronică.

lidar v. *LIDAR*

LIDAR Light Detection and Ranging.

LIFL Ligue Internationale des Femmes pour la Paix et la Liberté.

Li.f.o. last in, first out [method] [încărcarea pe ultimul loc, descărcarea pe primul loc], *mar.*

LIHG Ligue Internationale de Hockey sur Glace [Liga Internațională de Hochei pe Gheață].

lim. limită (*mat.*).

lim. limited.

LIMFI Litografia Institutului de Medicină și Farmacie din Iași.

LIMS Limb Infrared Monitor of the Stratosphere.

lin. ft linear foot [picior liniar (= 304,8 mm)].

LINA Liberian News Agency [agenție de presă oficială din Liberia].

lingv. lingvistică.

LIQ liquor [licoare; abreviere medicală pe rețete].

lit. 1. litera (jur.). **2.** literar, literatură.

L.I.R. Liga Internațională a Românilor [constituită în 22 ianuarie 1990].

LITR low intensity test/ ing reactor [reactor experimental cu intensitate mică a fluxului de neutroni (*fiz. nucl.*)].

Liv. Liverpool University [Universitatea din Liverpool].

livr. livresc.

LKV-4T mașină [combină] pentru recoltat in (*agr.*).

LLAA Leurs Altesses [Altețele Lor].

L.L.D. Legum Doctor [Doktor der Rechtswissenschaft in England und Nordamerika].

L.L.M. Legum Magister [mittlerer puristischer Grad in England und Nordamerika].

LLMM Leurs Majestés [Majestățile Lor].

LLWI lower low water interval [perioada celui mai mic nivel al mării joase].

lm 1.lumen; unitate SI derivată pentru mărimea *fluxul luminos*, în sistemele MKSA° Kcd și CGS; *fiz. el.* 2. lung-metraj.

Lm v. *lm*

lm. h. Lumen-oră [unitate practică de măsură pentru cantitatea de lumină egală cu 3600 lumeni-secunde].

lm. s. lumen-secundă.

L.M.D. long metre double [metru liniar dublu].

LMEW low middling extra white [bumbac american extra alb clasa a 7-a].

LMI constelația Leo Minor [Leul mic].

LMPR liquid metal fuel reactor [reactor cu combustibil pe bază de metal lichid].

L.M.S. London Mathematical Society [Societatea de matematică din Londra].

lm.t. length-mass-time [lungime-masă-timp].

LMTD logarithmic mean temperature difference [diferență medie logaritmică de temperatură (*fiz.*)].

L.N. Liga Națiunilor [Societatea Națiunilor] [organizație internațională, guvernamentală, creată prin Tratatul de pace de la Versailles (28 iunie 1919); își încetează activitatea la începutul celui de-al doilea război mondial, hotărârea de autodizolvare fiind luată după intrarea în vigoare a Cartei O.N.U, la 18 aprilie 1946].

LNA Libian News Agency.

L.N.C. Liga Național Corporatistă [organizație fascistă din România, creată în noiembrie 1933. În 1938 își încheie activitatea].

LNG Liquid Natural Gas [navă pentru transportul gazelor lichefiate].

L.N.R. v. *LNR*

L.N.R. Liga Navală Română [societate culturală română de propagandă

marinărească, funcționând între 1923/1927-1948].

loc. 1. localitate. **2.** locuitor.

log. 1. logic. **2.** logaritm (*mat.*).

Log. logică.

long. longitudine.

LOPO low power output reactor [reactor de mică putere tip „boiler”].

LORAN Long Range Navigation [Sistem de radionavigație hiperbolică cu impulsuri la distanțe mari / sistem hiperbolic de radionavigație la mare distanță „Loran”, *mar.*].

L.O.R.C.S. Liga Societăților de Cruce Roșie [fondată în 1919; sediul: la Geneva].

LOT Polskie Linie Lotnicze Polish airlines [Liniile aeriene poloneze].

L.P.-75 laminor de preförjare.

LPCS Liga Politică a Creditului Social [Noua Zeelandă, 1954].

L.P.G. v. *LPG*

LPG 1. Liquid Pressure Gas [Navă servind la transportul gazelor sub presiune; *mar.*]. **2.**

liquefied petroleum gas [gaz petrolier lichefiat].

LPI Laureat al Premiului Internațional.

LPP Lista Progresistă pentru Pace [*înf.* în 1977 în ISRAEL].

LPS Laureat al Premiului de Stat.

LPTB London Passenger Transport Board [biroul transportului de pasageri din Londra].

Lr *chim.* lawrenciu.

„**L.R. 50**”, „**L.R. 21**” mașini de prelucrare prin electroeroziune.

LRBA Laboratoire de Recherches Ballistiques et Aerodynamiques [serviciu tehnic francez constructor de rachete].

LRBM *milit.* long-range ballistic missile [rachetă balistică cu rază mare de acțiune].

LRH gonadoliberina.

LRI Liga Română a Întreprinzătorilor.

LRSR Latvijas Radomju Socialistiska Republika [R.S.S. Letonă].

L.S.A. Liga Statelor Arabe [*înf.* la 22 martie 1945, la Cairo, unde se află sediul].

LSCR Liga Societăților de Cruce Roșie [*înf.* la 5 mai 1919; membră a Crucii Roșii Internaționale].

L.S.D. v. *LSD*

LSD acidul lisergic; dietilamina acidului lisergic [substanță chimică din clasa halucinogenelor, obținută în 1938 de Albert Hoffmann].

LSD-25 [substanță toxică de luptă cu acțiune psihochimică (neuro-psihică)].

LSI Landing Ship Infantry [navă de debarcare pentru infanterie; *abr. milit.*]

americană].

L.S.M. v. *LSM*

LSM Laborator de Sănătate Mintală.

LSO London Symphony Orchestra [a debutat la Queen's Hall, în iunie 1904, având la pupitru pe Hans Richter].

L.S.T. v. *LST*

L.S.T. 1. local standard time [timp local standard]. **2.** Landing Ship Tank [navă de debarcare pentru tancuri; navă-tanc de desant], *abr. milit.*

lt. locotenent.

lt. long ton [tonă engleză (= 1016 kg)].

ltd. mit beschränkter Haftung [*engl.*: limited].

LTD Long Tank Delta [rachetă purtătoare americană construită de McDonnell-Douglas].

ltge „lighterage” [lihteraj, încărcarea și descărcarea navei cu ajutorul slepurilor/ șalandelor] (*mar.*).

LTH Luteotropic Hormone [hormon glicoproteic luteotrop/ hormonul luteotrop/ prolactină].

LTP lipotiaminpirofosfat.

LTR Lexiconul Tehnic Român.

LTSR Lietuvos Taryu Socialistine Respublika [R.S.S. Lituaniană].

LTTAT Long Tank Thrust Augumented Thor [rachetă].

LTTD Long Tank Thor Delta [rachetă *Thor Delta* cu un nou etaj de bază].

Lu *chim.* lutețiu.

LUÅ Lunds Universitets Årsskrift.

LUISS Universitatea Internațională Liberă de Studii Sociale [din Roma].

lung. lungime.

LUP Constelația Lupus [lupul].

L.U.R. London Underground Railways [Metroul din Londra].

LVOR low-powered, very high frequency omnirange [sistem de radionavigație cu putere mică, în foarte înaltă frecvență, ce acționează la orice distanță] (*av.*).

LWF Lutheran World Federation.

L.W.T. local winter time [timp local de iarnă].

lx Lux [unitate de măsură pentru iluminare și radianță în sistemul MKSA° Kcd; 1 lx = 10⁻⁴ ph.].

lx *lux*, unitate SI derivată pentru mărimea: *iluminare*.

lx.s lux-secundă [unitate de măsură pentru cantitatea de iluminare].

LYN Constelația Lynx [linxul].

LYR Constelația Lyra [lira].

Lys Lizină [aminoacid].

λ microlitru [1 λ = 0,000 001 l].

M

m **1.** metru; simbol pentru metru [unitate SI fundamentală, pentru mărimea: *lungime*]. **2.** simbol pentru prefixul „mili” cu semnificația „a mia parte” în sistemul zecimal (prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-3}). **2.** pâclă [în not. Beaufort; *mar.*]. **3.** milă; **a.** milă terestră = 1609,3 m. **b.** milă marină = 1852 m]. **4.** mort.

M **1.** mega [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^6 (la unități de măsură cu semnificația „de un milion de ori”, în sistemul zecimal)]. **2.** micron [1 M = 0,000 001 m]. **3.** milă [1609,3 m].

M. Marea...

m⁻¹ *metru la puterea minus unu*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *număr de undă*.

m² *metru pătrat*, unitate SI derivată pentru mărimea: *arie*.

m²/s *metru pătrat pe secundă*, unitate derivată pentru vâscozitate cinematică.

m³ *metru cub*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *volum*.

m³/kg *metru cub pe kilogram*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *volumul masic*.

m/s *metres per second* [metri pe secundă].

m/s *metru pe secundă*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *viteză*.

m/s² *metru pe secundă la pătrat*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *acelerație*.

ma *abr.* pentru prefixul *miria* cu semnificația „de 10 000 de ori” în sistemul zecimal.

mA *meteo* arctic maritime mass [mase de aer maritim arctic].

mÅ *fiz.* miliångström.

mA miliamper.

MA Ministerul Agriculturii (*agr.*).

MACF mașină de adunat și legat cânepa de fibră (*agr.*).

mach. machetă (*milit.*).

MADISZ Uniunea Tinerilor Democrați Maghiari [din Cluj-Napoca].

MADOSZ Magyar Dolgozók Országos Szövetsége [Uniunea Oamenilor Muncii/ Muncitorilor Maghiari din România; organizație de masă, creată în august 1934, prin desprinderea din Partidul Maghiar din România. Este interzisă în 1938 de dictatura regală, iar în 1943 face parte din Frontul Patriotic Antihitlerist. Participă la Frontul Național Democratic, iar în mai

1945 devine MNSZ (*Magyar Népi Szövetség* = Uniunea Populară Maghiară), ca în 1953 să se autodizolve]. Președinți: Szepesi Sándor, Gyárfás Kurkő. A editat: *Népakarat, Székelyföldi Néplap*.

Ma. E. Master of Engineering [doctor în științe tehnice].

mag. magazin.

MAGF Centrul de Calcul ATM.

MAGION Magnetosferic-Ionosferic [sateloid geosferic cehoslovac].

MAI Ministerul Afacerilor Interne [apoi: MI].

MAK Magyar Autoklub.

M.A.C. motor cu aprindere prin comprimarea aerului (*agr.*).

M.A.E. Ministerul Afacerilor Externe.

M.A.I.A. Ministerul Agriculturi și Industriei Alimentare.

MALEV Magyar Légiközlekedési Vállalat [Compania Ungară de Transport Aviatic].

m.a.m. milliampere minutes [miliamper-minute].

MAM 1. Mamerus [*abr. lat.* a numelui Mamerus]. **2.** [norii] mammatus (*meteor.*).

m.amp. milliampere [miliamper], *el.*

M.A.N. v. *MAN*

MAN 1. Marea Adunare Națională [a R.S. România; org. suprem al puterii de stat și unicul organ legiuitor al țării]. **2.** Ministerul Apărării Naționale (v. și: *MApN, MFA.*).

MANA Malawi News Agency [agenție de presă particulară din MALAWI, *înf.* în 1966].

Manc. Victoria University of Manchester [Universitatea „Victoria” din Manchester] [*M. Brit.*].

MANIAC Mathematical Analyser Numerical Integrator And Computer [mașină de calcul electronică, SUA/ mechanical and numerical integrator and calculator [integrator și calculator mecanic și numeric].

MAO monoaminooxidaza [enzimă; *psih.*].

M.A.P. v. *MAP*

MAP 1. Mișcarea Acțiunea Populară [1965, Federația Saint Christopher și Nevis]. **2.** Mișcarea de Acțiune Populară [din Nicaragua]. **3.** Maghreb Arab Press [agenție națională de presă din Maroc, creată în 1959, cu sediul la Rabat].

M.A.P.A.M. v. *MAPAM*

MAPAM Partidul Muncitoresc Unit (din Israel)/ Partidul Unit Muncitoresc [în ISRAEL, *înf.* în 1948].

MApN v. *MAN.*

M.A.P.S. Make a Picture Story [tehnică proiectivă tematică; test].

MAPU Movimiento de Acción Popular Unitaria [Mișcarea Acțiunii Populare Unitare] (Chile).

M. Arch. Master of Architecture [doctor în arhitectură].

Mar Cor Marine Corps [corp de infanterie marină; scris și: *MARCOR*].

mAR membru al Academiei Republicii Socialiste România.

mar. marină.

Maram. Maramureș.

Marecs Maritime European Communications Satellite [sateliți maritimi vest-europeni din generația a doua].

mARN v. *MARN*.

MARN acid ribonucleic mesager [sau informațional]; v. și: *mARN*

MARS Malaia Retranslaționaia Stanția [stații sovietice de sol pentru telecomunicații prin sateliți *Molnia* și *Raduga*].

mart. martie.

MARV Focosul nuclear manevrabil.

m.a.s. milliamperere seconds (miliamper-secunde).

M.A.S. v. *MAS*

MAS 1. Movimiento al Socialismo [Mișcarea pentru Socialism, partid politic *inf.* în 1970, în Venezuela]. **2.** Al Mamlaka al ‘Arabīya Sa’ūdiya [Regatul Arabiei Saudite] v. *RAS*. **3.** motor cu aprindere prin scânteie (*agr.*).

MASB motor antisubmarine boat [vedetă antisubmarină].

masc. 1. masculin. **2.** masculinum (*lat.*).

maser microwave amplification by stimulated emission of radiation.

Maser Molecular Amplifier by Stimulated Emission of Radiation [Amplificator cuantic (molecular) pentru semnale de microunde].

MAT Ministerul Alcoolului și Tutunului.

Mat. Matematică.

mat. 1. Material. **2.** materie.

MATRI ROM [Oficiu particular pentru intermedierea căsătoriilor].

MAV Magyar Államvasutak [Căile Ferate Ungare].

MAVAG Magyar Állami Vagon-, Acél-és Gépgyár [Uzina pentru producerea Oțelului și a Vagoanelor pentru Căile Ferate Ungare].

max. maxim[um].

MBB Messerschmitt-Bölkow-Blohm [societate vest-germană].

MBLA mouse B lymphocyte antigen [euteroantigen specific limfocitului B de la șoarece].

M.B.M. thousand feet board measure [o mie de picioare; măsură pentru scânduri].

MBS 1. Baza Militară Străină. **2.** Mutual Broadcasting System [companie de radiodifuziune din SUA].

m.c. 1. membru corespondent. **2.** mensis currentis (*lat.*).

MC v. *M.C.*

M. C. 1. Marina civilă. **2.** metric carat [carat metric; = 200 mg].

MCCA Mișcarea contra armamentului [organizație progresistă din Franța].

MCE Ministerul Comerțului Exterior.

M.C.E.C.E.I. Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale.

MCF *tele.* mean carrier frequency [frecvență purtătoare medie].

M.C.G. Marele Cartier General.

MCI 1. Ministerul Comerțului Interior. **2.** Ministerul Construcțiilor Industriale.

mcl. motocicletă (*milit.*).

M.C.L. Magna Charta Libertatum [denumirea actului semnat de regele Angliei Ioan Fără de Țară la 15 iunie 1215].

MCPA methylchlorophenoxyacetic acid [acid metilclorofenoxiacetic].

Mcps *tele.* megacycles per second [megacicli (megahertzi) pe secundă].

MCR-2,5 mașină combinată de regenerat pașiști.

mc/s *tele.* megacycles per second [megacicli (megahertzi) pe secundă].

M.C.S. v. *MCS*

MCS 1. Morse code signals [alfabetul Morse]. **2.** Master of Commercial Science [doctor în științe comerciale].

M.C.W. modulated continuous wave [undă întreținută modulată] (*tele.*).

md. miliard.

Md-11 [avion cu reacție de pasageri experimentat de compania americană „Mc Donnell Douglas”].

MDB Movimento Democrático Brasileiro [partid politic din Brazilia].

MDC Mișcarea pentru Drepturile Cetățenilor [*inf.* în 1977, în ISRAEL].

MDD Meteorologic Data Distribution [misiune spațială de recepție și difuzare de date meteo în diferite țări din Europa și Africa].

M.D.F. v. *MDF*

MDF 1. *tele.* medium frequency directionfinding station [stație de radiogoniometrare în frecvență medie/ în banda frecvențelor medii]. **2.** main distributing frame [repartitor principal] (*tele.*) panou principal de distribuție.

MDF-1,5 Mașină de dislocat vreji de fasole (*agr.*).

MDH magnetohidrodinamic[ă].

MDM Mișcarea Democrația Modernă [Craiova, 1990].

MDN Mașină pentru Distribuiri Nutrețuri.

MDO Marine Diesel-Oil [Combustibil pentru Motoare Diesel].

MDP Mișcarea Democratică a Poporului [în Insulele Turks și Caicos].

MDS misce da signa [amestecă și etichetează; pe rețete *med.*].

MDS-3 Mașina de coletat sfeclă pe trei rânduri (*agr.*).

me miliechivalenți (*agr.*).

m.e. milliequivalent [miliechivalent], *chim.*
M.E. Master of Engineering [doctor în științe tehnice].
MEA Materials Experiment Assembly [program spațial, *aeronaut*].
M.E.A.F. Middle East Air Force [Forțele Aeriene din Orientul Mijlociu].
MEAS Middle East Air Staff [Statul Major al Forțelor Aeriene din Orientul Mijlociu].
MEC mașină electronică de calcul (*milit.*).
MECON Ministerul Construcțiilor Industriale.
med. medic[ină].
Med. Vet. medicină veterinară.
MEDLARS Medical Literature Analysis and Retrieval System.
MEDO Middle East Defence Organization [1955-1958; Pactul de la Bagdad].
M.E.E. v. *MEE*
MEE 1. Master of Electrical Engineering [doctor în științe electrotehnice].
2. Ministerul Energiei Electrice.
MEEC Middle East Economic Commission [Comisia Economică pentru Orientul Mijlociu].
M.E.F.M.C. Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.
MEFIN Mecanică Fină [Întreprinderea de mecanică fină – Sinaia].
m.e.h.p. mean effective horse-power [putere medie efectivă în cai-putere].
MEI Ministerul Educației și Învățământului.
MELF Middle East Land Forces [Trupele Terestre din Orientul Mijlociu].
MEMO Middle East Media Operations [agenție de presă particulară din Cipru].
MEN 1. Constelația Mensa [masa]. **2.** Mișcarea de Eliberare Națională [*inf.* în 1954, în Guatemala]. **3.** Ministerul Economiei Naționale. **4.** Ministerul Educației Naționale. **5.** manifestări episodice nocturne (*psih.*).
MENA Middle East News Agency [Agenția de presă pentru Orientul Mijlociu, RAE - *inf.* în 1955].
M.Eng. Master of Engineering [doctor în științe tehnice].
MEP 1. Mișcarea de Eliberare a Poporului [în Montserrat]. **2.** Mișcarea Electorală a Poporului [*inf.* 1971, în Antilele Olandeze].
MEP 2- Metil-5-Etil-Piridină [prod. chimic utilizat la obținerea acidului nicotinic].
mEq miliechivalent.
MER Mișcarea Ecologistă din România [București, 1990].
Merid. meridional.
M.E.S.A.N. v. *MESAN*

MESAN Mișcarea pentru Evoluția Socială din Africa Neagră [partid *inf.* în Republica Centrafricană în 1945 și dizolvat în 1979].

MESTP Mișcarea de Eliberare din São Tomé și Príncipe [1960].

Met Metionină [aminoacid].

M.E.T. v. MET

MET 1. Metropolitan Opera New York. **2.** Mean European Time [ora Europei Centrale].

MET-2500 Mașină pentru erbicidare, tractată (*agr.*).

Metal. metalurgie.

Meteor. meteorologie.

Metr. metrologie.

Mev megaelectronvolt; million electronvolt (*el. fiz.*); scris și: *m.e.v.*

MEZZ abreviere pentru cuvântul italian „mezzo” [pe jumătate; mijlociu].

mezz mezzanine [mezanin].

mf millifarad (milifarad [10^{-3} farazi]), *el.*

M.F. Master of Forestry [doctor în silvicultură].

MF medium frequency [frecvență medie (300-3000 kHz)], *tele.*

M.F.A. Master of Fine Arts [doctor în arte plastice].

MFA 1. Ministerul Forțelor Armate [din 1975: MAN, apoi MApN]. **2.** Mișcarea Forțelor Armate [Portugalia].

mfd microfarad [microfarad (= 10^{-6} farazi)], *el.*

mfds microfarads [microfarazi].

mfh micron cubic feet per hour [micron pe picior cub într-o oră (ridicarea presiunii)].

MFM Mișcarea pentru Puterea Proletară [partid *inf.* în 1972, în Madagascar].

MFSA Misce fiat secundum artem [amestecă și execută după aceleași reguli ale artei].

m.g. miles per gallon [mile pe galon (consum de combustibil la suta de km)], *auto*

M.G. medie generală.

mg miligram [1 mg = 0,001 g].

Mg 1. Magneziu (*chim.*). **2.** miriogram [1 Mg = 10 000 g].

MGAL milligal [a mia parte dintr-un GAL].

m.g.d. million gallons per day [milioane de galoni pe zi].

MGHB Mihai Gheorghiu Bujor [pseudonimul militantului socialist; n. 1881-m. 1964].

M.G.M. v. MGM

MGM [studiourile Metro Goldwyn Mayer; Metro Goldwyn-Mayer Picture Corporation [SUA].

M.G.N. Mirror Group Newspapers.

mgr. miligram.

MGS Mișcarea Socialistă a Tinerilor [din Italia].

mgs system metre-gram-second system [sistemul metru-gram-secundă].

mh millihenry [milihenry], *el.*

MH 1. masă hectolitrică (*agr.*). **2.** Mehedinți.

M.H.-6500 mașini de haldat.

MHAT Moskovski Hudojestrenuși Akademiceskii Teatr [Teatrul Academic de Artă din Moscova, fondat în 1898].

MHC Major Histocompatibility Complex [complexul major de histocompatibilitate; *genet.*].

mhcp mean horizontal candle-power [intensitate luminoasă medie orizontală/ măsurată în candel].

MHD magneto-hidrodynamic (*fiz.*).

MHDG magnetic heading [cap/ drum magnetic], *mar.*

M.H.F. medium high frequency [frecvență înaltă medie].

MHHW mean higher high water [cel mai mare nivel mediu al mării înalte].

Mho *ohm* prin anagramare [în *metr.* Siemens].

MHP Marele Hural Popular [parlament unicameral în Mongolia].

MHPG metametoxi-para-hidroxifenil-glicolul.

MHPG 3-metoxi-4-hidroxi-feniletilenglicolul.

MHRA Modern Humanities Research Association.

MHU Al Mamlaka al Hāshimiya al Urdunīya [Regatul Hashimit al Iordaniei] *v. RHI.*

M HV-2,4 A mașină [combină] de recoltat bumbac (*agr.*).

MHVDF medium, high and very high frequency direction-finding stations [stații de radiogoniometrare în frecvență medie, înaltă și foarte înaltă].

MHWI mean high water lunitidal interval [interval lunar al nivelului mediu al mării înalte].

MHWN mean high water neaps [nivel mediu al mării înalte de cuadratură].

MHWS mean high water springs [nivel mediu al mării înalte de sizigii].

MHY microhenry [microhenry ($= 10^{-6-6}$ H)], *el.*

mhy *v. MHY.*

MHz megahertz.

mi mile [milă ($= 1609,3$ m)].

MI memoria internă.

MI *v. MAI.*

MIA Modulația Impulsurilor în Amplitudine (*tele.*).

Mic microwave [microundă], *tele.*

MIC 1. Constelația Microscopium [microscopul]. **2.** modulație a impulsurilor în cod [*Rad.* și TV]. **3.** pseudonim al scriitorului Matei I. Caragiale, [1885-1936].

MICH Michigan.

MICM Ministerul Industriei Construcțiilor/ Constructoare de Mașini.

Microbiol. microbiologie.

MID modulație a impulsurilor în durată [*Rad.* și TV].

Mid. E. Middle East [Orientul Mijlociu].

MIDAS Missile Defense Alarm System [sateliți militari americani de supraveghere, detectare și alarmare la atacul cu rachete intercontinentale].

MIDP poziția mento-iliacă dreaptă posterioară.

MIDT poziția mento-iliacă dreaptă transversă.

MIF 1. Miners' International Federation [Federația Internațională a Minerilor]. **2.** modulația impulsurilor în frecvență (*tele.*).

MIG 1. [tip de avioane de vânătoare sovietice]. **2.** mașină de împrăștiat gunoi.

MIG-5 mașină pentru împrăștiat gunoi de grajd pe teren șes (*agr.*).

mi/hr miles per hour [mile pe oră viteză].

mijl. mijloc.

MIL 1. Magyar Irodalmi Lexicon [1963-1965, Bp.]. **2.** microscopia imuno-fluorescentă (*med.*).

mil. milion.

milen. mileniu.

milit. militarie, militar, -ă.

MIM Ministerul Industriei Metalurgice.

MIMC Ministerul Industriei Materialelor de Construcții.

MIMD Multiple Instruction Multiple Data stream [s. cu multiflux de instrucțiuni și multiflux de date].

min 1. *minut*, unitate pentru timp folosită împreună cu SI. **2.** minim. **3.** minereu, mineral.

MIN Mișcarea de Integrare Națională [*inf.* în 1977 în Venezuela].

MINAUR minele de aur.

Miner. mineralogie.

MINN Minnesota [S.U.A.].

MIP 1. modulație a impulsurilor în poziție [fază] [*Rad.* și *Telev.*]. **2.** Pseudonim al tipografului și publicistului M. I. Pădureanu [m. 1898].

MIR Mișcarea de Stânga Revoluționară.

MIRCEN Microbiological Resource Center [Centru de Resurse Microbiologice].

MIRV Multiple Independently targetable Re-entry Vehicles [vehicule aeriene sau ogive nucleare multiple care sunt dirijate în mod independent].

M.I. Ministerul de Interne.

M.I.C. Ministerul Industriei Chimice.

M.I.E.E.I. Ministerul Industriei Electrotehnice, Electronice și Informatică.

M.I.F.L. Frontul Islamic de Eliberare Moro [Filipine].

M.I.L.M.C. Ministerul Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții.

M.I.M. Ministerul Industriei Metalurgice.

M.I.R. Mișcarea Stângii Revoluționare [Venezuela].

M.I.R.V. 1. multiple independent reentry vehicle [rachetă teleghidată cu focoaase multiple]. **2.** Multiple Independently targetable Re-entry Vehicles [vehicule aeriene sau ogive nucleare multiple care sunt dirijate în mod independent].

MISD Multiple Instruction Single Date [stream]; s. cu multiflux de instrucțiuni și un singur flux de date.

MISP mento-iliacă stângă posterioasă [variantă de poziție în prezența facială].

MISS Mississippi [S.U.A.].

MIST mento-iliacă stângă transversă (variantă de poziție în prezența facială).

Mit. mitologie.

M.I.T. v. *MIT*

MIT 1. Massachusetts Institut of Technology [Institutul de Tehnologie din Massachusetts]. **2.** monoiodotirosină.

M.I.T.I. Ministerul pentru Comerț Internațional și Industrie [al Japoniei].

Mitr MS Mitropolia Moldovei și Sucevei [Iași; *rel.*].

MIU Ministerul Industriei Ușoare.

M.I.U.G. Ministerul Industriei de Utilaj Greu.

M.J. Ministerul Justiției.

M.J.R. Parfum pentru femei „Mademoiselle J.R.”

MKPS metru-kilogram-forță-secundă.

MKS sistemul *metru-kilogram-secundă* [propus în 1901 de fizicianul italian Acanio Georgi (1893-1916)].

MKSA sistem de unități de măsură folosit în tehnică, *metru-kilogram-secundă-ampere* [standardizat în țara noastră, în 1935] v. *MKS*; *MKSAV*.

MKSA°Kcd Sistem de unități de măsură folosit în știință și în tehnică, în care unitățile fundamentale sunt *metrul, kilogramul-masă, secunda, amperul, gradul de temperatură absolută Kelvin și candela*.

MKSAV *metru-kilogram-secundă-ampere-volt* [sistem simplificat în 1935 la *MKSA*].

ml mililitru [1 ml = 0,001 l].

MLA Modern Language Association of America.

mld. miliard.

M.L.F. Multi-Lateral Nuclear Forces [Forțele nucleare multilaterale ale N.A.T.O.; proiect politico-militar, strategic, datând din 1964-1965, ce consta în crearea unei entități politice și de securitate vest-europene, care urma să posede și să controleze independent arme nucleare].

MLLW mean lower low water [cel mai mic nivel mediu al mării joase].

MLR Muzeul Literaturii Române.

MLRS Multiple Launch Rocket System [aruncătoare de proiectile reactive cu reacție].

MLRV manned lunar roving vehicle [vehicul lunar cu personal uman].

M.L.S.T.P. Mișcarea de Eliberare din São Tomé și Príncipe [*înf.* în 1960 sub altă denumire].

MLWI mean low water lunitidal interval [interval lunar al nivelului mediu al mării joase].

MLWS mean low water springs [nivel mediu al mării joase de sizigii].

mm milimetru [1 mm = 0,001 m; submultiplu al metrului, egal cu a mia parte dintr-un metru].

Mm 1. miriametru [1 Mm = 10 000 m]. **2.** milă marină.

MM 1. Maramureș. **2.** megamega tera- [10^{12}]. **3.** Ministerul Muncii.

Mm² miriametru pătrat [1 Mm² = 10 000 000 m²].

mm² milimetru pătrat [1 mm² = 0,000 001 m²].

mm³ milimetru cub [1 mm³ = 0,000 000 001 m³].

MMB masa a 1000 de boabe (*agr.*).

MMB Messerschmid-Bölkow-Blohm [întreprindere de armament și nave spațiale de la München].

MMC mașini de măsurat în coordonate.

mmfd micromicrofarad (picofarad); v. și: *mmf*.

mmf v. *mmfd*.

M.M.F. magnetomotive force [tensiune (forță) magnetomotoare] (*el.*).

m/min metres per minute [metri pe minut].

M.M.O.S. Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale.

mmm milimicron [0,001 mm].

MMM Mișcarea Militară Mauritană [*înf.* în 1970, în Mauritius].

mmn millimicron [milimicron; = 10^{-6} mm].

m mn millimicron [milimicron; = 10^{-6} mm].

MMP milimetru pătrat.

M.M.P.I. v. *MMPI*

MMPI Minnesota Multiphasic Personality Inventory [Inventarul Multifazic de Personalitate Minnesota; test de evaluare care măsoară unele trăsături ale personalității - patologice: depresiune, schizofrenie etc. - elaborat în 1940], *psih.*

Mn Mangan (*chim.*).

MN 1. magnetic North [nord magnetic]. **2.** meteorologia nautică (*mar.*). **3.** Mișcarea Națională [partid din Costa Rica].

M.N.A. v. *MNA*

MNA 1. Mișcarea Noilor Antile [în Antilele Olandeze]. **2.** Mișcarea Națională Armeană [în URSS].

MNAS Member of the National Academy of Sciences [membru al Academiei Naționale de Științe, în *M. Brit.*].

MNI Mișcarea Nasseriştilor Independenți [*înf.* în 1976, în Liban].

MNL 1. Mișcarea Națională Libaneză. **2.** Mișcarea Națională Liberă [*înf.* în 1972, în Bahamas].

MNP 1. Mișcarea Națională Populară [1956, partid de guvernământ în Trinidad –Tobago]. **2.** Mouvement National Progressiste.

M.N.R. v. *MNR*

MNR Mișcarea Naționalistă Revoluționară [*înf.* în 1942, în Bolivia]. **2.** Mișcarea Națională de Rezistență [Mozambic].

MNR-I Mișcarea Naționalistă Revoluționară-Istorică [*înf.* în 1977 în Bolivia].

M.N.R. Mișcarea Naționalistă Revoluționară [partid de guvernământ în Bolivia].

MNS Mișcarea pentru Noua Societate [*înf.* în 1978 în Filipine, continuatoare a Partidului Naționalist, creat în 1907].

MNSz Magyar Népi Szövetség [Uniunea Populară Maghiară] v. și *MADOSZ*

Mo Molibden (*chim.*).

M.O. Money order [mandat poștal].

mod. moderato (*muz.*).

MODAROM Modă Românească.

mOe milioersted [unitate de măsură neraționalizată pentru intensitatea de câmp magnetic în sistemul MKSA, egală cu 10^{-3} Oe].

MOIC Medical Officer-in-Charge [*M. Brit.*].

mol *mol*, unitate SI fundamentală pentru mărimea: *cantitate de substanță*.

Mold. Moldova.

MOLINACO Mișcarea de Eliberare Națională a Insulelor Comore.

mol/m³ *mol pe metru cub*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *concentrație* [a cantității de substanță].

mon. 1. monom (*mat.*). **2.** [Mon.] Constelația Monoceros [licornul].

MONEX Mousson Experiment [exp. sovietico-americană-indiană în mai-iunie 1973, 1975, 1977, având ca obiectiv studierea musonului pe Indii].

mong. *lb.* mongolă.

MONIMA Mișcarea Națională pentru Independența Madagascarului [partid *înf.* în 1958; între 1976-1977 și 1981-1982 face parte din FNDR].

MONTAME Mongol Tshahilgaan Medeeny Agentlag.

M.O.P.R. v. MOPR

MOPR Mejdunarodnaia Organizația Pomoști Borțam Revoluții [Organizația internațională pentru ajutorarea luptătorilor revoluționari; *în*f. în 1922, ca urmare a apelului lansat de Internaționala a III-a Comunistă, activând până în 1947; „Ajutorul Roșu internațional”, v. *A.R.I.*

mor morendo [stingându-se] (*muz.*).

MOr Le monde Oriental [Uppsala, 1906].

MOWW Military Order of World War/ Ordin militar acordat participanților la războiul mondial/ Canada.

m.p. 1. manu propria (*lat.*) v. și: *m.pr. 2.* metru pătrat.

MP 1. mandat poștal. **2.** Mișcarea Populară [*f.* 1959, în Maroc]. **3.** Member of Parliament. **4.** Military Police.

MPA medroxiprogesteron acetat.

M.P.C. Manifestul Partidului Comunist [document teoretic și programatic al comunismului, scris de K. Marx și F. Engels la sfârșitul anului 1847 și publicat în februarie 1848].

MPD Mișcarea Populară Democratică [Ecuador].

MPEC Mișcarea Populară pentru Eliberarea Ciadului.

m.p.g. miles per gallon [mile pe galon/ consum de combustibil la suta de km], *auto.*

m.p.h. miles per hour [mile pe oră].

MPLA Mouvement Populaire pour la Liberation de l'Angola [Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei, partid politic *în*f. în 1956].

m.p.m. metres per minute [metri pe minut].

mpm miles per minute [mile pe minut].

MPR Mișcarea Populară a Revoluției [Zair].

m.p.s. metres per second [metri pe secundă].

mps miles per second [mile pe secundă].

MPSP-3 Mașină Purtată/ Portabilă de Stropit și Prăfuit (*agr.*).

M.P.T. Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor.

M.P.Te. Ministerul Poștei și Telecomunicațiilor.

m.pr. v. *m.p.*

MPU Mișcarea Poporului Unit [1979, Saint Vincent și Grenadine].

MQM [partidul etnic al mohajirilor; Pakistan].

mr milliroöntgen [miliroöntgen].

Mr (fără punct, în SUA) domn.

Mr. (cu punct, în Anglia) domn.

M.R. Mate's Receipt [Verladebescheinigung].

MRAF Marshal of the Royal Air Force [mareșal de aviație în Marea Britanie].

M.R.A.S. Member of the Royal Academy of Science [în MB: Membru al Academiei Regale de Științe].

MRC Microplasmose Respiratory of Chick [boală infecto-contagioasă la galinacee; *med. veter.*] v. *ASD, BCR*.

MRC-2,4 Mașină de Recoltat Cânepă (pentru fuior), *agr.*

MRCC Member of the Royal College of Chemistry [Membru al Colegiului Regal de Chimie] [Marea Britanie].

mrd millirutherford [milirutherford], *fiz.*

MREM milliroentgen-equivalent-physical [miliroentgen-echivalent fizic sau a 1000-a parte dintr-un REP].

MRF microradiofotografie (*med.*).

MRGS Member of the Royal Geographical Society [Membru al Societății Regale de Geografie] [Marea Britanie].

MRI 1. Magnetic Resonance Imaging. **2.** Mitteilungen des Rumänischen Instituts a.d. Univ. Wien [1914].

MRL Mișcarea Românilor Liberi.

MRM-2,2 M Mașină de recoltat mazăre (*agr.*).

MRN Mișcarea pentru Reconstrucție Națională [Baia-Mare, 1990].

MRND Mișcarea Revoluționară Națională pentru Dezvoltare [*înf.* în 1975, în Rwanda].

MRP 1. Mouvement Républicain Populaire. **2.** Miron Radu Paraschivescu [1911-1971, pseudonim al poetului].

Mrs (fără punct, în SUA) doamnă.

Mrs. (cu punct, în Anglia) doamnă.

MRS mistress [doamnă].

MRS 1. Magnetic Resonance Spectroscopy. **2.** Mișcarea Radicalilor de Stânga [*înf.* în 1973, în Franța].

MRS-3 Mașină de recoltat sfeclă pe trei rânduri (*agr.*).

MRSE Microbial Response in Space Environment [experiență biologică la bordul navei *Apollo-16*].

MRSO Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

M.S. motor ship.

MS 1. Mass spectrometry. **2.** Mureș. **3.** Muștrare Scrisă [în jargonul studențesc].

MSA muștrare scrisă cu avertisment [în jargonul studențesc].

MSAT magnetospheric Satellite.

MSBR Molten Salt Breeder Reactor [reactor reproducător răcit cu săruri topite].

MSBS Medium Scale Broadcasting Satellite [proiect japonez de sateliți de telecomandă pentru emisii TV semi-directe, stabilizați după trei axe].

M.Sc. Master of Science [doctor în științe].

MSC-1, 2 Mașină de scos tuberculi de cartofi (*agr.*).

m.s.c.p. mean spherical candle-power [intensitate luminoasă medie sferică măsurată în candel].

M.S.F. **1.** Master of Science of Forestry [Doctor în Silvicultură]. **2.** Medecins Sans Frontieres [Medici fără frontiere; mișcare *înf.* în Franța în decembrie 1971]. **3.** Producție-știință-finanțe [organizație a sindicatului britanic al muncitorilor productivi și cel al funcționarilor].

MSFC Marshall Space Flight Center [Centrul de Zboruri Spațiale Marshall].

M.s.ft. thousand superficial feet [o mie de picioare pătrate].

MSH **1.** hormon de stimulare a melanocitelor/ hormonul melanocitostimulator/ (*genet.*). **2.** hormonul melanotrop hipofizar (*med.*).

MSI Mișcarea Socială Italiană-Dreapta Națională [*înf.* în 1946; de extremă dreaptă].

MSLA mouse spleen lymphocyte antigen.

MSM **1.** Mișcarea Sindicală Mondială. **2.** Mișcarea Socialistă Mauritiană [*înf.* în 1983 în Mauritius].

mSn **1.** milisten. **2.** metru-sten.

MSOS Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen (zu Berlin).

M.S.P. Monedă de Schimb Privat.

MSPL Marine Traffic Simulation Programme System [sistem de simulare a programării traficului maritim].

MSPS Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale.

MSR Mișcarea Stângii Revoluționare [*înf.* în 1960 în Venezuela].

ms(s). v. *mss.*

mss. manuscris.

MSS **1.** v. *mss.* **2.** Multispectral Scanner [analizor multispectral] (*aeronaut.*).

M.S.T. Mean Summer Time [timp mediu de vară].

Ms-Th mesothorium [mezotoriu], *chim.*

MsTh1 mezotoriu izotop al radiului obținut prin dezintegrarea toriului, *fiz., chim.*

MsTh2 mezotoriu [izotop al actiniului, obținut prin dezintegrarea mezotoriului 1], *fiz., chim.*

M.St.M. Marele Stat Major.

MSU detector de microunde (*aeron.*).

Mt mount (*engl.*); mont (*fr.*).

M.T. Meditația Transcendentală.

MT Megatonă.

MTA Magyar Tudományos Akadémia [Academia de Științe Ungară].

MTCA Ministry of Transport and Civil Aviation [Ministerul Transporturilor și Aviației Civile, *M. Brit.*].

MTF-1,4 Mașina de Treierat Fasole (*agr.*).

MTH militermie (*fiz.*).

M.T.I. Magyar Távirati Iroda [Agenția de Știri și informații din Ungaria, *înf.* în 3 martie 1880].

M.T.L. mass, time, length [masă, timp, lungime; sistem de măsurii].

MTM Methods Time Measurement [tehnică de măsurătoare a lucrului prin descompunere în mișcări foarte mici, a căror durată se cunoaște (elaborată de americanul Maynard)].

MTMF Mașină de Tocat și Măcinat Furaje.

M.T.O. Măsuri Tehnico-Organizatorice.

MTS 1. Maladii cu transmitere sexuală. **2.** Meteoroid Technology Satellite [Explorer-46] [satelit geofizic american pentru cercetarea meteoriților]. **3.** sistemul de unități de măsură în care mărimile fundamentale sunt *metrul, tona și secunda*.

MTS-4 Mașină de tratat semințe (*agr.*).

M.T.Tc. Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor.

M.T.T.Tc. Ministerul Turismului, Transporturilor și Telecomunicațiilor.

MTV-4 Mașină de tăiat și tocat vreji de cartofi (*agr.*).

m-ți munți.

Mu millimicron [milimicron (= 10^{-6} mm)]; picometru.

m.u. multiple unit [unitate multiplă, sistem de mai multe unități].

M.U. Mare[a] Unitate (*milit.*).

M.U.Dr. Medicinal Universae Doctor [Doktor der gesamten Heilkunde].

MUI Mișcarea de Unificare Islamică [Liban].

multigr. multigrafiat.

mu mm micromillimetre [micromilimetru].

mun. municipiu.

MUS Constelația Musca.

Muz. muzică.

m.v. mezza voce [unit halter stimme].

Mv Mendeleeviu (*chim.*).

MVA megavoltamper (*el.*).

mvar megavar [megavar], *el.*

MVE Encefalită din Valea Murray (*med.*).

MW megawat.

MWD/T megawatt days per ton [megawați-zile pe tonă].

MWh megawatt-oră (*el.*).

Mx Maxwell [unitate de măsură a fluxului magnetic în sistemul CGS; 1 Mx corespunde la 10^{-8} Wb].

myg. myriagram (miriagram; = 10^4 g).

myl. myrialitre (mirialitru; = 10^4 l).

mym myriametre (miriametru; = 10^4 m).

Myr megayears mega-ani [unitate de măsură a timpului geologic, egală cu 10^6 ani].

MZPI microwave zone position indicator [indicator de poziție pentru microunde].

μ *micron*, unitate nerecomandată adoptată în 1879, reconsiderată în 1948 și suprimată în 1967; Nu face parte din SI; $1 \mu = 1 \mu\text{m} = 10^{-6}$ m.

N

n 1. neutrum (*lat.*). 2. nano [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-9} ; „a 10^9 parte din”/ „a mia milioane parte din”, în sistemul zecimal; *metr.*].

n. născut.

N 1. newton [unitate de măsură SI derivată pentru mărimea *forță*, în sistemul MKS; $1\text{ N} = 0,102\text{ kgf}$]. 2. night-flight. 3. nord. 4. elementul chimic Azot [Nitrogen]. 5. Neper [unitate de măsură a nivelului de transmisiune al semnalelor; $1\text{ neper} = 8,686\text{ dB}$; *tele.*]. 6. numărul lui Avogadro (*fiz.*). 7. simbol în *mat.* pentru mulțimea numerelor naturale.

Na natriu [sodiu; *chim.*].

NA noradrenalina.

N.A.A.C.P. Asociația Națională pentru Progresul Oamenilor de Culoare.

N.A.B. v. *NAB*

NAB 1. News Agency of Burma. 2. National Association of Broadcasters [organizație care reunește majoritatea posturilor de radio și canalelor de TV din SUA].

NACA National Advisory Committee for Aeronautics [Comitetul consultativ național pentru aeronautică; organism american de cercetări spațiale și aeronautice, devenit N.A.S.A.].

NAD Nicotinadin-Adenin-Dinucleotid [nicotinamidă-adenină-dinucleotid; coenzimă descoperită de Harden și Young în 1906, obținută în stare purificată, în 1936, de Ulf Svante von Euler-Chelpin, Otto Heinrich Warburg și Paul Christian; *genet.*].

NADE Nato Air Defense Ground Environment.

NADP nicotinamidă-adenină-dinucleotid-fosfat (*genet.*).

NAF Norges Automobil Forbund [club automobilistic din Norvegia].

NAJE National Association of Jazz Educators [S.U.A.].

NALR North Atlantic Lane Routes [rute în Oceanul Atlantic de Nord].

NAN News Agency of Nigeria [*înf.* în 1976].

NAPD nicotin-adenindinucleotid-fosfat.

N.A.S.A. v. *NASA*

NASA National Aeronautics and Space Administration [Administrația națională pentru probleme spațiale și aeronautice/ Agenția Americană

pentru Aeronautică și Spațiul Cosmic; organizație guvernamentală americană, *înf.* în 1958, pe baza organizației *NACA*].

NASC 1. National Aircraft Standards Committee [Comitetul național pentru standarde de aviație]. **2.** Navy Advanced Satellite Communications [proiect american de telecomunicație militară].

NATO North Atlantic Treaty Organization [Organizația Tratatului Atlanticului de Nord/ Pactul Atlanticului de Nord/ Pactul Atlantic/ OTAN; organizație/ bloc politic(o)-militar(ă), constituit(ă) în baza tratatului din 4 aprilie 1949, de la Washington, având ca mari fondatori: Anglia, Belgia, Canada, Danemarca, Franța, Islanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Portugalia și S.U.A. În 1952, aderă Turcia și Grecia, iar în 1955 - R.F.G.; Sediul: Bruxelles], *v. și: N.A.T.O., O.T.A.N.*

naț. național.

naut. m. nautical mile [milă marină; = 1853,249 m].

NAUX naval auxiliary [auxiliar al marinei; *M. Brit.*].

Nav. navigație.

NAVAR navigation air [radar pentru navigație; *mar.*].

Nav. B Naval Base [bază navală].

NAVL navigational light [lumină de navigație].

Nb Niobiu (*el. chim.*).

NB nota bene [de reținut/ remarcat; a nu se uita; *lat.*].

N.B.C. *v. NBC*

NBC 1. National Broadcasting Corporation [Societatea națională de radiodifuziune]. **2.** National Broadcasting Company [Compania Națională de Radiodifuziune; *înf.* în 1926 - S.U.A.]. **3.** post de TV în S.U.A. **4.** [Armele] nucleară, biologică și chimică.

NBC-TV National Broadcasting Corporation [Societatea Națională de Radiodifuziune; stație TV din SUA].

Nb E north by east [nord cart la est; *mar.*].

NBFM narrow band frequency modulation [frecvență în bandă îngustă; scris și: *nbfm*].

N.B.S. National Broadcasting Service [Serviciul Național de Radiodifuziune; post radio guvernamental, fondat în 1957 în Trinidad-Tobago].

NBS 1. New British Standard [standard britanic nou]. **2.** National Broadcasting System [soc. radio din SUA].

Nb-St nimbo-stratus [norii~; *meteor.*].

NBZ Neue Banater Zeitung [Timișoara].

N.C. notă de comandă.

NCAR National Center for Atmospheric Research.

NCCA National Cotton Council of America [Consiliul Național al Bumbacului din America].

NCL None Club Liberal [*înf.* în 1976, în Japonia].

n/cm²·sec neutrons per square centimetre in second [neutroni pe centimetru pătrat pe secundă].

N.CRD pseudonimul scriitorului Nicolae Carandino, scriitor și ziarist român [*n.* 1905].

NCRP National Committee on Radiation Protection [Comitetul Național pentru Protecția contra Iradierii; *M. Brit.*].

NCS Navigation Computer System [Sistem de calculatoare pentru navigație].

n.d. no date [fără dată].

Nd 1. Neodim (*el. chim.*). **2.** nod (*mar.*).

ND Noua Democrație [*înf.* în 1974 în Grecia].

NDC pseudonim al lui N. D. Cocea, scriitor și ziarist român [1880-1949].

NDS Nuclear Detection Satellite [program american cu sateliți militari destinați cercetării asupra situației de radiații în spațiu].

Ne Neon [*el. chim.*].

NE Nord-Est.

NEB statul Nebraska [SUA].

N Eb E north-east by east [NE cart la E].

NEbN north-east by north [NE cart la N].

N.ed. Nota Editurii.

NEDC Near East Development Corporation [sigla fostei grupări de societăți petroliere americane din IRAQ].

NEFA non esterified fatty acids [Acizi grași neesterificați].

NE la E Nord-Est la Est.

NE la N Nord-Est la Nord.

NEMEDRI North European and Mediteranean Routeing Instructions [document care conține date cu privire la câmpurile de mine rămase după cel de-al doilea război mondial și la drumurile de urmat pentru evitarea lor], v. și: *DAPAC*

NEO Nitrat, Etilen și Oxid [dinitrat de dietilen-glicol, utilizat la fabricarea unor prafuri de pușcă fără fum].

NEOL neologism.

NEP Novaia Ekonomiceskaia Politika [Noua Politică Economică; denumire dată politicii economice a URSS-ului în perioada de trecere de la capitalism la socialism; inițiată de Lenin, în 1921, în Rusia].

NEPA 1. National Fire Protection Association [Asociația națională a protecției contra incendiilor]. **2.** Nuclear Energy for Propulsion of Aircraft [Energia nucleară pentru propulsia avioanelor; S.U.A.].

NEPOOL New England Power Pool.

NERC National Environment Research Council [Consiliul național pentru cercetarea mediului înconjurător].

NESC 1. Naval Electronic Systems Command [comandamentul sistemelor electronice navale]. **2.** National Electrical Safety Code [norme electrotehnice de stat pentru protecția muncii].

NESS National Environmental Satellite Service [din Suitland - Maryland].

N.F.A.S. National Federation of American Shipping [Federația națională de navigație din America].

NFEA National Federated Electrical Association [Federația Națională de Electricitate].

N.F.L. Liga Națională de Fotbal American.

N.F.R. [Serviciul] Navigației Fluviale Române [*înf.* în 1890 de RMS].

n.g. not good [nu este bine; nu merge].

NGC New General Catalogue of Nebulae and Clusters of Stars [catalog de nebuloase și de roiuri stelare, publicat de astronomul irlandez J.L.E. Dreyer, în 1888].

NGFO Naval Gun Fire Officer [șef al artileriei navale; *M. Brit.*].

NGN Noua Guinee [în codificația automobilistică internațională].

ngr. neogrecesc.

NGUS United States' National-Guard [Garda Națională a S.U.A.].

NGWG Nachrichten der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen (*rel.*).

NHK Nippon Hoso Kyokai [societate națională de radiodifuziune din Japonia, *înf.* în 1925].

Ni Nichel [*el. chim.*].

N.I.A.E. National Institute of Agricultural Engineering [Institutul național de construcții de mașini agricole; *M. Brit.*].

NIC 1. Nicaragua [în codificația automobilistică internațională]. **2.** New Industrialized Countries [Țări Recent Industrializate].

NICS Nato Integrated Communications System [sistemul militar de comunicații pentru NATO].

NIDC National Industrial Design Council [Consiliul Național de Proiectări Industriale; *M. Brit.*].

NIG Niger [în codificația automobilistică internațională].

NIH National Institutes of Health [Institute Naționale de Sănătate].

NISION, Messini National Institute of Sciences of India [Institutul național de științe din India].

NIVE Asociația olandeză de marketing.

N.K.A.O. Regiunea autonomă Nagorno-Karabah.

NKVD Comisariatul poporului pentru afacerile interne al URSS [între 1934-1946; anterior: v. *G.P.U.*; posterior: v. *K.G.B.*].

NKZ Neue Kirchliche Zeitschrift [Erlangen und Leipzig; *rel.*].

NL 1. neuroleptice [medicamente]. **2.** Neue Literatur [București].

N la E Nord la Est.

N la W Nord la West.

N•m newton-metru [unitate SI derivată pentru mărimea: *momentul unei forțe*].

N/m newton pe metru [unitate SI derivată pentru mărimea: *tensiune superficială*].

N/m² newton pe metru pătrat [unitate derivată pentru presiune/ tensiune mecanică].

NM 1. nautical mile [milă marină = 1853,249 m]. **2.** nord magnetic.

N. Mex. New Mexico [S.U.A.].

NMR 1. nuclear magnetic resonance [rezonanță magnetică nucleară; scris și: *n-m-r*]. **2.** răspunsul magnetic nuclear (*med.*).

n.n. nota noastră.

N.N. nomen nescio; nomen nominandum [stellvertretende Abkur zung für einen ausgelassenen Namen; *lat.*].

N.N.E. north-north-east [nord-nord-est].

N.N.P. Net National Product [Produs național net; indicator macroeconomic în statistici oficiale occidentale reprezentând valoarea de piață a bunurilor produse și serviciilor prestate într-o anumită țară și într-o perioadă de timp - de obicei un an -, care rămâne după scăderea mărimii capitalului fix cheltuit - amortizarea].

NNSS Navy Navigation System Satellite [sistem de sateliți militari americani pentru elaborarea de metode și mijloace noi spațiale în supravegherea oceanelor, cât și asigurarea navigației maritime, de descoperire a navelor].

NNT pseudonim al pictorului și publicistului N.N. Tonitza [1886-1940].

NNTS Navy Navigation Technology Satellite [tip de sateliți militari americani de navigație].

NNV Nord-nord-vest [NNW].

N.N.W. north-north-west [nord-nord-vest].

No 1. numero (*it.*). **2.** nobelium (*chim.*).

NOAA National Oceanic and Atmospheric Administration [Administrația națională pentru cercetări oceanice și atmosferice; tip de sateliți meteo americani, realizați ca dezvoltare a seriei TIROS (N.), în orbită circulară polară la 1500 km].

NODC National Oceanographic Data Center [Centrul național pentru colectarea datelor oceanografice; *M. Brit.*].

NOEI Noua Ordine Economică Internațională.

NOK Comitetul Olimpic vest-german.

NON Nonae [none; *lat.*].

nonp. nonpareil [corp de literă de 6 puncte tipografice; *poligr.*].

NOPA New Oil Pollution Act [noua lege a poluării cu carburanți din *M. Brit.*].

NOPH no parking here [parcare interzisă].

NOR 1. Constelația Norma [echerul, rigla]. **2.** Nitrogen ohne Radikal.

NORAD North American Defense Command/ North American Air Defense [Comandamentul Unificat de Apărare Antiaeriană Nord-American; agenție americană de control al spațiului cosmic, în munții Colorado; *aeronaut.*].

NORC Naval Ordnance Research Computer [mașină electronică de calcul; SUA].

NORK New Orleans Rhythm Kings [cunoscută formație de jazz din Chicago-ul anilor 1920-1925].

Nos numbers [numere, cifre].

NOS Nederlandse Omroep Stichting [companie radio particulară, *înf.* în 1969, în Olanda].

NOSS National Oceanic Satellite System [program american de sateliți de observație oceanică].

NOTAM [Biroul] Notice to air men [aviz pentru aeronavigatori; instrucțiuni pentru echipaje; scris și: *notam*].

Notimex Noticias Mexicana [agenție particulară de presă din Mexic].

NOTT Nottingham University [Universitatea din Nottingham].

nov. noiembrie.

Np Neptuniu [*elem. chim.*].

N.P. Net Product [produs net; indicator macroeconomic în statistică oficială, reprezentând producția netă și serviciile nete efectuate într-o țară, într-o perioadă de timp, de regulă un an].

N-P Need-Persistence [persistența trebuinței; *psih.*].

NPD 1. Noul Partid Democratic [*înf.* în 1967, în Coreea de Sud]. **2.** Noul Partid Democratic [*înf.* în 1961, în Canada]. **3.** Noul Partid Democrat [1975, Saint Vincent și Grenadine]. **4.** Nationaldemokratische Partei Deutschlands.

NPK nitrogen, phosphorus, kalium [azot, fosfor, potasiu].

NPN Noul Partid Național [*înf.* în 1984, în Grenada].

NPP Noul Partid Politic [din Coreea de Sud].

nr. număr.

n.r. nota redacției.

NRA National Recovery Administration [Administrația Însănătoșirii Naționale; una din cele două mari instituții federale create în SUA, pe baza legilor, în timpul administrației lui F.D. Roosevelt, pentru refacerea industriei naționale].

NRB Narodna Republika Bălgarija [Republica Populară Bulgaria], v. și: *RPD*.

NRK Norsk Rikskringkasting [1933, soc. guvernamentală radio în Norvegia].

N.R.P. Noua Reuniune Progresistă [Mongolia].

NR nota redacției române.

n.r.t. net register tonnage [tonaj registru net; *mar.*].

NRTh Nouvelle Revue Théologique [Tournai; *rel.*].

NS nimbo-stratus [nori nimbo-stratus; *meteo.*].

NSA Agenția Națională de Securitate [SUA].

NSB Norges statsbaner [căile ferate ale statului norvegian].

NSBS Niedermann-Senn-Brender-Salys, Wörterbuch der litauischen Schriftsprache [Heidelberg, 1932].

N.S.C. Congresul Național pentru Sport [organism creat în 1989 în R.S.A.].

NSC National Security Council [Consiliul Securității Naționale; instituție politică americană extraconstituțională cu sediul la Casa Albă].

NSCO Naval Security Control Office [Oficiul național de control al securității navale; *M. Brit.*].

N.S.D.A.P. v. *NSDAP*

NSDAP National-Sozialistische Deutsche Arbeiterpartei [partidul fascist al lui Hitler].

N·s/m² newton-secundă pe metru [unitate derivată pentru vâscozitate dinamică].

NT Neamț.

NTB Norsk Telegrambyra [agenție de presă islandeză].

NTC National Telecommunications Commission [în Filipine].

NTI noise transmission impairment [reducerea calității transmisiunii datorită zgomotului; scăderea calității emisiei din cauza zgomotelor în rețea; *tele.*].

nto. netto.

n.t.p. no title page [fără pagină de titlu; *bibl.*].

n. trad. nota traducătorului.

NTS 1. Norme de Tehnica Securității [Muncii]. **2.** New Testament Studies [Cambridge; *rel.*]. **3.** Navy Technology Satellite [sateliți militari tehnologici de navigație]. **4.** Norsk Tidsskrift for Sprogvidenskap [Oslo, 1928].

NTSB National Transportation Safety Board [Oficiul Național pentru Siguranța Transporturilor; *M. Brit.*].

NTSC National Television System Committee [Comitetul național de organizare a sistemului de rețele de televiziune; primul sistem de televiziune în culori compatibil și utilizabil, realizat de ing. american David Sharnoff și un grup de cercetători ai companiei RCA, în anul 1952].

NTV Nipon Television Network.

num 1. numerius. **2.** numeral.

Numism. numismatică.

nur. nuraghe [nume dat monumentelor din epoca bronzului, servind la refugii sau fortărețe, care erau constituite din turnuri în formă de trunchi de con; *arheol.*].

N.V.A. Armata Populară Națională [în RDG].

nvg. navigație (*milit.*).

NWWA National Water Well Association [Asociația Națională pentru Puțuri de Apă; SUA].

NWRC National Water Resources Committee [Comitetul național pentru folosirea resurselor de apă; *M. Brit.*].

N.Y. New York.

NYAB [Radio] National Youth Association of Bhutan.

NYAS New York Academy of Sciences [Academia de științe din New York].

N.Y.C. New York City [New York].

n.y.p. not yet published [încă nepublicat].

NYPE New York port of embarkation [portul de încărcare New York].

NYPP New York Power Pool.

NYSE New York Stock Exchange [bursă din N.Y.].

NYU New York University [Universitatea din New York].

NZBS New Zealand Broadcasting [serviciul de radiodifuziune din Noua Zeelandă].

NZCA New Zealand Chess Association [Asociația de Șah din Noua Zeelandă].

NZSTh Neue Zeitschrift für systematische Theologie [Berlin; *rel.*].

O

o cer complet acoperit cu nori groși [în not. Beaufort; *mar.*].

O 1. oxigen (*chim.*). **2.** vizibilitate zero [sub 15 m; *meteo.*]. **3.** simbol pentru judecata particular-negativă (*log.*).

O.A. Olympic Airways [companie națională de aviație; Grecia].

OAA Organizația pentru Alimentație și Agricultură [a Națiunilor Unite], v. și: *FAO*

O.A.C.I. 1. Organizația pentru Acțiune contra Comunismului Internațional. **2.** Organizația Aviației Civile Internaționale [instituție interguvernamentală a cărei activitate este coordonată de ECOSOC, constituită la 4 aprilie 1947; sediul: Montreal - Canada].

OAD oblic anterior drept (*radiol.*).

OAMS Orbit and maneuvering system [sistem de orientare-stabilizare și manevră pe navele pilotate americane].

OAO Orbiting Astronomical Satellite [program american de cercetări astronomice cu ajutorul sateliților automați specializați].

OAP Observatorul Astronomic Popular.

OAPEC Organization of Arab Petroleum Exporting Countries [Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 9 ianuarie 1968; sediu: Al Kuwait].

OAS 1. Organization of American States [Organizația Statelor Americane; organizație guvernamentală regională, cu sediul la Washington, *inf.* în 1948; își începe activitatea în 1951, în vederea întăririi păcii și securității pe continent, soluționării pașnice a conflictelor dintre statele membre și favorizării dezvoltării economice, sociale și culturale a statelor membre prin acțiuni comune. O.A.S. continuă activitatea Uniunii Internaționale a Republicilor Americane (1890-1923) și a Uniunii Republicilor Continentului American (1923-1948)], v. și: *OSA 2.* Oblic anterior stâng (*radiol.*).

OAU Organization of African Unity [Organizația Unității Africane; organizație guvernamentală regională, cu sediul la Addis Abeba, creată în 1963, în scopul colaborării politice și economice a statelor membre, apărării solidarității, integrității teritoriale și independenței țărilor africane și eliminării colonialismului de pe continentul african], v. și: *OUA*

O.B.E. Order of British Empire.

OBGS Official British Government Services [Servicii Guvernamentale Oficiale Britanice].

OBO Oil-Bulk-Ore [navă ce poate fi folosită ca petrolier, vrachier și mineralier].

obs. observație.

obv. obiectiv (*milit.*).

oc. oceanografie.

Oc. Ocean(ul)...

O.C.A.M. Organisation Commune Africaine et Mauricienne [Organizația Comună Africană și Malgașă; după 1971 *Mauritiană*; organizație guvernamentală regională, cu sediul la Bangui, *înf.* în 12 februarie 1965, pentru întărirea cooperării și solidarității statelor africane, accelerării dezvoltării lor economice. Între 1965 - 1971 s-a denumit Organizația Comună Africană, Malgașă și Mauritiană; sediul: Yaunde - Camerun].

OCC Organisation de Cooperation Commerciale [din cadrul *GATT*].

O.C.C.F. Organizația de colaborare în domeniul căilor ferate [instituție specializată *înf.* la 1 septembrie 1957, de țările membre ale CAER; sediul: Varșovia].

Occid. occidental, -ă.

OCDE Organisation de Coopération et de Développement Économique [Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică; organizație internațională guvernamentală/ grupare de state cu sediul la Paris, *f.* la 30 septembrie 1961, în locul Organizației Europene de Cooperare Economică (O.E.C.E., *f.* la 16 aprilie 1948), în scopul dezvoltării statelor membre prin armonizarea politicilor lor economice și sociale, extinderii comerțului internațional și colaborării cu țările în curs de dezvoltare].

O.C.D.E. v. *OCDE*

OCF Oficiul Central Farmaceutic.

O.C.I. v. *OCI*

OCI 1. Organizația Conferinței Islamice [organizație guvernamentală regională, cu sediul la Tunis, creată în 1969 și care își începe activitatea în 1971, în scopul promovării solidarității islamice, cooperării în diverse domenii între statele membre]. **2.** Organizarea și conducerea întreprinderilor [disciplină].

O.C.I.R. Organizația de colaborare în domeniul producției de rulmenți [*înf.* la 13 noiembrie 1964].

OCL Organizația Comercială Locală.

OCM Oficiul de control al mărfurilor.

OCMH Officer Commanding Military Hospital [Șef al Spitalului Militar; *M. Brit.*].

O.C.M.I. v. *OCMI*

OCMI Oficiul Central pentru Mijloace de Învățământ [în *MEI*].

O.C.P.T. Organizația de Colaborare a Țărilor Socialiste în domeniul Comunicațiilor Poștale și Telecomunicațiilor [instituție specializată *înf.* la 21 decembrie 1957 de țări membre CAER, cu sediul la Moscova].

oct. octombrie.

OCT Constelația Octans [octantul].

O.C.T.I. Oficiul Central al Transporturilor Internaționale pe Calea Ferată [cu sediul la Berna].

O.C.V. Centrul de conciliere pentru pace [Belgia].

od. odinioară.

O-D Obstacole Dominance [dominația obstacolului; *psih.*].

O.D.C.C. Organizația Deținuților cu Convingeri Comuniste [v. Virgil Ierunca, *Pitești*].

ODCD Oficiul pentru Deservirea Corpului Diplomatic.

ODCh The Oxford Dictionary of the Christian Church (*rel.*).

ODECA Organización de Estados Centroamericanos [Organizația Statelor din America Centrală; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 14 octombrie 1951; sediu: San Salvador].

ODJB Original Dixieland Jass Band [prima grupare reputată de muzicieni albi din S.U.A., *înf.* în 1913].

ODNU Organizația Democratică Naționalistă Unită [*înf.* în 1983, în Filipine].

O.D.P. v. *ODP*

ODP Oficiu de difuzare a presei.

ODPT Oficiul de documentare și publicații tehnice.

ODUS Organizația Democrației și Unității Socialiste.

Oe oersted [unitate de măsură neraționalizată pentru intensitatea de câmp magnetic în sistemul CGS; unitate CGS - „electromagnetic”; 1 Oe corespunde la $(1000/4\pi)A/m$].

OECD Organization for Economic Cooperation and Development [Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare].

O.E.C.D v. *OCDE*.

OECE Organizația Europeană de Cooperare Economică [*înf.* în aprilie 1948 la Paris, devenită apoi OCDE, în septembrie 1961], v. și: *OCDE*, *O.C.D.E.*, *OEEC*.

O.E.C.E. v. *OECE*

O.E.C.Q. Organizația Europeană pentru Controlul Calității [creată la 27 septembrie 1956; sediul: la Rotterdam, în Olanda].

OEEC Organization for European Economic Co-operation [Comunitatea Economică Europeană], v. și: *OECE*, *OCDE*.

O.E.P. Organizația pentru Eliberarea Palestinei [creată în 1964, în Ierusalimul de Est, de reprezentanți ai poporului palestinian ai unor

organizații profesionale și populare și ai unor mișcări ale rezistenței palestinieni. Organul suprem al O.E.P. este Consiliul Național Palestinian - C.N.P -, parlamentul poporului palestinian].

O.E.S.A. Ordo Fratrum Eremitarum Sancti Augustini [Augustiner-Eremiten-orden; *lat.*].

OETR Oficiul de Educație a Tineretului Român.

OF Forumul Cetățenesc [în Cehoslovacia].

OFF officinalis [oficinal; abr. pe rețete *med.*].

OFHC oxygen-free high-conductivity copper [cupru fără oxigen cu înaltă conductibilitate].

O.F.M. Ordo Fratrum Minorum [Franziskanerorden; *lat.*].

OFO-1 Orbital Frog Otholite [satelit biologic american, lansat la 9 noiembrie 1970].

Of. p. Oficiu poștal.

Off. Abr. official abbreviation [abreviație/ prescurtare oficială].

OGA Oficiul de Gospodărire a Apelor.

OGO Orbiting Geophysical Observatory [program spațial organizat de NASA].

OGO-1 Orbiting Geophysical Observatory [primul observator geofizic american lansat la 5 septembrie 1964].

O.G.T. fascicul de legături pentru toate pozițiile de plecare (*tele.*).

OGY Az Országgyűlés [Adunarea Națională].

o.i. one pint [o pintă; MB = 0,56825 l, SUA = 0,47312 l].

O.I.C. v. *OIC*

OIC 1. Organizația Internațională a Comerțului. **2.** Organizația Conferinței Islamice.

OICM Organizația Interguvernamentală Consultativă Maritimă.

OID [poziția] occipito-iliacă dreaptă [în prezența craniană].

OIDA poziția occipito-iliacă dreaptă anterioară [variantă de poziție în prezența craniană].

OIDP poziția occipito-iliacă dreaptă posterioară [variantă de poziție în prezența craniană].

OIDSSP Oficiul de Informare și Documentare pentru Științele Sociale și Politice.

OIDT poziția occipito-iliacă dreaptă transversă [variantă de poziție în prezența craniană].

O.I.J. v. *OIJ*

OIJ Organisation Internationale des Journalistes [Organizația Internațională a Ziariștilor, *în*: la Paris, în 1926; sediul la Praga. Denumiri anterioare: *Federația Internațională a Ziariștilor* (1926-1941), în 1941 *Federația Internațională a Ziariștilor din țările aliate și libere*], v. și: *OIZ*.

O.I.M. v. *OIM*

OIM Organizația Internațională a Muncii [organizație internațională guvernamentală, cu sediul la Geneva, creată în 11 aprilie 1919, pentru ridicarea nivelului de trai și de muncă pe plan internațional și îmbunătățirii condițiilor de muncă. Instituție specializată a O.N.U. din 1946. Își începe activitatea la 26 iunie 1919. România este membră între 1919-1940, reintrând în 1956], v. și: *ILO, OIT*

O.I.M.L. v. *OIML*

OIML Organizația Internațională de Metrologie Legală [*înf.* în 12 octombrie 1955; România fiind membru fondator; sediul: la Paris].

O.I.P.C. Organizația Internațională a Poliției Criminale [organizație nonguvernamentală; sediul la Paris; între septembrie 1923-1956 are denumirea de C.I.P.C. - Comisia Internațională de Poliție Criminală], v. și: *INTERPOL*

O.I.R.T. v. *OIRT*

OIRT Organisation Internationale de Radiodiffusion et Télévision [Organizația Internațională de Radio și Televiziune; *înf.* în 1946, la Praga].

OIS [poziția] occipito-iliacă stângă [în prezența craniană].

OISA poziția occipito-iliacă stângă anterioară [varietate de poziție în prezența craniană].

OISP poziția occipito-iliacă stângă posterioară [varietate de poziție în prezența craniană].

OIST poziția occipito-iliacă stângă transversă [varietate de poziție în prezența craniană].

OIT Organisation Internationale du Travail; v. și: *OIM, ILO*

O.I.V. Oficiul Internațional al Viei și Vinului [organizație guvernamentală, *înf.* la 29 noiembrie 1924, la Paris; România este membră din 1957].

OIZ Organizația Internațională a Ziariștilor [organizație internațională neguvernamentală, *f.* în 1946, în scopul apărării libertății presei și a ziariștilor; sediu: Praga], v. și: *OIJ, OIZ*

OIZ Organizația Internațională a Ziariștilor [organizație a lucrătorilor din presă, *înf.* în 1946 la Copenhaga].

O.I.Z. v. *OIZ*

OJSPA Oficii județene de studii de pedologie și agrochimie (*agr.*).

OJT Oficiul Județean de Turism.

o.k. în ordine.

OKM Oberkommando der Marine.

OKW Oberkommando der Wehrmacht.

OL oțeluri carbon obișnuite.

OL orientierungslauf [orientare în alergare].

OLADE Organizația Latino-Americană a Energiei.

oland. [lb.] olandeză.

O.L.A.S. v. *OLAS*

OLAS Organizația latino-americană de solidaritate [*inf.* în 1966, la Havana].

OLC oțel-carbon de calitate.

Olt. Oltenia.

OLZ Orientalische Literaturzeitung [Berlin/ Leipzig, 1908].

O.M.C. Ordo Minorum Capucinorum [Kapuzinerorden; *lat.*].

OMCI Organizația Maritimă Consultativă Internațională.

OMEP Organisation Mondiale pour l'Education Précolaire.

OMGE Societatea economică națională maghiară.

OMGUS Office of Military Government of the United States.

O.M.I. v. *OMI*

OMI 1. Organizația Meteorologică Internațională [*inf.* în 1887; în 1947 devine OMM, iar din 1951 se constituie într-o instituție specializată a ONU], v. și: *OMM*. **2.** Organizația Maritimă Internațională [organizație internațională, *inf.* în 6 martie 1948 (își începe activitatea în 17 martie 1958), în scopul facilitării cooperării în domeniul navigației maritime internaționale, asigurării securității maritime, prevenirii poluării mărilor și oceanelor. Până în 1983 s-a numit *Organizația Interguvernamentală Consultativă pentru Navigație Maritimă*; sediu: Londra], v. și: *IMO*. **3.** Oblati Mariae Immaculatae [Oblatenorden; *lat.*].

O.M.M. v. *OMM*

OMM Organizația Meteorologică Mondială [organizație internațională guvernamentală, cu sediul la Geneva, *inf.* în 11 octombrie 1947; își începe activitatea în 4 aprilie 1951, în scopul stabilirii unei colaborări în domeniul operațiilor și serviciilor meteorologice, difuzării de informații meteorologice; Instituție specializată a O.N.U. din 1951. România este membră din 1947; inițial, a fost *inf.* în 1873 ca organizație nonguvernamentală; sediu: Geneva], v. și: *WMO*, *OMI*

O.M.P.I. v. *OMPI*

OMPI Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale [organizație internațională guvernamentală, *inf.* în 14 iulie 1967, prin Convenția semnată la Stockholm; își începe activitatea în 26 aprilie 1970, în vederea facilitării cooperării statelor pentru punerea în aplicare a celor 14 acorduri internaționale în vigoare privind proprietatea intelectuală. Instituție specializată a ONU din 1977, care reunește Uniunea Internațională pentru Protecția Proprietății Industriale, creată în 1883 prin Convenția de la Paris, și Uniunea Internațională pentru Protecția Operelor Literare și Artistice - creată în 1886 prin Convenția de la Berna. Din 1968 România devine membră a organizației; sediu: Geneva], v. și *WIPO*

O.M.S. v. *OMS*

OMS Organizația Mondială a Sănătății [organizație internațională guvernamentală *inf.* în 22 iulie 1946; își începe activitatea în 7 aprilie 1948, în domeniul coordonării activităților internaționale cu caracter sanitar. Instituție specializată a ONU din 1947. România este membră din 1948; sediul Secretariatului *O.M.S.*: Geneva], v. și *WHO*

O.M.T. v. *OMT*

OMT Organizația Mondială a Turismului [organizație internațională guvernamentală *f.* în 1970, continuatoare a *Uniunii Internaționale a Organismelor Oficiale de Turism*, *f.* în 1925; România aderă în 1974; își începe activitatea la 2 ianuarie 1975. Sediul: Madrid], v. și *WTO*

O.N.E.F. [stadionul „Republicii”], v. și: *A.N.E.F.*

ONG Organizație Neguvernamentale.

onomat. onomatopee.

ONT Oficiul Național de Turism [România].

O.N.U. v. *ONU*

ONU Organizația Națiunilor Unite [organizație internațională guvernamentală; *f.* la 26 iunie 1945, prin semnarea Cartei de la San Francisco de către 51 de state; își începe activitatea la 24 octombrie 1945; sediul: New York, Geneva, Viena și Nairobi], v. și: *UN*, *UNO*

ONUCA Grupul de observatori [militari] al ONU pentru America Latină.

O.N.U.S.T. Organizația Națiunilor Unite pentru Supravegherea Armistițiului [Orientul Mijlociu].

ONUVEN Misiunea O.N.U. de Verificare a Alegerilor.

O.N.U.D.I. v. *ONUDI*

ONUDI Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială [organizație internațională guvernamentală din sistemul Națiunilor Unite, *f.* la 17/20 decembrie 1966; își începe activitatea la 1 ianuarie 1967, pentru promovarea și accelerarea procesului de industrializare în țările în curs de dezvoltare. România este membră din anul 1967. Din 1984: instituție specializată a O.N.U. cu sediul: la Viena], v. și: *UNIDO*

OOK Centrul Național de Tehnică Pedagogică [Veszprém].

O.O.O. out of order [în pană; deranjat; defect; *tele.*].

O.P. 1. Ordo Praedicatorum [Dominikanerorden; *lat.*]. **2.** open policy [offene Police; *engl.*, *germ.*].

OP măzărice medie (*meteo*).

OP+ măzărice mare (*meteo*).

OP- măzărice mărunță (*meteo*).

op.cit. opera citată.

O.P.A.E.C. Organizația țărilor arabe exportatoare de petrol [organizație interguvernamentală, *inf.* în 1968; sediul; în Kuwait].

O.P.A.N.A.L. v. *OPANAL*

OPANAL Organismul pentru interzicerea armelor nucleare în America Latină [cu sediul la Ciudad de Mexico].

O.P.C.N. Oficiul pentru patrimoniul cultural național.

OPE 1. Omega Position Location Experiment [sistem de navigație – spațială; *aeronaut.*]. **2.** Organizațiile Progresiste Elvețiene.

O.P.E.C. v. *OPEC*

OPEC 1. Organization of Petroleum Exporting Countries/ Oil Producing and Exporting Countries [Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol; organizație internațională interguvernamentală creată în 14 septembrie 1960, reunind 13 țări în curs de dezvoltare, exportatoare de țitei]. **2.** Organizația interarabă a petrolului [*înf.* în 9 ianuarie 1968].

O.P.C.N. - M.B. Oficiul pentru Patrimoniul Cultural-Național al Municipiului București.

OPD oblic-posterior drept [abr. în *radiol.*].

O.P.E.P. Organisation des pays exportateurs de pétrole v. *OPEC*.

OPH Constelația Ophiuchus.

OPINA Opinia Națională [*înf.* în 1961, în Venezuela].

OPIT Operation Pilote Interministerielle de Télédetection [Program de teledetecție francez pentru amenajarea teritoriului național].

OPL Ornitoză-Psitacoză-Limfogramulomatoză [grup de microorganisme între virusurile mari și rickettsii; *med.*].

OPOT Oficiul de proiectare și organizare Teritorială [București].

Op.pr. operă principală.

OPR Organizația Poporului Rodrignais [*înf.* în Mauritius].

OPS oblic posterior stâng (*radiol.*).

OPUFN Organizația Politică Unificată a Frontului Național [în R.D.P. a Yemenului].

OPV ohms per volt [ohm-volți]; scris și: *opv.*].

O.P.V.F.S. Organizația pentru punerea în valoare a fluviului Sénégal [grupare economică subregională, *înf.* la 11 iunie 1972; sediul: Dakar - Sénégal].

Or. oriental,-ă.

O.R. ora României.

ORAD Oficiul regional de aprovizionare și desfacere.

Orbis Orbiting Radio Ionospheric Satellite [satelit militar utilizat ca far ionosferic; lansat la 18 noiembrie 1964].

ORD ordin, ordonanță.

ORESS Oficiul Relații Externe și Studenți Străini [în *MEI*].

ORF Österreichischer Rundfunk [Radioteleviziunea austriacă, rețea radio-TV *înf.* în 1957].

organiz. organizație.

ORI Constelația ORION.

ORIF Oficii Regionale de Îmbunătățiri Funciare [între 1959 - 1962; *agr.*], v. și: *DZIF*.

O.R.I.T. v. *ORIT*

ORIT Organización Regional Interamericana de Trabajadores [Organizația Regională Internațională a Muncii; organizație sindicală regională ce grupează centralele sindicale din America Latină, care împărtășesc linia *C.I.S.L.*].

oriz. orizontal.

O.R.L. v. *ORL*

ORL 1. otorinolaringologie (*med.*). **2.** Organizația Liceenilor din România; vezi și: *C.I.O.E.R.*

orn. ornament, ornamentație.

Ornit. ornitologie.

ORNL Oak Ridge National Laboratory [Laboratorul Național de la Oak Ridge; SUA].

ORS Octohedral Research Satellite [satelit american].

ORSORT Oak Ridge School of Reactor Technology [Școala de tehnologie a reactoarelor (de la) Oak Ridge].

ORTF Office de la Radiodiffusion et de la Télévision françaises.

ortogr. ortografie.

ORTS Office de Radiodiffusion-Télévision du Sénégal.

Os Osmiu (*el. chim.*).

O.S.A. v. *OSA*

OSA 1. Organizația Statelor Americane [organizație internațională guvernamentală, *f.* la 30 aprilie 1948, creată la a IX-a Conferință interamericană de la Bogota, din 30 aprilie - 2 mai 1948; statutul adoptat în aprilie 1948 a intrat în vigoare în decembrie 1951; continuatoare a Uniunii Internaționale a Republicilor Americane (1890 - 1923) și a Uniunii Republicilor Continentului American (1923 - 1948); sediu: Washington], v. și: *OAS*. **2. O.S.A.** Ordo Sancti Augustini [Augustinerorden; *lat.*].

O.S.A.C. Organizația Statelor Americii Centrale [organizație regională care reunește cinci state din America Centrală - Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua -, constituită în octombrie 1951].

O.S.B. Ordo Sancti Benedicti [Benediktinerorden; *lat.*].

Oscar Orbiting Satellite Carrying Amateur Radio [sateliți pentru radioamatori, verificați și pregătiți de lansare de *AMSAT*].

OSEP Oficiul Special de Expediere a Presei.

O.S.F. Ordo Sancti Francisci [Franziskanerorden; *lat.*].

OSGS On Sudan Government Service.

O.S.I. Oficiul de Investigații Speciale [în SUA, în Ministerul de Justiție].

O.S.I.M. Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci.

OSL oțeluri folosite la confecționarea sculelor de tăiere a materialelor nemetalice.

OSM Organizația Studenților Maghiari [Tg. Mureș].

OSO Orbiting Solar Observatory [program american de cercetare sistematică, completă, a radiațiilor Soarelui, în vizibil, UV, X și gamma, cu ajutorul sateliților specializați].

O.S.P. v. *OSP*

OSP 1. Organizația Sportului Popular [fostă organizație progresistă de la noi, *înf.* în 1945]. **2.** Organizația Șoimii Patriei [organizație de masă a copiilor preșcolari și școlari, în vârstă de 4-7 ani, din R.S. România, *înf.* în 1976]. **3.** Comisia de Orientare Socio-profesională [prima comisie *înf.* la noi a fost în 1927, condusă de Rădulescu-Motru].

O.S.P.A.A. v. *OSPAA*

OSPAA Organizația de Solidaritate a Popoarelor Afro-Asiatice [organizație internațională neguvernamentală, *f.* la Cairo, între 26 decembrie 1957 - 1 ianuarie 1958, cu prilejul Conferinței de solidaritate a țărilor Asiei și Africii; Sediul: Cairo], v. și: *AAPSO*

OSPAAL v. *OSPAAAL*

OSPAAAL Organización de Solidaridad de los Pueblos de Africa, Asia y América Latina [Organizația de Solidaritate a Popoarelor din Asia, Africa și America Latină; organizație internațională neguvernamentală, *înf.* în 3-15 ianuarie 1966, cu ocazia Conferinței celor 3 continente, în vederea unirii, coordonării și încurajării mișcărilor de eliberare națională din cele trei continente și înlăturării oricăror forme de discriminare rasială; sediu: Havana].

OSR Optical Solar Reflector [reflector optic pentru disiparea maximă a energiei termice incidente; *aeronaut.*].

OSRD Office of Scientific Research and Development [Oficiul pentru cercetări științifice și dezvoltare; *M. Brit.*].

OSS 1. Ocean Surveillance System [satelit de supraveghere oceanică]. **2.** Organizația Sotrudnicestva Sveazi [Organizația de colaborare în domeniul poștelor și telecomunicațiilor, *înf.* în 1957 pentru țările socialiste]. **3.** Office of Strategic Service [servicii speciale ale SUA în Franța ocupată de hitleriști].

OST v. *GOST*.

OSTA Oficiul de Spectacole și Turnee Artistice.

O.S.U. Ordo Sanctae Ursulae [Ursulinenorden; *lat.*].

OT 1. (județul) Olt. **2.** oțeluri carbon nealiate [elaborate prin fuziune și turnate în piese].

O.T.A. v. *OTA*

OTA 1. Office of Technology Assessment [Oficiul pentru Evaluarea Tehnologiei/ Tehnologică (din SUA)]. **2.** Organizația [Mondială] a Turismului și Automobilismului.

O.T.A.N. v. *NATO*

OTAN Organisation du Traité de l'Atlantique Nord [Organizația Tratatului/Pactului Atlanticului de Nord].

otbd outboard [peste bord].

O.T.C. originating toll center [centrala inițială - de plecare; oficiu cap de linie interurban; *tele.*].

OTOR official time of reception [timp oficial de recepție; *tele.*].

OTS Orbital Test Satellite [satelit vest-european experimental de telecomunicații lansat la 13 septembrie 1977].

OTS-1 Orbital Solar Telescope [mic observator solar dispus într-un ieșind ventricular central al stației *Salint*, dotat cu un telescop UV].

ott ottava (*muz.*).

O.U. Oxford University [Universitatea Oxford].

OUA Organizația Unității Africane [organizație internațională guvernamentală, *f.* la 25 mai 1963; sediu: Addis Abeba], v. și: *OAU*

O.U.N. Organizația Naționaliștilor Ucraineni.

OV 1. oncornaviruses. **2.** Orbital Vehicle [program spațial american de interes militar; 5 grupe de sateliți].

OV 1 Subprogram Orbiter Vehicle [1965-1971, cu sateliți experimentali științifici și tehnologici].

OVD Organizația Varșavskogo Dogovora [Organizația Tratatului de la Varșovia; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 14 mai 1955 prin Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia; prelungit în 1975 până în 1985, iar în 1985 până în 2005; sediul: Moscova].

OVNI Objet Volant Non Identifié.

OVRA Opera voluntaria repressione antifascista [organizație fascistă în Italia, 1922-1943].

owdd old well drilling deeper [adâncirea vechii sonde de foraj; scris și: *O.W.D.D.*].

owpb old well plugging back [umplerea vechii sonde de foraj].

O.W.P.B. v. *owpb*

Ox. SIP Oxford Slavonic Papers.

oz Ounce avoir-du-pois [uncie: 1 oz = 28,35 g; *unit. americ.*].

oz. Ounce [uncie 1 oz = 8 drachms = 31,1035 g].

oz.ap. apothecaries' ounce [uncie farmaceutică; = 29,86 g].

oz.av. ounce avoirdupois [uncie comercială = 28,35 g].

oz.fl. fluid ounce [uncie pentru lichide = 29,573 ml].

OZN Obiecte Zburătoare Neidentificate [„farfurii zburătoare”], v. și: *UFO*, *U.F.O.*

O.Z.N. v. *OZN*

ozt ounce troy [1 ozt = 31,103 g; *unit. americ.*].

oz.t. ounce troy [uncie troy = 31,1 g].

P

p 1. pinxit [hat es gemalt; *lat.*]. 2. piano. 3. grenuri cu ploaie trecătoare [în not. Beaufort; *mar.*]. 4. pico [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-12} ; „a 10^{12} parte din”/ „a milioana milioana parte din”, în sistemul zecimal], *metr.* 5 precipitații (*agr.*).

p. 1. pagina. 2. pentru. 3. pint [pintă; măsură de capacitate egală cu 0,568 l; halbă]. 4.

P 1. [tipologie psihologică; orientat spre egalitate]. 2. fosfor (*el. chim.*). 3. poise [unitate de măsură a vâscozității dinamice în sistemul CGS, adoptată oficial în 1948, egală cu $1 \text{ dyn}\cdot\text{s}/\text{cm}^2 = 0,1 \text{ Pa}\cdot\text{s}$]. 4. peta [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{15}].

P. 1. perch [prăjină; măsură de suprafață = 25 m^2 ; măsură de lungime = 5,03 m], v. și: *Pl.* 2. pole [pol; în MB, unitate de măsură pentru lungimi egală cu 5,02 m].

p.a. pro anno (*lat.*).

p.A. per Adresse [unter Aschrift von].

P.A. Pan-American [Airways] [companie de transporturi aeriene].

Pa 1. pascal [unitate SI derivată pentru mărimile: *presiune, tensiune mecanică*]. 2. protactiniu (*el. chim.*).

PA 1. Partidul Alianței [*înf.* în 1963 în FIJI]. 2. Partidul Atassut [Partidul Sentimentului Comunității; în Groenlanda]. 3. portavion (*mar.*).

PAA Pan American [World] Airways [societate aeriană de transport din SUA].

PAAL Pan-American Air Lines [companie de transporturi aeriene].

PAB acid paraaminobenzoic [factor din complexul vitaminic].

PABA acid para-aminobenzoic.

P.A.B.X. v. *pabx*

pabx private automatic branch exchange [stație telefonică automată particulară conectată la rețeaua urbană/ centrală de interior cu selecție automată și trunchiuri de ieșire; centrală automată secundară, *tele*].

PAC 1. Congresul Panafrican. 2. Partidul Acțiunea Constituțională [*înf.* în Rep. Dominicană]. 3. Punctul adunare corespondență (*milit.*).

PAD 1. Partidul Acțiunea Democratică [*înf.* în 1966 în Malaysia]. 2. Partidul Acțiunea Democratică [*înf.* în 1981, în El Salvador]. 3. Partidul Acțiunea Democratică din Alajuela [Costa Rica]. 4. Partidul Alianța pentru Democrație [București, 1990].

P. AEQ partes aequales [părți egale; *abr.* pe rețete medicale].

PAET Planetary Atmosphere Experiment Test [experiență americană de testare a intrării în atmosferă a obiectelor cosmice].

P.A.F. Poliția Aerului și a Frontierelor.

P.A.F.S. poliester armat cu fibră de sticlă.

pag. pagina (*lat.*); v. și: *p.*

Pageos Passive Geodetic Earth-Orbiting Satellite [satelit pasiv geodezic american lansat la 24 iunie 1966].

PAH Acidul paraaminohipuric [utilizat pentru determinarea debitului sanguin real].

PAICV Partidul African al Independenței din Capul Verde [*înf.* în 1956].

PAIG Partido Africano da Independencia de Guine a Cabo Verde.

PAIGB Partidul African al Independenței din Guineea-Bissau [*înf.* în 1956].

P.A.I.G.C. Partidul African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde [*înf.* în 1956 de Amelar Cabral].

PAIS Partidul Autentic Instituțional Salvadorian.

PAK Pakistan [în codificația automobilistică internațională].

PAL 1. conținutul în fosfați mobili din sol (*agr.*). **2.** Phase Alternation Line [sistem de televiziune în culori, adoptat în Europa și țările socialiste, elaborat în 1962 în RFG de un colectiv condus de ing. Walter Bruch, dat în 1967 în exploatare]. **3.** plăcile aglomerate din așchii lemnoase.

Paleont. paleontologie.

P.A.M. v. *PAM*

PAM v. *SSUS*

PAM 1. Piridinaldoximă-metiodid [antidot eficace în intoxicații cu esterii organici ai acidului fosforic]. **2.** Programul Alimentar Mondial [organ subsidiar al Adunării Generale a O.N.U. și al F.A.O. de asistență multilaterală, *înf.* în 1961; își începe activitatea în 1963, în scopul ajutorării cu alimente a țărilor în curs de dezvoltare sau statele victime ale unor catastrofe naturale; România este membru fondator; sediu: la Roma], v. și: *W.F.P.*

PAM-D Payload Assist Module-Delta [etaj superior, cu pulbere, pentru creșterea capacității de satelizare a rachetei americane *Delta*].

Pan. Panama.

PAN 1. Partidul de Acțiune Națională [*înf.* în 1939, în Mexic]. **2.** Polska Akademia Nauk.

PANA Pan-African News Agency [Agenția de Știri Panafricană; *înf.* în 1979 de OUA cu sprijinul UNESCO].

PANAIR Pan-American Airways [companie de transporturi aeriene].

PanAm Pan American Air Lines.

Pan-Am Pan-American [panamerican, pe/ din întreaga Americă].

PANS Procedures for Air Navigation Services [Reguli pentru Serviciile de Aeronavigație].

PAO Publication Assistée Par Ordinateur.

PAP Partidul Acțiunea Populară [în 1954, în Singapore].

P.A.P. v. *PAP*

PAP 1. Polska Agencja Prasowa [agenție oficială de presă din Polonia, cu sediul la Varșovia; funcționează din iulie 1944]. **2.** Partidul Aprist Peruan.

Par. Paraguay.

PARID Pescării și Administrarea Regiunilor Inundabile ale Dunării [lege, emisă în 1929; *agr.*], v. și: *DZIF*

PARM Punct de Aprovizionare și Reparații Mobil.

part. parter.

PARTI-TAX Taxi[metru] Parti[cular].

Pa-s pascal-secundă [unitate SI derivată pentru mărimea *vâscozitate dinamică*].

PAS 1. Acidul paraaminosalicilic. **2.** Partidul Acțiunea Socială [Thailanda]. **3.** periodic acid Schiff [metodă în *med.*].

PASOK Mișcarea Socialistă Pănelă [partid din Grecia, fondat în 1974 de Andreas Papandreu].

pass passim [în diverse locuri; abreviere uzitată în indicații bibliografice, *lat.*].

P.A.T. Pacific Air Transport [companie de transporturi aeriene].

PAU Pan-American Union [Uniunea panamericană].

PAV Pavo [Constelația Păunul].

PAWA Pan-American World Airways [companie de transporturi aeriene].

P.A.X. private automatic exchange [centrală particulară/ de instituție; stație telefonică automată particulară conectată la rețeaua urbană; *tele.*].

P.B. pillar box [cutie de scrisori].

Pb plumb (*el. chim.*).

PBAS 1. Partidul Baas Arab Socialist *inf.* în aprilie 1947, în Siria; Partidul Renașterii Socialiste Arabe. **2.** Partidul Baas Arab Socialist [*inf.* în 1940, în Liban].

PBD phenyl-biphenyl-oxodiazole [fenil-difenil-oxodiazol].

PBI iodul proteic plasmatic.

PBML Prague Bulletin of Mathematical Linguistics.

PBS Phosphate Buffer Saline.

P.B.X. private branch exchange [instalație de abonat cu post secundar/suplimentar; stație telefonică automată particulară conectată la rețeaua urbană; *tele.*].

PC 1. Partidul Colorado [Asociația Națională Republicană; *înf.* în 1887 în Paraguay]. **2.** Partidul Colorado [partid liberal, de guvernământ, din Uruguay].

PC 1. Partidul Comunist [al Olandei; *f.* 1918]. **2.** Partidul Comunist [1919, SUA]. **3.** Partidul Comunist [Spania, 1920; între: 1939-1977 – în ilegalitate]. **4.** Partidul Comunist [*înf.* în Luxemburg, în ianuarie 1921]. **5.** Partidul Comunist [Venezuela, 1931]. **6.** Partidul Comunist [Sri Lanka, 1943]. **7.** Partidul Comunist [în Marion, *f.* 1957]. **8.** Partidul Comunist [*înf.* în 1958, în Guadelupa]. **9.** Partidul Comunist [fondat în 1959, în Réunion]. **10.** Partidul Comunist [din Nicaragua; *înf.* în 1967 de membri ai PSN. Până în 1979 se află în ilegalitate].

PC 1. Partidul Conservator [din Columbia, *înf.* în 1832]. **2.** Partidul Conservator [*înf.* în 1870 în Marea Britanie]. **3.** Partidul Conservator [*înf.* în 1884, în Norvegia]. **4.** Partidul Conservator [Ecuador].

PC Partidul Cooperatist [București, 1990].

PC 1. Partidul de Centru [*înf.* în 1906 în Finlanda sub denumirea de Partidul Agrarian, până în 1965]. **2.** Partidul de Centru [*înf.* în 1910 în Suedia; până în 1958: Partidul Agrar].

p.c. 1. pour condoleance (*fr.*). **2. p.c.** pro centum (*lat.*).

p.Chr. post Christum (*lat.*).

P Cen. Partidul de Centru [Olanda].

P. Ctr. punct/ post de control.

P.C.A. *v.* PCA

PCA 1. Polar Cap Absorption [Absorbția în zona calotei polare; *astr.*]. **2.** Acid pirolidoncarboxilic [aminoacid]. **3.** Direcția Generală a Porturilor și Căilor de Comunicație pe Apă [*înf.* în 1906, sub conducerea inginerului Anghel Saligny].

P.C.B. *v.* PCB

PCB Partidul Comunist Bulgar [la 27 mai 1919, Partidul Socialiștilor Tesneaci se transformă în P.C.B.].

PCBS Portland-Cement British Standard Specification [standard britanic pentru ciment Portland].

PCC 1. Partidul Comunist Chinez [*înf.* în iulie 1921]. **2.** Partidul Comunist din Cehoslovacia [*înf.* în mai 1921]. **3.** pentru copie conformă.

P.C.D. *v.* PCD

PCD 1. Partidul Conservator Democrat [din Nicaragua; *înf.* în 1979]. **2.** Partidul Comunist din Danemarca. **3.** Partidul Conservator Democrat [organizație politică cu caracter moșieresc-burghez, *înf.* în 1908, prin desprinderea din Partidul Conservator - organizație politică a moșierimii. Partidul se destramă, elementele reminiscente fuzionând în 1923 cu Partidul Național Român din Transilvania].

PCE Poliartrită cronică evolutivă.

PCERSN Partidul pentru Cinstirea Eroilor Revoluției și Salvării Naționale [cu sediul în Ferentari, București].

pcf pounds per cubic foot [livre/ pfunzi pe picior cubic].

PCF Partidul Comunist Finlandez [*înf.* în 1918/ decembrie 1920].

P.C.G. v. *PCG*

PCG 1. Partidul Comunist din Grecia [*înf.* în 1918, între 1947-1974 se află în ilegalitate]. **2.** Partidul Comunist German.

P.C.I. v. *PCI*

PCI 1. Partidul Comunist Italian [*înf.* în ianuarie 1921]. **2.** Partidul Comunist Indian [*înf.* în 1925]. **3.** Partidul Comunist al Israelului. **4.** Partidul Conducerii Interne [în Feroe]. **5.** Paza contra incendiilor v. *PSI*

PCI-m Partidul Comunist Indian-marxist [*f.* în 1964].

P.C.J. v. *PCJ*

PCJ Partidul Comunist Japonez [*înf.* în iulie 1922].

PCK peck [veche măsură de capacitate anglo-saxonă], v. și: *PK*

pcl picul [unitate de măsură egală cu 60,5 kg].

P.C.L. v. *PCL*

PCL 1. Partidul Comunist Libanez [*înf.* în octombrie 1924; în ilegalitate între 1948-1971]. **2.** Partidul Comunist din Lituania.

PCM 1. Partidul Congolez al Muncii [*înf.* în 1969]. **2.** Partidul Congresului Malawi [*înf.* în 1959 în Malawi, fiind continuatorul Congresului African Nyassaland].

PCN 1. Partidul Coaliției Naționale [*înf.* în 1918]. **2.** Partidul Conferinței Naționale Jammu și Kashmir [*înf.* în 1938 în India; reorganizat în 1975]. **3.** Partidul Convenției Naționale [*înf.* în 1975, în Gambia].

P.C.N.Ț. Partidul Creștin Național Țărănesc; v. și: *PNȚCD*

P.C.P. v. *PCP*

PCP 1. Partidul Conservator Progresist [denumire adoptată, în decembrie 1918, de gruparea politică a marii moșierimi condusă de Al. Marghiloman; își încheie existența în 1922]. **2.** Partidul Conservator Progresist [*înf.* în 1854 în Canada]. **3.** Partidul Creștin Popular [*înf.* în 1933 în Norvegia]. **4.** Partidul Creștin Popular [*înf.* în 1970 în Danemarca]. **5.** Partidul Progresist Cetățenesc [Liechtenstein].

P.C.R. Partidul Comunist Român [*f.* 8 mai 1921; 1924-1944 în ilegalitate; 1948-1965 s-a numit Partidul Muncitoresc Român].

PCS 1. Partidul Comunist Sanmarinez [1 februarie 1921, San Marino]. **2.** Partidul Creștin Social [*înf.* în 1914, în Luxemburg].

PCSI Persatuan Catar Seluruh Indonesia [Federația de șah din Indonezia].

PCT 1. Partidul Cetățenilor Thai [Prachakorn Thai; în Thailanda]. **2.** Partidul Congolez al Muncii. **3.** Punct de control tehnic auto.

PCTF Punct de Control al Trecerii Frontierei.

PCU pound centigrade unit [cantitatea de căldură necesară pentru încălzirea unui funt/ unei livre de apă la 1°C = 454 calorii mici].

P.C.U.S. v. *PCUS*

PCUS Partidul Comunist al Uniunii Sovietice [*înf.* în 1898 sub denumirea de Partidul Muncitoresc Social Democrat din Rusia, schimbată în 1918 în actuala titulatură].

P.C.V v. *PCV*

PCV 1. Partidul Comunist din Vietnam. **2.** Parcul Comun al Vagoanelor de Marfă [organizație economică *înf.*, în 1964, prin Convenția semnată la 31 decembrie 1963 de către țări membre CAER; sediul: la Praga].

pd paid [bezahlt].

Pd paladiu [*el. chim.*].

Pd. v. *Pd*

PD 1. Partidul Democrat [*f.* 1848, SUA]. **2.** Partidul Democrat [*înf.* 1945, Antilele Olandeze]. **3.** Partidul Democratic [*f.* 1946, în Thailanda]. **4.** Partidul Democrat [*înf.* în 1953 în Uganda, interzis între 1969-1980]. **5.** Partidul Democrat [*înf.* în 1962, în Botswana]. **6.** Partidul Democrat [*înf.* 1971, în Insulele Cook]. **7.** Partidul Democratic [Cipru, *înf.* în 1976]. **8.** Partidul Democratic [în Luxemburg]. **9.** Partidul Democrat [Polonia]. **10.** Partidul Democrat [în Ecuador].

P.D. 1. potential difference [diferență de potențial; tensiune; *el.*]. **2.** proteină digestibilă (*zoot.*). **3.** puncte de distribuție [la bridge].

PDA Partidul Democraților Australieni [*înf.* în 1977].

PDAR Partidul Democrat Agrar din România [București, 1990].

PDB paradichlorbenzen.

PDC 1. Partidul Democrat Coreean [*înf.* în 1981, în Coreea de Sud]. **2.** Partidul Democrat Creștin [Honduras]. **3.** Partidul Democrat Creștin [în Bolivia]. **4.** Partidul Democrat Creștin [*înf.* în 1957, în Chile]. **5.** Partidul Democrat Creștin [*înf.* în 1960, în El Salvador]. **6.** Partidul Democrat din Cluj [Cluj, 1990].

PDCE Partidul Democrat Creștin Elvețian [*înf.* în 1912].

PDCF Partidul Democrat al Coastei de Fildes [*înf.* în 1946].

PDCG Partidul Democrat Creștin Guatemalez [*înf.* în 1955].

PDCR Partidul Democrat Constituțional din România [București, 1990].

PDCS Partidul Democrat Creștin Sanmarinez [1948, San Marino].

PDD Partidul Democratic al Dreptății [*înf.* în 1981, în Coreea de Sud].

PDG Partidul Democratic Gabonez [*înf.* 1968].

PDI Partai Demokrasi Indonesia [Partidul Democratic al Indoneziei, *înf.* în 1973].

PDL Poundal [unitate de forță engleză].

PDM 1. Partidul Democrat al Muncii [București; 1990]. **2.** Partidul Democrat Mexican [*înf.* în 1975]. **3.** Partidul Democratic Muncitoresc [*înf.* în 1980 în Brazilia].

PDN 1. Partidul Democrat Național [1975, Pakistan]. **2.** Partidul Democrației Naționaliste [*înf.* în 1983 în Turcia].

PDP 1. Partidul Democrat Popular [1982, Spania]. **2.** Partidul Democrat Progresist [București, 1990]. **3.** Partidul Democrat Progresist [în Montserrat].

P.D.P.A. Partidul Democratic al Poporului [Afganistan].

PDR Partidul Democrat din România [București, 1990].

PDRL Partidul Democratic al Românilor Liberi [Sf. Gheorghe; 1990].

PDS 1. Partidul Democrat Singaporez. **2.** Partidul Democrat Social [*înf.* în 1980 în Brazilia]. **3.** Partidul Democrat Socialist [*înf.* în 1960, în Japonia]. **4.** Partidul Democrat al Siamului [în Thailanda]. **5.** Partidul Democrat Senegalez [1974]. **6.** Partidul Democrației Socialiste [1975, San Marino]. **7.** Partidul Dreptății Sociale [*înf.* în 1990].

PDSLDB Partidul Dreptății Sociale Liber Democrat – București [București, 1990].

PDST Pacific daylight saving time [timp/ ora de vară pentru litoralul Oceanului Pacific].

P.D.U. v. PDU

PDU 1. Partidul Democrat Unit [*înf.* în 1974 în Belize]. **2.** Partidul Democrat al Uniunii [*înf.* în 1976, în Bahamas]. **3.** Partidul Democratic Unionist.

PDUP Partidul Democratic de Unitate Populară [Italia].

p.e. par exemple [spre exemplu; *fr.*].

PE 1. Partidul Ecologist [Elveția]. **2.** Partidul Ecologist [în Belgia]. **3.** Partidul Ecologist [Luxemburg]. **4.** Partidul Ecologist [Finlanda].

P.E. proiect de execuție.

PEACE Pan-European Academic Co-operation and Exchange.

PEAT Programul Lărgit de Asistență Tehnică [O.N.U.].

PEC Projects Européens Communs.

P.E.C.C. Conferința de Cooperare Economică (a țărilor din bazinul Pacificului).

PECO Comercializarea produselor petrolifere.

PED Partidul Ecologist Democrat [*înf.* în 1980 în R.F.G.].

PED 1. Partidul Eliberării Dominicane [*înf.* în 1973]. **2.** pragul economic de dăunare (*agr.*).

PEE Partidul Evanghelic Elvețian [*înf.* în 1912].

P.E.G. părți egale [pe rețete].

PEG 1. Pegasus [Constelația Pegas]. **2.** encefalografia gazoasă. **3.** pneumoencefalografia (gazoasă).

peior. peiorativ.

PEM Partidul Elvețian al Muncii [*înf.* în 1944].

P.E.M.A. palilalie, ecolalie, mutism, amimie [sindrom descris de Guiraud în cadrul bolii Pick; *psih.*]

pen. peninsulă.

PEN Partidul Eliberării Naționale [*înf.* în 1948, în Costa Rica].

P.E.N. Poets, Essayists, Novelists [PEN-Club, P.E.N.-Club].

Peole Préparatoire à Eole [satelit francez pentru experimentarea tehnicii și metodelor de localizare a baloanelor derivante cu nacelă Eole, lansat la 12 decembrie 1970].

PEO Federația mucitorească pan-cipriotă.

per. perioada.

P.E.R. v. *PER*

PER 1. [constelația] Perseus. **2.** Partidul Ecologist din România [*înf.* în ianuarie 1990]. **3.**

Partidul Evreiesc din România [creat în mai 1931; președinte: Th. Fischer; presă: „Tribuna evreiască”, „Renașterea noastră”].

pers. personaj.

PERT Program Evaluation and Review Technic [metodă aplicată în 1957 la construcția rachetei Polaris în S.U.A. și la realizarea unor pachete de programe pentru calculatoarele electronice].

PES Postal Express Service [Serviciu Poștal Expres].

pesc. pescuit.

PESS panencefalită sclerozantă subacută.

petr. 1. petrolier (*mar.*). **2.** petrolifer.

Petrog. petrografie.

PETROMIN [Administrația generală a petrolului și a resurselor minerale; *înf.* în 1962 în Regatul Arab Saudit].

PEU Partidul Ecologist Umanist [fondat la Arad, în 1990].

p.ext. prin extensiune/ extindere.

p.f. pour féliciter (*fr.*).

pf pico-farad [pico-farad; = 10^{-12} farad; *el.*].

p.f.v. pour faire visite (*fr.*).

PFL plăci fibrolemnoase [fabricate în 1962 la Blaj în prima fabrică de plăci fibrolemnoase].

PFM Partidul Fren Melanesia [în Vanuatu].

PFN Partidul Federației Naționale [*înf.* în 1963 în Fiji].

FPF Partidul Federal Progresist [în Republica Africa de Sud, *înf.* în 1977, continuator al Partidului Reformei Progresiste].

PG prisonnier de guerre (*fr.*).

PGA pteroylglutamic acid [acid pteroil-glutaminic].

PGL limfoadenopatia generalizată persistentă.

PGM fosforglucomutază (*genet.*).

PGP paralizia generală progresivă.

P.G.R. Partidul German din România [*înf.* în noiembrie 1919; președinte: Hans Otto Roth, Fritz Fabricius. Presă: „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt].

ph phot [unitate CGS; $1 \text{ ph} = 10^4 \text{ lx}$].

pH [logaritmul zecimal cu semn schimbat al concentrației ionilor de hidrogen dintr-o soluție].

P.H. Pädagogische Hochschule.

PH Prahova.

PHA Partidul Pupu Here Ai'a Te Nunaa Ia Ora [fondat în 1965, în Polinezia Franceză].

ph. bz. phosphorus bronze [bronz de fosfor].

Ph. Br phenyl-bromide [fenil-bromură, brombenzen].

Ph Cl phenyl-chloride [clorbenzen].

pH-metru instrument de măsurat pH-ul unei soluții.

Phe fenilalanină [aminoacid].

PHE [constelația] Phoenix.

PHWR Pressurized Heavy Water Reactor [Reactor cu apă grea sub presiune].

PI 1. Partidul Independenței [*înf.* în 1929, în Islanda]. **2.** Partidul Independenței [*înf.* în 1944, în Maroc].

PIA 1. Pakistan International Airlines. **2.** Partidul Inuit Ataqatigiit [Mișcarea Eschimoșilor; partid de stânga, *înf.* în Groenlanda].

PIBAC Permanent International Bureau of Analytical Chemistry [Biroul Internațional Permanent de Chimie Analitică].

PIC 1. Pictor [Constelația Șevaletul pictorului]. **2.** Partidul Insulele Cook [Insulele Cook].

P.I.D.C. v. *PIDC*

PIDC Programul Internațional pentru Dezvoltarea Comunicației.

PIDE Polícia Internacional e de Defesa do Estado [poliția politică portugheză].

PIE Plasma Interaction Experiment [experiență americană de studiere a interacțiunii particulelor încărcate cu plasmă din spațiul periterestru].

piel. pielărie.

PIGA Pendulous Integrating Gyro Accelerometer [Accelerometru pendular cu integrator la Girocompas].

PIL. pilule [pe rețete *med.*].

PIM Partidul Independent Maghiar [Tg. Mureș, 1990].

pinx. v. *p.*

P.I.O. probă de ierarhizare a ocupațiilor (*pedag.*).

PIP Partidul Islamic Panmalaysian [*înf.* în 1951 în Malaysia; între 1971-1977 face parte din FN].

PIT Punct de întreținere tehnică auto (*milit.*).

PIU 1. Partidul Înnoirii și al Unității [*înf.* în 1970, în Honduras]. **2.** Partidul Irlandei Unite [*înf.* în 1933].

PIV Partidul Insulele Virgine [în Insulele Virgine Britanice].

pizz pizzicato.

PJOP Pioneer-Jupiter Orbiter Probe [proiect NASA de stație interplanetară americană, *Galileo*, în explorare la Jupiter, cu sondă atmosferică (*Probe*) și satelit (*Orbiter*)].

pk peck [unitate de măsură pentru lichide; 1 pk = 2 gallons = 9,091 l; unitate engleză pentru mărfuri lichide].

PK v. *PCK*

PKJ Pitanja Književnosti i Jezika [Sarajevo].

PKP Polskie Koleje Panstwowe [Căile ferate ale statului polonez].

Pk Tn Pack train [tren de coletărie/ bagaje].

pl. 1. pluralis (*lat.*), v. și: *plur.* **2.** planșă.

PL I. 1. Partidul Laburist [*înf.* în Marea Britanie în 1900]. **2.** Partidul Laburist [*înf.* în IRLANDA, în 1912, reorganizat în 1930]. **3.** Partidul Laburist [*înf.* în 1936 în Mauritius]. **4.** Partidul Laburist [în Barbados, *înf.* în 1938]. **5.** Partidul Laburist [1946, Saint Lucia]. **6.** Partidul Laburist [1955, Saint Vincent și Grenadine]. **7.** Partidul Laburist [Federația Saint Christopher și Nevis]. **II. 1.** Partidul Liberal [din Columbia, *înf.* în 1832]. **2.** Partidul Liberal [*înf.* în 1870 în Danemarca]. **3.** Partidul Liberal [*înf.* în 1873 în Canada]. **4.** Partidul Liberal [*f.* 1884, Norvegia]. **5.** Partidul Liberal [*înf.* în 1887 în Paraguay; dizolvat în 1942 și *reînf.* în 1961]. **6.** Partidul Liberal [Honduras, *înf.* în 1891]. **6.** Partidul Liberal [*f.* 1902, Suedia]. **III. 1.** Partidul Libertății [*înf.* în 1970 în Dominica; partid de guvernământ]. **2.** Partidul Libertății [Sri Lanka, *f.* 1951].

PLA Partidul Laburist Australian [partid de guvernământ, *înf.* în 1891].

PLAFAR [Magazin de] *Plante Farmaceutice*.

P.L.D. v. *PLD*

PLD I. 1. Partidul Liberal Democrat [organizație politică burgheză din România creată în noiembrie 1931, având ca președinte pe Jean Th. Florescu; în 1938 dispăre de pe arena politică. Presă: „Omul liber”]. **2.** Partidul Liberal Democrat [*înf.* în 1945/1948, în Berlinul Occidental]. **3.** Partidul Liberal-Democrat [de guvernământ, [în Japonia, *înf.* în 1955]. **4.** Partidul Liber Democrat [București, 1990]. **II. 1.** Partidul Laburist

Democratic [*înf.* în 1955, în Barbados]. **2.** Partidul Laburist Democratic [*înf.* în 1979 în Dominica].

P.L.D.R. v. *PLDR*

PLDR Partidul Libertății și Democrației Române [Craiova, 1990].

PLE Partidul Liberal Elvețian [*înf.* în 1977, continuator al Uniunii Liberal Democratice, *înf.* în 1913].

P.L.I. v. *PLI*

PLI 1. Partidul Liberal Independent [*înf.* în 1944 în Nicaragua]. **2.** Partito Liberale Italiano [Partidul Liberal Italian; *înf.* în 1848].

P.Lib. Partidul Liberal [*înf.* în Marea Britanie în 1877].

PLJ Partidul Laburist din Jamaica [*înf.* în 1943].

PL(L)R Partidul Liberal [al Libertății] din România [București, 1990].

PLM 1. Paris, Lyon, Mediterană [companie franceză de cale ferată]. **2.** Partidul Laburist Maltez [partid de guvernământ, *înf.* în 1920].

PLP I. 1. Partidul Laburist Progresist [*înf.* în 1963 în Insulele Bermude]. **2.** Partidul Laburist Progresist [Saint Lucia]. **II.** Partidul Liberal Progresist [*înf.* în 1953 în Bahamas; de guvernământ].

PLR 1. Partidul Liberal Radical [*înf.* în 1944, în Ecuador]. **2.** Partidul Liberal Radical [*înf.* în 1961, în Paraguay].

P.L.S. v. *PLS*

PLS 1. Partidul Laburist Socialist [Gibraltar, *f.* 1976]. **2.** Partidul Liber-Schimbist [*înf.* în 1990].

PLSS 1. Partidul Lanka Sama Samaja [Partidul Societății Egale = Partidul Socialist; Sri Lanka, *f.* 1935]. **2.** Position Location Strike System [program militar american urmărind crearea de sisteme de dirijare din cosmos a rachetelor antiradar și de croazieră].

PLT psitacoză, limfogranulomatoză și trahom (*med.*).

PLU Partidul Laburist Unit al Grenadei [*înf.* în 1950].

Plur. v. *pl.*

pluv pluvia [de ploaie; *abr.* pe rețete medicale].

plwr pressurized light water reactor [reactor (cu răcire) cu apă naturală sub presiune; scris și: *PLWR*].

PLZT titañații zirconat de plumb-lantan.

Pm promețiu [*el. chim.*].

p.m. 1. post meridiem [după-amiază; *lat.*]. **2.** post mortem (*lat.*). **3.** pro memoria (*lat.*) [zum Gedächtnis]. **4.** pro mille (*lat.*).

P.Md. Punct medical.

PM 1. Partidul Muncii [1946, Olanda]. **2.** Partidul Muncitoresc [*înf.* în 1887 în Norvegia]. **3.** Partidul Muncitoresc [*înf.* 1957, în Singapore]. **4.** Partidul Muncitoresc [Irlanda, *înf.* în 1971].

PMA 1. polimetacrilat (*chim*). **2.** Partidul Muncii din Albania [fondat în noiembrie 1941; până în 1948, are denumirea de Partid Comunist].

PMB Partidul Muncitoresc Brazilian [*înf.* în 1945, reorganizat în 1980].

pmbx private automatic and manual branch exchange [centrală manuală de interior/ stație telefonică automată și manuală particulară conectată la rețeaua urbană; scris și: *P.M.B.X.*], *tele*.

P.M.B.X. v. *pmbx*

P.M.C. v. *PMC*

PMC 1. Partidul Muncii din Coreea [*înf.* în aprilie 1925, reorganizat în octombrie 1945. Până la 30 august 1946 se cheamă Partidul Comunist din R.P.D. Coreea, când se unește cu Noul Partid Popular]. **2.** personal militar civil. **3.** Punct poștal militar de cartare.

PMD psihoza maniaco-depresivă.

PMDB Partidul Mișcarea Democratică Braziliană [*înf.* în 1967, reorganizat în 1982].

PMDSR Partidul Muncii și Dreptății Sociale din România [București, 1990].

P.M.E. Partidul Muncitoresc Etiopian.

PMF Partidul Muncitorilor și Fermierilor [India].

PMLA Publications of the Modern Language Association of America [Baltimore].

P.M.O. postal money order [mandat poștal].

P.M.P. Partidul Micilor Proprietari [în Ungaria].

PMR Partidul Muncitoresc Român [denumire luată în februarie 1948 și păstrată până în 1965, când PMR devine PCR].

PMSD Partidul Mauritian Social Democrat [*înf.* în 1955].

PMSL Partidul Muncitoresc Socialist Luxemburghez [*înf.* în 1902].

PMSS Pacific Mail Steam - ship Company [companie britanică de transporturi maritime].

PMSU Partidul Muncitoresc Socialist Ungar [*înf.* în ianuarie 1948, prin unificarea Partidului Comunist, creat în 1918, și a Partidului Social Democrat, *înf.* în 1894].

PMU Partidul Muncitorilor Uniți [1964, Saint Lucia].

P.M.U.P. Partidul Muncitoresc Unit Polonez [*înf.* în 18 decembrie 1948].

PN 1. Partidul Național [Blancos; partid conservator din Uruguay]. **2.** Partidul Național [Honduras, *înf.* în 1923]. **3.** Partidul Național [Noua Zeelandă, 1936]. **4.** Partidul Naționalist [*înf.* în 1924 în Malta].

P.N.A. v. *PNA*

PNA 1. Partidul Namaka Anti [*înf.* în Rep. Vanuatu]. **2.** pentoso nucleic acid [acid pentozonucleic]. **3.** Philippines News Agency [agenție oficioasă filipineză de presă, *înf.* în 1973]. **4.** tip de fibră sintetică *polinitril-acrilică*. **5.**

Partidul Național Agrar [organizație politică de orientare profascistă, *înf.* în 1932, sub președinția lui Octavian Goga].

PNB 1. Partidul Național Basotho [*înf.* în 1952 în Lesotho]. **2.** Partidul Naționalist Base [Spania]. **3.** Produs Național Brut.

P.N.C. v. *PNC*

PNC 1. Partidul Național Coreean [*înf.* în 1981, în Coreea de Sud]. **2.** Partidul Național-Creștin [organizație politică reacționară, *înf.* în iulie 1935, prin fuziunea dintre Liga Apărării Național Creștine și Partidul Național Agrar; președinte: Octavian Goga, A.C. Cuza. Presă: „Țara noastră”, „Porunca vremii”].

P.N.D. v. *PND*

PND 1. Partidul Național Democrat [organizație politică burgheză, *înf.* în 1910, sub conducerea lui N. Iorga și A. C. Cuza; în ianuarie 1925 fuzionează cu Partidul Național Român; P.N.D. își încheie activitatea în 1938]. **2.** Partidul Național Democrat [*înf.* în 20 dec. 1989, București]. **3.** Partidul Național Democrat [*f.* în 1981, Thailanda]. **4.** Partidul Naționalist-Democrat [*înf.* în aprilie 1920; președinte: Alexandru Averescu; presă: „Îndreptarea”]. **5.** Partidul Național Democrat [Egipt]. **6.** Partidul Național Democrat [de dreapta, în R.F.G.].

P.N.D.R. Partidul Național Democrat din România [București, *înf.* ianuarie 1990].

PNF Partidul Naționalist Flamand [*înf.* în 1979, în Belgia].

PNG 1. Papua-New Guinea [Papua-Noua Guinee]. **2.** Partidul Na-Griamel [*înf.* în 1963, în Rep. Vanuatu].

PNL 1. Partidul Național Liberal [*înf.* în 1866. Președinți: I. Gh. Duca, C. (Dinu) I.C. Brătianu; “Partidul Național-Liberal a fost încheiat, în ianuarie-martie 1875, prin unirea diferitelor grupări politice de orientare liberală”. **2.** Partidul Național-Liberal [Gh. Brătianu], organizație politică *înf.* în iunie 1930, prin desprinderea unei desidențe din Partidul Național-Liberal; În 1937, s-a alăturat pactului încheiat de Iuliu Maniu, președintele P.N.Ț, cu C.Z. Codreanu, conducătorul Gărzii de Fier. Și-a încheiat activitatea în 1938. În anii celui de-al doilea război mondial, Gh. Brătianu revine la vechiul PNL]. **3.** Partidul Național-Liberal [Gh. Tătăărăscu]: grupare politică, creată, în 1944, prin desprinderea din P.N.L. (condus de Const. I.C. Brătianu) a unor membri ai acestui partid, sub conducerea lui Gh. Tătăărăscu; În 1947, Partidul Național-Liberal [I.I.C. Brătianu] se autodizolvă]. **4.** Partidul Național Liberal [București, 1990].

P.N.P. v. *PNP*

PNP 1. Partidul Național Popular [organizație politică democratică constituită în perioada alegerilor parlamentare din 1946, continuatoare a Uniunii Patrioților. A sprijinit PCR în politica sa de refacere economică și

de democratizare a țării, până în 1949 când se autodizolvă]. **2.** Partidul Național al Poporului [*f.* 1948 în Antilele Olandeze]. **3.** Partidul Național Progresist [partid de guvernământ, în insulele Turks și Caicos]. **4.** Partidul Național Progresist [*inf.* în România în ianuarie 1990].

P.N.R. v. *PNR*

PNR 1. Partidul Național Român [partid al burgheziei românești din Transilvania, creat în mai 1881 prin unificarea PNR din Transilvania cu PNR-ul din Banat și Ungaria (*inf.* în 1869). În februarie 1923, a fuzionat cu foștii membri ai Partidului Conservator Democrat, iar în ianuarie 1925, cu Partidul Naționalist al Poporului. În octombrie 1926, PNR a fuzionat cu Partidul Țărănesc, punându-se astfel bazele Partidului Național Țărănesc]. **2.**

Partidul Național Religios [*inf.* 1956, în ISRAEL]. **3.** Partidul Naționalist Revoluționar [Ecuador]. **3.** Partidul Noii Republici [în Republica Africa de Sud, *inf.* în 1977, după autodizolvarea Partidului Unit].

P.N.S. v. *PNS*

PNS 1. Partidul Național Democrat [*inf.* în 1978, în Egipt, continuator al Uniunii Socialiste Arabe]. **2.** Partidul Național Scoțian [*inf.* în 1928 în Marea Brit.]. **3.** Partidul Naționalist Sirian [*inf.* în 1932, în Liban; în ilegalitate: 1962-1969]. **4.** Partidul Național din Sarawak [*inf.* în 1961 în Malaysia]. **5.** Partidul Național Slovak.

PNT Partidul Națiunii Thai [Chart Thai; *inf.* în Thailanda].

PNTC Panel on Navigation and Traffic Control [Panou pentru Dirijarea Navigației și Controlul Traficului].

P.N.Ț. v. *PNȚ*

PNȚ 1. Partidul Național Țărănesc (Maniu). **2.** Partidul Național-Țărănesc (Anton Alexandrescu; grupare politică cu orientare democrat-revoluționară, care se desprinde din P.N.Ț. (Maniu), în februarie 1945, constituindu-se în partid politic de sine stătător și sprijinind politica P.C.R.; în ianuarie 1948 se unifică cu Frontul Plugarilor].

PNȚCD Partidul Național Țărănesc Creștin și Democrat [*inf.* în ianuarie 1990, la București].

PNU Partidul Național Unit [1946, Sri Lanka].

P.N.U.D. v. *PNUD*

PNUD Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare [organizație internațională din sistemul Națiunilor Unite, de asistență multilaterală, *f.* la 22 noiembrie 1965, prin fuzionarea Programului lărgit de asistență tehnică - E.P.T.A. - cu Fondul special ONU, „în scopul sprijinirii eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru folosirea eficientă a resurselor naturale și a potențialului uman”; își începe activitatea la 1 ianuarie 1966 și este reorganizată la data de 1 ianuarie 1971; sediu: la New York], v. și: *UNDP*

PNUE Programul Națiunilor Unite privind Mediul Înconjurător.

PNW 1. Partidul Naționalist Welsh [Marea Brit.]. **2.** Partidul Noul Wafd [în Egipt, *înf.* în 1919; interzis între 1952-1978 și 1979-1983].

po. v. *P, Pl.*

Po poloniu [*fiz.; el. chim.*].

P.O. puncte de onor [la bridge].

POB post office box [căsuță poștală].

Pod. Podișul...

POGO Polar Orbiting Geophysical Observatory [denumirea satelițilorOGO pari americani: OGO-2, 4, 6; *astron.*].

Pol. Polonia.

POLEX Polar Experiment [experiență sovietică în perioada 1974 - 1978].

Poligr. poligrafie.

P.O.M. v. *POM*

POM 1. Partidul Oamenilor Muncii [*înf.* între 6-10 septembrie 1984, la Addis Abeba; Etiopia]. **2.** Partidul Oamenilor Muncii [*înf.* în 1980, în Brazilia].

POME Partidul Oamenilor Muncii din Etiopia.

pomp. pompier (*milit.*).

pop. 1. popular. **2.** populație.

PORP printed on rice paper [tipărit pe hârtie de orez].

Port. Portugalia.

poster. poster/or, ~oară.

POT Punct de observare tehnică (*milit.*).

POT. poțiune [pe rețete *med.*].

POUM Partido Obrero de Unification Marxista [Partidul Muncitoresc de Unificare Marxistă; în Spania antebelică].

POW Prisoner of War.

p.p. 1. per procura [als Prokurist; *lat.*]. **2.** prețul de producție.

p.p.a. per centum per annum [procente pe an].

pp pianissimo.

PP I. 1. Partidul Poporului [*f.* 1936, în Feroe]. **2.** Partidul Poporului [*înf.* în 1960 în Botswana]. **3.** Partidul Poporului [denumit și: Partidul Elvețian al Uniunii Democratice de Centru; *înf.* în Elveția, în 1971]. **5.** Partidul Poporului din Aruba [în Antilele Olandeze]. **6.** Partidul Poporului [Anguilla, *f.* 1981]. **II. 1.** Partidul Progresist [*înf.* în 1916, în Islanda]. **2.** Partidul Progresist din Marion [*f.* 1957, în Marion]. **3.** Partidul Progresist [*înf.* în România în februarie 1990]. **III. 1.** Partidul Progresului [*înf.* în 1972, în Danemarca]. **2.** Partidul Progresului [*înf.* 1973 în Norvegia]. **3.** Partidul Progresului [Koa Nar; Thailanda]. **IV. 1.** Partidul Pangu [partid de

gubernământ din Papua-Noua Guinee, *înf.* în 1966]. **2.** Partidul Patriei [partid de guvernământ din Turcia, *înf.* în 1983].

P.P. [PP] praemissis praemittendis [Anrede auf Briefköpfen; *lat.*].

PPA 1. [acceleratorul de energie al Universității Princeton din S.U.A.]. **2.** Partidul Panamez Autentic [*înf.* în 1938]. **3.** Partidul Patriotic din Aruba [în Antilele Olandeze, *f.* 1949]. **4.** Partidul Populist/ Popular Austriac [*înf.* în 1945].

PPBM Partidul Progresist Baia Mare [1990, Baia Mare].

p.p.c. pour prendre congé (*fr.*).

p.pc. per procuration [prin procură].

PPC Partidul Popular Creștin [1966, Peru].

ppd prepaid, plătit anticipat [vorausbezahlt].

PPD 1. Purified protein derivative [tuberculină purificată; *med.*]. **2.** Partidul Păcii și Democrației [Coreea de Sud].

p.ph.m. pulse phase modulation [modulație de fază a impulsurilor; *telec., radiotehn.*].

P.P.I. pregătire politico-ideologică.

PPI Pakistan Press International [*înf.* în 1958; agenție oficială de presă/ telegrafică a Pakistanului].

P.P.I. prediction plan position indicator prediction [imagine de radiolocație teoretică; indicator panoramic/ de poziție în plan; *tele.*].

PPIP Partidul Progresist și al Industriei Pescuitului [în Feroe].

PPLD Partidul Poporului pentru Libertate și Democrație [*f.* 1948, Olanda].

PPLO Pleuropneumonia-like organisms [grup de microorganisme intermediare între virusuri și bacterii, din genul *Mycoplasma hominis*; *bacteriol.*].

ppm parts per million [părți pe(r) milion; scris și: *p.p.m.; metr.*].

PPM Partidul Progresist Melanezian.

p.p.m.g. părți pe milion greutate (*chim.*).

p.p.m.v. părți pe milion volumetric (*chim.*).

P.Pop. Partidul Populist [*înf.* în 1983 în Turcia].

ppp pianissimo possibile [extrem de încet; *muz.*].

P.P.P. v. *PPP*

PPP 1. Partidul Progresist Popular [Timișoara, 1990]. **2.** Partidul Poporului din Pakistan [1967]. **3.** Partidul Popular Progresist [*înf.* în 1950 în Guyana]. **4.** Partidul Progresist al Poporului [*înf.* în 1958, în Gambia].

PPPP Port payé passé Paris [Porto plătit cu trecere prin Paris; *abr. filat.*].

PPr. Partidul Prachaseri [în Thailanda].

P.P.R. v. *PPR*

PPR 1. Partidul Politic Reformat [1918, Olanda]. **2.** Partidul Poporului din România [Craiova, 1990]. **3.** Polska Partiva Robotnicza [1942-1948; Partidul Muncitoresc Polonez]. **4.** Partidul Panamez Revoluționar.

PPRD Partidul Politic al Radicalilor Democrați [1968, Olanda].

PPRL Partidul Popular Revoluționar Laoțian [*Phak Pasason Pativat Lao; inf.* în 1955 sub denumirea Partidul Poporului Laoțian].

P.P.R.M. v. *PPRM*

PPRM Partidul Popular Revoluționar Mongol [noua titulatură a Partidului Popular Mongol, *inf.* martie 1921].

P.P.S. post post scriptum [al doilea post scriptum].

PPS 1. Partidul Pacifist Socialist [1957, Olanda]. **2.** Partidul Popular Socialist [*inf.* în 1948, în Mexic; până în 1960 s-a chemat Partidul Popular].

3. Partidul Popular Suedez [*inf.* 1906]. **4.** Polska Partia Socjalistyczna [Partidul Socialist Polonez; 1892-1948].

PPSB Partidul Programul Socialist Birman [*inf.* în 1962].

PPSC Partidul Popular Social Creștin [*inf.* în 1976 în Nicaragua].

PPT Partidul Poporului Thai [Thailanda].

PPTS Partidul Poporului din Tirolul de Sud [al comunității germane din Italia].

pr. preot.

pr.ct. per centum [procent, la sută; *lat.*].

pr.gr. per gross [cu ridicata, en gros].

p.r. pour remercier [um zu danken].

Pr Praseodim [*el. chim.*].

Pr. Premiul...

PR 1. Partidul Republican [*f.* 1854, SUA]. **2.** Partidul Republican [*f.* 1945, în Feroe]. **3.** Partidul Republican [Fianna Fáil = Soldații Destinului; *inf.* în Irlanda, în 1926]. **4.** Partidul Radical [*inf.* în 1955, din foști membri ai PLI, din Italia]. **5.** Partidul Reformist [*inf.* în 1964 în Rep. Dominicană]. **6.** Partidul Revoluționar [din Guatemala, *inf.* în 1957]. **7.** [soluri] pseodorendzine (*agr.*).

PRAN punct de reparații și aprovizionare nave.

PRB People's Republic Bangladesh [Republica Populară Bangladesh], v. și: *RPB, GPB*

PRC Partidul Republican Creștin [București, 1990].

PRD Partidul Revoluționar Dominican [de guvernământ, *inf.* în 1939].

PRDE Partidul Radical Democratic Elvețian [*inf.* în 1848].

PRE Partidul Roldosist Ecuatorian [*inf.* în 1982].

Pref. Prefectură.

prep. prepoziție.

Pret. Pretoria University [Universitatea din Pretoria].

prez. prezent.

PRF Partidul Revoluționar Febrerist [*înf.* în 1936, în Paraguay].

PRF Partidul Rural Finlandez [*înf.* în 1959].

PRI **1.** Partidul Republican Italian [*înf.* în 1897]. **2.** Partidul Republicii Islamice [*înf.* în 1979, în Iran]. **3.** Partidul Revoluționar Instituțional [*înf.* în 1928 în Mexic].

Prin. Princeton University [Universitatea Princeton; SUA].

PRL **1.** Partidul Radical Liberal [*înf.* în 1905, în Danemarca]. **2.** Partidul Reformativ Liberal [*înf.* în 1979, în Belgia]. **3.** Polska Rzeczpospolita Ludowa [Republica Populară Polonă], v. și: *RPP*

PRM Partidul Revoluționar al Muncitorilor.

PRN **1.** Partidul Reconstrucției Naționale [independent, de centru; *înf.* în 1990]. **2.** Partidul Reformist din Nevis [1970, Federația Saint Christopher și Nevis]. **3.** PRN = *Pro re nata* [după caz, după dorință, după împrejurări; *abr.* în prescripțiile magistrale].

Pro Prolină [aminoacid].

proc. procedură.

prod. produs, producție.

PRODEN Proiectul de Dezvoltare Națională [în Chile].

prof. profesor, profesoară.

prog. prognoză.

PROM Programable Read Only Memory [desemnează memoria permanentă al cărei conținut este programat de către beneficiar, dar nu mai poate fi modificat ulterior; *inform.*].

promont. promontoriu.

pron. pronume.

prop. propulsor (*tehn.*).

prov. provincie.

PRP **1.** Partidul Reformat al Poporului [Olanda]. **2.** Partidul Revoluției Populare [*înf.* în Benin în noiembrie 1975; partid de guvernământ].

P.R.P.B. Partidul Revoluției Populare din Benin.

PRPP fosforibozilpirofosfat (*genet.*).

PRR Partidul Republican Român [București, Brașov, Timișoara; 1990].

PRT **1.** Partidul Revoluționar din Tanzania [Chama Cha Mapinduzi; *înf.* în 1977 în Tanzania]. **2.** Personnel Rapid Transit [transport rapid de persoane].

prtd printed [tipărit, editat].

prtq. printing [tipărire, editare].

p.r.v. pour rendre visite (*fr.*).

P.S. **1.** Partidul Socialist [organizație politică muncitorească, *înf.* în martie 1933, prin desprinderea din Partidul Social Democrat a unui grup de militanți de stânga; în august 1933 P.S. se unește cu Partidul Socialist

Independent, formându-se Partidul Socialist Unitar. Își încheie activitatea în 1938, iar în 1944 se autodizolvă]. **2.** Partidul Socialist [*înf.* în 1933 în Chile].

PS 1. Partidul Siumut [Partidul „Înainte”, în Groenlanda]. **2.** Partidul Socialist [1973, Portugalia]. **3.** Partidul Socialist [din Marion]. **4.** Partidul Socialist [în Guadelupa]. **5.** Partidul Socialist [în Réunion, *f.* 1972]. **6.** postscriptum (*lat.*). **7.** Prea Sfințitul. **8.** psihostimulente [medicamente].

PS-valon Partidul Socialist-valon [fondat în Belgia, în 1979].

PS-flamand Partidul Socialist-flamand [*înf.* în 1885 sub denumirea de Partidul Muncitoresc Belgian].

PSA 1. Piscis austrinus [Constelația Peștele austral]. **2.** [Lot de] piese de schimb și accesorii. **3.** complex absorbtiv al solurilor (*agr.*). **4.** Partidul Socialist Arab [*f.* 1950, Siria].

PSAB Partidul Socialist Arab Baas [*înf.* în 1947 în IRAQ].

PSC 1. Pisces [Constelația Peștii]. **2.** Partidul de Stânga-Comuniștii [*înf.* în 1917, în Suedia; între 1921-1967: Partidul Comunist]. **3.** Partidul Social Creștin [*înf.* în 1945, în Belgia]. **4.** Partidul Social Creștin [partid de guvernământ din Ecuador].

PSCN Partidul Social Creștin Nicaraguan [*înf.* în 1957].

P.S.D. v. *PSD*

PSD 1. v. și: *P.S.D.M.R.*, *P.S.D.R.*; “În vara lui 1944, PSD formează împreună cu PNL, PNT, Blocul Național Democrat. În ședința din 10-11 martie 1946 se asistă la sciziuni: un grup (condus de Voitec și Rădăceanu) trece la comuniști, altul (sub conducerea lui Titel Petrescu și Adrian Dimitriu) a constituit Partidul Social Democrat Independent. Între 21-23 februarie 1948, se desfășoară Congresul de unificare a PCR cu P.S.D. în Partidul Muncitoresc Român”. În ianuarie 1990, se reorganizează sub conducerea lui Sergiu Cunescu]. **2.** Partidul Social Democrat [*înf.* 1871, în Danemarca]. **3.** Partidul Social Democrat [*înf.* în 1916, în ISLANDA]. **4.** Partidul Social Democrat [*f.* 1925, în Feroe]. **5.** Partidul Social Democrat [*înf.* 1945, în Berlinul Occidental]. **6.** Partidul Social Democrat al Germaniei [R.F.G.; *înf.* în 1946]. **7.** Partidul Social Democrat [*f.* 1974, Portugalia]. **8.** Partidul Social Democrat [*înf.* în 1981 în Marea Brit.]. **9.** Partidul Social Democrat [Thailanda]. **10.** Partidul Socialist Desturian [în Tunisia]. **11.** Partidul Socialist Democratic [*înf.* în 1981 în Coreea de Sud; în 1982 se unește cu NPP].

PSD v. *F.P.S.R.*

PSD v. *PSMR*

PSDCR Partidul Social-Democrat Creștin Român [Constanța, 1990].

PSDF Partidul Social Democrat Finlandez [*înf.* în 1899].

PSDG Partidul Social Democrat din Germania [*înf.* în RFG, în 1946].

PSDI Partidul Socialist Democratic Italian [*înf.* în 1948].

PSD (i) Partidul Socialist al Dreptății [independent] [București, 1990].

PSDL Partidul Social Democrat și Laburist din Irlanda de Nord [*înf.* în 1970].

PSDM Partidul Social-Democrat Muncitoresc [*înf.* în 1887, în Suedia].

P.S.D.M.R. Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România [primul partid politic al clasei muncitoare din România, *înf.* în aprilie 1893].

P.S.D.R v. *PSDR*

PSDR Partidul Social-Democrat din România [organizație politică muncitorească, *înf.* în februarie 1910; în august 1916, P.S.D.R. este interzis, în urma intrării României în primul război mondial. În 1918 își reia activitatea, sub denumirea Partidul Socialist din România].

PSDR 1. Partidul Social/ Socialist Democrat/ Democratic Român [*înf.* în ianuarie 1990, la București]. **2.** Partidul Socialist Democratic Român [Pucioasa, 1990].

P.S.E. 1. carne pală și moale (*zoot.*). **2.** Pal Soft Exudativ [Carne pală, moale și umedă]. **3.** pur sânge englez [rasă de cai formată în Anglia cu începere din secolul al XVII-lea].

PSE 1. Partidul Socialist din Ecuador. **2.** Partidul Socialist Elvețian [*înf.* în 1870].

pseud. pseudonim.

P.S.F. pounds per square foot [livre pe picior pătrat; scris și *p.s.f.*].

PSF Partidul Socialist Francez [*înf.* în 1901].

PSG Partidul Socialist Guyanez [în Guyana Franceză, *f.* 1956].

PSG-i Partidul Socialist Guyanez-independent [în Guyana Franceză].

PSH Periartrită Scapulo-Humerală.

psi pounds per square inch [livre pe țol pătrat].

P.S.I. v. *PSI*

PSI 1. Partidul Socialist Italian [*înf.* în 1892]. **2.** Phenolsulphonphtalein [fenolsulfonftaleină; colorant]. **3.** Pază și securitate contra incendiilor, v. *PCI* (pază contra incendiilor). **4.** Partidul Socialist Independent [denumire adoptată în septembrie 1931 de Partidul Socialist al Muncitorilor din România, pentru a reliefa poziția sa neangajantă față de Internaționala a III-a Comunistă și față de Internaționala Socialistă]. **5.** v. *PSMR*

psia pound per square inch absolute [presiune absolută egală cu o livră pe țol pătrat; *fiz.*].

psig pound per square inch gauge [presiune manometrică egală cu o livră pe țol pătrat; *fiz.*].

psih. psihologic.

P.S.J. v. *PSJ*

PSJ Partidul Socialist Japonez/ din Japonia [*înf.* în 1945].

P.S.L. v. *PSL*

PSL 1. Partidul Socialist Liberal [București, 1990]. **2.** pușcă semiautomată cu lunetă.

P.S.L.D. Partidul Social și Liberal Democrat [Anglia].

PSM Partidul Socialist Muncitoresc [*înf.* în 1978 în Egipt].

PSML Prague Studies in Mathematical Linguistics.

P.S.M.R. v. *PSMR*

PSMR Partidul Socialist al Muncitorilor din România [organizație politică muncitorească creată în iulie 1928 de un grup de militanți socialiști din aripa de stânga a P.S.D. (în septembrie 1931 își schimbă denumirea în Partidul Socialist Independent (PSI)].

PSMS Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol [*înf.* 1879; în 1978 se unește cu Partidul Socialist Popular].

PSN Partidul Socialist Nicaraguan [*înf.* în 1939; până în 1944 se numește Partidul Comunist Nicaragua].

PSNC Pacific Steam Navigation Company [companie maritimă din Peru, care, în anul 1857, a emis mărci proprii, având aceste inițiale; *filat.*].

PSOM Partidul Socialist al Oamenilor Muncii [*înf.* în 1973, în Mexic].

P.S.P. v. *PSP*

PSP 1. Partidul Socialist Popular [*înf.* în 1959 în Danemarca]. **2.** Partidul Socialist Progresist [*înf.* în 1949 în Liban]. **3.** Partidul Socialist Portughez.

P.S.R. Partidul Socialist din România [organizație politică muncitorească cu orientare centristă, în esență reformistă, *înf.* în ianuarie 1922. În august 1922 a aderat la Federația Partidelor Socialiste din România].

PSRS Partidul Socialist Revoluționar Somalez [1976].

PSS 1. Partidul Socialist de Stânga [*înf.* 1975 în Norvegia]. **2.** Partidul Socialist de Stânga [*înf.* în 1967, în Danemarca, de foști membri ai PSP]. **3.** Partidul Socialist Sanmarinez [1896, San Marino]. **4.** Partidul Socialist Senegalez [*înf.* în 1948 sub denumirea Blocul Democratic Senegalez]. **5.** Preasfinția Sa.

PSSC Public Service Satellite Consortium [grup de 80 instituții și organizații publice americane care utilizează sateliți experimentali de telecomunicații ATS-6 și CTS; astronomică].

PST Pacific Standard time [timpul fusului pentru Oc. Pacific].

P.S.U. v. *PSU*

PSU 1. Partidul Socialist Unificat [*înf.* în 1960, în Franța]. **2.** Partidul Socialist Unit [1975, San Marino]. **3.** Partidul Socialist Ungar. **4.** Partidul Socialist Unitar [organizație politică muncitorească, *înf.* în august 1933, în urma grupării și regroupării unor disidenți de stânga din sânul Partidului Social-Democrat. În 1937 PSU fuzionează cu Partidul Social-Democrat;

P.S.U. a colaborat cu PCR până la crearea Partidului Muncitoresc Român, în februarie 1948].

P.S.U.G. v. *PSUG*

PSUG Partidul Socialist Unit din Germania [*înf.* în R.D.G. în aprilie 1946, prin unirea Partidului Comunist din Germania, creat la 30 decembrie 1918, cu Partidul Social Democrat, *reînf.* la 17 iunie 1945].

PSUM Partidul Socialist Unificat Mexican [*înf.* în 1981 din Partidul Comunist Mexican; *înf.* în 1919].

PSY Partidul Socialist Yemenit [*înf.* în 1978 în R.D.P. a Yemenului].

pt Pint [unitate engleză pentru mărfuri lichide; 1 pt = 4 gills = 0,568 l].

Pt Platină [*el. chim.*].

p.t. pro tempore [temporar; la timp; *lat.*].

P.T. 1. praemisso titulo [Anrede auf Briefköpfen; *lat.*]. **2.** punctul termic.

P.T.A.P. v. *PTAP*

PTAP Pregătirea Tineretului pentru Apărarea Patriei.

ptas/ p-tas pesetas (*span.*).

PTC Post telefonic de control.

PTLD Partidul Tineretului Liber Democrat [Sf. Gheorghe, 1990].

PTLDR Partidul Tineretului Liber Democrat din România [*f.* 1990].

PTFE politetrafluoretilenă (*chim.*).

PTFF post de telegrafie fără fir.

P.T.I. v. *PTI*

PTI Press Trust of India [agenție de știri indiană *înf.* în 1949].

PTM Persekutuan Tanah Malaysia [Federația Malaysia].

P.T.P.A. [plic timbrat, cu propria adresă].

PTTR Poștă, Telegraf, Telefon, Radio.

pts. v. *p.*, *pt.*

P.T.U. Partidul Țărănesc Unit [Polonia].

P-ța Piața.

P.Ț.R. v. *PȚR*

PȚR 1. Partidul Țărănesc-Radical [*înf.* în 1935; președinte: Grigore Iunian; presă: „Deșteptarea”]. **2.** Partidul Țărănesc Român [București, 1990].

Pu Plutoniu [*el. chim.*].

PU 1. Partidul Unionist [Feroe, *f.* 1906]. **2.** Partidul Unit [*înf.* în 1977, în Costa Rica].

PUB Publichouse [cabaret, tavernă în Anglia; berărie în care se consumă stând în picioare, la bar, în Australia].

publ. publicație.

PUBS public houses [local pentru consum de băuturi alcoolice în Anglia și SUA], v. și: *PUB*

p.u.c. post urbem conditam [nach Gründung Roms; *lat.*].

PUCDR Partidul Uniunea Creștin-Democrată din România [Timișoara, 1990].

PUCR Partidul Uniunii Creștine din România [Cluj, 1990].

P.U.D. v. *PUD*

PUD 1. Partidul Unionist Democratic [*înf.* în 1971, în Marea Brit.]. **2.** Partidul Unității Democratice [București, 1990]. **3.** Partidul Unității și Dezvoltării [Partai Persatuan Pembangunan, *înf.* în 1973, în Indonezia].

PUDM Partidul Unității Democratice din Moldova [Iași, 1990].

PUDR Partidul Unit Democrat al Romilor [Lăutarilor și Rudarilor] din România [înregistrat la 2 martie 1990. Președinte: Octavian Stoica; secretar general: Petre Rădiță].

pulb. pulbere [pe rețete *med.*].

pulv. v. *pulb.*

PUM Partidul Uniunea Moderată [*înf.* în 1904, în Suedia; până în 1969: Partidul Conservator].

pun. puncheon [unitate de măsură pentru lichide = 318,86 l].

PUN 1. Partidul Unității Naționale [*înf.* în 1963, în Haiti]. **2.** Partidul Unității Naționale [*înf.* în 1975 în Cipru].

P.U.N.R. Partidul Uniunea Națională a Românilor.

PUP 1. Puppis [Constelația Pupa]. **2.** Partidul Unionist Popular din Ulster [*înf.* în 1980, în Marea Brit.]. **3.** Partidul Unit al Poporului [*înf.* în 1950, în Belize].

PUR Partidul Uniunea Republicană [București, 1990].

PURS Partido Unido de la Revolución Socialista [Partidul Unit al Revoluției Socialiste (din Cuba, *înf.* în 1963; în 1965 schimbă denumirea în Partidul Comunist din Cuba)].

PUU Partidul Unionist din Ulster [*înf.* în 1905 în Marea Brit.].

P.V. Proces Verbal.

PV Partidul Vanuaaku [*înf.* în 1972 în Republica Vanuatu].

PVC Policlorură de vinil; v. și: *PCV*

PVH pseudonim al lui Petre V. Haneș, istoric literar român [1879-1966].

PVOR precision very high frequency omnidirectional range [sistem radiotehnic circular de mare precizie în banda de înaltă frecvență].

PVP polivinil-pirolidonă / polivinilpirolidină [înlocuitor de plasmă], *chim.*

PW Prisoner of War.

PWM lectină.

PWR Pressurised Water Reactor [Reactor cu apă sub presiune].

pwt pennyweight [măsură de greutate de 1,55 g].

pxt v. *pinx*

PYX Pyxis nauticus [Constelația Busola].

PZI Protaminzinc-insulină

PZM Polski Związek Motorowy [club automobilistic din Polonia].

P.Z.T. v. *PZT*

PZT photographic zenith telescope [telescop fotografic zenital]/
Photographic Zenital Tube [tub zenital fotografic].

Q

q 1. gren [în notația Beaufort; *mar.*]. **2.** quintal [1 q = 100 000 g].

q. 1. quart [cart; unitate de măsură pentru lichide și pulverizante. În MB = 1,136 l; SUA = 0,946 l pentru lichide și 1,101 l, pentru pulverizante]. **2.** quintal [chintal; în sistem metric = 100 kg; în MB = 50,8 kg; în SUA = 45,36 kg].

Q 1. v. *QUI*. **2.** v. *QUA*

Q. 1. quintal [chintal; în sistemul metric = 100 kg; în MB = 50,8 kg, iar în SUA = 45,36 kg]. **2. Q.** quarter [unitate de măsură egală cu 12,7 kg; *scris* și: qt., qtr, quar, Qur].

QARL [abreviere numismatică, folosită pe emisiunile monetare de aur și argint romane, bătute la Arelate (Arles)].

QBI vizibilitate scăzută (*meteo*).

Q. Cr. coeficient de creativitate.

q.e.d. v. *QED*

QED Quod erat demonstrandum [ceea ce era de demonstrat; formulă folosită de Euclid la sfârșitul unei demonstrații, pusă în circulație prin traducerea latină], *lat.*

Q-factor factor de calitate [de merit; *tele.*].

Q.I. Cotient intelectual [intelligence quotient (IQ) - coeficientul intelectual, noțiune introdusă în psihologie de W. Stern, în 1912, completând conceptul de vârstă mintală emis de A. Binet], v. și: *C.I. (psih.)*.

QID Quater in die [de patru ori pe zi; pe rețete medicale].

ql v. *q.*

Q.LIB. quantus libet [cantitate oricât de mare dorești sau după dorință; pe rețete medicale].

qm metric quintal [chintal metric = 100 kg].

QNA [Agenție de informații din Liban].

qr v. *Q*

q.s. Quantum satis [cantitatea necesară; *med., lat.*]

QSG Quasi Stellar Gallyaxy [quasag, obiect/ galaxie cvasistelar(ă)].

QSO Quasi Stellar Object [obiect cvasistelar].

QSP Quantum satis pro... [cantitatea necesară pentru...; pe rețete medicale].

QSR Quasi Stellar Radio Source [quasar, obiect cvasistelar care emite intens radiunde], v. și: *QSS*

QSS *v. QSR*

qt Quart [1qt = 2 pints = 1,136 l; unitate engleză; pentru mărfuri lichide].

Qt. Quarter [1Qt = 12,699 kg].

Qt quart; *v. și: qt., q*

q.t. Quartina „un sfert” [*med., lat.*].

QTLS quintals [chintale].

qu. *v. q*

QUA Quartidi [a patra zi a decadei republicane în Franța], *v. și: Q*

quar. quarter [unitate de măsură engleză egală cu 12,7 kg], *v. și: Qt, Q, qr*

QUI Quintidi [a cincea zi a decadei republicane în Franța], *v. și: Q*

QUIR Quirites [cetățeni, în timp de pace].

Qur *v. qt*

q.v. quantum vis [in beliebiger Menge; *lat.*].

R

r ploaie [în notația Beaufort; *mar.*].

r. 1. [în] rezervă. **2.** rod [prăjină; unitate de măsură pentru lungimi egală cu 4,86 m]. **3.** râu.

R 1. röntgen [unitate specială pentru exprimarea expunerii radiațiilor X sau Y, menținută temporar împreună cu SI; $1 \text{ R} = 2,58 \times 10^{-4} \text{ C/kg}$]. **2.** simbol pentru mulțimea numerelor reale (*mat.*). **3.** rood [unitate de măsură pentru suprafețe egală cu 1012 m^2]. **4.** **R** ploaie moderată (*meteo*). **5.** **R+** ploaie puternică (*meteo*). **6.** **R-** ploaie slabă (*meteo*).

°R 1. simbol pentru grad Réaumur (*metr., fiz.*). **2.** degree of Rankine [grad Rankine].

3R recuperare, recondiționare, refolosire.

Ra radium (*el. chim.*).

RA 1. reacția aglutinării (*med.*). **2.** Revista arhivelor.

RA-4,5 remorcă amestecătoare.

Ra A radium A [izotop A al radiului].

RAA reumatism articular acut.

Ra-Ac radioactinium [actiniu radioactiv; radioactiniu; *chim.*].

Ra B radium B [radium B; izotop radioactiv Pb^{214}].

RABO pseudonim al lui Radu Boureanu, poet, pictor și actor român [*n.* 1906].

Ra C radium C [radium C; izotop radioactiv Bi^{214}].

Ra C' radium C' [radium C'; izotop radioactiv Po^{214}].

Ra C'' radium C'' [radium C''; izotop radioactiv Tl^{210}].

RACE Real Automóvil Club de España [club automobilistic din Spania].

racon v. *RACON*

RACON Radar Beacon [radiofar/ far de radiolocație/ baliză echipată cu un emițător radio care este acordat pe frecvența radiolocatorului navei și care este declanșat de impulsul acestuia].

Ra D radium D [radium D; izotop radioactiv Pb^{210}].

rad 1. Radiation absorbed dose [doza de radiații echivalentă cu o energie de 100 ergi, absorbită de 1 g de substanță iradiată; notat și *rd*, pentru a nu se confunda cu radianul; *rad*, unitate specială folosită pentru a exprima doza absorbită de radiații ionizante, menținută temporar împreună cu SI]. **2.** radian [unitate SI suplimentară pentru mărimea *unghi plan*].

R. Adm. Rear-Admiral [contraamiral].

rad/s radiani pe secundă [unitate SI derivată pentru mărirea viteză unghiulară], *mat.*

rad/s² radiani pe secundă la pătrat [unitate SI derivată pentru mărirea accelerație unghiulară].

Rad. radio.

RAD 1. Radix [rădăcină; pe rețete *med.*]. **2.** Reglare automată a dimensiunilor (*telev.*). **3.** radiofonie. **4.** Radiatus [nori; *meteor.*]. **5.** radiation absorbtion dosage [dozarea radiației absorbite].

RADAR Radio Detection and Ranging [radar, radiolocator; *mar.*].

Radcat Radar Calibration Target [satelit militar american – USAF - pentru calibrarea radiolocatorilor cu acțiune îndepărtată, din sistemul de supraveghere strategică].

radn radian (*mat.*).

Radom *v.* **RADOM**

RADOM Radar Dome (ra[dar] + dome „cupolă”), dispozitiv/ cupolă din material plastic, pentru protejarea antenei radiolocatorului de unde scurte ori antena radiosextantului împotriva agenților atmosferici].

radom(e) radar dome [în SUA: instalație radar în formă de cupolă, la avioane detectoare; cupolă de protecție pentru antenă directivă; *tele., milit.*].

RADOR [Agenția] Orient-Radio [Agenție de presă din România, *înf.* în iunie 1921. În 1926 devine agenția oficială a guvernului, încetându-și activitatea în anul 1949].

RADP Republica Algeriană Democratică și Populară.

R.A.D.S. Republica Arabă Democratică Sahariană [proclamată la 27 februarie 1976 de Frontul POLISARIO din Sahara Occidentală].

Ra E radium E [radu E; izotop radioactiv Bi²¹⁰].

R.A.E. rural automatic exchange [stație telefonică automată rurală].

RAE Radio Astronomy Explorer [program american de cercetări radioastronomice].

RAE Republica Arabă Egipt; *v.* și: **JAM**

Ra-Em radium emanation [emanație de radu, radon; *chim., fiz.*].

R. Ae S Royal Aeronautical Society [Societatea Regală de Aeronautică, din *M. Brit.*].

Ra F Radium F [radu F; izotop radioactiv Po²¹⁰].

R.A.F. *v.* **RAF**

RAF 1. Reglarea automată a frecvenței (*telev.*). **2.** Royal Air Force [Aviația militară britanică, denumire dată, după 1918, armatei engleze a aerului].

R.A.F.R. Royal Air Force Reserve [Rezerva aviației militare; MB].

Ra G Radium G [radu G; izotop radioactiv Pb²⁰⁶].

RAI Radio Italiana.

RAI-TV Radiotelevisione Italiana.

rall. ralletando [răbind progresiv mișcarea; *muz.*].

ram. ramură.

RAM Revue d'Ascétique et de Mystique [Toulouse; *rel.*].

RAMARK Radar Mark [reper de radiolocație; baliză cu emițător pe frecvența radiolocatorului care emite continuu și circular].

R.A.N. Royal Australian Navy [marina militară australiană].

RAOB radiosonde observation [observație cu ajutorul radiosondei; *meteo.*].

RAP Reglarea automată a fazei (*telev.*).

RAPM Asociația Muzicienilor Proletari din Rusia.

RAR radio acoustic ranging [determinarea distanței cu mijloace radioacustice].

rARN acid ribonucleic ribozomal (*med.*).

R.A.S. v. *RAS*

RAS **1.** Republic of South Africa [Republiek van Suid-Afrika; Republica Africa de Sud]. **2.** Regatul Arabiei Saudite [sau: *MAS*]. **3.** Republica Arabă Siria.

RAST testul radioalergoadsorbentului (*imun.*).

R.A.T.A. Regia Autonomă de Transporturi cu Autovehicule [prin 1948].

Ra-Th radiothorium [radiotoriu; *chim.*].

RATO rocket assisted take-off [decolare cu ajutorul rachetelor acceleratoare; *astron.*].

RATP Régie Autonome des Transports Parisiens.

raț. raționament.

RAU Republica Arabă Unită [Egiptul, Siria și Yemenul, între 1958 - 1961].

RAV Republica Arabă Unită [proclamată la 1 februarie 1958, prin unirea Siriei cu Egiptul].

R.A.X. rural automatic exchange [centrală automată rurală/ stație telefonică automată rurală; *tele.*].

R.A.Y. v. *RAY*

RAY Republica Arabă Yemen [sau: *JAY*].

Rb. rubidium [rubidiu; *el. chim.*].

R.B. Republica Belau [Palau].

RBS Return Beam Vidicon [cameră cu 3 canale pe satel. LANDSAT (ERTS)].

Rc. recipe [man nehme; *lat.*].

R.C. Rabat Comercial.

RC **1.** radio code [cod radio]. **2.** radiobeacon station [stație radiofar; *tele.*].

R.C.A. v. *RCA*

RCA **1.** Radio Corporation of America [Societatea Americană de Radiodifuziune]. **2.** Republica Centrafricană [în codificația automobilistică internațională].

RCB Republica Populară Congo [în codificația automobilistică internațională].

RCC Regulator Central de Circulație [Căile Ferate].

R.C.D. v. *RCD*

RCD 1. Regional Cooperation for Development [Organizația de Cooperare Regională pentru Dezvoltare; grupare interguvernamentală regională, cu sediul la Teheran, *înf.* în 1964, de Iran, Pakistan și Turcia], v. și: *OCRD*. **2.** ROM Control Data.

RCDS Ring Christlich-Demokratischer Studenten.

RCF Republica Coasta de Fildeș [sau: *RCI*].

RCG Republica Cooperativistă Guyana [sau: *CRG*].

RCH Chile [în codificația automobilistică internațională].

RCI République de Côte d'Ivoire [Republica Coasta de Fildeș], v. și: *RCF*

RCM 1. radio counter-measures [măsură de contraacțiune radio]. **2.** reflexe cutaneo-musculare (*psih.*).

RCR Regulator de circulație regional [căile ferate].

RCS República de Costa Rica [Republica Costa Rica].

RCT Centrul internațional de reabilitate a victimelor torturii.

RCTV Radio Caracas Televisión [*înf.* 1958 în Venezuela; post R.T.V. particular].

RCU-4 remorcă-cisternă pentru [împrăștiat] urină (*agr.*).

RCV República do Cabo Verde [Republica Capul Verde].

rd rutherford [rutherford - unitate pentru activitatea radioactivă - 10^6 dezintegrări pe secundă].

rd v. *R*.

Rd Ac radioactinium [radioactiniu; izotop radioactiv Th²²⁷].

rd. 1. rod [prăjină; unitate de măsură pentru lungimi egală cu 4,86 m]. **2.** rood [unitate de măsură pentru suprafețe; 1 = 012 m²].

rd. v. *r*.

rd. v. *rad*.

R.D.A. v. *RDA*

RDA 1. Rassemblement Démocratique Africain [Uniunea Democratică Africană]. **2.**

Republica Democratică Afghanistan.

R'dam Rotterdam [Olanda].

RDD Reacție de degenerescență (*med.*).

RDE Receptor destroying enzyme [Enzima vibrionului holerici].

RDG Republica Democrată Germană [sau: *DDR*].

RDM 1. République Démocratique de Madagascar [Republica Democratică Madagascar]. **2.** Ring Deutscher Makler.

RDP Radiodifusão Portuguesa [soc. radio, *înf.* în 1975].

RDPL République Démocratique Populaire Lao; v. și: *RPLD*

R.D.P.Y. v. *RDPY*

RDPY Republica Democrată Populară Yemen/ a Yemenului; v. și: *RYDP*

RDRG Republica Democrată Revoluționară Guineea.

Rd. RI. radioreleu (*milit.*).

R.D.S. rural delivery service [serviciul poștal rural].

RDS **1.** Republica Democrată Somalia [sau: *JDS*]. **2.** Republica Democrată Sudan [*J.D.S.*].

RdTh radiothorium [radiotoriu: izotop radioactiv Th²²⁸].

R.D.V. v. *RDV*

RDV Republica Democrată Vietnam [proclamată la 2 septembrie 1945; între 1945 - 1976], v. și: *RSV*

RDX ciclonită [substanță explozivă].

Re rhenium [reniu; *el. chim.*].

Ré Réaumur [scara/ scala de temperatură Réaumur, 0 - 80 grade].

RE raport energetic (*agr.*).

Reb. L. pseudonim al scriitorului Liviu Rebreanu [1885 - 1944].

REB **1.** Rebecca Eureka Beacon [sistem „întrebare-răspuns” pentru recunoaștere; *av.*]. **2.** Revue des Études Byzantines.

rec. **1.** recenzie. **2.** recomandat[ă].

RECAM Rețeaua de calculatoare a ministerelor Constructoare de Mașini (funcționează în cadrul M.I.E.E.I, în colaborare cu M.I.C.M, M.P.Tc. și Ministerul Transporturilor).

RECOM Reclama comercială.

rect. rectificatum [rectificat].

red. redactare, redactor, redacție.

RED Roentgen equivalent dose [doza de substanțe chimice care produce același număr de mutații genice și cromozomiale ca o doză echivalentă de raze X; *genet.*].

redox reacție „reducere și oxidare” (*chim.*).

REF Revista de Etnografie și Folclor.

reg. **1.** [cuvânt] regional. **2.** regiune.

RÉG Revue des Études Grecques [Paris].

REIE Revue des études indo-européennes [Bukarest, 1938].

R.E.L. Radio Europa Liberă.

rem. **1.** rem [unitate specială folosită în protecția contra radiațiilor pentru a exprima echivalentul dozei absorbite, menținută temporar împreună cu SI]. **2.** roentgen-equivalent-man [echivalent roentgen-om/ uman].

REM **1.** rapid eye movements (*psih.*). **2.** v. *Rem 2*

ren. renovavit [hat es erneuert; *lat.*].

RENAMO Rezistența Națională din Mozambic/ Mozambicană.

RENGC Federația niponă a sindicatelor muncitorilor companiilor particulare.

rep. repetatur [„se repetă”; *med., lat.*].

Rep. 1. republică. **2.** *v. rep.*

Rep. Roentgen-equivalent-physical [echivalent fizic-roentgen; *fiz.*].

REP 1. Radar Evaluation Pod [Little Coquin; mic satelit american lansat la 21 august 1965, legat de nava Gemini-5]. **2.** Robert Esnault-Pelterie [inginer francez care a construit tipul de avion REP, denumire provenită de la inițialele numelui său].

RER 1. Réseau Energetique Rapide. **2.** rough endoplasmic reticulum [reticul endoplasmic; *genet.*].

res. resursă.

rés. fr. résumé en français.

R.E.S. *v. RES*

RES 1. Rezonanță electronică de spin (*fiz.*). **2.** Revista Economică – Supliment. **3.** República El Salvador. **4.** *RÉS*: Revue des Études Slaves [Paris, 1921].

resp. respectiv; respective (*lat.*).

reșed. reședință.

RET 1. Reticulum [Constelația Reticulul]. **2.** Regulamentul de exploatare tehnică [Căile Ferate]. **3.** terapia rațional-emoțională [introdusă de A. Ellis în 1950].

rev. revistă.

REXS [Denpa] Radio Explorer Satellite [satelit geofizic japonez, lansat la 19 august 1972].

rez. rezervă, rezervat.

Rez. 1. rezină [rășină; pe rețete medicale]. **2.** Rezistența materialelor (*mat., fiz.*).

R.F. radio frequency [frecvență radio; *tele.*].

RF 1. releasing factors [factori hipofizotropi de stimulare]. **2.** République Française. **3.** Revista Forum.

R.F.A. radio frequency amplifier [amplificator de înaltă frecvență].

RFB República Federativa do Brasil [Republica Federativă a Braziliei].

R.F.C. *v. RFC*

RFC reacția de fixare a complementului [introdusă de Alexandru C. Cincă, în 1929, în diagnosticul febrei aftoase], *med.*

RFG Republica Federală Germania [*v. și: BRD*].

RFI Radio Frequency Interference [experiență de bruiaj pe radiofrecvențe].

RFN Republica Federală Nigeria [*v. și: FRN*].

R.F.N.A. red fuming nitric acid [acid azotic roșu fumigen; *chim.*].

RFT radio frequency transformer [transformator de înaltă frecvență; *tele.*].

RFZ Rinforzando [întărind; *muz.*].

RGB República de Guiné Bissau [Republica Guineea Bissau].

RGE República de Guinea Ecuatorial [Republica Guineea Ecuatorială].

rgt. regiment.

R/h roentgeni pe oră.

Rh 1. rhodium [rodiiu; *el. chim.*]. **2.** *Rh-Faktor*: Rhesus-Faktor, factorul Rhesus [descoperit de imunologul austriac Karl Landsteiner și de hematologul american Alexander Solomon Wiener, în anul 1940].

RHE Revue d'Histoire Ecclésiastique [Louvain; *rel.*].

RHI Regatul Hashimit al Iordaniei [v. și: *MHU*].

RHIZ rhizoma [rădăcină, rizom] [pe rețete *med.*].

Rhld. Rheinland.

RHM roentgen per hour at one metre [un roentgen pe oră la distanța de un metru].

RHPC rapid hardening Portland cement [ciment Portland cu priză/ întărire rapidă].

RHPR Revue d'Histoire et de Philosophie Religieuses [Strasbourg; *rel.*].

r/hr roentgens per hour [roentgeni pe oră].

RHR Revue de l'Histoire des Religions [Paris; *rel.*].

RIAS 1. Radio Station in American Sector/ Rundfunksender im amerikanischen Sektor [stație radio în sectorul american din Berlinul Occidental].

RIBA Royal Institute of British Architects [Institutul Regal al Arhitecților Britanici].

RIC Regolamento Internazionale Carrozze [Regulamentul Internațional al Vagoanelor de Călători; Calea Ferată Italiană].

RIDP Republica Irațiană Democratică și Populară [sau: *JIDS*].

RIEB Revue Internationale des Études Balkaniques [Belgrad, 1934].

RII Republica Islamică Iran.

RIM République Islamique de Mauritanie [Republica Islamică Mauritania], v. și: *JMM*

RIN Royal Institute of Navigation [Institutul Regal de Navigație; *M.B.*].

R.I.N.A. Royal Institution of Naval Architects [Institutul Regal al Constructorilor Navali; *M. Brit.*].

rinf. rinforzando [stärker werdend].

RIO 1. Regia Instalațiilor Olimpice [Montreal]. **2.** Restructurarea ordinii internaționale.

R.I.P. requiescat in pace [er ruhe in Frieden; *lat.*].

RIPA [metoda] radio-imuno-precipitarea.

RISA Radioiodinated serum albumin [serumalbumină marcată cu radioiod sau iod radioactiv; *med.*].

RIST radioimmunosorbent test [test cu radioimunoabsorbent; *imun.*].
rit ritenuto [reținând, încetinind mișcarea; *muz.*].
rit. ritardando.
RIT Rail Inclusive-Tour [Sistem Tarifar Feroviar Internațional].
riten. ritenuto [zögernd, zurückgehalten].
RITL Revista de Istorie și Teorie Literară.
RIV Regolamento Internazionale Veicoli [Regulamentul Internațional al Vagoanelor de cale ferată, pentru transportul animalelor și mărfurilor în Italia].
RJCF Royal Jordan Chess Federation [Federația de șah din Iordania].
R.L. România Literară [publicație săptămânală].
RLD Resultant Linear Density.
RLR Revue de Linguistique Romane.
RLSS Royal Life-Saving Society [„salvamarul” din *M. Brit.*]; Societatea regală de salvare – salvama; *mar.*].
RLV Rauscher leucosis virus.
Rlwy railway [cale ferată], v. și: *RLy*.
Rly Stn railway station [stație de cale ferată].
RLy v. *Rlwy*.
RMA reacția de microaglutinare (*med.*).
RMAL reacția de microaglutinare liză (*med.*).
RMB Renminbi [sau: Ren Min Bi; unitate monetară în R.P. Chineză].
RMC Radio Monte Carlo [societate Radio din Monaco].
RMI radio magnetic indicator [indicator rediomagnetic].
RMIL României Magyar Irodalmi Lexikon.
R.M.L.I. Royal Marine Light Infantry [Infanterie Marină Ușoară; *M. Brit.*].
R.M.S. 1. Royal Mail Service [Serviciu poștal; în *M.B.*]. **2.** Regia Monopolurilor Statului.
R.M.S. value root-mean square value [valoare efectivă (eficace)/ medie pătratică; *el.*].
RMM 1. Republica Mali [în codificația automobilistică internațională]. **2.** Revista Muzeelor și Monumentelor.
RMN Rezonanță magnetică nucleară (*fiz.*).
RMS 1. Railway Mail Service [Serviciul de Poștă Feroviară, în *M.B.*]. **2.** Radiation, Meteoroid Satellite [satelit militar american, pentru elaborarea de metode și mijloace noi spațiale; lansat la 9 noiembrie 1970].
Rn Radon, emanație de radium (*el. chim.*).
R.N. Rezistența Nicaraguană.
RN reacție de neutralizare (*chim.*).
RNA ribonucleic acids [acidul ribonucleic, în terminologia anglosaxonă], v. și: *ARN*

R.N.A.S. Royal Naval Air Service [M. Brit., *av. marit., milit.*].

RNE Radio Nacional de España [post radio guvernamental din Spania].

R.N.E.C. Royal Naval Engineering College [Colegiul Regal Tehnic al Marinei Militare; *M. Brit.*].

RNHD Royal Naval Hydrographic Department [Direcția hidrografică a marinei militare; *M. Brit.*].

RNII Institutul de cercetări științifice în probleme de propulsie prin rachete [instituție sovietică creată în anul 1933 prin fuzionarea *Laboratorului de dinamica gazelor* și GIRD].

R.N.L.B. Royal Navy life-boat [șalupă militară de salvare; *M. Brit.*].

RNPS Royal Navy Patrol Service [Serviciul de Patrulare al Marinei Militare; *M. Brit.*].

R.N.R. Registrul Naval Român [societate de clasificare română].

R.N.S.C. Royal Naval Staff College [Colegiul Regal de Stat Major al Marinei Militare; *M. Brit.*].

RNVR Royal Naval Volunteer Reserve [Rezerva Voluntară a Marinei Militare (britanice)].

RNWC Royal Naval War College [Colegiul Regal al Marinei Militare; *M. Brit.*].

Rnwy runway [pistă de decolare și aterizare; *av.*], v. și: *Rny*.

Rny v. *Rnwy*.

RNY Republica Malawi [Nyasaland] [în codificația automobilistică internațională].

ro. v. *r.*

Ro-Ro Roll on-Roll off [navă destinată transportului vehiculelor cu roți sau șenile etc, încărcate cu mărfuri].

RO Roczuik Oryentalistyazny [Krakau, 1914].

ROC Revue de l'Orient Chrétien [Paris; *rel.*].

ROI Regulament de Ordine Interioară.

rom. român[ă], românesc.

ROM Read Only Memories [program/ mașină de lectură cu memorizator; *tele.*].

ROMINVENT Oficiul român de brevete și mărci.

Roseau Radioobservation par Satellite Excentrique à Automatismes Unique [satelit magnetosferic pentru studierea sistematică a câmpului geomagnetic].

rot. rotațional (*fiz.*).

ROT reflexe asteotendinoase (*psih.*).

ROU 1. República Oriental del Uruguay [Republica Orientală Uruguay]. **2.** v. și: *Roum*

Roum. Roumania [România].

Rp. recipe [man nehme; *lat.*].

R.P. reverendus pater [Titel katholischer Geistlicher; *lat.*].

RP 1. reacția de precipitare (*chim.*). **2.** réponse payée [Rückantwort bezahlt; *fr.*].

RPA República Popular do Angola [Republica Populară Angola].

RPB 1. Republica Populară Bangladesh [sau: *GPB, PRB*]. **2.** Republica Populară Bulgaria [sau: *NRB*]. **3.** République Populaire du Benin [Republica Populară Benin].

RPC 1. Republica Populară Chineză [sau: *ZRG*]. **2.** République Populaire du Congo [Republica Populară Congo].

R.P.D.C. v. *RPDC*

RPDC Republica Populară Democrată Coreeană [Choson Minchu-Chui Inmin Kongwa-Guk; proclamată prin constituția adoptată la 9 septembrie 1948], v. și: *CMIK*

RPDL Republica Populară Democrată Laos [sau: *RDPL*].

RPF Rassemblement du Peuple Français.

r.p.h. revolutions/ rotations per hour [rotații pe oră].

rpi revolutions per inch [rotații pe un țol de transmisie].

R.P.K. Republica Populară Kampuchia.

r.p.m. revolution per minute [rotații pe minut; scris și: *R.P.M.*].

RPM 1. Republica Populară Mongolă. **2.** República Popular do Moçambique [Republica Populară Mozambic].

R.P.O. Railway Post Office Oficiu Poștal de Cale Ferată; în *M.B.*].

RPP Republica Populară Polonă [sau: *PRL*].

R.P.R. v. *RPR*

RPR 1. Republica Populară Română [între 30 decembrie 1947 - 21 august 1965], v. și: *RSR*. **2.** Adunarea pentru Republică [Franța].

r.p.s. revolutions per second [rotații/ turații pe secundă; scris și: *R.P.S.*].

RPSA Republica Populară Socialistă Albania; v. și: *RPSS*

RPSS Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë; v. și: *RPSA*

RPU Republica Populară Ungară.

RQ ploaie cu furtună moderată (*meteo*).

RQ+ ploaie cu furtună puternică (*meteo*).

RQ- ploaie cu furtună slabă (*meteo*).

RQH Revue des Questions Historiques [Paris].

RR Ricerche Religiose [Roma; *rel.*].

RRD Revista Română de Drept.

RRH Revue Roumaine d'Histoire.

RRI Radio Republik Indonesia [post de radio din Indonezia, *înf.* în 1945].

R.R.-ti pseudonim al publicistului Radu D. Rosetti [1820 - 1868].

rs rain with snow [ploaie cu zăpadă; lapoviță; în notația Beaufort; *mar., meteo*].

RS Rocznik Slawistyczny [Revista de Slavistică; Krakau, 1908].
RSA 1. Republic of South Africa/ Republiek van Suid-Afrika [Republica Sud-Africană]. **2.** Rivista Storica dell' Antichita [Bologna].
RSC Republica Socialistă Cehoslovacă [sau: ČSR].
RSFI Republica Socialistă Federativă Iugoslavvia; v. și: *SFRJ*
R.S.F.S.R. Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă.
R.S.G.B. Radio Society of Great Britain [Societatea de Radio din Marea Britanie].
RSL Radio Saint Lucia [post radio guvernamental din Saint Lucia].
RSL Republic of Sierra Leone [Republica Sierra Leone].
RSLR Rivista di Storia e Letteratura Religiosa [Firenze; *rel.*].
RSM Republica di San Marino [Republica San Marino].
RSO Rivista degli Studi Orientali [Roma].
R.S.S. v. *RSS*
RSR 1. Recherches de Science Religieuse [Paris; *rel.*]. **2.** Republica Socialistă România [din 21 august 1965], v. și: *RPR 3*.
RSS Rastriya Samachar Samiti/ Rastriya Sambad Samiti [*înf.* în 1962 în Nepal; agenție oficială de presă].
R.S.S.M. Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.
R.S.S. value rot-sum-square value [valoare medie pătratică; tehnică].
RSSA v. *ASSR*
RSSAM Republica Sovietică Socialistă Autonomă Moldovenească.
RSV 1. Republica Socialistă Vietnam. **2.** Respirator syncitial virus [agent patogen viral al unor afecțiuni ale aparatului respirator; *med.*].
RTA Radiodiffusion Télévision Algérienne [*înf.* în 1962].
RTAM Recherches de Théologie Ancienne et Médiévale [Louvain; *rel.*].
RTCC Real Time Computing/ Computer Complex [Complex calculator al Timpului Real; Complex de calcul în timp real al activităților și corecțiilor la bordul navelor spațiale și în centrele de control al zborului, instalat la Houston Manned Spacecraft Center; *astron.*].
R.T.F. v. *RTF*
RTF 1. Radiodiffusion-Télévision Française. **2.** resistance transfer factor [factorul de transfer al rezistenței; *genet.*].
RTM Radio-Télévision Malagasy [post guvernamental din Madagascar, *înf.* în 1931].
R.T.P.B. Radio Technical Planning Board [Comitetul de Planificare a Dezvoltării și Aplicării Radiotehnicii; *M. Brit.*].
RTPI Royal Town Planning Institute [Institutul Regal pentru Sistematizarea Orașelor; *M. Brit.*].
RTR Radioteleviziunea Română.

RTRI Railway Technical Research Institute [Institutul de Cercetări Tehnice în domeniul Căilor Ferate; *M. Brit.*].

RTS Radio Television Seychelles [post RTV guvernamental, *înf.* în 1941].

RTTY radioteletype [radioteletip, radiotelex].

RTV Radioteleviziune.

RTVE Radiotelevisión Española.

RTVRL Radio Televiziunea Română Liberă.

Ru ruteniu (*el. chim.*).

rubr. rubrica.

RUC République Unie du Cameroun [Republica Unită Camerun], v. și: *URC*

RUH Frontul Popular Ucrainean.

RUT Republica Unită Tanzania; v. și: *URT, JMT*

RVHP Rada vzájemné hospodářské pomoci [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc; în limba cehă].

RVI roșu-verde-indigo [sistem tricromatic, folosit în colorimetrie; *fiz.*].

RVS 1. Regulator de vagoane de secție [Căile Ferate]. **2.** Republica Vietnamul de Sud.

RW+ averse puternice de ploaie (*meteo*).

RW- averse slabe de ploaie (*meteo*).

RWA Rwanda [în codificația automobilistică internațională].

RWC Royal War College [Colegiul Regal de Război; *M.B.*].

RYDP Republica Yemen Democratică și Populară; v. și: *RDPY*.

RyGD Railway Grand Division [regională de Cale ferată; *M.B.*].

RZ [soluri] rendzine (*agr.*).

S

s 1. secundă [unitate SI fundamentală pentru mărimea *timp*]. 2. zăpadă [în not. Beaufort; *mar.*].

s⁻¹ 1 pe secundă [secundă la puterea minus unu, unitate SI derivată pentru *activitate*, a unei surse radioactive].

S 1. superior air mass [mase superioare de aer; *meteo*]. 2. ninsoare moderată (*meteo*). 3. Siemens [unitate SI derivată pentru mărimea *conductanța electrică*, egală cu conductanța unui conducător a cărui rezistență este de un ohm]. 4. sulf (*el. chim.*). 5. Sud. 6. v. *Sb (agr.)*.

S. suprafață...

S+ ninsoare intensă (*meteo*).

S- ninsoare slabă (*meteo*).

s.a. sine anno (*lat.*).

Sa. summa (*lat.*).

SA 1. Société anonyme (*fr.*). 2. Sturmabteilungen [detășamente de asalt în Germania fascistă].

SAAFA [Banca] Fondul de Asistență Arabă Specială pentru Africa [*înf.* în 1972].

S.A.A.R.C. Asociația Asiei de Sud pentru Cooperare Regională [probleme meteorologice].

SAB Sitzungsberichte der Berliner Akademie.

SABENA Société Anonyme Belge d'Exploitation de la Navigation Aérienne [*belg.*: Luftlinien].

S.A.C.C. Consiliul sud-african al bisericilor din Johannesburg.

SACEUR Comandamentul suprem N.A.T.O. din Europa.

SACF 1. South African Chess Federation [Federația de Șah din Republica Africa de Sud]. 2. Syrian Arab Chess Federation [Federația de Șah din Siria].

SACLANT Comandamentul suprem N.A.T.O. al Oceanului Atlantic.

SACP Partidul Comunist Sud-African.

S.A.C.R. Societatea de Antropologie Culturală din România.

S.A.D. v. *SAD*

SAD 1. Shiromani Akali Dal [partid al comunității sikh; India]. 2. Seasonal Affective Disorder [sindrom].

S.A.D.C.C. v. *SADCC*

SADCC Southern African Development Coordination Conference [Conferința de Coordonare pentru Dezvoltarea Sudului Africii; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 22 iulie 1979; își începe activitatea în 1980; sediu: Gaborone].

S.A.E. *v.* *SAE*

SAE Society of Automotive Engineers [Societatea inginerilor automobiliști/Asociația Inginerilor de Automobile din S.U.A.].

SAGE (AEM-B) Stratospheric Aerosol and Gas Experiment [program american – NASA/ satelit american lansat cu racheta purtătoare *Scout*, la 18 februarie 1979, pentru studierea poluării atmosferice].

S.A.I. *v.* *SAI*

SAI 1. Societă Asiatica Italiana. **2.** Sectorul Agricol - Ilfov.

SAIC Science Application International Corp.

SAL Soumen Autoliito [club automobilistic din Finlanda].

S.A.L.T. *v.* *SALT*

SALT Strategic Arms Limitation Talk [Tratative pentru limitarea armamentelor strategice; tratative duse între URSS și SUA pentru limitarea și reducerea sistemelor strategice ofensive și defensive transp. la țintă și a sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice].

SAM-2 Stratospheric and Aerosol Measurement [fotometru monocanal pentru măsurarea conc. și proprietăților optice ale aerosolilor din stratosferă].

SAMBO Simultaneous Auroral Multi Ballons Observations [experiență franco-sovietică pentru studierea fenomenelor aurorale, cu baloane lansate din baza suedeză de la Kiruna, în perioada 15 ianuarie-15 februarie 1974].

SAMF factorul de armare specifică a macrofagului (*imun.*).

Samos Satellite and Missile Observation System [program american de cercetări militare din cosmos].

SAMS Stratospheric and Mesospheric Sounder [radiometru pentru explorări în IR pe satelitul american NIMBUS-7 , pentru studierea structurii atmosferei și măsurarea conținutului de gaze între 30-130 km; *astron.*].

S.A.N. *v.* *SAN*

SAN 1. Srpska Akademija Nauka [Beograd]. **2.** Substanțe azotate neproteice (*chim.*). **3.** Sistemul Apărării Naționale. **4.** substanțe azotate neproteice.

SANA Syrian Arab News Agency.

SANS Ships Acoustic Navigation System [Sistem de Navigație Acustică pentru Nave].

SAO Smithsonian Astrophysical Observatory.

SAOS Space Astronomy Orbiting Satellite [proiect american (1982) de telescop orbital cu oglinzi multiple, posibil de asamblat în spațiu; *astron.*].

s.ap. scruple apothecary [unitate de măsură farmaceutică egală cu 0,5906 g].

SAR raport de absorție a sodiului (*agr.*).

SARL [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la Arelate, în vremea împăratului roman Constantinus I].

SARN acid ribonucleic solubil (*med.*).

sARN *v.* *SARN*

SAS 1. Scandinavian Airlines System [compania aeriană scandinavă]. **2.** Small Astronomy Satellite [sateliți *Explorer* pentru cercetarea surselor de radiații X din Galaxie și efectuarea de observații astronomice UV și IR].

SAT Sine Aceto Thymonucleic [„fără DNA”; *genet.*].

Satnav Navy Navigation Satellite System-Transit [sistem tehnic de navigație maritimă prin sateliți].

SATR schedule air transport rating [**1.** table de calcul al transporturilor aeriene. **2.** îndreptar tarifar pentru transporturi aeriene].

SATS Short-acting thyroid stimulator.

SAV Slovenská Akadémie Vied [Bratislava].

sawn sawn timber per standard [cherestea standardizată].

SAZU Slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti [Ljubljana].

Sb. stilb [unitate CGS, adoptată în 1948; $1 \text{ sb} = 1 \text{ cd/cm}^2 = 10^4 \text{ cd/m}^2$, pentru măsurarea strălucirii unei surse de lumină, în sistemul CGS].

Sb 1. antimoniu [stibiu; *el. chim.*]. **2.** suma bazelor schimbabile (*agr.*). **3.** *v.* *Sb.*

SB 1. Sibiu. **2.** [poliția secretă din Polonia]. **3.** baze schimbabile (*agr.*). **4.** Stânga Bască [Euskadiko Ezkerra; Spania; în 1981 s-a unit cu Partidul Comunist Basc].

S.B.A. firmă belgiană.

SBAC Society of British Aircraft Constructors [Societatea constructorilor de avioane britanici].

SBAS standard beam approach system [sistem standardizat cu acțiune radială pentru apropiere și aterizare pe aerodrom; *av.*].

SBB Schweizerische Bundesbahnen [Căile ferate federale elvețiene].

SBC Singapore Broadcasting Co [post radio guvernamental din Singapore *inf.* în 1981].

S.B.G. Societatea Bancară Elvețiană.

SBN Studi Bizantini i Neoellenici.

SBS Satellite Business Systems [primul satelit american de comunicații domestice în banda K (12/14 GHz), lansat în octombrie 1980].

SBUV/ TOMS Solar Backscatter Ultraviolet/ Total Ozone Mapping System [benzi spectrale pentru măsurători în stratul de ozon, în vederea evaluării întinderii și variațiilor sale sezoniere].

s.c. subcutanat (*med.*).

sc. 1. scruple [greutate, unitate de măsură egală cu 1,296 g]. 2. scheci. 3. sculpsit [hat es gestochen; *lat.*]. 4. scilicet [nämlich; *lat.*].

Sc 1. strato-cumulus [norii strato cumulus; *meteo*]. 2. scandium [scandiu; *el. chim.*].

SC Sport-Club.

SCA Stațiune de Cercetări Agricole (*agr.*).

scand. scandinav[ă].

S.C.A.R. v. *SCAR*

SCAR 1. Scientific Committee on Antarctic Research [Comitetul Științific de Cercetare a Antarcticii/ al Cercetărilor Antarctice [*înf.* în 1958]. 2. Societatea Colectionarilor de Artă din România [*înf.* în februarie 1990].

SCAS Stațiunea Centrală de Apicultură și Sericicultură [București – Băneasa].

SCATHA Spacecraft charging at High Altitudes [satelit științific militar american, lansat la 30 ianuarie 1979].

SCB Studențimea comunistă brașoveană.

SCIAP Studii și Cercetări de Istoria Artei [Seria: artă plastică].

SCIAT Studii și Cercetări de Istoria Artei [Seria: teatru, muzică, cinematografie].

scin scintillation counter [contor de scintilații].

SCIVA Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie.

SCJ Studii și Cercetări Juridice.

SCL 1. Studii și Cercetări Lingvistice. 2. Sculptor [Constelația Atelierul sculptorului].

SCMR Surface Composition Mapping Radiometer [Radiometru cartografic pe satelitul american Nimbus-5 destinat obținerii de date geologice; *astron., aeronaut.*).

SCNA Sudden Cosmic Noise Absortion [absorbție bruscă a zgomotelor radio cosmice datorită unor perturbații ionosferice; *astron.*].

SCNS Self-Contained Navigation System [a) sistem de navigație cu comandă automată; b) sistem de autolocalizare a sateliților ATS, prin reperarea a 3 bile de oțel expulzate de la bord].

SCO Scorpius [Constelația Scorpionul].

SCOR Scientific Committee on Oceanic Research [Comitetul Științific pentru Cercetări Oceanografice].

S.C.P. Standard Commercial Products [firmă din Maisach, R.F.G.].

S.C.P.P. Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă.

scr v. *sc.*

S.C.R. v. *SCR*

SCR 1. Scanning Radiometer [radiometru selectiv]. **2.** Signal Corps Radio [Stație Radio Militară]. **3.** Societatea de Cruce Roșie [din R.S. România].

SCS Sea Control Ship.

SCT Scutum Sobiescianum [Constelația Scutul lui Sobieski].

SCUPAD The Salzburg Congress for Urban Planning and Development.

SCV Cetatea Vaticanului [în codificația automobilistică internațională].

SD 1. segregation distorter (*genet.*). **2.** Sicherheitsdienst [serviciu de securitate în Germania fascistă]. **3.** Stronnictwo Demokratyczne [partid democratic în Polonia]. **4.** Stânga Democratică [în Republica Ecuador].

SDA Schweizer(ische) Depeschen Agentur [Agenția Telegrafică Elvețiană, *inf.* în 1894].

SDAW Sitzungberichte der Deutschen Akademie der Wissenschaften.

S.D.I. Inițiativa de Apărare Strategică [proiect militar].

SDIO Organizația pentru Inițiativa de apărare strategică *S.D.I.*

SDN Société des Nations.

SDP 1. Agenția principală maritimă sovietică. **2.** Saludem dicit plurimam [Trimitte foarte multe salutări; *abr. lat.*].

SDRN Short Distance Radio Navigation [Sistem de Radionavigație cu Rază de Acțiune Mică].

S.D.R.P. [Partidul] Social-Democrația Republicii Polonia/ Poloneze.

S.D.S. v. *SDS*

SDS 1. Sozialistischer Deutscher Studentenbund. **2.** Societas Divini Salvatoris [Salvatorianerorden; *lat.*]. **3.** Space Defence System [program militar american vizând perfecționarea tehnică a aparatului pentru sateliți de supraveghere și luptă]. **4.** Alianța Democraților Liberi [formațiune de opoziție, ungară].

SDV scule-dispozitive-verificatoare.

s.e. salvo errore [Irrtum vorbehalten; *lat.*].

SE 1. Sud-Est. **2.** Solar Explorer [sateliți geofizici americani].

SE la E Sud-Est la Est.

SE la S Sud-Est la Sud.

SEA South-Eastern Asia [Asia de Sud-Est].

SEAC Standards Eastern Automatic Computer [mașină de calcul electronică; SUA].

S.E.A.T.O. v. *SEATO*

SEATO South-East Asia Treaty Organization Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est [organizație militară constituită prin *Tratatul de la Manila* din 8 septembrie 1954, în scopul dezvoltării capacității de apărare individuală și culturală a statelor membre. Membrii fondatori – Australia, Filipine, Franța,

Marea Britanie, Noua Zeelandă, Pakistan, SUA – hotărâsc, prin Consiliul miniștrilor afacerilor externe al S.E.A.T.O, desființarea, în 1975, a acestui pact; sediu: Bangkok].

SEbE south-east by east [sud-est cart la est; *mar.*].

SEbS south-east by south [sud-est cart la sud; *mar.*].

s.e.c. salvo errore calculi [Rechenfehler vorbehalten; *lat.*].

sec. 1. secol. **2.** secundă.

SECAM Séquentiel à Mémoire [sistem de televiziune în culori, inventat în 1959 de către inginerul francez Henri de France și dat în folosință în Franța în 1967].

sec-ft second-foot [picior-secundă].

sech secantă hiperbolică [hyperbolic secant; *mat.*].

Secor Sequential Collation of Range [satelit geodezic american].

SED Sozialistische Einheitspartei Deutschlands.

SEE South-Eastern Europe [Europa de Sud-Est].

SEEG stereoelectroencefalografie (*neur.*).

SEEJ The Slavic and East European Journal.

SEEO salvo errore et omissione [cu respectarea erorii și omisiunii].

SEER The Slavic and East European Review.

SEG sonoencefalografia.

SEJM Adunarea Națională din R.P. Polonă.

S.E.L.A. v. *SELA*

SELA Sistema Económico Latinoamericano [Sistemul Economic Latino-American; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 18 octombrie 1975, prin Convenția de la Ciudad de Panama; sediu: Caracas].

SELF self-inductanță [coeficient de autoinducție; *fiz.*].

sels selsyn [Selsin; mașină electrică specială de urmărire sincronă; *el.*].

sem. 1. semen [sămânță]. **2.** sempre [mereu, tot timpul; *muz., ital.*]. **3.** semantem (lingv.).

SEM Space Environment Monitoring [aparatură pentru măsurători ale fluxurilor de protoni și electroni, razelor X solare, câmpurilor magnetice, detectarea erupțiilor solare; *aeronaut.*].

S.E.M.O.-12 tip de semănătoare.

semp sempre [mereu, întotdeauna, tot timpul; *muz.*].

SEMS Space Environment Monitoring System [detector pentru supravegherea Soarelui și pentru avertizări în circulația aeriană și telecomunicații].

SEO Satellite for Earth Observation [Bhaskara]; satelit indian geofizic și de teledetecție, lansat la 7 iunie 1979, din URSS].

SEOCS Sun-Earth Observation and Climatology Satellite [satelit vest-european pentru observarea Soarelui și efectuarea de studii climatice].

SEPM Stațiunea Experimentală de Preparate Microbiologice.

SEPS 1. Space Experiment Support Program [Program american militar de lansare a 9 sateliți, cu o rachetă *Atlas*, de la cosmodromul Vandenberg, 7 august 1971]. **2.** Solar Electric Propulsion System [proiect de sistem american de propulsie electrică solară pentru rachete; *astron.*].

sept. septembrie.

SEQ sequens, sequentes, sequentia [următorul, următoarea, urmarea].

Ser serină [aminoacid].

SER 1. Serpens [Constelația Șarpele]. **2.** smooth endoplasmic reticulum [reticul endoplasmic lipsit de ribozomi; *genet.*].

SERD [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la Serdica - azi, *Sofia*, în R.P. Bulgaria -, începând cu Aurelian și terminând cu Dioclețian].

serg. sergent (*milit.*).

SER Solar Energy Research Institute [Institutul de Cercetări pentru Energia Solară din SUA].

SERT Space Electric Rocket Test [satelit american lansat la 4 februarie 1970 cu racheta Thorad Agena D.].

S.E.R.U.N. Secția de exploatare și reparații utilaje navale [Agigea].

SESP Space Experiment Support Program [program american militar - USAF - de cercetări științifice satelitare, lansat la 7 august 1971].

SETI Search for Extra Terrestrial Intelligence [program american de cercetare a spațiului cosmic pentru stabilirea de contacte cu alte ființe inteligente din univers].

SEV Sovet Ekonomiceskoi Vzaimopomoșcii; v. și: *CAER*

SEX Sextans [Constelația Sextantul].

SFA Sudden Field Strength Anomalies [anomalii bruște ale intensității câmpului magnetic].

S.F.I. Societatea Financiară Internațională [instituție financiară, constituită în iulie 1956, la Washington].

SFIC Section française de l'internationale communiste [denumirea P.C. Francez, între 1920/ 1943].

SFIO Section Française de l'Internationale Ouvrière [secție franceză a Internaționalei muncitorești, care a desemnat Partidul Socialist Unit Francez, *inf.* în 1905].

S.F.M. Statele Federate ale Microneziei.

SFMȚR Sindicatul Fraternitatea Muncitorilor și Țăranilor din România [Timișoara, 1990].

SFRY Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija; v. și: *RSFI*

SFXP Solar Flare X-ray Polarimeter [polarimetru pentru studierea radiațiilor X solare la erupțiile cromosferice, folosit la misiunea STS-3 a navei spațiale americane „Columbia”; *astron.*].

Sfz. Sforzando [atacând cu putere; apăsător, accentuat, forțat; *muz., ital.*].

sg. singular.

SGDG sans garantie du gouvernement [fără garanția guvernământului; mențiune pe brevete de invenție în Franța].

SGE Sagitta [Constelația Săgeata].

S.G.L. Sectorul de Gospodărie Locativă.

SGP Singapore [în codificația automobilistică internațională].

S.G.P.C. Sistemul global de preferințe comerciale între țările în curs de dezvoltare.

SGR Sagittarius [Constelația Săgetătorul].

S.H. Seine Hoheit.

SHAPE Supreme Headquarters of the Allied Powers in Europe/
Supreme Headquarters of Atlantic Powers in Europe [Statul Major al Comandamentului Suprem al Forțelor Armate Unite Atlantice din Europa].

SHF Super High Frequencies [unde radioelectrice cu frecvență între 3-30 GHz; frecvență ultraînaltă/ super înaltă frecvență].

SHFR Societatea Handicapaților Fizic din România [*înf.* în martie 1990, în București].

S.H.L. Societatea Handicapaților Locomotor [din România; constituită la 9 martie 1990].

SHORAN Short Range Navigation [procedeu de navigație hiperbolică pentru distanțe mici, cu mare precizie; sistem de radionavigație cu bătaie mică].

S.H.L.R. Societatea Handicapaților Locomotori din România.

SHS Serbia, Croația, Slovenia [vechea denumire a R.S.F. Iugoslavia, între 1918 - 1945].

SHT v. *sh.tn.*

sh t short ton [unitate de măsură americană pentru greutate; 1 sh t = 907,185 kg].

sh tn short ton [tonă scurtă; 1 sh tn = 907,185 kg].

sh.tn short ton [tonă mică = 907,2 kg], v. și: *sh t.*

SHX Sinus hiperbolic de X (*mat.*).

Si siliciu [siliciu; *chim.*].

SI International System of Units [Sistemul internațional de unități, adoptat la cea de-a 10-a întrunire a CGPM (1954) – la baza căruia stătea sistemul MKS; capătă această denumire la cea de-a 11-a CGPM, din anul 1960. România – membră a Convenției Metrului din 1883 – adoptă SI în 30

august 1961 prin MCM nr. 550 (31 august 1961) ca *singurul sistem de unități de măsură legal și cu utilizare obligatorie în țara noastră*].

SIA Société Internationale Arthurienne.

sic 1. siccum [sec, uscat; *lat.*]. **2.** Sunete-Idei-Culori [revistă franceză de avangardă și luptă, apărută între 1916-1919].

SICA [Simpozionul de] sisteme de comandă și acționare [pentru mașini unelte, roboți industriali și celule flexibile].

SICREPT Simpozionul Creativitate în Poștă și Telecomunicații.

S.I.D. v. *SID*

SID 1. Sudden Ionospheric Disturbances [sinonim cu „perturbații ionosferice instantanee”]. **2.** pseudonim al scriitoarei române Sidonia Drăgușanu [1907 - 1971]. **3.** Serviciul Italian de Apărare.

SIDA v. *AIDS, SIDA, SIDD*

SIDA 1. Acquired Immune Deficiency Syndrome [Sindromul Imunodeficienței Dobândite/ sindromul de deficiență imunitară/ sindromul imunodeficiar dobândit]. **2.** [poziția] sacro-iliacă dreaptă anterioară/ poziție de angajare în prezentațiile pelviene; în obstetrică].

SIDD Acquired Immune Deficiency Syndrome; v. și: *SIDA*

SIDP [poziția] sacro-iliacă dreaptă posterioară [poziție de angajare în prezentațiile pelviene; în obstetrică].

SIDT [poziția] sacro-iliacă dreaptă transversă [poziția de angajare în prezentațiile pelviene; în obstetrică].

S.I.E.C.A. v. *SIECA*

SIECA Secretariatul (permanent) pentru integrare economică centroamericană/ a Americii Centrale.

S.I.E.R. Societatea Inginerilor Energeticieni din România [București, *inf.* în mai 1990].

SIES Sisteme Informatice Economice și Sociale [colectiv de cercetare și proiectare de pe lângă *ICI*].

S.I.F.O. Institutul Suedez de Demoscopie.

silcrom oțel cu conținut mare de crom și siliciu.

silumin aliaj de aluminiu cu circa 13% siliciu.

Silv. silvicultură.

sim. 1. simile [asemănător, asemenea, analog, la fel ca mai înainte; *abr. muz.*]. **2.** similar.

SIMD Single Instruction Multiple Data stream [sistem cu un singur flux de instrucțiuni și multiflux de date].

S.I.M.R. Sindicatul Independent al Medicilor din România.

sin. 1. sinus. **2.** sinonim.

sing. singular.

sin.h. sinus hiperbolic [hyperbolic sine; scris și: *sinh.*; *mat.*].

Sin. D. pseudonim al scriitoarei Sidonia Drăgușanu [1907-1971].

SINS Shipboard Inertial Navigation System [Sistem de bord pentru navigația inerțială - pentru submarinele atomice].

SINTEC Societatea Inginerilor Tehnicienii Cadastrali [prin 1937].

SIO Studioul pentru forme industriale [din Zagreb].

S.I.P.B.L. Institutul de la Stockholm pentru cercetări în problemele păcii.

Sipo Sicherheitspolizei.

S.I.P.R. Sindicatul cadrelor didactice preuniversitare.

S.I.P.R.I. v. *SIPRI*

SIPRI Institutul Internațional pentru Studierea/ Cercetarea Păcii/ Problemelor Păcii [*inf.* în 1966, la Stockholm].

SIPT-1968 Scara Internațională Practică de Temperatură [din 1968, adoptată în 1967, îmbunătățită în 1975].

S.I.R. v. *SIR*

SIR v. *SYR*

SIR 1. sirupus [sirop; pe rețete *med.*]. **2.** Shuttle Imaging Radar. **3.** Societatea Inventatorilor din România.

SIRE Satellite Infra Red Experiment [program militar american pentru dezvoltări tehnice și tehnologice; *astron.*].

Sirio Satelliti Italiano Ricerca Industriale Orientata [satelit italian de cercetări științifice orientate; primul satelit italian de telecomunicații, geostaționar].

SIRM [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la SIRMIMUM - azi, Sremska Mitrovica, în Iugoslavia -, în epoca constantiniană].

SIRS soluble immune response suppressor factor [factor solubil supresor al răspunsului imun; *imun.*].

S.I.S. v. *SIS*

SIS 1. Special Investigation Service [Serviciul Special de Urmărire]. **2.** Special Intelligence Service.

SISA [poziția] sacro-iliacă stângă anterioară [poziție de angajare a fătului în prezența pelviană; în obstetrică].

SISD Single Instruction Single Date [stream] [sistem cu un singur flux de instrucțiuni și un singur flux de date].

SISP [poziția] sacro-iliacă stânga posterioară [poziție de angajare a fătului în prezența pelviană; în obstetrică].

SIST [poziția] sacro-iliacă stângă-transversă [poziție de angajare a fătului în prezența pelviană; în obstetrică].

sit. situație.

SIT-90 Scara internațională de temperatură [valabilă cu începere de la 1 ianuarie 1990].

SITA 1. Société Internationale de Télécommunications Aéronautiques. **2.** Student's International Travel Association [Asociația Internațională pentru Turism în rândul studenților].

SITC Standard International Trade Classification [Clasificație Comercială Internațională Standard].

SITE Satellite Instructional Television Experiment [Experiență de teledifuziune directă pentru educație și sănătate cu sateliții ATS-6 și Symphonie-1, pentru India].

S.J. (SJ) Societas Jesu [jesuitenorden].

SJ Sălaj.

sk 1. speak [vorbiți! transmiteți!; *tele.*]. **2.** sack [unitate de măsură; 76,2 kg pentru orez; 127 kg pentru făină; 101,6 kg, pentru cărbuni].

SK [cauciuc sintetic sovietic obținut în 1930/ 31].

SKC cer senin [*meteo.*].

SKDL Uniunea Democratică a Poporului Finlandez.

SKF Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken [companie suedeză *f.* de Göteborg în 1907, primul producător mondial de rulmenți cu bile și rulouri].

SKV Siebenbürgische Karpathenverein [Societatea carpatină ardeleană a turiștilor, care a activat peste 60 de ani, cu începere din anul 1880].

S la E Sud la Est.

S la W Sud la West; *v.* și: *W.*

s.l. sine loco [fără loc; ohne Angabe des Druckorts; *lat.*].

SLAST Suplimentul Literar Artistic „Scânteia Tineretului”.

SLBM rachete balistice intercontinentale cu baza pe submarine.

SLCM rachete de croazieră cu rază lungă de acțiune amplasate la bordul navelor de suprafață și mai ales la bordul submarinelor.

SLD Self Limiting Disease [termeni prin care se definește autolimitarea unei boli, fără intervenție terapeutică; *med.*].

SLE encefalită de St. Louis (*med.*).

S.L.F.P. Sri Lanka Freedom Party/ Partidul Libertății din Sri Lanka.

S.L.I. *v.* *SLI*

SLI 1. stimularea luminoasă intermitentă (*psih.*). **2.** Sindicatul Liber din Învățământ.

S.L.I.P. Sindicatul Liber din Învățământul Preuniversitar.

SLOM [rachete „Cruise” lansate de pe submarine].

S.L.O.M.R. *v.* *SLOMR*

SLOMR Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România [*înf.* în 1978].

SLR Société de Linguistique Romane.

S.L.S. *v.* *SLS*

SLS 1. Safety of Life at Sea [salvarea vieții pe mare]. **2.** Sindicatul Liber Studențesc.

SLST sea level static thrust [tracțiune la sol/ la nivelul mării; *av.*].

Slt. Sublocotenent.

sm. scurt-metraj.

Sm samarium [*samariu; el. chim.*].

SM Satu Mare.

SMA Stațiune pentru Mecanizarea Agriculturii [tip de unitate economică socialistă de stat, în agricultura României, bazată pe gestiunea economică, organizată la nivel județean în IMA, în 1970], v. și: *SMT*

S.M.C. 1. Strategia Mondială a Conservării [lansată în martie 1980, Nairobi]. **2.** Spitalul Militar Central.

SMDS [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare romane bătute la Serdica (azi, Sofia, în R.P. Bulgaria) în timpul tetrarhiei].

SME detector de particule încărcate, emise de Soare (*aeronaut.*).

S.M.G.C.L. Secția Mixtă de Gospodărie Comunală Locală.

SMGS Convenția privind traficul feroviar internațional de mărfuri.

SMKA [abreviere numismatică pe emisiunile monetare romane bătute la Cartagina, în vremea împăratului Constantin I și a succesorilor săi], v. și: *SMKS*

SMKS v. *SMKA*

sml statute mile [milă engleză/ terestră egală cu 1 609 m].

SMM Solar Maximum Mission [satelit astronomic american pentru studierea erupțiilor solare, lansat la 14 februarie 1980].

SMMR Scanning Multichannel Microwave Radiometer [radiometru în microunde pe 5 canale, pe satelitul meteo american Nimbus-7 pentru măsurători de temperatură, vânt și compoziție a atmosferei; *astron.*].

SMN v. *SMNC*

SMNC [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare romane bătute la Nicomedia - azi, Izmir, în Turcia asiatică -, în vremea împăratului Constantin I], v. și: *SMN*

SMPTE Society of Motion Picture and Television Engineers [Societatea inginerilor din Cinematografie și Televiziune].

S.M.R. 1. Serviciul Maritim Român [prima societate română de stat pentru navigație, *inf.* în 1895, iar în 1896 este transferată, ca direcție specială, în Direcția Generală C.F.R.].

S.M.R.E. Safety of Mines Research Establishment [centrul de cercetare în domeniul (tehnicii) securității miniere; *M. Brit.*].

s.m.s. statute miles per second [mile engleze pe secundă].

SMS 1. Synchronous Meteorological Satellite [sateliți geosincroni americani]. **2.** Satelit Meteorologic Staționar [american].

S.M.T. v. *SMT*

SMT Stațiunea de Mașini și Tractoare [prima unitate de stat pentru mecanizarea agriculturii din România a fost creată în 1948; în 1970, S.M.T.-urile se transformă în S.M.A.-uri].

SMUD Sacramento Municipal Utility District.

SMZ siliciu-mangan-zirconiu [feroaliaj folosit la dezoxidarea unor oțeluri în metalurgie].

s.n. sine nomine (*lat.*).

Sn stannum [staniu; *el. chim.*].

SNA Sudan News Agency.

SNAP Systems for Nuclear Auxiliary Power [system energetic american, cu sursă radioizotopică - plutoniu, pentru antrenarea unui agregat turbină de mici dimensiuni = generator termoelectric de mică putere cu aplicații spațiale, folosind energia nucleară; primul generator termoelectric bazat pe încălzirea termocuplurilor de căldura degajată prin dezintegrarea materiei prime radioactive, realizat în 1959, în SUA], *fiz. nucl.*].

s.n.c. single needle code (*engl.*).

SNC sistemul nervos central.

SNCB Société Nationale des Chemins de fer Belges [Societate Națională a Căilor Ferate Belgiene].

SNCF Société Nationale des Chemins de fer Français [Societate Națională a Căilor Ferate Franceze].

S.N.H.F. Societatea Națională a Handicapaților Fizici [constituită în România la 4 martie 1990].

S.N.H.F.R. Societatea Națională a Handicapaților Fizic din România.

SNIM Societatea Națională Industrială și Minieră [din R.I. Mauritania].

S.N.L. substanțe nocive lichide (*mar.*).

S.N.R. Serviciul Navigației Fluviale Române; v. și: *N.F.R.*

SNSE Society of Nuclear Scientists and Engineers [Societatea Oamenilor de Știință și a Inginerilor Specialiști în Fizica Nucleară; *M. Brit.*].

SNV Sistemul Neurovegetativ.

s.o. sine obligo [ohne Gewähr; *lat.*].

SO saloane oficiale.

soc. societatea...

S.O.C. Standard Oil Company [Companie petrolieră americană].

SOCOMEX [Societate mixtă libanezo-română cu sediul la Beirut, *înf.* în 1968].

S.O.E v. *SOE*

SOE Special Operations Executive/ Executive des Operations Speciales [conducător al operațiilor speciale].

SOEP Solar Oriented Experiment Package [bloc cu aparate științifice la bordul sateliților OGO].

SOFAR Sound Fixing and Ranging/ Sound Finding and Ranging [hidroacusticometrie; metodă de a face punctul și a măsura distanța, având la bază propagarea undelor sonore în apă; *mar.*].

SOHYO Consiliul General al Sindicatelor [Japonia].

sol. solutio [soluție; pe rețete *med.*].

SOLAS Safety of Life at Sea [denumire prescurtată a Convenției internaționale pentru (securitatea) siguranța vieții umane pe mare; *mar.*].

sold. soldat (*milit.*).

SOLRAD (GREB) Solar Radiation; Galactic Radiation and Background [sateliți militari americani pentru supravegherea Soarelui].

SOMERA Société Monégasque d'exploitation et d'études de Radiodiffusion [Monaco].

s.o.m.m. sistem om-mașină-mediu.

sonar sound navigation and ranging [hidrolocator; radiolocator ultrasonic sub apă; scris și SONAR].

SONNA Somali National News Agency [agenție de presă națională somaleză].

Soopren nume de fabrică pentru un cauciuc sintetic fabricat în URSS.

SOPECAM Société de Presse et d'Édition du Cameroun [societate de presă din Camerun, *în*f. în 1977 în locul Agence Camerounaise de Presse].

sord. „(con) sordino” [cu surdină; *muz.*].

SOS si opus sit [dacă este necesar; pe rețete *med.*].

S.O.S. 1. save our souls [salvați sufletele noastre; semn convențional radiotelegrafic de salvare, introdus în 1906, în navigația oceanică și maritimă; “Semnalul a fost ales datorită simetriei sale în alfabetul Morse: trei puncte, trei linii, trei puncte”; *mar.*]. **2.** Serviciul Operativ de Salvare.

sost. sostenuto [susținut; *muz.*].

soul. soulful [plin de suflet; *muz.*].

sp. spaniol[ă].

SPA 1. Sudden Phase Anomalies [Anomalii bruște de fază; perturbații ionosferice]. **2.** Stație de Pompă pentru Alimentație (*agr.*).

SPAF Societatea Poetilor și Artiștilor din Franța.

SPAG Spacelab Payload Advisor Group [grup vest-european pentru avizarea încărcăturii utile de îmbarcat pe laboratorul orbital *Spacelab*; *astron.*].

SPAR Super Precision Approach Radar [stație de radiolocație de înaltă precizie pentru dirijarea avioanelor spre aerodrom].

SPAS Shuttle Pallet Satellite [misiune „numai palete” cu naveta spațială (proiect vest-german de sateliți modulari, polivalenți, utilizați și pentru recuperarea unor sateliți; *astron.*].

SPB Stație de Pompare de Bază (*agr.*).

SPC 1. South Pacific Commission [Comisia Pacificului de Sud; organizație internațională guvernamentală, *f.* în februarie 1947; își începe activitatea în iulie 1948; sediu: Nouméa - Noua Caledonie]. **2.** Sfatul Popular al Capitalei.

SPCK Society for Promoting Christian Knowledge [London; *rel.*].

SPD Sozialdemokratische Partei Deutschlands.

Spdl spindle [unitate de măsură pentru filatură = 13825,6 m sau 15120 iarzi fire de bumbac; pentru fire de lână = 14400 iarzi].

SPE stație de pompare pentru evacuare (*agr.*).

Spec. Special Purpose Electronic Computer [mașină electronică de calcul cu destinație specială].

SPEC 1. South Pacific Bureau for Economic Co-operation [Biroul Pacificului de Sud pentru Cooperare Economică; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 17 aprilie 1973. Sediul: Suva]. **2.** Forumul Pacificului de Sud.

SPED Supersonic Planetary Entry Delecerator [parașută pentru sonde marțiene – NASA; *astron.*].

SPEFS Societatea Profesorilor de Educație Fizică și Sport [*inf.* în 5 ianuarie 1990].

SPF Specified Pathogen Free [Lipsit de germeni patogeni specifici].

SPH subretinal humor.

Sphinx Space Plasma High Voltage Interaction Experiment [satelit științific american - NASA].

s.p.i. strokes per inch [curse pe țol].

SPICE Scientific Personal Integrated Computing Environment [calculator personal de capacitate mare].

SPIO Spitzenorganisation der Deutschen Filmindustrie.

Spit. Spitfire plane [avion de vânătoare englez „Spitfire”].

SPJ Secția de Proiectare Județeană.

spk *v. sk.*

spl. simplex (*lat.*).

S.P.L.A. *v. SPLA*

SPLA Armata de Eliberare [a Poporului] din Sudan.

s.p.m. strokes per minute [lovituri pe minut; (la piston) curse pe minut].

SPM Stație Poștală Militară.

SPOB Sfatul Popular al Orașului București.

SPOT Systeme Probatoire d’Observation de la Terre [satelit vest-european de teledetecție].

SPP stație de pompare de punere sub presiune (*agr.*).

SPPE stație de pompare de prepompare (*agr.*).

SPÖ Sozialistische Partei Österreichs.

SPQR Senatus Populusque Romanus [senatul și poporul roman; organele puterii statului roman].

sq. square [unitate de măsură pentru suprafețe egală cu 100 picioare pătrate = $9,29 \text{ m}^2$].

sq. ch. square chain [unitate de măsură engleză pentru suprafață = $404,7 \text{ m}^2$].

sq. ft. square foot [picioar pătrat].

sq. in. square inch [țol pătrat].

sq. km. square kilometre [kilometru pătrat].

sq. m square metre [metru pătrat].

sq. m. v. *sq. mi.*

sq. mi. square mile [milă pătrată].

sq. mm square millimetre [milimetru pătrat].

sq. r v. *sq. rd.*

sq. r. square rod [unitate de măsură pentru suprafețe = $23,3 \text{ m}^2$], v. și: *sq.rd.*

sq. rd. square rod [unitate de măsură engleză pentru suprafață; $23,3 \text{ m}^2$], v. și: *S.Q.R.*

sq. rd. v. *sq.r*

sq. yd. square yard [yard pătrat].

sq. yds square yards [yarzi pătrați].

SQ viscol ușor/ moderat (*meteo*).

SQ+ viscol puternic (*meteo*).

SQ- viscol slab (*meteo*).

SQL Structured Query Language [limbaj; *inf.*].

sqr v. *sq.*

sr steradian [unitate SI suplimentară pentru mărimea *unghi solid*].

Sr strontium [stronțiu; *el. chim.*].

SR v. *SRAD, STR*

S.R. Substanțe Radioactive (*milit.*).

S.R. 114 autotun de stins incendii.

SRA sulfo-ricinoleic acid [acid sulforicinoleic].

SRA The Minnesota Spatial Relations Test.

SRAA sistemul reticular activator ascendent (*med.*).

srad. steradian [unitate de măsură a unghiurilor spațiale; *mat.*], v. și: *SR, STR*

SRATS Taiyo Solar Radiation and Thermospheric Satellite [satelit geofizic japonez, lansat de la Kagoshima, la 24 februarie 1975, cu racheta japoneză Mu-3C], v. și: *Taiyo SRATS*

S.R.C. v. *SRC*

SRC 1. Stânga Republicană a Cataloniei [*f.* 1931, Spania]. **2.** Science Research Council [Marea Britanie].

SRCE Sveučilišni računski centar [Centrul de calcul al Universității din Zagreb].

S.R.D. Serviciul Român Dunărean [societate anonimă română de navigație pe Dunăre, *înf.* în 1914, cu sediul la Galați].

SRET Satellite de Recherches et d'Etudes Technologique [sateliți științifici și tehnologici francezi].

SRFD sistem reticular facilitator descendent (*med.*).

S.R.I. v. *SRI*

SRI 1. Stație Radio Intermediară (*transm.*). **2.** Societatea Română de Informatică [cu sediul la I.P.B, Facultatea de Automatică și Calculatoare]. **3.** Societatea Română de Inginerie Clinică și Medicină Computerizată [București]. **4.** Serviciul Român de Informații.

S.R.I.C. Secția Română a Internaționalei Comuniste.

S.R.I.C.M.C. Societatea Română de Inginerie Clinică și Medicină Computerizată.

S.R.I.M.I. Societatea Română de Inginerie și Management Industrial.

srl. serial.

S.R.L. Societate cu Răspundere Limitată.

SRLS Societatea Română de Lingvistică Romanică.

SRMA Secția de Reparații Motoare Auto.

SRRI stație radioreleu intermediară (*transm.*).

SRSAA Societatea Română de Studii Anglicanistice și Americanistice [*înf.* în februarie 1990].

SRSC Societatea pentru răspândirea științei și culturii.

S.R.T. 1. Societatea Română a Termotehnicienilor. **2.** Stație Radiolocație de Tragere (*milit.*).

SS Schutzstaffeln [detașamente de pază, în Germania fascistă].

SS-12 rachete cu rază scurtă de acțiune din clasa OTR-22 [în terminologia occidentală].

SSA Seismological Society of America [Societatea Seismologică din America].

SSB sergent de serviciu pe batalion.

SSC 1. Sudden Storm Commencement [Furtună geomagnetică cu început brusc]. **2.** Societatea de Studii Clasice [din R.S.R.]. **3.** sergent de serviciu pe companie.

SSCC Spion Scan Cloud Camera [cameră TV pe sateliții ATS; *astron.*].

S.S.E. south-southeast [Sud-Sud-Est].

SSF Societatea de Științe Filologice [din R.S.R.].

SSFC Societatea de Științe Fizice și Chimice.

SSG Societatea de Științe Geografice.

SSIA Shuttle Spacelab Induced Atmosphere [Experiență a navei americane „Columbia” vizând studierea microatmosferei de particule în suspensie generate prin acționarea propulsoarelor și a diferitelor instalații și care învâluie naveta pe orbită; *astron.*].

s.s.m.d. societatea socialistă multilateral dezvoltată.

SSME Space Shuttle Main Engine [Motorul Navei Spațiale cu Hidrogen/oxigen lichid; *astron.*].

SSNG Societatea de Științe Naturale și Geografie.

SSOS Severe Storm Observing Satellite [Satelit geostaționar meteo american specializat în detectarea și urmărirea evoluției ciclonilor; proiect], v. și: *STORMSAT*

SSPS Space Solar Power Satellite [proiecte de centrală solară orbitală de mari dimensiuni - NASA; *astron.*].

S.S.R. v. *SSR*

SSR 1. Sindicatul Șoferilor din România. **2.** Societatea Scriitorilor Români.

SSS 1. Small Scientific Satellite [satelit științific american, destinat cercetării geomagnetosferei; lansat la 15 noiembrie 1971]. **2.** Satellite System Survivability [program militar american complementar programului SDS].

SSSA Soil Science Society of America [Societatea Americană de Pedologie, pentru Știința Solului].

SSSI [3 6000 de] locuri de interes științific special [*M. Brit.*].

SSSR Sojuz Sovetskikh Socialisticeskih Respublik [Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste], v. și: *URSS*

SST somatostatină.

SSTO Single Stage to Orbit Vehicle [Naveță Spațială americană, succesoare a lui *Space Shuttle*, proiect pentru anul 1990].

SSTV Satellite Sulescription Television System [proiect de rețea domestică americană de sateliți geostaționari pentru transmiterea a 2-6 programe TV suplimentare; *astron.*].

SSU detector stratosferic [britanic] (*aeronaut.*).

SSUps. Studia Slavica Upsaliensa [Göteborg-Stockholm, 1960].

SSUS Spinning Solid Upper Stage [etaj propulsor cu pulbere pentru lansarea de obiecte cosmice de pe *Space Shuttle*; *astron.*], v. și: *PAM*

SSW south-south-west [Sud-Sud-Vest].

SSB Societatea de Științe Biologice.

st ster [unitate de măsură pentru volume, egală cu un metru cub, folosită pentru cubajul, inclusiv golurile, al lemnelor de foc așezate în stive cu dimensiunile de 1 m lungime, 1 m lățime și 1 m înălțime].

s.t. 1. short ton [tonă mică = 907,2 kg]. **2.** sine tempore [punctual, ohne akademisches Viertel; *lat.*].

st. statul...

s.t.c. sub titlul comun.

St stokes [unitate de măsură pentru vâscozitatea cinematică în sistemul CGS; unitate CGS; $1 \text{ St} = 1 \text{ cm}^2/\text{s} = 10^{-4} \text{ m}^2/\text{s}$].

St. stone [unitate de măsură pentru greutate = 6,33 kg].

S.T. salvo titulo [anstatt des Titels; *lat.*].

stab. stabilizat [pe rețete *med.*].

STABEX stabilizarea exportului [sistem de stabilizare a încasărilor din export între țările membre C.E.E. și alte țări în curs de dezvoltare din A.C.P.].

sta.mi. statute mile (milă terestră/ engleză = 1 609,3 m).

STAR specialized training and reassignment [pregătire specializată și reinstruire/ refacere].

Starlette Satelite de Taille Adaptée avec Reflecteurs Laser, pour l'Etude de la Terre [satelit geodezic francez pasiv lansat la 6 februarie 1975].

START [acordul de reducere a armamentelor strategice].

STAS Standard[ele] de Stat [Românești].

STASI [poliția secretă din R.D.G.].

stat. v. *sta. mi.*

statu-quo in statu quo ante [situație în care se află lucrurile sau se găseau într-o anumită perioadă; *lat.*].

STB Societatea de Tramvaie din București [prima societate; din 1948: ITB], v. și: *ITB*

STC Suomi Touring Club [club auto din Finlanda].

St.-Cu [norii] strato-cumulus (*meteor.*).

St.C.F. Stație de Cale Ferată (*milit.*).

STD Skin test dosis [doză minimă eritrogenă scarlatinoasă care, introdusă intradermic la om, determină o reacție eritematoasă cu un diametru de 10 mm; *med.*].

steg. sterling [liră sterlină], v. și: *stlg.*

STEG Staatseisenbahngesellschaft [Societate de cale ferată de stat; societate austriacă *înf.* în Transilvania, în 1854, pentru exploatarea fierului în jurul localităților Oravița și Bocșa Montană].

stej. stânjen [în vechile acte românești].

Stella Satellite Transmission Experiment Linking Laboratories [sistem vest-european de transmitere de date științifice cu mare viteză și eroare nesemnificativă].

STEP Symphonie Telecommunications Experimental Project [program indian cu sateliții Symphonie; 1977/ 1979].

STF 1. Svenska Turistföreningen [club automobilistic din Suedia]. **2.** Stație Telefonică Finală (*transm.*).

stg. stâng.

STH hormonul somatotrop/ somatotrophofizar [sau somatotropină, al glandei hipofize; *fiziol.*].

S.T.I. v. *STI*

STI 1. Stație Telefonică Intermediară (*transm.*). **2.** Special Traffic Instruction [Instrucțiuni Speciale pentru Trafic (Radio)].

STICEROM Sticlărie și Ceramică Românească.

S.T.I.E.R. Societatea de Turism Internațional Esperantist Român [*înf.* în 1990 la Ploiești].

STIPO Sticlă-poțelan [Întreprinderea de sticlărie și porțelan Dorohoi].

stk stack [unitate de măsură pentru volum = 3,5 m³].

Stkm. Stockholm.

S.T.L. Substanțe toxice de luptă (*milit.*).

StLit Studia Liturgica [Rotterdam; *rel.*].

stn v. *St.*

STND Spaceflight Tracking and Data Network Stadan [Rețea americană (NASA) de stații terestre de urmărire, control și comandă a obiectelor cosmice; *astron.*].

STOL Short Take-off and Landing [Sistem de decolare-aterizare pe verticală, echivalent cu ADAC], v. și: *ADAC*

Stomat. stomatologie.

Stormsat Severe Storm Observing Satellite [satelit geostaționar meteo american specializat în detectarea și urmărirea evoluției ciclonilor], v. și: *SSOS*

STP 1. Space Technology Program [sateliți militari americani pentru elaborări tehnologice]. **2.** Space Test Program [program militar american].

3. Substanțe Toxice Persistente (*milit.*).

str. 1. stradă. **2.** strâmtoare. **3.** Stratiformis. **4.** steradian [unitate de măsură a unghiurilor solide/ spațiale, egală cu unghiul spațial la centru, care taie pe o sferă o arie egală cu pătratul razei sferei]; v. și: *SR*

S.T.R. v. *STR*

STR v. *SR, SRAD*

STR 1. Societatea pentru fond de teatru român în Ardeal. **2.** Societatea Turistilor din România [între 1903-1931].

STS 1. pseudonim al poetului român Sandu Al. Tzigara Samurçaș [*n.* 1903]. **2.** Substanțe Toxice Speciale (*milit.*).

STT [tip de satelit canadian de telecomunicații].

STT - FNB Oy Suomen Tietotoimisto - Finska Notis-byrå Ab [agenție de presă finlandeză – particulară, *înf.* în 1887].

STTF Solar Thermal Test Facility.
StTh Studia Theologica [Oslo; *rel.*].
STTL Sit tibi terra levis [Să-ți fie țărâna ușoară; inscripție latină pe morminte].
Stud Studebaker [marcă de automobil].
stud. student.
STVBEEV Si tu vales, bene est. Ego valeo.
STVS Surinaamse Televisie Stichting [postul de TV din Republica Surinam].
s.u. substanță uscată (*agr.*), v. și: *S.U.*
S.U. substanță uscată (*zoot.*), v. și: *s.u.*
SU 1. Stânga Unită [1980, Peru]. **2.** sămânța utilă (*agr.*).
SUA Statele Unite ale Americii [sau: *USA*].
subafl. subafluent.
subcap. subcapitol
subm. submarin (*mar.*).
subst. substantiv.
subt. Subtilis [fin, fină; pe rețete *med.*].
SUCT Stația de Utilaje (pentru) Construcții și Transporturi [București].
Suet. Suetonius [istoric roman, c. 70-c. 150 e.n.].
suf. 1. sufix. **2.** suficient.
Sum. Summitates [pe rețete *med.*].
SUM Statele Unite Mexicane [sau: *EUM*].
SUNA v. *SUNNA*
SUNFED Special United Nations Fund for Economic Development [Fondul Special al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Economică].
SUNNA Sudan National News Agency [Agenția națională de presă din R.D. Sudan, *înf.* în 1971].
sup. supremum (*mat.*).
super. superi/or, -oară.
SUPO Super Power Water Boiler [reactor tip „boiler” de mare putere].
supr. suprafață.
Surcal Surveillance Calibration-Surcalibration [Sateliți militari americani pentru etalonarea instrumentelor de observare cosmică de la sol din sistemul *Spasur* - *Space Surveillance*].
SURV [vehicul de explorare submarină; *mar.*].
s.v. 1. salve venia [mit Verlaub!; *lat.*]. **2.** sub voce, sub verbo (*lat.*).
s.v.v. sit venia verbo [mit Verlaub gesagt; *lat.*].
Sv sievert [unitate SI derivată pentru mărimile: *echivalentul dozei absorbite, indicele echivalentului dozei absorbite.*].
SV Suceava.

s.w. v. *S.W.*

S.W. sent wrong [trimis greșit; *tele.*].

SW 1. stock width [ploaie cu zăpadă moderată; *meteo*]. **2. SW⁺** ploaie cu zăpadă puternică (*meteo*). **3. SW⁻** ploaie cu zăpadă slabă (*meteo*). **4.** snow showers [averse de zăpadă; *meteo*]. **5.** Sud-West; v. și: *W*

SW la S Sud-Vest la Sud; v. și: *W*

SW la W Sud West la West; v. și: *W*

SWA v. *ASV*

SWA Namibia [în codificația automobilistică internațională].

S.W.A.P.O. v. *SWAPO*

SWAPO South West African People's Organization [Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest, constituită la 26 august 1966 - Namibia].

SWbS southwest by south [sud-vest cart la sud; *mar.*].

SWbW southwest by west [sud-vest cart la vest; *mar.*].

SWD-Z [tip de ciment antiacid].

SWF Short Wave Radio Fade-out [perturbație ionosferică constând din „întreruperea transmisiunilor radio pe unde scurte”].

Swissair Swiss Air Transport Company [Companie Elvețiană de Transporturi Aeriene].

Swit. v. *Swtz*, *Switz*.

Swtz Switzerland [Elveția].

sx sacks [unitate de măsură pentru greutate; orez: 76,2 kg; făină: 127 kg; cărbuni: 101,6 kg].

s.y. square yard [yard pătrat].

SYLDA système de lancement double Ariane [sistem de lansare dublă; *aeronaut.*].

Syncom Synchronous Communications [sateliți experimentali americani de telecomunicații, plasați pe orbite de tip sincron].

Syr. Syria [Siria, în codificația automobilistică internațională].

SYR Syrupus [sirop; pe rețete *med.*], v. și: *SIR*

SZDSZ Alianța Democrațiilor Liberi [„Democrații Liberi”, R.P. Ungară].

SZIM [Grup industrial pentru construcții de mașini-unelte din Budapesta - R.P. Ungară].

§

șt. științific.
științ. științific[ă].

T

t 1. tonă [unitate pentru masă folosită împreună cu SI; 1 t = 1 000 000 g]. 2. tunet [în notația Beaufort; *mar.*].

T 1. simbolul prefixului „tera” care, aflat în fața unei unități de măsură, indică un multiplu de 10^{12} al măsurii respective. Ex: 1 terawattore = 10^{12} wattore = 10^9 kilowatt-ore = un miliard de kilowattore]. 2. tesla [unitate SI derivată pentru mărimea: *inducția magnetică; metr.*]. 3. temperatură termodinamică [exprimată în kelvini; în afară de T se folosește și *temperatura Celsius* (simbol t), definită prin ecuația $t = T - T_0$, în care $T_0 = 273,15$ K prin definiție]. 4. telefon; v. *Tel.* 5. furtună moderată (*meteo*).

T⁺ furtună puternică (*meteo*).

T⁻ furtună slabă (*meteo*).

T. troy [greutate monetară = 373,2418 g].

T. Com. Telecomunicații (*milit.*).

T. REX [formație rock nord-americană].

Ta tantal (*el. chim.*).

T.A.A. v. *TAA*

TAA 1. Trentino-Alto Adige [*abr.* oficială în Italia pentru această regiune].

2. Teritoriul Antarctic Australian [Australian Antarctic Territory].

tab. tabel.

TAB Vaccinul antitifo-paratific.

T.A.A.F. v. *TAAF*

TAAF Terres Australes et Antarctiques Françaises [Teritoriile Australe și Antarctice Franceze].

TAB transportor autoblindat.

Tacsat-1 Tactical Communications Satellite [satelit militar american, pentru telecomunicații guvernamentale; lansat: 9 februarie 1979].

TAD Thrust Augmented Delta [versiune a rachetei purtătoare americane *Thor Delta*].

T.A.G.C.I. Trustul Antrepriză Generală de Construcții Industriale.

T.A.G.C.M. Trustul Antrepriză Generală de Construcții Montaj.

T.A.G.L.H.S. Trustul-Antrepriză Generală de Lucrări Hidrotehnice Speciale.

TAGMUCB Trustul Antrepriză Generală de Montaj Utilaj Chimic București.

T.A.I. v. *TAI*

TAI 1. Timpul Atomic Internațional [diferența *UTC*; TAI a devenit egală cu -22 s la 1 ianuarie 1985]. **2.** test analitic de inteligență.

TAID Thrust Augmented Improved Delta [tip de rachetă purtătoare americană (*Delta*) cu tracțiunea mărită (două trepte); *astron.*].

Taiyo SRATS Solar Radiation and Thermospheric Satellite [satelit geofizic japonez, lansat de la Kagoshima, la 24 februarie 1975, cu racheta japoneză Mu-3C], v. și: *SRATS Taiyo*

TAL talis [astfel; pe rețete medicale].

TAME [Companie de transporturi aeriene ecuadoriene].

tang. tangentă.

tanh tangenta hiperbolică [hyperbolic tangent; *mat.*].

TANIUG Novinska Agencija Taniug (în ex-Iugoslavia).

T.A.N.U. v. *TANU*

TANU 1. Tanganyika African National Union [partid politic; Uniunea Națională Africană din Tanganica/ Tanganyika; *înf.* la 7 iulie 1954, în în Tanzania, și condus de Julius Nyerere]. **2.** Tribunalul administrativ al O.N.U. [organ jurisdicțional instituit pentru a judeca litigii referitoare la situația funcționarilor organizației; *înf.* în 1949].

T.A.P. v. *TAP*

TAP 1. Transportes Aéreos Portugêses [Companie aeriană portugheză]. **2.** Tunis Afrique Presse [agenție oficială de presă tunisiană, *înf.* în 1961].

TAPhA Transactions of the American Philological Association [Hartford, 1871].

TAPL Trustul de Alimentație Publică Locală.

TAR sindrom~ [trombocitopenie și aplazia radiusului; *genet.*].

TARL [*abr.* numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la Arelate, pe vremea împăratului roman Constantinus I].

TARN Acid ribonucleic de transfer (*med.*).

tARN v. *TARN*

TAROM Transporturile Aeriene Române.

T.A.S.S. v. *TASS*

T.A.S.S. Telegrafnoe Agenstvo Sovetskogo Soiuzu [Agenția Telegrafică a Uniunii Sovietice; *f.* în 1918 sub denumirea de „Rosta”, până în 10 iulie 1925, când capătă noua denumire].

T.A.T. v. *TAT*

TAT Teste de Apercepție Tematică/ testul tematic de apercepție [H.A. Murray; *psih.*].

TAU Taurus [Constelația Taurul].

TAVS Trustul de Amenajări și Valorificări Stuficole [din Deltă].

taxi taximetru.

TAXI PARTI Taxiuri Particulare.

Tb terbium [terbiu; *el. chim.*].
TBC Tuberculoză.
TBCS Tipografia Bibliotecii Centrale de Stat.
TBCUB Tipografia Bibliotecii Centrale Universitare din București.
TBG tiroyd-bindingglobulin.
tbl. tabletă [pe rețete medicale], v. și: *TABL*
t.c. titlu comun.
Tc technetium [tehnețiu; *el. chim.*].
TC-114 [avion turbopropulsor care în 1959 parcurge distanța de 8 000 km dintre Moscova-New York].
tec tonă combustibil convențional (*agr.*).
TCB 1. Tenis Club București. **2.** Touring Club Royal de Belgique [club automobilistic din Belgia]. **3.** Cracarea catalitică. **4.** Trustul de construcții Carpați.
TCCF Trustul de construcții căi ferate.
TCDD Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollari [Căile Ferate ale Statului Republicii Turce].
TCF Touring-Club de France [Club automobilistic din Franța].
TCH Trustul de Construcții Hidroenergetice.
TCI Trustul de Construcții Ilfov.
TCIF Trustul de Construcții pentru Îmbunătățiri Funciare.
TCLC Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague.
TCLP Travaux du Cercle Linguistique de Prague.
TCLR Trustul local de cofetării și răcoritoare.
T.C.M. Tehnologia Construcțiilor de Mașini.
TCMM Trustul de construcții montaje miniere.
TCNQ tetracianochinodimetan (*chim.*).
TCR Turing Clubul României [cea mai puternică organizație românească de turism antebelică, între 1925-1947].
TCS 1. transplant de celule șușe. **2.** [pseudonimul lui T. C. Stan, scriitor și ziarist român; 1907-1940]. **3.** Touring Club Suisse [club automobilistic din Elveția].
tet. tinctură [sau: *tra, tinct.*; pe rețete *med.*].
T.C.W.&I.B. Transcontinental Weighing and Inspection Bureau [Biroul Intercontinental pentru Greutăți și Verificări].
Td tod [unitate de măsură pentru lână/ = 12,7 kg].
Td tabes dorsalis [Rückenmarkschwindsucht; *lat.*].
TD 1. Partidul Telegu Desam [*înf.* în 1982 în India]. **2.** Dilatometry.
TDN Total Digestibil Nutriens [unitate de apreciere și exprimare a valorii nutriționale a furajelor și rațiilor pe baza conținutului în substanțe digestibile; sau: *TSD; med. vet.*].

TDP titlu/titluri de proprietar.

TDRS [satelit de telecomunicație plasat pe o orbită circumterestră la 4 aprilie 1983, cu ajutorul navei spațiale americane „Challenger”].

TDS 1. time-distance-speed [timp-distanță-viteză]. **2.** tulburări de dinamică sexuală (*psih.*).

TDV Test dispozitiv periferic [informațiune mașină a limbajului de programare ASSIRIS; *inform.*].

tdw tonă deadweight [unitate de măsură pentru capacitatea totală de încărcare a unei nave comerciale, egală cu o tonă; *metr.*].

TDW tonă-deadweight [unitate de măsură pentru capacitate totală de încărcare a unei nave comerciale, egală cu o tonă; *metr.*].

Te tellurium [telur; *el. chim.*].

TEA Partidul Te E’a Api [Partidul Frontului Unit; în Polinezia Franceză].

TEC tonă-echivalent-cărbune [unitate de cantitate de energie întrebuințată în științele economice pentru a exprima, într-o unitate identică, cantitățile de energie provenind din petrol, gaze naturale, electricitate; 1 TEC = 7 000 kcal = 27 000 BTU].

TEE Trans-Europ-Express.

tehn. tehnică; tehnologie.

Tel. Telefon *v.* T.

TEL Telescopium [Constelația Telescopul].

TELCON telephone conversation [conversare telefonică].

Telec. telecomunicații.

Telev. televiziune.

Telex exchange (*tele.*).

t.e.m. tensiune forță electromotoare (*el.*); *v.* și: *e. m. f.*

TEM 1. Trustul Electromontaj [București]. **2.** Trietilenamină/ triethylene melamine/ melamină trietilenică, *abr. farm.*

TEM-2U [tip de locomotive diesel, produse în Uniunea Sovietică].

TEMN Trustul de Explorări pentru Mineruri Neferoase.

temp. temperatură.

Ten. Tenuto [respectând exact valorile și cu intensitate egală; *muz.*].

TEND [*abr.* folosită în codul *meteor.* internațional pentru mesajele ce cuprind aprecierea evoluției condițiilor meteo la decolare-aterizare în următoarele 2 ore, în comparație cu condițiile prevăzute în mesajul tip METAR; *av.*].

TENN Tennessee [stat component al SUA].

TEO [unități de] teritoriu ecologic omogen (*agr.*).

TEP pirofosfat tetraetilic [insecticid], *v.* și: *TEPP*

TEPP tetraethyl pyrophosphate [tetraetil pirofosfat], *v.* și: *TEP*

terit. teritoriu; teritorial.

term. techn. (*lat.*: terminus technicus).

TERS Tropical Earth Resources Satellite [proiect olandez de satelit de teledetecție pentru Indonezia, destinat pentru supravegherea recoltelor și apelor, precum și pentru cartografie; *astron.*].

TES Teatrul Evreiesc de Stat [din București].

TESP [*abr.* numismatică folosită pe emisiunile monetare de argint bătute la atelierul monetar de la Tessalonic pe timpul împăratului roman Valentinian și al urmașilor săi].

TETD Disulfură de tetraetil-tiuran; medicament folosit în tratamentul alcoolismului [sau: Antabuse; *chim., biol.*].

TETR [satelit tehnologic american de 20 kg], v. și: *TTS*

TETT Természet.Ember.Tudomány.Technika [Natură. Om. Știință. Tehnică].

text. textil[ă].

TFF Telegrafie Fără Fir.

TFS [soluție] tampon fosfat salin.

tg. târg.

TG Thermogravimetry.

TGBBG Turkish Gymnastics and Bodybuilding Federation.

TGO Transaminază glutamo-oxalacetică.

TGP Transaminază glutamico-piruvică.

T.G.S. Teoria Generală a Sistemelor.

TGV-001 Train Grande Vitesse [tren francez cu turbină de gaze].

Th thorium [toriu; *el. chim.*].

Th A thorium A [toriu A, izotop radioactiv Po^{216}].

Th B thorium B [toriu B, izotop radioactiv Pb^{212}].

Th C thorium C [toriu C, izotop radioactiv Bi^{212}].

Th C' thorium C' [toriu C', izotop radioactiv Po^{212}].

Th C'' thorium C'' [toriu C'', izotop radioactiv Tl^{208}].

Th D thorium D [toriu D, izotop radioactiv Pb^{208}].

Th X thorium X [toriu X, izotop radioactiv Ra^{224}].

TH Partidul Tahoeraa Huiraatira [*inf.* în 1958, în Polinezia Franceză].

THC tetrahidrocanabinol/ tetra-hidro-canabinolul (*psih.*).

THIR Temperature Humidity Infrared Radiometer [radiometru de referință IR pe satelitul meteo american *Nimbus-5*, pentru măsurarea temperaturii mării, uscatului și a norilor, a umidității relative a atmosferei, a compoziției norilor de foarte mare înălțime și a emisiei IR a Terrei, noaptea și ziua].

ThLZ Theologische Literaturzeitung [Leipzig, Berlin; *rel.*].

Thr Treonină [aminoacid].

ThZ Theologische Zeitschrift [Basel; *rel.*].

Ti Titan (*el. chim.*).

T.I.A.R. Tratatul interamerican de asistență reciprocă [sau: Tratatul de la Rio, încheiat la conferința interamericană de la Rio de Janeiro la 7 decembrie 1948].

TIB 1. Tiberius (*lat.*). **2.** Târgul Internațional București.

TIBCO Târgul Internațional [de Primăvară] al bunurilor de consum.

TIC Touring Club Italiano [club automobilistic din Italia].

TID Ter in die [trei pe zi; pe rețetele *med.*].

TIH-445 tractor încărcător hidraulic autopropulsat de 45 C.P. (*agr.*).

TIH-552 tip de tractor [Craiova].

TIMESZ [organizație a tinerilor maghiari din Timișoara].

TIN Ter in nocte [trei pe noapte; pe rețete *med.*].

tinct. *v. tct, tra.*

tip. tipografie.

TI 1. Transport Internațional. **2.** Transports Internationaux sur Routes.

TIREC Tiros Ice Reconnaissance [proiect elaborat în comun de specialiștii americani și canadieni, pentru cercetarea ghețarilor și ghețurilor din mările polare cu sateliți meteorologici TIROS].

TIROS Television and Infrared Observation Satellite [Sateliți meteo americani de defilare, între 1 aprilie 1960-2 iunie 1965].

TIT Testul de Imobilizare a Treponemiei [testul Nelson]/ Testul Nelson-Mayer sau „reacția de imobilizare a treponemelor” [test de referință în serodiagnosticul sifilisului], *v. și: TPI*

T. J. Tribunalul Județean.

TJHC Theology, Journal of Historic Christianity [London; *rel.*].

TK timidin-kinaza (*genet.*).

TI thallium [taliu; *el. chim.*].

TL Tulcea.

TLCM Trustul de Lucrări de Construcții Montaj.

TLCR Trustul Local de Cofetării și Răcoritoare.

T.L.R. Teatrul Liber din România.

tlr thunderstorm with rain [în not. Beaufort; *mar.* „furtună cu tunete și ploaie”, *meteo.*].

tls thunderstorm with snow [furtună cu tunete și zăpadă; *meteo.*].

TLSB Teatrul Lucia Sturdza Bulandra.

T.L.S.I.T. *v. TLSIT*

TLSIT Trustul Antrepriză Generală de Lucrări Speciale și Izolații Tehnologice [București].

tlz furtună cu zăpadă [în notația Beaufort; *mar.*].

Tm thulium [tului; *el. chim.*].

TM Timiș.

TM-waves transverse magnetic waves [unde transversale magnetice; *el.*].

TMA timoanaleptice [antidepresive; *med.*].

TMAM teatrul maritim de acțiuni militare (*mar.*).

TMB Tribunalul Municipiului București.

TM-CP trimetilciclopentan (*chim.*).

TMDF tetrametilfenilendiamină (*chim.*).

TML timoleptice [antidepresive; *med.*].

T.M.S. transmission measuring set [hipsometru; indicator de nivel; *tele.*].

TMTD tetra metil tiuram disulfura.

T.M.U.Ch. Trustul Antrepriză Generală de Montaj Utilaj Chimic [București].

TNB trinitrobenzen (*chim.*).

TNF factor de necrozare a tumorilor.

TNP trinitro-phenol [trinitrofenol; *chim.*].

TNP Théâtre National Populaire [Teatrul Național Popular; Franța].

TNT Trinitrotoluen [trotil; *chim.*].

TNX trinitroxilen (*chim.*).

top. toponim, toponimic.

torp. torpilă.

TOS Tiros Operational System [Sistemul operațional TIROS; primul sistem cosmic meteo global american, cu sateliți ESSA. A fost urmat de sistemul ITOS], v. și: *ESSA*

tov. tovarăș.

TOVC top of overcast [plafon superior al nebulozității; *meteor.*].

TOZ [întovărășire pentru cultivarea în comun a pământului, la începutul cooperativizării agricole din URSS].

TP Partidul Taatiraa Polynesia [*f.* 1976, în Polinezia Franceză].

t.p.i. teeth per inch [la ferăstrău: dinți pe țol].

tpi tons per inch [tone/ țol].

TPHA testul de hemaglutinare a treponemei pallidum

TPN triphosphopyridine nucleotide [Trifosfopiridin nucleotid; coenzimă cu rol deosebit în procesele de dehidrogenare; *chim., biol.*].

TPNH coenzima trifosfopiridinnucleotidei [TPN] reduce (*chim., biol.*).

T.P.R. Tempo primo (*muz.*).

Tr terbium [terbiu; *chim.*].

TR Teleorman.

tra. v. *tct, tinct.*

TRA Triangulum australe [Constelația triunghiul austral].

TRAC Text Reckoner And Compiler [Macroprocesor universal care permite elaborarea comodă a unor programe de prelucrare numerică].

TRAAC Transit Research and Atitude Control [satelit militar american, tehnologic, experimental, lansat la 15 noiembrie 1961].

TRACE Trans Regional Academic Mobility and Credential Evaluation Information Network.

trad. 1. tradiție; tradițional[ă]. 2. traducere, tradus, traducător.

Trafo transformator, *germ.*

Trans. Transilvania.

transp. transport.

TRAPOL Trajectographie des Poles [campanie geodezică spațială franceză, cu participare americană].

t.r.b. 1. tonă registru brut (*nav.*). 2. trombon (*muz.*).

TRC tranchilizante.

TRCB Trustul Regional de Construcții București.

TRDRE Tracking and Data Relay Experiments [experiențe de urmărire a sateliților și reemisia de date].

TRDSS Tracking Data Relay Satellite System [sateliți de retranslație cu importanță militară].

trem. tremolo [tremurător; *muz.*].

TRF Factorul hipotalamic de liberare a hormonului tireotrop [factor care stimulează specific hipofiza anterioară].

TRH tireotrop releasing hormon [tireoliberina/ tireotropină].

TRI Triangulum [Constelația Triunghiul].

Trib. Supr. Tribunalul Suprem.

trig. trigonometric.

trim. trimestru.

trit. tritus [triturat, mărunțit sub formă de praf; pe rețete *med.*].

tr.mk. trade-mark [marca fabricii/ înregistrată].

trp. trompetă (*muz.*).

Trp Triptofan [aminoacid].

Tr.S.M. triple-screw motor ship [navă cu trei elice; *mar.*].

TRSP transport seaplane [hidroavion de transport; *av.*].

Tr.S.S. triple-screw steamer [navă cu trei elice; *mar.*].

TRT Türkiye Radio Televizyon Kurumu [studiu RTV guvernamental din Turcia, *înf.* în 1964].

TRT Türkiye Radyo Televizyon [în Cipru].

TrThZ Trierer theologische Zeitschrift [Trier; *rel.*].

TRUC Transfrontier Regional University Co-operation.

TRW Technical Research Works [instalație de hidrogenare continuă pentru solidificarea uleiurilor vegetale; *tehn.*].

T.S.A. Tineretul Socialist din Austria.

TSCD tract spino-cerebelos dorsal (*med.*).

TSCV tract spino-cerebelos ventral (*med.*).
TSE Tribuna studentului comunist [București, ASE].
TSF Télégraphie/ téléphonie sans fil [telegrafie/ telefonie fără fir].
TSGA-702 tractorul de sudat grinzi în regim automat [sub strat de flux].
TSH Thyroid Stimulating Hormone [tireostimulin-hormon/ tireostimulina hipofizei anterioare /hormonul tireostimulant/ hormonul tireotrop hipofizar/ hormonul de stimulare a tiroidei, *genet.*], v. și: *TTH*
TST-W test wire [cablu de experimentare; *telec.*].
TTB pseudonim al lui Tudor Teodorescu-Braniște [scriitor și ziarist român; 1899 - 1969].
TTBR pseudonim al lui Tudor Teodorescu-Braniște [1899 - 1969].
TTCA Trinidad-Tobago Chess Associations [Asociațiile de șah din Trinidad-Tobago].
TTD Tetraetil-tiurandi-sulfură [substanță utilizată pentru dezintoxicare în alcoolismul aronic; *med.*].
TTH v. *TSH*
TTOK Türkiye Turing ve Otomobil Kürümü [club automobilistic din Turcia].
TTS v. *TETT*
TTTTM total traffic ton-miles [trafic total în tone/ mile].
TTTR two track tape recorder [magnetofon cu două piste].
Tu tuliu (*chim.*).
TU thermal unit [calorie, unitate de căldură = 0,252 kcal].
TU-114 [avion turbopropulsor sovietic de pasageri, prezentat în 28 iunie 1959, după un zbor de 8 000 km fără escală, între Moscova-New York, în 11 h și 6', la Expoziția sovietică de știință, tehnică și cultură deschisă la N.Y.].
TUB Tipografia Universității din București.
T.U.C v. *TUC*
TUC 1. Tucuna [Constelația tucanul]. **2.** Congresul Sindicatelor Britanice.
TUCN Tipografia Universității „Baleș-Bolyai” din Cluj-Napoca.
TUI Tipografia Universității „Al. I. Cuza” din Iași.
TUL Työväen Urheiluliitto [Uniunea Sportivă Muncitorească; Finlanda].
T.U.N.T. Tineretul Universitar Național Țărănesc.
TUT Tipografia Universității din Timișoara.
TV Televiziunea.
TV-104 [bireactor de pasageri, realizat în 1956 de Andrei Nikolaevici Tupolev].
T.V.A. Taxa pe valoare adăugată [impozit general pe consum perceput la fiecare stadiu al circulației, dar nu la întreaga valoare a mărfii, ci la valoarea nou adăugată].

TVE Televisão Experimental [post TV guvernamental, *înf.* în 1981, în Mozambic].

TVOR terminal very high frequency omnirange [sistem telemetric de foarte înaltă frecvență pentru aerodromuri finale; *av.*].

TVR Televiziunea Română.

TVRL Televiziunea Română Liberă.

TVRO Television Receiver Only [stație de sol cu antenă de mici dimensiuni pentru recepția programelor de televiziune transmise prin sateliți artificiali ai Pământului; *astron.*].

TWA Trans World Air Lines [companie americană de transporturi aeriene, creată în 1930].

TWh Terawattoră [1 TWh = 10^{12} Wh = 10^9 kWh].

Typp thousands of yards per pound [mii de yarzi pe funt].

Tyr Tirozină [aminoacid].

U

- u 1.** aer amenințător [în notația Beaufort; *mar.*].
- U** Uraniu [element chimic].
- U.A.** Uniunea Arhitecților.
- UA** umiditate accesibilă (*agr.*).
- U.A.E.R.** v. *UAER*
- UAER** Uniunea Asociațiilor de Elevi din România [1945-1948/ 1949?].
- U.A.I.** v. *UAI*
- UAI 1.** Uniunea Astronomică Internațională (*f.* în 1919), v. și: *IAU*. **2.** Uniunea Academică Internațională [creată la Paris, în 1919].
- UAL** unitatea aritmetico-logică.
- UAM** Union des Artistes Modernes [Uniunea Artiștilor Moderni (din Franța)].
- U.A.M.-215 E** utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere [pentru lucrări de electrificare].
- U.A.M.-215 P** utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere cu platformă.
- U.A.M.-215 MB** utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere [cu macara și benă].
- U.A.M.-215 S5** utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere [cu instalație de scos și introdus traverse].
- ÚAMK** Ústředni Automotoclub [Automotoclub Central din R.S. Cehoslovacă].
- U.A.P.** v. *UAP*
- UAP 1.** Uzina de Automobile/ Autoturisme din Pitești [inaugurată la 20 aug. 1968]. **2.** Uniunea Artiștilor Plastici.
- U.A.R.** Uniunea Armenilor din România.
- UARS** Upper Atmosphere Research Satellite [proiect de satelit geofizic american; după 1981].
- U.A.S.** Uniunea Alternativă Socialistă [fracțiune în cadrul P.C. Bulgar].
- U.A.S.C.** v. *UASCR*
- U.A.S.C.R.** v. *UASCR*
- UASCR** Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România [*înf.* în 1957 sub denumirea de Uniunea Asociațiilor Studenților din România - denumire păstrată până în 1973; anterior lui 1973 s-a numit UASR; formă

specifică de organizare, cu statut propriu a activității UTC în rândul studenților], v. și: *UASR*

U.A.S.P. Uniunea Asociațiilor Sovietice de Prietenie cu Străinătatea.

UASR Uniunea Asociațiilor Studențești din România [*înf.* în 1957; din 1973 devine: *UASCR*], *vezi și: UASCR*

U.A.T.I. Uniunea Asociațiilor Tehnice Internaționale [*înf.* la 2 martie 1951, la Paris].

U.A.X. unit automatic exchange [centrală automată rurală; stație telefonică automată raională; *tele.*].

U.A.X. working - telefonie automată rurală (*tele.*).

UB Universitatea din București.

UBA Ulusal Basin Ajansi [agenție particulară de presă din Turcia].

UBr Universitatea din Brașov.

UC 1. Uniunea Civică [*înf.* în 1971, în Uruguay]. **2.** Uniunea Constituțională [partid în Maroc, *înf.* în 1982].

U.C.A. Uniunea Cooperativelor Agricole.

U.C.D. v. *UCD*

UCD 1. Uniunea Creștin Democrată [*înf.* în 1945, în Berlinul Occidental].

2. Uniunea Centrului Democratic [fondată în 1977, în Spania, ca alianță electorală a 12 partide; se autodezmembrează în 1983].

UCECOM Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești [*înf.* la București în 1951].

UCFS Uniunea de Cultură Fizică și Sport [*înf.* în 1957; din toamna lui 1967 este înlocuită cu C.N.E.F.S.].

U.C.I. v. *UCI*

UCI 1. Union Cycliste Internationale [Uniunea Ciclistă Internațională]. **2.**

Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia [*înf.* în aprilie 1919; noua denumire, din 1952, a Partidului Comunist din Iugoslavia].

UCIN Uniunea Cineaștilor.

UCLA Universitatea California din Los Angeles.

UCM Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor.

UCMB Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești din București.

UCMR Uzina de Construcții de Mașini Reșița.

UCN 1. Uniunea Centrului Național [*înf.* în 1983, în Guatemala]. **2.** Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

UCr Universitatea din Craiova.

UCR 1. Uzinele Chimice Române. **2.** Uniunea Civică Radicală [partid de guvernământ în Republica Argentina, *înf.* în 1957].

UCRL University of California Research Laboratory [Laboratorul de Cercetări al Universității din California].

UCS Uniunea Creștin Socială [*înf.* în 1945, în R.F.G.].

U.C.T.A.D. Conferință O.N.U. pentru Comerț și Dezvoltare.

U.D.C. v. *UDC*

UDC 1. Universal Decimal Classification [system]; v. *CDU*. **2.** Uniunea Democrat Creștină [București, 1990]. **3.** Universal decimal classification [clasificarea zecimală a universală].

U.D.E.A.C. v. *UDEAC*

UDEAC Union Douanière et Économique de l'Afrique Centrale [Uniunea Vamală și Economică a Africii Centrale; grupare integraționistă creată în decembrie 1964, prin semnarea Tratatului de la Brazaville, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1966].

U.D.F. v. *UDF*

UDF 1. Uniunea pentru Democrația Franceză [fondată în 1979, în Guyana Franceză]. **2.** Uniunea pentru Democrația Franceză [în Guadelupa]. **3.** Uniunea pentru Democrația Franceză [în Marion]. **4.** Frontul Democratic Unit [aripa internă a ANC - din R.S.A.]. **5.** Frontul Unit Democratic [Africa de Sud]. **6.** Uniunea Forțelor Democratice [Bulgaria].

UDH Uniunea Democratică Hunedoreană.

U.D.L. Uniunea Democraților Liberi [Ungaria].

U.D.M. Uniunea Democrată Mongolă [*înf.* în decembrie 1989].

U.D.M.R. Uniunea Democrată Maghiară/ a Maghiarilor din România.

UDP 1. Uniunea Democrată Populară [1978, Peru; alianță electorală]. **2.** Uniunea Democrată Populară [în Bolivia].

UDPF Uniunea Democrată a Poporului Finlandez [*înf.* în 1944].

UDPG uridine-diphosphate glucose [uredin-difosfat glucoză; *chim.*].

UDPM Uniunea Democrată a Poporului Malian [partid *înf.* în 1976 în Republica Mali].

UDRM Uniunea Democrată pentru Respectul Muncii [*înf.* în 1978, în Belgia].

U.D.R. v. *UDR*

UDR 1. Union des Démocrates pour la République [Uniunea Democraților pentru Republică; Franța]. **2.** Uniunea Democrată a Romilor.

U.D.R.R. Uniunea Democrată a Romilor din România [*înf.* la 18 februarie 1990, la București].

U.D.R.U. Uniunea Democrată a Românilor din Ungaria.

UDSR Union Démocratique et Socialiste de la Résistance [partid format în Franța în iunie 1945].

UDT Uniunea Democrată a Timorului de Est [în Timorul de Est].

UEA Universala Esperanto Asocio [Asociația Mondială de Esperanto].

U.E.A. Uniunea Emiratelor Arabe [Emiratele Arabe Unite].

UEBL l'Union économique belgo-luxembourgeoise [din BENELUX].

UEF Union Européenne des Fédéralistes.

UEFA 1. Union Européenne de Football-Associations. **2.** Uniunea Europeană de Fotbal Amator [*înf.* în 1955].

U.E.M. Uniunea Economică și Monetară.

U.E.O. v. UEO

UEO 1. Uniunea Europei Occidentale [organizație internațională guvernamentală, politică-militară, de pe lângă NATO, f. în 6 mai 1955, pe baza Acordurilor de la Bruxelles – 1948 - și Paris – 1954, sediu: Londra], v. și: *W.E.U.*

U.E.P. Uniunea Europeană de Plăți [sistem de plăți stabilit în 1950 între țările membre ale OECE; a înlocuit *A.P.I.E.*].

UER v. EBU

U.E.R. v. UER

UER 1. Union Européenne de Radiodiffusion [Uniunea Europeană de Radiodifuziune]. **2.** Uniunea Evreilor Pămînteni [*înf.* în noiembrie 1909. Președinte: Dr. Wilhelm Filderman. Presă: “Egalitatea”, “Curierul Israelit”; din 1919: *UER*].

UF [tipologie psihologică: orientat spre loialitate și cooperare în grup].

UFA Universum-Film-Aktiengesellschaft [consorțiu cinematografic vest-german].

U.F.A.R. Uniunea Femeilor Antifasciste din România [*înf.* în 1945].

U.F.D. Uniunea Forțelor Democratice [Sofia].

UFI Union Française d’Information [agenție de informații].

Ufo unknown flying object.

UFO Unidentified Flying Object [Obiecte Zburătoare Neidentificate], v. și: *OZN, O.Z.N.*

UFDR Uniunea Femeilor Democrate din România [organizație *înf.* în februarie 1948; din martie 1958 devine: Consiliul Național al Femeilor din RSR].

UFSR Uniunea Federațiilor Sportive din România [organ antebelic].

UFT Ultrafioletnii Telescop.

UGAA Uniunea Generală Arabă de Asigurări.

U.G.B. Unite gros betail [unitate de vită mare], v. și: *U.V.M.*

U.G.G.I. Uniunea Geodezică și Geofizică Internațională [fondată în 1919; sediul: la Toronto, Canada].

U.G.I.R. 1. Uniunea Generală a Industriașilor din România. **2.** Uniunea Generală a Inginerilor din România.

U.G.M. Uniunea Generală a Muncitorilor [Spania].

UGS Uniunea Generală a Sindicatelor; v. *UGSR*

UGSR Uniunea Generală a Sindicatelor din [R.S.] România [organizație sindicală unică, alcătuită prin afilierea uniunilor sindicatelor pe ramuri de producție; continuă activitatea CGM - Confederației Generale a Muncii

(1945-1953) și a Consiliului Central al Sindicatelor (1953-1966). Denumirea datează din mai 1966 până la Revoluție], v. și: *C.G.M., CCS*

UGSR v. *UGS*

U.G.S.R. v. *UGSR*

U.G.P.R. 1. Uniunea Generală a Pensionarilor din România [*înf.* în februarie 1990]. **2.** underground railroad [cale ferată subterană].

UHF Ultra High Frequency/Frequencies [unde radioelectrice a căror frecvență este ultraînaltă, cuprinsă între 300-3000 MHz, *el.*], v. și: *UÎF*

u.i. ut infra [vie unten; *lat.*].

U.I. v. *UI*

UI 1. Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași. **2.** Uniunea Interparlamentară [organizație internațională neguvernamentală, *înf.* în 1889].

U.I.A. Uniunea Internațională a Arhitecților [organizație neguvernamentală, cu sediul la Paris, *înf.* în iunie 1948].

UIAA Union Internationale des Associations d'Alpinisme [Uniunea Internațională a Asociațiilor de Alpiști].

U.I.C. Uniunea Internațională a Căilor Ferate [*înf.* în 1922; sediul: la Paris].

UICN Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii [și a resurselor sale] [*înf.* în 1948, cu sediul la Morges, în Elveția].

UICPA Uniunea Internațională de Chimie Pură și Aplicată; v. *IUPAC*.

UIFPA Uniunea Internațională de Fizică Pură și Aplicată; v. *IUPAP*

UIGG Uniunea Internațională de Geodezie și Geofizică.

U.I.I.G. Uniunea Internațională a Industriei Gazului [*înf.* la 2 iunie 1931, la Londra].

U.I.O.O.T. Uniunea Internațională a Organismelor Oficiale de Turism [*înf.* în 1925 la Haga], v. și: *OMT*

U.I.P.M. v. *UIPM*

UIPM 1. Uniunea Internațională a Presei Medicale [*înf.* la 4 oct. 1952, la Veneția, având sediul la Paris; în 1966 U.S.S.M. din R.S.R. se afiliază la *UIPM*]. **2.** Uniunea Internațională de Pentatlon Modern.

UIPMB Union Internationale de Pentathlon Moderne et Biathlon.

U.I.P.T.V. Uniunea Internațională pentru Publicarea Tarifelor Vamale [*înf.* prin Convenția semnată la Bruxelles la 5 iulie 1890, intrată în vigoare la 1 aprilie 1891].

U.I.S. v. *UIS*

UIS Uniunea Internațională a Studenților [organizație democratică, internațională a studenților, creată în august 1946, cu prilejul primului Congres Internațional al Studenților, ținut la Praga, unde se află și sediul; România aderă în 1948].

U.I.T. v. *UIT*

UIT 1. Union Internationale de Tir [Uniunea Internațională de Tir]. **2.** Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor [cea mai veche organizație internațională guvernamentală, *înf.* în 17 mai 1865 – Paris, pentru asigurarea colaborării dintre state în vederea îmbunătățirii telecomunicațiilor și promovării progresului tehnic. Până în 1932 s-a chemat Uniunea Telegrafică Internațională; în 1947 devine instituție specializată a Națiunilor Unite; România este afiliată în 1865; sediu: Geneva], v. și: *I.T.U., ITU*

UÎF Ultra Înaltă Frecvență (*rad., telev.*); v. și: *UHF*

U.J.C.A.P. Uniunea Județeană a Cooperativelor Agricole de Producție.

UJCM Uniunea Județeană a Cooperativelor Meșteșugărești.

UJECOOP Uniunea Județeană a Cooperativelor de Producție.

U.J.D.R. Uniunea Juriștilor Democrați din România.

UKMO United Kingdon Meteorological Office [Oficiul Meteorologic din Marea Britanie].

UKW Ultra-Kurz-Welle.

ULF ultra-low frequency [frecvență ultrajoasă; *el.*].

U.L.F. Unsere liebe Frau (*germ.*).

u.m. undermentioned [mai jos menționat].

U.M. 1. unități motorii (*psih.*); v. și: *E.M.G. 2.* Unitatea Militară.

UMA Ursa Major [Constelația Ursa Mare].

UMB 1. Uniunea Medicală Balcanică. **2.** Uzina de Medicamente București.

UMEB Uzina de Mașini Electrice București.

UMFB Uzina de Mecanică Fină București.

UMG Uniunea Muncitorilor Guyanezi [în Guyana Franceză].

UMGB Uzina de Mașini Grele București.

UMI Ursa Minor [Constelația Ursa Mică].

UMNO Organizația Națională Unită din Malaya [partid al Malaysiei].

U.M.O.A. Uniunea Monetară Vest-Africană [*înf.* la 12 mai 1962].

UMP uridine-monophosphate [uridin-monofosfat; *chim.*].

UMPK uridin-monofosfat = kinază [*genet.*].

U.M.R.L. Uniunea Mondială a Românilor Liberi.

UMT Uzinele Mecanice Timișoara.

UMTS Uzinele Mecanice Turnu-Severin.

UMVC Uzina Mecanică de Utilaj Chimic.

UMWA United Mine Workers of America [Asociația Muncitorilor Mineri din America].

U.N. unități nutritive (*zoot.*).

UN United Nations [Națiunile Unite], v. și: *ONU, UNO*

UNA Uniunea pentru Noua Alternativă [alianța electorală din Venezuela, *înf.* în 1982].

UNAEC United Nations Atomic Energy Communittee [Comisie ONU pentru energie atomică].

UNAR Uniunea Națională din Rwanda [partid politic, *înf.* în 1959].

UNAVEM Misiunea Națiunilor Unite de Verificare în Angola [*înf.* cu aprobarea Consiliului de Securitate al O.N.U.].

UNC Uniunea Națională Cameruneză [*înf.* în 1966].

U.N.C.A.P. v. **UNCAP**

UNCAP Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție [organizație democratică, reprezentativă a C.A.P.-urilor și a țărănimii din R.S.R, constituită prin asocierea CAP-urilor; *f.* la București, în 1966].

UNCITRAL United Nations Commission on International Trade Law [Comisia Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional; organ al Adunării Generale a O.N.U, creat în 1966. România este membră în intervalul 1966-1976].

UNCM Union Nationale des Centres de Montagne [instituție tehnică franceză de schi și alpinism].

U.N.C.T.A.D. v. **UNCTAD**

UNCTAD United Nations Conference on Trade Development [Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare; organ permanent, specializat, al Adunării Generale a ONU, fondat la 30 decembrie 1964 - în scopul extinderii comerțului internațional și accelerării dezvoltării economice - după organizarea primei sesiuni a Conferinței de la Geneva, între 23 martie - 16 iunie 1964; sediul: Geneva].

UND 1. [norii] Undulatus (*meteor.*). **2.** Uniunea Națională Democratică [*înf.* în 1962 în Monaco]. **3.** Uniunea Națională Democratică [în El Salvador].

U.N.D.O.F. Forțele ONU de observare a dezangajării militare pe Înălțimile Golan.

U.N.D.P. v. **UNDP**

UNDP United Nations Development Programme [organ subsidiar al ONU, *înf.* în 1966], v. și: **PNUD**, **P.N.V.D.**

U.N.D.R.O. v. **UNDRO**

UNDRO Office of the United Nations Disaster Relief Coordination [Organizația Națiunilor Unite pentru Ajutor/ Ajutoare în caz de Catastrofă; *înf.* în 1972; sediul: la Geneva].

UNECE United Nations Economic Commission for Europe.

UNEF 1. United Nations Emergency Force [Forțe de urgență/ intervenție ale ONU]. **2.** l'Union Nationale des Étudiants de France.

UNEFID Uniunea Națională din Franța a Studenților Independenți și Democrați [definită și: **U.N.E.F.** - **I.D.** = Uniunea Studenților Francezi - Independentă și Democratică].

U.N.E.P. v. **UNEP**

UNEP United Nations Environment Programme [Programul Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător; elaborat la propunerea Confederației Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător, la Stockholm, între 5 – 16 iunie 1972; organ subsidiar al Adunării Generale a ONU de asistență multilaterală, *f.* la 14 decembrie 1972; sediul: Nairobi].

UNEPTA United Nations Expanded Programme of Technical Assistance [Programul lărgit al ONU pentru acordarea ajutorului tehnic].

UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură; organizație internațională guvernamentală, cu sediul la Paris, creată în 16 noiembrie 1945; își începe activitatea în 4 noiembrie 1946, în vederea colaborării intelectuale între state prin educație, știință și cultură; România este membră din 1956].

UNF [tipologie psihologică: orientat spre autoritate autocritică].

UNFAO United Nations Food and Agriculture Organization [Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură].

UNFDAC United Nations Fund for Drug Abuse Control.

UNFICYP Forțele Națiunilor Unite din Cipru.

UNFP Uniunea Națională a Forțelor Populare [*înf.* în 1959, în Maroc].

U.N.F.P.A. *v.* **UNFPA**

UNFPA United Nations Fund for Population Activities [Fondul ONU pentru Activități în domeniul Populației].

ung. unguentum [unguent].

UNGOMAP Misiunea de bune oficii a O.N.U. în Afganistan și Pakistan [*înf.* în 14 aprilie 1989, desființată la 16 martie 1990].

ungt. unguentum [unguent, alifie], *v.* și: *ung.*, *unqt.*

ungv. ungv. (med., farm.).

U.N.H.C.R. *v.* **Î.C.R.**

U.N.H.C.R. Înalțul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați sau Î.C.R.

UNI United News of India [agenție de presă din India, *înf.* în 1961].

UNIATEC Union Internationale des Associations Technique Cinématographique.

UNIC United Nations Information Centre [Centrul de Informații al O.N.U.].

U.N.I.C.A. *v.* **UNICA**

UNICA Union Internationale du Cinéma d'Amateurs [Uniunea Internațională a Cineamatorilor].

U.N.I.C.E.F. *v.* **UNICEF**

UNICEF United Nations International Children's Emergency Fund [Fondul Internațional al Națiunilor Unite în Situații de Urgență pentru Copii; organizație internațională din custodia Națiunilor Unite, *f.* la 11.12.1946, de

către Adunarea Generală a ONU; în 1956 i se decernează Premiul Nobel, pentru contribuții deosebite aduse la ameliorarea condițiilor de viață ale copiilor; Sediul: la New York].

UNIDO United Nations Industrial Development Organization; v. *ONU*, *O.N.U.D.I.*

U.N.I.F..I.L. v. *UNIFIL*

UNIFIL Forța interimară [de pace] a O.N.U. în Liban [*înf.* în 1978; cuprindea (în 1990) 5876 militari din 9 țări: Fidji, Finlanda, Franța, Ghana, Irlanda, Italia, Nepal, Norvegia și Suedia].

U.N.I.D.I.R. Institutul O.N.U. pentru Cercetări în Domeniul Dezarmării de la Geneva.

UNIDROIT Institutul Internațional pentru Unificarea Dreptului Privat [creat la Roma la 20 aprilie 1926 și inaugurat la 30 mai 1928].

UNIMA Union Internationale des Marionettes.

U.N.I.I.M.O.G. v. *UNIIMOG*

UNIIMOG Grupul de Observatori Militari ai Națiunilor Unite pentru Iran și Irak.

UNIP Partidul Unit al Independenței Naționale [*înf.* în Zambia, în 1959].

UNIR Uniunea Națională pentru Independență și Revoluție [*înf.* în iunie 1984, partid politic din Ciad].

unis. unisono [sunet unic; *muz.*].

U.N.I.S. v. *UNIS*

UNIS 1. United Nations Interregional Seminar [Seminarul Interregional al ONU]. **2.** Uniunea Națională Independentă a Studenților.

unit. unitate.

UNITA Uniunea Națională pentru Independență Totală a Angolei.

UNITAR United Nations Institute for Training and Research [Institutul Națiunilor Unite pentru Formare și Cercetare; organizație internațională din sistemul Națiunilor Unite, fondat la 11 decembrie 1963; își începe activitatea în 1965; sediul: New York].

U.N.I.T.A.R. v. *UNITAR*

UNITER Uniunea Teatrală din România.

univ. 1. universitar. **2.** universitate.

UNIVAC Universal Automatic Computer [mașină de calcul electronică; calculator/ computer automat, universal; SUA].

U.N.O. Uniunea Națională a Opoziției [Nicaragua].

UNO United Nations Organization [Organizația Națiunilor Unite], v. și: *ONU*, *UN*

UNOAEAC United Nations Organization Atomic Energy Commission [Comisia O.N.U. pentru energie atomică].

UNPA United Nations Postal Administration [Administrația Poștală a O.N.U.].

unqt unquentum [unguent, alifie; *farm.*].

unqt v. *ungt*

UNR l'Union pour la Nouvelle République [Uniunea pentru Noua Republică; grupare politică formată în 1958 pentru susținerea politicii generalului de Gaulle].

UNRISD United Nations Research Institute for Social Development [Institutul de Cercetare al Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Socială; organizație internațională din custodia Națiunilor Unite, *f.* în 1963; își începe activitatea la 01.07.1964; sediu: Geneva].

UNRRA United Nations Relief and Rehabilitation Administration [1943 – 1947].

U.N.R.R.A. Administrația O.N.U. pentru Ajutorare și Reconstrucție [între 9 noiembrie 1943 - 31 martie 1949].

U.N.R.W.A. v. *UNRWA*

UNRWA United Nations Relief and Works Agency [Agenția Națiunilor Unite pentru Ajutor și Reconstrucție; *înf.* în 1949 în scopul de a asigura mijloace de existență pentru refugiații arabi din Palestina în Orientul Mijlociu (în Iordania, Gaza, Liban, care - după înființarea statului Israel - nu puteau fi repatriați ori stabiliți în alte zone].

UNSC United Nations Seminar of Cadastre [Seminarul O.N.U. pentru probleme de cadastru].

UNSCC United Nations Standards Co-ordination Committee [Comitetul ONU pentru coordonarea standardelor].

UNSCED United Nations Seminar on Cartography for Economic Development [Seminarul O.N.U. pentru probleme de cartografie aplicată la dezvoltatea economică].

UNSR Uniunea Națională a Studenților din România [organizație de masă democratică, studențească, creată în 1947, ca o continuatoare a FDU; a activat până în 1949, când s-a unificat cu celelalte organizații de tineret în cadrul U.T.M.].

UNTA United Nations Technical Assistance [ONU].

UNTAA United Nations Technical Assistance Administration [Administrație ONU pentru Asistență Tehnică].

UNTAG Grupul de Asistență al ONU pentru Perioada de Tranziție.

UNTS 1. Undergraduate Navigator Training System [Sistem de pregătire a studenților de la facultățile de navigație]. **2.** Unitatea Națională a Oamenilor Muncii Salvadorieni.

UNWCC United Nations War Crimes Commission.

U.P. v. *UP*

UP 1. Uniunea Patrioților [organizație de masă cu caracter antifascist, *înf.* în 19 noiembrie 1942, la inițiativa PCR, ca organizație de rezistență împotriva dictaturii militaro-fasciste și a ocupației hitleriste. A editat în ilegalitate ziarul "România Liberă". În 1946 se transformă în Partidul Național Popular], v. și: *PNP*. **2.** Uniunea Patristică [partid de guvernământ din Liechtenstein]. **3.** orientat spre succes social [tipologie psihologică]. **4.** United Press [Agenție telegrafică americană; amerik. Nachrichtenbüro]. **5.** Uniunea Poporului [în Belgia].

U.P.A. Uniunea Parlamentelor Africane [organizație internațională neguvernamentală, *înf.* la 13 februarie 1976; sediul: la Abidjan, în Coasta de Fildeș].

U.P.A.B. v. *UPAB*

UPAB Uniunea Populară Agrariană/ Agrară Bulgară [*înf.* în 1899].

UPB 1. Uniunea Progresistă din Bonaire [în Antilele Olandeze]. **2.** Universitatea Populară București.

U.P.C. v. *UPC*

UPC 1. Universitatea de Partid și de Conducere. **2.** Universidad Politécnica de Catalunya [Manresa, Spania]. **3.** Universal Pictures Corporation [Studiourile cinematografice americane "Universal"].

UPF tipologie psihologică [orientat spre solidaritate și progres social].

UPGA Marea alianță progresistă unită [una din principalele coaliții politice din Nigeria; după 1963].

U.P.I. v. *UPI*

UPI 1. United Press International [agenție de presă internațională din SUA, cu sediul la New York, creată în 1907, extinsă în 1958].

UPM Uniunea Partidelor Moderate [*înf.* în 1963 în Republica Vanuatu].

UPP United Press of Pakistan [agenție de presă, *înf.* în 1949].

UPPN Uniunea persoanelor persecutate de naziști [din R.F.G.].

UPRONA Uniunea pentru Progres Național [*înf.* în 1958 în Burundi].

UPU Universal Postal Union [Uniunea Poștală Universală; organizație internațională guvernamentală, *f.* la 9 octombrie 1874; își începe activitatea la 1 iulie 1875, sub denumirea Uniunea Poștală Generală - până în 1878, activitatea acesteia fiind coordonată de ECOSOC; România este membră din 1874; sediu: Berna].

U.P.U. v. *UPU*

Ur. Uruguay.

URA Uzina de Reparații Auto.

URAC Uniunea Republicilor din Africa Centrală.

URC United Republic of Cameroon [Republica Unită Camerun], v. și: *RUC*

URCC Uniunea Regională a Cooperativelor de Consum.

URD Uniunea Republicană Democrată [1964, Venezuela].

URDC Uzina de Reparații Dudești-Cioplea.

UREMOAS Uzina de Radiatoare, Echipament Metalic, Obiecte și Armături Sanitare [București].

URF Union des services routiers des chemins de fer européens [Uniunea serviciilor rutiere ale căilor ferate europene].

U.R.L. Uniunea Românilor Liberi.

urm. următoarele.

URSI Union Radio-Scientifique International [Uniunea Radio-Științifică Internațională].

URSS Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste; v. *SSSR*

URT United Republic of Tanzania [Republica Unită Tanzania], v. și: *RUT*, *IMT*

U.R.T.A.E. Uzina de reparații transformatoare și aparataj electric [Roman].

U.R.T.I. Universitatea Radiofonică și Televizuală Internațională.

U.R.T.M. Uniunea Revoluționară a Tineretului Mongol.

u.s. ut supra [wie obeu; *lat.*].

US Uniunea Socialisă [Siria].

US v. *USA*

USA United States of America [Statele Unite ale Americii], v. și: *SUA*

USAF United States Air Force [Forțele Aeriene ale Statelor Unite; aviația militară a SUA; *av. milit.*].

USAFA United States Air Force Academy [Academia Asociației Militare a SUA].

USAFE United States Airforce in Europe.

USAG United States Army Group [Grupare de Armate a S.U.A.].

USAID Agenția SUA pentru ajutor de dezvoltare.

U.S.A.P. Uniunea Partidelor Africane din Sud.

USAR United States Army [Armata de Uscat a S.U.A.].

USAR EUR United States Army Europe [Armata de uscat a SUA din Europa].

USAS 1. Uniunea Socialistă Arabă Siriană [fondată în 1964, Siria]. **2.** United States Air Services [Serviciile Aviației Militare a S.U.A.].

USAT United States Army Transport [Serviciile de Transport ale Armatei S.U.A.].

USBC United States Bureau of the Census [Biroul de recensământ al SUA].

U.S.B.M. United States Bureau of Mines [Biroul pentru Industrie Minieră a SUA].

U.S.B.S. United States Bureau of Standards [Biroul de Standarde al SUA].

U.S.C. Comitetul de Subvenții Universitare [Marea Britanie].

USCC United States Commercial Company [Companie Comercială a SUA].

USCF The United States Chess Federation [Federația de Șah din SUA].
USCG United States Coast Guard [Garda/ Paza de Coastă a SUA].
USDA U.S. Department of Agriculture [Departamentul/ Ministerul Agriculturii al S.U.A.].
U.S.D.A. v. USDA
USEG ultrasonoencefalografie.
USFP Uniunea Socialistă a Forțelor Populare [*înf.* în 1959, în Maroc, ca secția UNFP din Rabat].
USFS United States Forest Service [Serviciul de Pază a Pădurilor din SUA].
U.S.G. Uniunea Socială Germană [R.D.G.].
USGE United General Electric [companie americană de electricitate; *electrotehnică*].
USGF United States Ground Forces [Trupele Terestre ale SUA].
USGS United States Geological Survey [Direcția Geologică a SUA].
U.S.I.A. v. USIA
USIA United States Information Agency [Agenția pentru informații a Statelor Unite ale Americii].
USIC Union Sportive Internationale des Cheminots.
USIS United States Information Service [serviciu de informații, SUA].
USISC Uniunea Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură.
USIT 1. Uniunea Sindicală a Interpreților și Traducătorilor [*înf.* în București în februarie 1990]. **2.** University-based Critical Mass System for Information Technology.
USITA United States Independent Telephone Association [Asociația Independentă a Telefoanelor din SUA].
USL United States Lines [Companie americană de transporturi pe apă].
USLA Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă.
USLG Uniunea Sindicatelor Libere Germane [din R.D.G.].
U.S.M. Uniunea Studenților Mongoli.
USMA 1. United States Maritime Administration [Administrația Maritimă a SUA]. **2.** United States Military Academy [Academia Militară a SUA].
USMC United States Marine Corps [Corpul de Infanterie Marină al SUA].
USNA United States Naval Academy [Academia Navală a SUA].
USNG United States National Guard [Garda Națională a SUA].
USNO United States Naval Observatory [Observatorul Naval al SUA].
USNS United States Naval Ships [Navă Militară a SUA].
USNT United States Navy Transport [Navă de Transport a Marinei Militare a SUA].
U.S.P.A. Uniunea Sindicală Panafricană [*înf.* în 1961, la Conferința de la Casablanca, unde își are sediul].
USPF United States Pacific Fleet [Flota SUA din Oceanul Pacific].

USPO 1. United States Patent Office [Oficiul de Patente al SUA]. **2.** United States Post Office [Oficiu Poștal al SUA].

USR Uniunea Stângii Revoluționare [1979, Peru].

USRA United States Regular Army [Armata Regulată a SUA].

USS United States Standard [standard SUA].

USSG United States Standard Gauge [calibru standard pentru sârmă al SUA].

USSM Uniunea Societăților de Științe Medicale [din R.S.R.].

U.S.S.R. Union of Soviet Socialist Republics [Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste], v. și: *URSS*.

USSS United States steam-ship [navă - cu vapori - a SUA].

U.S.T. Uniunea Socialistă a Tineretului [din Cehoslovacia].

USTS United States Travel Service.

USTT Uniunea Sindicală a Muncitorilor din Tunis.

USW ultra-short waves [unde ultracurte].

USWA United Steel Workers of America [Federația Sindicală a Oțelarilor Americani/ Sindicatul Unit al Oțelarilor Americani].

USWB United States Weather Bureau [Biroul Meteorologic al SUA].

UT Universitatea din Timișoara.

UTA Uzinele Textile Arad.

UTB Uzina "Tractorul" Brașov.

U.T.C. v. *UTC*

UTC 1. Timp Universal Coordonat [sistem care stă la baza timpului civil, recomandat în 1975]. **2.** Uniunea Tineretului Comunist din R.S. România [*inf.* în 1922 cu sprijinul și sub conducerea P.C.R.], v. și: *U.T.S.*

UTCL Uniunea Tineretului Comunist Leninist [din URSS], v. și: *VLKSM*

U.T.I. Uniunea Târgurilor Internaționale [*inf.* în 1925; sediul: la Paris].

UTM Uniunea Tineretului Muncitor [fosta denumire a UTC între 1949-1965], v. și: *UTC, UTS*

U.T.S. v. *UTS*

UTS 1. Uniunea Tineretului Socialist [denumire care în 1923 schimba pe cea anterioară, *Mișcarea Tineretului Socialist*; funcționează până în 1947-1949, când fuzionează cu U.T.C. și cu celelalte organizații democratice de tineret în U.T.M., în România]. **2.** Ulpia Traiana Sarmizegetusa [Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa].

U.T.T. v. *UTT*

UTT 1. utilaj de transport tehnologic intern. **2.** Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor [instituție interguvernamentală cu activitate coordonată de ECOSOC].

UTWA United Textile Workers of America [Sindicatul Muncitorilor Textiliști din America].

UUÅ Uppsala Universitets Årsskrift.

UUMR Uzina de Utilaj Minier și Reparații [din Baia Mare].

UUS Unde Ultrascurte (*fiz.*).

U.V.M. v. *U.G.B.*

U.V.M./ ha unitate vită mare la hectar [unitate pentru exprimarea capacității de pășunat; *agr.*].

UVN unitate vită mare (*zootehn.*).

U.V.R. Uniunea „Vatra Românească”.

UX unitatea x [unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 10^{-3} adică 10^{-11} cm, folosită în spectroscopia radiației x].

uz uzuală.

V

- v. 1.** vezi. **2.** vizibilitate excepțională [în notația Beaufort; *mar., meteo*].
- V 1.** vanadiu (*el. chim.*). **2.** volt [unitate de măsură a tensiunii electromotoare și a tensiunii electrice - a diferenței de potențial -, în sistemul MKSA; unitate SI derivată pentru mărimile: *diferență de potențial electric, tensiune electrică, tensiune electromotoare* - și *forță electromotoare*]. **3.** simbol pentru cifra romană cu valoarea 5.
- V%** grad de saturație cu baze (*agr.*).
- va** volt-ampere [unitate de măsură pentru puterea aparentă, în sistemul MKSA].
- V.A.** Vocea Americii [post de radio].
- V. Adm** Vice-Admiral; viceamiral.
- VAF** Vindroverie autopropulsate pentru recoltat furaje (*agr.*).
- V.A.K.A.** Comitetul flamand de acțiune împotriva armelor atomice [Belgia].
- Val** Valină [aminoacid].
- VAOR** visual-aural omnidirecțional range [sistem audiovizual omnidirecțional pentru navigație].
- var.** variantă; varietate.
- Var.** Voltamper reactiv [unitate de putere reactivă în sistemul MKSA; un *var* este egal cu puterea reactivă în cazul în care tensiunea este de un volt, intensitatea de un amper, iar tensiunea și intensitatea sunt în cuadratură].
- VAR** reactive volt-ampere [voltamper reactiv; unitate de măsură pentru puterea reactivă; scris și: *var, var, VAR; el.*].
- var h** varoră (*el.*).
- var s** varsecundă (*el.*).
- VASRR** Verlag der Akademie der Sozialistischen Republik Rumänien [EARSR = Editura Academiei Republicii Socialiste România].
- vb.** verb.
- VC 1.** volt-coulomb [volt-coulomb]. **2.** Vigiliae Christiana [Amsterdam; *rel.*].
- VCAP** Vehicle Charging and Potential [experiență a navei „Columbia” pentru aprecierea diferenței de potențial ce apare în spațiu între diferite puncte ale vehiculului *Orbiter; astron.*].
- v.c.f.** vivat, crescat, floreat; *lat.* [möge leben, Wachsen und blühen].
- Vd** vanadium [vanadiu; *chim.*].

VDF very high frequency direction-finding station [stație de radiogoniometrare de foarte înaltă frecvență].

VDM Vasodepressor material.

VDP Verband Deutscher Presse.

V.D.R. v. *VDR*

VDR 1. Verband der Deutschen in Rumänien [Grupul Etnic German; organizație nazistă a popoarelor de naționalitate germană din România în care au intrat foste elemente ale partidului politic de orientare nazistă (National Sozialistische Selbsthilfebewegung der Deutschen in Rumänien, *înf.* în 1932, interzis în 1934); V.D.R. își încetează activitatea ca organizație odată cu victoria insurecției din august 1944]. **2.** Voltage dependant resistor [*sin.* cu „Varistance”; *electrotehnică*].

VDRL Venereal Diseases Research Laboratory [Reacție pentru serodiagnosticul sifilisului; o variantă a testului KAHN, numit și test cu *citochol*, folosit pentru microtestare serologică orientativă de punere în evidență a anticorpilor specifici în sifilis; este mai puțin sensibil decât reacția Wassermann; *imun.*].

vd. vidit [hat gesehen; *lat.*].

VEB Vehicle Assembly Building [„o clădire înaltă de 156 m. situată pe insula MERITT – Florida - din apropierea capului Canaveral, făcând parte din complexul de lansare american KSFC - Kennedy Space Flight Center, destinat lansărilor de rachete de tip Saturn din cadrul programului Apollo”].

VEE encefalită ecvină de Venezuela (*med.*).

VEGA Venera Galley/ Halley [program sovieto-francez de explorare, atât a planetei Venus, cât și a cometei Halley, în cadrul unei misiuni cu două stații interplanetare de tipul *Venus*, lansate în decembrie 1984; *astron.*].

VEL [constelația] Vela [Velele].

VEM Vasoexcitator material.

VEMPA Véhicules d’Essais des Moteurs de Périgée et d’Apogée [4 rachete franceze *Diamant B* destinate experimentării sistemului motor de perigeu-apogeu PAS/ EUDO].

VEMS Volum expirator maxim pe secundă (*med.*).

VENPRES agenția venezueleană de presă.

VERS versed sine [sinus versus; *mat.*].

vert. vertatur [bitte wenden!; *lat.*].

vf. vârful.

V.F. voice frequency [frecvență vocală/ joasă; *autom., tele.*].

V.F. ringer dispozitiv de apel în audiofrecvență (*tele.*).

V.F.O. variable-frequency oscillator [oscilator cu frecvență variabilă].

VFR 1. Visual Flight Rule(s) [regulă(i) de zbor la vedere/ vizual; *av.*]. **2.** volum foarte redus (*agr.*).

v.g. verbi gratia [zum Beispiel; *lat.*].

V.G.I.K. v. *VGIK*

VGIK Institutul Unional de Stat pentru Cinematografie [Moscova].

VHF Very High Frequency [Frecvență Foarte Înaltă - de la 30 000 kHz la 300 MHz; *engl., tele.*], v. și: *FÎF*.

VHRR Very High Resolution Radiometer [Radiometru de Foarte Înaltă Rezoluție] [utilizat pe sateliții meteo americani ITOS/ NOAA și Nimbus; *astron.*].

viad. viaduct.

vice. vicepreședinte.

vid. videatur [siehe; *lat.*].

VIMS Volum inspirator maxim pe secundă (*med.*).

VIP 1. very important person. **2.** peptidul intestinal vasoactiv.

V.I.R. v. *VIR*

VIR [constelația] VIRGO [Fecioara].

V.I.R. cable vulcanized-insulated-rubber [cablu izolat cu cauciuc].

V.I.R. wire vulcanized-insulated-rubber [fir/ sârmă cu izolație de cauciuc; *el., tele.*].

VISSR Visible Infrared Spin-Scan Radiometer [radiometru echipat cu un telescop de 40,6 cm deschiderea, cu mai mulți detectori, pentru imagini simultane ale suprafeței Terrei și norilor; *meteor., aeronaut.*].

VIT Vagon pentru încălzirea trenurilor.

viv. vivace (*muz.*).

VKTM [mașini de tricotat].

VL Vâlcea.

vla. viola (*muz.*).

VLA very low altitude [altitudine foarte mică/ joasă].

VLCC Very Large Crude Oil Carrier [Petrolier foarte mare pentru țiței brut; *mar.*].

v-le viole (*muz.*).

VLF very low frequency [frecvență foarte joasă - până la 30 kHz; scris și: *v.l.f.; tele.*].

VLKSM Vsesoiuznii Leninskii Kommunisticeskii Soiuz Molodioji; v. și: *UTCL*

VLOF Lift of speed [indică viteza de desprindere a avionului de la sol; *av.*].

VLR pseudonim al lui Valeriu Braniște, scriitor și ziarist român [1869-1928].

V/m volt pe metru [unitate SI derivată pentru mărimea: *intensitatea câmpului magnetic*; volts per metre [volți pe metru; unitate de măsură a intensității câmpului electric în sistemul MKSA].

V.M. vârsta mintală (*psih.*).

VMA [acid] vanililmandelic.

VMT Virusul mozaicului tutunului.

VN Vrancea.

V.N.A. v. *VNA*

VNA Vietnam News Agency [Viêt-Nam Thong Tan Xa; agenția de presă oficială din Vietnam, *f.* în 1945].

VNIIM Camera centrală de măsuri și greutăți [*înf.* în 1893 în Rusia, al cărei prim conducător a fost D.I. Mendeleev].

VNM pseudonim al lui Virgil N. Madgearu, prof. universitar și economist român [1887-1940].

VNV Vest-Nord-Vest; v. și: *WNW*

VOIR Venus Orbital Imaging Radar [proiect american de stație automată pentru explorarea planetei Venus din orbită de satelit artificial al planetei la 35 km - orbită circulară polară; *astron.*].

vol. volumen (*lat.*), volum.

VOL [constelația] Volans [Peștele zburător].

V.O.M. volt-ohmmeter [volt-ohmmetru; *el.*].

VONJY (Partidul) Elanul Popular pentru Unitatea Națională [*înf.* în 1973, în Madagascar].

VOR Very High Frequency Omnidirectional [Radio] Range [sistem de radionavigație aeriană, care dă poziția unui mobil în raport cu un punct reper fix, prin compararea a trei emisiuni efectuate la punctul fix; radiofar omnidirecțional de foarte înaltă frecvență].

Vpm volts per mil [volți pe o miime - 0,02539 mm; scris și: *vpm*].

VR 1. Viața Românească. **2.** volum redus (*agr.*).

V.R.C. Viala-Răducanu-Calderon [Liga de prietenie și cooperare cultural-intelectuală româno-franceză; *înf.* în 24 ianuarie 1990].

VRE Volum de rezervă expiratorie (*med.*).

VRI Volum de rezervă inspiratorie (*med.*).

v.s. vide supra [siehe oben; *lat.*].

VS Vaslui.

V.S. 43 [televizoare românești în producție de serie obținute cu începere din 1961 la „Electronica” – București].

VSD Vendredi-Samedi-Dimanche [Vineri-Sâmbătă-Duminică; săptămânal francez].

VSH viteza de sedimentare a hematiilor/ sângelui (*med.*).

VSOP very superior old product [produs superior foarte vechi; pe etichetele sticlelor de coniac cu o vechime între 15-30 de ani].

VSW very short waves [unde foarte scurte, unde ultrascurte].

V.S.W.R. voltage standing wave ratio [coeficient al undei staționare a tensiunii; *telec., radiotehn.*].

VT vedetă torpiloare (*mar.*).

VTOL vertical take-off and landing [decolare și aterizare verticală; desemnează toate aeronavele cu decolaj vertical; *av.*].

VTPR Vertical Temperature Profile Radiometer [radiometru pe sateliții meteo americani ITOS/ NOAA, Nimbus ș.a. pentru determinarea profilului vertical termic al atmosferei între suprafața Pământului și vârful norilor; *astron.*].

VTPR Vertical Temperature Profile Radiometer [radiometru pentru relevarea temperaturii atmosferice în profil vertical].

V.T.V.M. vacuum tube voltmeter [voltmetru cu lămpi/ cu tuburi electronice; voltmetru electronic; *el.*].

VUL [constelația] Vulpecula [Vulpea mică].

VUR volum ultraredus (*agr.*).

v.v. vice versa (*lat.*).

V.V.N. Liga Antifascistă din R.F.G.

VWD [Agenție de presă particulară din R.F.G.].

VZT [uzină de televizoare din Varșovia].

W

w rouă [în notația Beaufort; *mar.*].

W 1. Wolfram (*chim.*). **2.** watt [unitate de măsură pentru putere în sistemul MKSA, egală cu puterea care dezvoltă, în mod uniform, o energie de un joule pe secundă; unitate SI derivată pentru mărimile: *putere, flux energetic*; metr.]. **3.** West [notat cu *W* în *mar.*, pentru a evita confuzii cu alte prescurtări].

W la N West la Nord.

W la S West la Sud.

W/m² watt pe metru pătrat [unitate SI derivată pentru mărimile: *flux termic superficial, iluminare energetică*].

W/(m·K) watt pe metru-Kelvin [unitate SI derivată pentru mărimea: *conductivitate termică*].

W·m⁻²·sr⁻¹ watt pe metru pătrat-steradian [unitate SI derivată pentru mărimea: *luminanță energetică*].

W/sr watt pe steradian [unitate SI derivată pentru mărimea: *intensitate energetică*].

WAIS Wechsler Adult Intelligence Scale [test în *psih.*].

Wafa [agenție palestiniană de presă].

W.A.L. v. *WAL*

WAL 1. Western Air Lines [companie americană de transporturi aeriene].

2. Sierra Leone [în codificația automobilistică internațională].

WAM [Agenție oficială de presă din Emiratele Arabe Unite, *înf.* în 1977].

WAMLA West African Modern Languages Association.

WASHN Washington.

Wb (*metr.*) weber [unitate SI derivată pentru mărimea: *fluxul de inducție magnetică*; unitate de măsură pentru fluxul de inducție magnetică, în sistemul MKSA; unitate de măsurat fluxul magnetic în SI].

WBA Asociația Boxului Mondial.

WBC Consiliul Mondial al Boxului.

Wb/ m² weber pe metru pătrat.

WBNS water boiler neutron source [reactor tip „boiler cu apă” cu neutroni].

WbS west by south [vest cart la sud; *mar.*].

WBVTR Wide Band Video Tape Recorder [memorie pe satel. LANDSAT (ERTS)].

W.C. water cooled [răcit cu apă].

WC water-closet.

WCC 1. World Council of Churches. **2.** World Council of Craft [Consiliul Mondial al Meseriilor].

WCT Campionatul Mondial de dublu la Tenis.

WEC Western Electric Company [Societatea Electrotehnică „Western Electric” SUA].

W.E.D. Walt E. Disney.

WEFAX Weather Facsimile.

WET West European time [ora/ timpul Europei Occidentale].

W.E.U. Western European Union; v. și: *U.E.O.*

WEV Wissenschaftlicher und Enzyklopädischer Verlagm [București].

WFC 1. Wallops Flight Centre [complex de lansare american - NASA - situat în regiunea insulelor Wallops, de lângă coasta atlantică a statului Virginia, la SE de orașul Sallsbury]. **2.** World Food Council [Consiliul Mondial al Alimentației; organizație internațională guvernamentală din sistemul Națiunilor Unite, *f.* la 17 decembrie 1974; sediu: Roma].

WFNA white fuming nitric acid [acid azotic pur fumigen].

W.F.P. v. *WFP*

WFP World Food Programme; v. și: *PAM, P.A.M.*

WFTU World Federation of Trade Unions.

WFUNA World Federation of United Associations; v. și: *FMANU*

W.G.F. Western Greenwich Time [timpul/ ora de la vest de Greenwich].

WH watt-hour [wattoră - unitate de energie; *el.*].

WHO World Health Organization [Organizația Mondială a Sănătății], v. și: *OMS, O.M.S.*

whr. wattoră [unitate de energie; *el.*].

whr m watt-hourmeter [wattorămetru, contor; aparat de înregistrat energia electrică consumată; *el.*].

WINS Western Integrated Navigation System [Sistem de Navigație Integrat pentru zone de Vest; *mar.*].

WIPO World Intellectual Property Organization; v. și: *O.M.P.I., OMPI*

WIS [statul] Wisconsin [din S.U.A.].

WISC Wechsler Intelligence Scale for Children [test, *psih.*].

WKB [metoda] Wentzel-Kramers-Brillouin (*fiz.*).

Wm wattmeter [watt-metru].

WMA Wikalat al-Maghreb al Arabi [agenție de presă oficială din Maroc, *înf.* în 1959, sub denumirea *Maghreb Arabe Presse*].

WMO World Meteorological Organization [Organizația Meteorologică Mondială, *înf.* la 11 octombrie 1947], v. și: *OMM, O.M.M., OMI*

WMW Volkseigene Betriebe für Werkzeugmaschinen und Werkzeuge [R.D.G.].

WNW West-northwest [vest-nord-vest].
W.O.M.A.N. World Organization of Mothers of All Nations.
w.p.a. with particular average [Teilschaden ersetzt Versicherer].
w.p.c. watt per candle [wat/ candelă].
WPCF Water Pollution Control Federation [Federația pentru Controlul Poluării Apei].
WRESAT Weapons Research Establishment Satellite [satelit științific australian, lansat la 29 noiembrie 1967, realizat cu NASA].
WSC World Security Committee.
WSI Die Welt der Slaven [Wiesbaden, 1956].
WSJb Wiener Slavistisches Jahrbuch [Wien, 1950].
WSW West-southwest [vest-sud-vest], v. și: *W*
WTO World Tourism Organization; v. și: *OMT, O.M.T.*
wt per ft weight per foot [greutatea pe picior de lungime].
Wth watt [unitate de putere în cazul energiei de natură sau origine termică].
WTR Western Test Range [Vandenberg; complex de lansare american situat la Point Arquello, la N de Los Angeles].
W.U.T.C. Western Union Telegraph Company [Companie telegrafică americană].
WVA [Statul] West Virginia [SUA].
WW factorul Stewart (*zoot.*).
WWF Fondul Mondial pentru Protecția Naturii [cu sediul în localitatea elvețiană Morges].
WWW World Weather Watch.
WYO [Statul] Wyoming [SUA].
WZKM Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes [Wien, 1887].

X

x. brumă [în notația Beaufort; *mar.*].

X unitate X [unitate specială, nerecomandată și neinclusă în SI, folosită pentru a exprima lungimile de undă ale radiațiilor X; 1 unitate X = $1,002 \times 10^{-4}$ nm, aproximativ].

Xe Xenon [element chimic].

X-rays radiații X [Roentgen].

X's paraziți atmosferici (*tele.*).

XINHUA Noua Agenție Chineză de Știri [*înf.* în 1937].

Xmas Christmas.

XMIT transmitter [emițător], v. și: *XMTR*, *XMTT*

XMTR v. *XMIT*, *XMTT*

XMTT v. *XMIT*, *XMTR*

XRFS X Ray Fluorescence Spectrometer [aparatură din complexul de detectori de viață pe roboții Lander în misiunea *Viking*, pe planeta Marte (1976-1977); *astron.*].

XX bancnotă de 20 dolari [în SUA].

Y

y 1. cer uscat [în notația Beaufort; *mar.*]. 2. yenul japonez. 3. microgram [1 y = 0,000 001 g].

Y 1. [aer uscat/ umiditatea relativă sub 60 %; *meteo*]. 2. iod (*chim.*).

Y. yard [yard; 91,44 cm].

Yb Yterbiu (*chim.*).

YCF Yacht Club de France.

yd Yard [iard; 1 Yard = 3 feet = 91,44 cm].

yd *v. v.y.*

yd² square yard [iard pătrat; 1 yd² = 0,836 m²].

yd³ cubic yard [1 yd³ = 27 cubic feet = 0,764 m³].

Y-gun [aruncător de bombe antisubmarine; *mar.*].

YMCA Young Men's Christian Association [Asociația Tinerilor Creștini; asociația protestantă din lumea anglo-saxonă, *f.* la Londra în 1844 de George Williams, care, în timpul celor două războaie mondiale, a desfășurat o imensă acțiune generoasă în favoarea prizonierilor de război și a persoanelor strămutate].

YSR Siria [în codificația automobilistică internațională].

Yt. yttrium [itriu; *chim.*].

YUN [provincia] Yunnan [R.P. Chineză].

YWCA Young Women's Christian Association.

Z

Z 1. simbol pentru mulțimea numerelor întregi (*mat.*). **2.** pâclă cu praf [în notație Beaufort; *mar.*, *meteo*].

Z. vreme cețoasă (*meteo*).

ŽA Živa Antica [Skopje, 1951].

ZANA Zambia News Agency [agenție de presă oficială din Zambia].

ZANU Uniunea Națională Africană Zimbabwe [mișcare de eliberare națională din Rhodesia de Sud, *înf.* în 1963 și condusă de Robert Mugabe, devenită după eliberare (1980), în republica Zimbabwe, partid politic].

ZANU – PF Zimbabwe African National Union – Patriotic Front.

Z.A.P.U. v. *ZAPU*

ZAPU Zimbabwe African People's Union [Uniunea Poporului African Zimbabwe; *înf.* în 1961/ 1962; mișcare de eliberare națională în Rhodesia de Sud, condusă de Joshua Nkomo; devenită după eliberare (1980), în Republica Zimbabwe, partid politic].

z.B. zum Beispiel [spre exemplu; *germ.*].

Z.C.P. Zona Canalului Panamá.

ZDA Zeitschrift für Deutsches Aetertum [Leipzig/ Berlin, 1841].

ZDMG Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.

ZDW Zeitschrift der Deutsche Wortforschung [Strassburg, 1901].

ZEEP zero energy experimental pile [Reactor experimental de putere „zero”; terminologie uzitată în Canada].

ZfceltPh Zeitschrift für celtische Philologie.

ZfdPh Zeitschrift für deutsche Philologie.

ZfromPh Zeitschrift für romanische Philologie.

Zfs Zeitschrift für Slavistik.

ZfslPh Zeitschrift für slavische Philologie.

ZIANA Zimbabwe Inter-African News Agency [agenție de presă din Zimbabwe, *f.* în 1980].

ZII Zeitschrift für Indologie und Iranistik [Leipzig, 1922].

ZIPA Armata Populară Zimbabwe [mișcare de eliberare națională din Rhodesia].

ZKG Zeitschrift für Kirchengeschichte [Stuttgart; *rel.*].

ZKTh Zeitschrift für Katholische Theologie [Insbruck; *rel.*]

ZL zloată de forță medie (*meteo*).

ZL⁺ zloată puternică (*meteo*).

ZL⁻ zloată slabă (*meteo*).
Zn zinc [element chimic].
ZNF Zeitschrift für Namenforschung [Berlin].
ZONF Zeitschrift für Ortsnamenforschung.
Zool. zoologie.
zoot. zootehnie.
Zr zirconium [Zirconiu; element chimic; *lat.*].
ZR ploaie cu zloată (*meteo*).
ZR⁺ ploaie cu zloată puternică (*meteo*).
ZR⁻ ploaie cu zloată slabă (*meteo*).
ZRG Zhongua Renmin Gongheguo [Republica Populară Chineză], v. și *RPC*
ZrPh Zeitschrift für Romanische Philologie [Halle/ Tübingen, 1877].
ZSI Zeitschrift für Slawistik [Berlin, 1956].
Z.S.T. zone standard time [timp standard al zonei/ fusului].
ZUP Zonă de urbanizare cu prioritate.
ZWTh Zeitschrift für Wissenschaftliche Theologie (*rel.*).

Gheorghe Sarău * Maria Sarău *
Daniel Samuel Petrilă

DICTIONAR DE ABREVIERI
ROMÂNEȘTI ȘI STRĂINE



EDITURA NICO

Dicționarul de abrevieri românești și străine cuprinde abrevieri utilizate ori apărute în tipărituri din România, în general, până în anii 1990 - 1991. În urmă cu treizeci de ani, doi tineri absolvenți filologi ai Universității bucureștene, Gheorghe și Maria Sarău, au purces la consemnarea unor abrevieri pe fișe și la colectarea lor, în vederea elaborării unui dicționar de abrevieri, acestora alăturându-li-se, cu doi ani în urmă, și tânărul masterand Daniel Samuel Petrilă. Poate că reînnoirea ideii de a se publica această contribuție lexicografică i se datorează celui din urmă, care a stăruit pe lângă profesorul său, Gheorghe Sarău, să nu arunce fișele deja îngălbenite, căci merită, spunea el, un mic efort de a le verifica, completa și culege. În felul acesta, echipa s-a mobilizat și, iată, autorii pot oferi o imagine a abrevierilor utilizate în spațiul geografic românesc până spre anii menționați.